

Kristus juutalaisella tiellä

RICHARD WURMBRAND

Kristus juutalaisella tiellä

KUVA JA SANA

CHRIST ON THE JEWISH ROAD

copyright

RICHARD WURMBRAND

HELP FOR REFUGEES, INC.

A tax-exempt, non-profit corporation

Michael Wurmbrand, President

PO Box 5161, Torrance, Ca. 90510, USA.

Email: hfr@helpforrefugees.com; Website:

<http://helpforrefugees.com>

We help orphans and elderly Christians (many in their 80s, even 90s) who had been imprisoned for their faith in present or former communist countries

LOIMAAN KIRJAPAINO OY

LOIMAA 1990

ISBN 951-9204-42-3

ESIPUHE

Tarkastellessani mennyttä elämääni itseänikin hämmästyttää, mitä kaikkea siihen on sisältynyt.

Kristityn elämä ei ole taaksepäin katsomista. Kristitty ei tuhlaa aikaa menneistä kirjoittamiseen, vaan piirtää ihmisten sydämiin Pyhän Hengen kynällä johdannon kirkkaaseen, iankaikkiseen tulevaisuuteen. Melkein poikkeuksetta muistelmia kirjoittavat ihmiset, joiden nykyisyys ei enää ole tyydytystä antavaa ja rikasta.

Minulla on kuitenkin eri syy muistelmieni kirjaamiseen.

Neljännesvuosisata on kulunut aikaa siitä, kun aloin erityisen vaikeissa olosuhteissa julistaa kristillistä sanomaa juutalaisille – ensin elettiin fasismiterrorin, sitten sodan ja myöhemmin kommunistisen hallinnon aikaa Romaniassa. Olen kestänyt taistelun kuumuuden taistelukentän kaikkein tärkeimmässä osassa, missä käydään iankaikkista kamppailua valkeuden ja pimeyden välillä.

”Sinä olet valinnut meidät kansojen joukosta”, juutalaiset julistavat päivittäin synagogissaan. ”Pelastus on juutalaisista”, Jeesus sanoi (Joh. 4:22). ”Juutalaisroistot ovat kaikkien vaikeuksiemme syy”, sanovat antisemiitit. ”Kansainvälistä” juutalaista on kuvattu todella monisanaisesti kirjallisuudessa.

Jotkut ihmiset löytävät todellisen onnensa kristinuskosta; toiset taas vihaavat sitä ja haluaisivat, että se tuhottaisiin. Juutalainen, Jeesus, on siis heidän onnensa tai vihansa syy.

Jotkut hyötyvät kapitalismista; toiset taas tuntevat joutu-neensa sen pettämisiksi haluten päästä siitä kokonaan eroon. Kuukaan ei kiellä, etteivätkö juutalaiset olisi olleet jo varhaisessa vaiheessa myötävaikuttamassa tämän järjestelmän syntyyn. Ja yhä edelleen heillä on tärkeä ja lukumääräänsä nähden suhteeton rooli talous- ja rahamaailmassa. Kiehtoi tai inhotti kapita-

lismi sinua, juutalaiset, joita et todennäköisesti ole koskaan kohdannut henkilökohtaisesti, määräävät asenteesi hyvin suuressa määrin koska kapitalistisen maailman todelliset päättäjät ovat miltei aina anonyymeja.

Kommunismi saattaa olla sinulle ilon tai kärsimyksen lähde; se juontaa juurensa juutalaiseen Marxiin ja muihin tämän aatteen juutalaisiin esitaistelijoihin, joita ilman Idän vallankumous olisi ollut mahdoton. Vietnamilaisen maanviljelijän, joka ei elämässään ole nähnyt juutalaista, kohtalo riippuu siitä, luukeeko hän kirjan juutalaisesta Jeesuksesta vai juutalaisesta Marxista. Kumpi tahansa voittaa, kristillinen tai marxilainen maailma, molemmat ovat läheisesti sidoksissa juutalaiseen nimeen.

Jotkut asettavat luottamuksensa nykytieteeseen, jonka huipusaavutukset löytyvät atomifysiikasta, joka mahdollistaa sen, että ihmiskunta voi elää utopiassa. Toiset odottavat, peläten ja kauhuissaan, tuhoisaa atomisotaa, jota he pitävät tämän tieteen lopputuloksena. Sekä Lännessä että Idässä atomifysiikka on suuressa määrin juutalaisten käsissä. Einstein antoi Yhdysvalloille alkusysäyksen atomiaseistukseen. Juutalainen Teller on atomipommin isä. Juutalaiset Rosenbergit paljastivat atomisalaisuuksia Neuvostoliitolle. Tieteellisissä teoksissa maailmankaikkeus on nimetty juutalaisen mukaan: puhumme Einsteinin maailmankaikkeudesta, aivan kuin eläisimme tässä universumissamme juutalaisen vieraina.

Ja näin onkin, sillä me olemme sanan varsinaisessa merkityksessä juutalaisen vieraita. Hänen nimensä ei vain ole Einstein vaan Jeesus Kristus. Hän on Ihminen ja juutalainen, mutta myös Jumala – ihmeellinen Jumala, josta luemme Hänen Pyhästä kirjastaan: "...ja heistä (juutalaisista) on Kristus lihan puolesta, hän, joka on yli kaiken, Jumala, ylistetty iankaikkisesti" (Room. 9:5).

Tekemäni lähetystyö ei ole ollut tavanmukaista; olen työskennellyt niiden ihmisten parissa, joita kristittyjen pyhässä kirjassa kutsutaan "valituksi kansaksi". Se on kansa, josta Jumala on tullut, mutta joka siitä huolimatta on tietämätön tästä Jumalasta. Se on kansakunta, jota miljoonat joko siunaavat tai kiroavat – onnensa tai kurjuutensa lähteenä. Se on rotu, jonka kohtalo on määrännyt ja tulee määräämään enemmän kuin yhdenkään muun rodun kohtalo koko maailman menneisyyttä ja tulevaisuutta.

Juutalainen kansa on antanut maailmalle Raamatun, joka koostuu Vanhasta ja Uudesta testamentista. Se on kirja, jonka juutalaiset ovat kirjoittaneet, mutta samalla se on Jumalan Sanaa ja ainoa kirja, joka pystyy tyydyttämään maailman hengelliset tarpeet. Ja se tulee tyydyttämään nämä tarpeet, kun se jälleen kerran tulee olemaan heidän käsissään, jotka sen ovat kirjoittaneet heidän kokoontuessaan Hänen ympärilleen, joka on kirjan pääaihe – Jeesuksen, juutalaisten Messiaan ja kansojen Vapahtajan.

Suurin osa ihmiskuntaa elää synnissä, vailla todellista uskoa. Murha, petos, vaino, haureus, tappio, kateus, irstaus ja panettelu ovat levinneet laajalle. Ihmiskunta ajautuu väistämättä nopeaan tuhoon, ellei se käänny ja nouse hengellisestä kuolemastaan, jossa se nyt uinuu. Mutta Raamattu kertoo meille, että Israelin kääntymys tulee olemaan elämä kuolleista (Room. 11:15).

Jeesus ja juutalaiset ovat lujasti nivoutuneet yhteen. ”Missä on se äsken syntynyt juutalaisten kuningas?” tietäjä kysyi, kun Hän syntyi maailmaan (Matt. 2:2). ”Tämä on Jeesus, juutalaisten kuningas”, luki ristinpuulla (Matt. 27:37).

Vanhan testamentin profetioilla on sama sanoma. Mooses kertoi juutalaisille: ”Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, Herra, sinun Jumalasi, herättää sinulle profetan” (5 Moos. 18:15). Jesaja, joka ennusti Jeesuksen syntymän kahdeksan vuotta ennen sen tapahtumaa, julisti: ”Sillä lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu” (Jes. 9:5). ”Meille” tarkoittaa juutalaisille. Ennustaessaan uuden liiton, jonka Jeesus tulisi solmimaan vuodattamalla verensä ristillä, Jeremia julisti: ”Katso... minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton” (Jer. 31:31).

Jeesus itse sanoi: ”Minua ei ole lähetetty muitten kuin Israelin huoneen kadonneitten lammasten tykö” (Matt. 15:24). Hän julisti myös olevansa maailman Vapahtaja, mutta edellä mainitussa jakeessa ja muissa samanlaisissa lausumissa Hän tuo esille erityisen suhteensa juutalaiseen kansaan.

Koko lähetystyöni tarkoitus, josta kerron tässä kirjassani, oli saattaa Israel tietoiseksi tästä suhteesta, jota ei voi milloinkaan katkaista, vastustimme sitä sitten miten paljon tahansa. Tämän päivän juutalainen ei ole enää sama kuin kaksi tuhatta vuotta sitten. Hän ei ole edes juutalainen, joka eli keskiajan getoissa, joista Ranskan vallankumous meidät vapautti. Olemme edisty-

neet tieteessä, taiteessa, kirjallisuudessa ja sosiaalisessa elämässä; vain uskonnon alueella on havaittavissa paikallaan pysymistä tai ainakin edistymisen on ollut hitaampaa kuin muilla alueilla.

Noilla juutalaisilla on kenties ollut hyvät ja tervejärkiset perustelunsa hylätessään puusepän, joka julisti olevansa maailman Vapahtaja. Meillä sen sijaan on hyvät edellytykset ymmärtää, kuka Jeesus oli. Jos Hän olisi ollut avioliiton ulkopuolella syntynyt tavallinen lapsi, innokas diletantti – kuten jotkut uskovat – Hän ei olisi voittanut niin kuin voitti.

Huippuälykkäät ihmiset ovat osoittaneet kunnioitustaan Hänelle.

Juutalainen Spinoza julisti: ”Jeesus on juutalaisen viisauden korkein symboli.”

Rousseau kirjoitti: ”Jos Sokrateen kuolema oli viisaan kuolema, silloin Jeesuksen kuolema oli Jumalan kuolema.”

Strauss, joka kirjoitti useita kirjoja tarkoituksenaan todistaa, ettei Jeesus ole Jumala, julistaa siitä huolimatta, että Hän on korkein päämäärä, jota kohden voimme ajatuksissamme kulkota.

Ernest Renan, joka sai monet epäilemään Jeesuksen jumaluutta, sanoo, että Hänen kauneutensa on ikuista ja ettei Hänen valtakunnallaan ole oleva loppua.

Joidenkin on vaikea uskoa, mitä Hänen opetuslapsensa sanoivat Hänestä, mutta uskokaamme ainakin Hänen vihamiehiihän, fariseuksia, jotka julistivat: ”Opettaja, me tiedämme, että sinä olet totinen etkä välitä kenestäkään, sillä sinä et katso henkilöön, vaan opetat Jumalan tietä totuudessa” (Mark. 12:14). Juudas tunnusti: ”Minä... kavalsin viattoman veren” (Matt. 27:4). Pilatus sanoi: ”Viaton olen minä tämän miehen vereen. Katsokaa itse eteenne” (Matt. 27:24). Sadanpäämies, joka oli vastuussa ristiinnaulitsemisesta, julisti: ”Totisesti tämä oli Jumalan Poika” (Matt. 27:54).

Usko Jeesukseen antaa uskovalle luottamusta. Todellinen usko Jeesukseen muuttaa uppiniskaiset mielet rakkaudesta palaviksi sydämiä. Todellinen usko Jeesukseen murtaa rotujen ja kansallisuuksien väliset raja-aidat.

Pakanoiden piha oli Jerusalemin temppelissä erotettu kaikkein pyhimmästä aidalla, jossa luki kolmella kielellä: ”Sitä, joka ei ole juutalainen ja joka kulkee edemmäksi, rangaistaan kuolemalla.” Kristillinen usko murtaa kansallisia rajoja ja te-

kee Jumalan huoneesta paikan, jossa kaikki ihmiset kohtaavat rukouksessa.

Mutta joku voi vastustaa: Jos usko Jeesukseen tekee meistä rakkaudellisia, kuinka silloin on selitettävissä kristillisen seurakunnan piirissä esiintyvät riidat ja eri tunnustuskuntien väliset kiistat? Ja jos kristinuskon tekee kaikista maailman ihmisistä veljiä, kuinka silloin ovat selitettävissä kristittyjen kansakuntien keskenään käymät hirvittävät sodat? Eivätkö tosiseikat kumoa kristinuskon väittämiä?

Vastaus on, että me yhä elämme esihistoriallisia aikoja mitä kristilliseen kirkkoon tulee. Eri tunnustuskunnat ovat vain keran nousevan ylvään, loistokkaan rakennusrungon osia.

Kääntyneet, Jeesuksen vastaanottaneet juutalaiset on kutsuttu antamaan maailmalle elämä hengellisestä kuolemasta. Raamattu julistaa, että pakanoiden pelastuksen tarkoitus oli saattaa juutalaiset kadehtimaan heidän Jumalaansa. Jumala on kutsunut ja erityisesti varustanut juutalaiset antamaan kristilliselle kirkolle todellinen sisäinen merkitys. Älä katsele kirkkoa sellaisena kuin se on, vaan sellaisena kuin se tulee olemaan juutalaisten, joita se odottaa, tullessa kristityksi ja tehdessä siitä ennennäkemättömän kauniin. Silloin se tulee yhdeksi. Silloin se tulee palamaan rakkaudesta.

Jumala on kutsunut minut saattamaan juutalaisia Kristuksen luo. Kun Hän kutsuu, antaa Hän myös kyvyn ja keinot noudattaa kutsua. Jokainen ihminen omaa hengellisiä voimavaroja joista hän ei itse ole tietoinen. Kun hän antaa itsensä rakkaudessa Jeesukselle, löytää hän itsessään piilevinä olevat voimat. En minäkään tiennyt kristityn elämäni alussa, kuinka monessa minua käytettäisiin.

Eivätkä ne ole olleet minun tekojani. Kristitty uskova on kuin lapsi, jonka kuljettaja antaa pidellä auton ohjauspyörää pitäen itse käsiään lapsen käsien päällä. Lapsi iloitsee saadessaan ajaa autoa – voimatta tehdä yhtään virhettä – koska joku toinen ohjaa ja näkee kaiken. Jopa taakkoja kantaessamme meitä itseämme kannatellaan kotkan siivin.

Lastensa kautta työtä tekevä Jumala on sama Jumala, joka hajotti tähdet pitkin taivaan vahvuutta. Meissä on Hänen voimansa, joka tekee meidät kykeneviksi uhraamaan itsemme. Se on sama voima, joka oli Pojassa, kun Hänet ristiinnaulittiin meidän edestämme. Meidän kauttamme Hengen pyhittävä voima tekee työtään. Meissä se liikkuu kuin väkevä myrsky ja mei-

dän kauttamme tämä myrsky herättää toisia päämäärätietoisiksi, sillä Jumala asuu meissä. Aivan kuin Hänen armonsä täyteys miltei murskaisi astian, joka on Hänelle liian ahdas.

Kun katselen kuluneita vuosia, voin vain harvoin nähdä loogisuutta menneiden tapahtumien ja tuolloin omaksumani asenteen välillä. "Sydämellä on syynsä, joita ymmärrys ei tunne." Ihmisen syvimmän vakaumuksen syntyminen ei ole ajatusprosessin seurausta; alitajuista ei voi kouluttaa eikä se käyttäydy loogisesti. Se ei ajattele järjen tavanmukaisten lainalaisuuksien mukaan. Se esiintyy joissain unelmissa, joissa ihminen voi nähdä salaisten arvojen suuruuden. Tämä alitajuinen on pimeys, missä Jumala haluaa asua: siellä Hän on kauttani avoimesti tehnyt asioita, joita en itsekään voi ymmärtää. Ilmiöiden maailman tuolla puolen on todellinen, näkymätön maailma. Se varsinainen maailma. Siellä jumalallinen tekee työtään; ja sieltä käsin hallitaan luonnossamme nähtävää.

En ymmärrä kaikkea, mitä minulle on tapahtunut, mutta uskon, että minun ja kaikkien Jumalan lasten elämä on Hänen suunnittelemansa pienintäkin yksityiskohtaa myöten. Meidän elämämme suunnitellaan iankaikkisuudessa; elämämme palvelee Jumalan tarkoituspäriä. Voin olla luottavainen, vaikken ymmärräkään mitään.

Kun minusta tuli Jeesuksen seuraaja, en halunnut riidellä kenenkään kanssa. Halusin yksinkertaisesti vain levätä rauhassa ja olla irti kaikesta entisestä. Uskonnon täytyy päättää kaikki ponnistelu, sen täytyy tuoda tullessaan tyyneyttä. Mutta rauhassa elämä, joka eletään rakkaudessa ja totuuden tulkitsemisessä, synnyttää uusia myrskyjä. Uskontoa vastaan hyökätään, ja ihmisen on puolustettava sitä. Ja näin ihminen tahtomattaan joutuu jälleen sotaan. Meidän täytyy aktiivisesti harjoittaa uskoa ja rakkautta, ja vain Jumala tietää, miksi me rauhan lapsina emme tuo tullessamme rauhaa vaan miekan.

Olen joutunut ristiriitaan monen, omaan juutalaiseen kansani kuuluvan kanssa. Juutalaiset nimittävät usein kristittyjä juutalaisia kansansa pettureiksi. En käsittele enempää tätä kauhistuttavaa nimitystä. Yksinkertaisesti ja rakkaudella voitaisiin kuitenkin sanoa, että kristityt juutalaiset käyttävät erilaista arvoasteikkoa.

Mutta määrääkö ihmisen oma kansa sen mikä on arvokkain? Sekä Vanha että Uusi testamentti kuvaavat pyhäksi kanaanilaisten temppelin papittaren, ja kuitenkin temppelissä harjoi-

tettiin prostituutiota. Naisen nimi oli Raahab. Kun juutalaiset olivat ryhtymässä sotaan tarkoituksenaan hävittää kanaanilaiset, Raahab teki sopimuksen juutalaisten kanssa vastoin oman kansansa etuja. Oliko hän petturi? Halveksittiinko häntä sen vuoksi? Ei, hän oli nainen, joka asetti uuden uskonnon – juutalaisten – oman kansansa edelle. Tällä tavalla hänestä tuli yksi Jeesuksen esiäideistä. Häntä kunnioittavat myös lakia harjoittavat juutalaiset.

Rakastamme omaa kansaamme kokosydämisesti, mutta pidämme Kristuksen kunniaa tärkeämpänä kuin omaa kansaamme. Ja jos joudumme valitsemaan Jeesuksen ja kansamme välillä, jos he vaativat meitä hylkäämään Hänet, valitsemme ilman muuta Jeesuksen, koska tiedämme, että vain ne jotka palvelevat Häntä totuudessa, voivat palvella hyvin omaa kansaansa.

Kun vaimostani ja minusta tuli kristittyjä, löysimme rakastavia veljiä ja sisaria kaikista kirkkokunnista. Mutta ei yksikään niistä ole yksi ja ainoa oikea kirkko. Yhdelläkään niistä ei ole koko totuutta, ei ainoaa oikeaa ja palavaa rakkautta. Monet pastorit ovat kaukana siitä mitä heidän tulisi olla: henkilöitä, joissa Kristus hallitsee, palavia sieluja jotka etsivät totuutta, julistavat sitä ja vievät sitä eteenpäin, miehiä, joiden kautta Jumala itse puhuu. Lampaita ei useinkaan kuunnella. Seurakunnassa ilmeneviä armolahjoja ei hyödynnetä riittävästi. Seurakuntatyöstä puuttuu yhdistävä toiminta, johon kaikki Jumalan lapset voisivat osallistua.

Olemme kaikkein surkeimmin organisoitu armeija. Jeesuksen surumielinen huomautus, että tämän maailman lapset ovat viisaampia kuin valkeuden lapset (Luuk. 16:8), ei ole innoittanut meitä muuttamaan asioita. Aikoinaan kristillinen armeija koottiin voittamaan tyhjä hauta. Miksi me emme organisoi armeijaa voittamaan eläviä sieluja?

Kun me vastakäantyneet nostimme esiin näitä ongelmia, kristityt johtajat suuttuivat meille.

Kääpiöillä on oma kerhonsa. Jäsenyys on avoin vain henkilöille, jotka ovat alle 120 senttiä. Kääpiöt sanovat olevansa lähinnä täydellistä ihmistä, koska ensimmäiset ihmiset olivat kookkaampia kuin tämän päivän ihmiset, ja kehityksen myötä ihmisistä on tullut aina vain pienikokoisempia. Voisimme itse asiassa perustaa kristityille kääpiöille oman kerhonsa, jonka jäsenmäärä olisi hyvin suuri. Kristinuskon mittapuuna pidetään-

kin kääpiöitä, kun taas jättiläiset luokitellaan fanaatikoiksi. Kääpiöitä, kylmiä ja välinpitämättömiä, pidetään viisaina. Vastustan niitä jotka ajattelevat näin.

Vieläkin enemmän vastustin ateistista maailmaa. Monien heprealaiskristittyjen ruumiit ja sielut kantavat tässä taistelussa saatujen haavojen arpia. Mutta vain elämänsä riskeeraava sotilas on todellinen sotilas, ja arvet ovat sotilaan kunniamerkit.

Kaksikymmentäviisi vuotta minulla on ollut yksi ainoa tehtävä, koska tiesin, että vain ihminen, joka keskittyy yhteen päämäärään, voi saavuttaa suuria. Amatöörit eivät ole suuria huippu-urheilijoita, eikä parhaita pastoreita ole kirkonmiehet, jotka varsinaisten tehtäviensä ohella ovat myös innokkaita filatelisteja, jalkapalloilijoita, shakin pelaajia, muusikkoja, poliitikkoja ym. Sinulla voi olla monia lahjoja, mutta niiden tulee kaikkien olla samalle päämäärälle alistettuja.

Olen tehnyt vain yhtä asiaa. Olen tehnyt työtä Kristukselle. En ole tyytyväinen siihen mitä olen saanut aikaan. Jos olisin, en voisi kehittyä. Mutta tiedän, että Jeesus antaa anteeksi, jos olen tehnyt syntiä ajatuksissa ja teoissa. Hän ei ole hylännyt minua ja auttaa minua suoriutumaan paremmin tulevaisuudessa.

Koska tämä ei ole yksilön työtä – todellinen kristitty kuuluu Jumalan lasten seurakuntaan – olen kirjoittanut kirjani, niin että se mikä teoissani on ollut oikein ja mikä taas väärin, voisi olla opiksi ja palvella seurakuntaa sekä juutalaista kansaa ja rohkaista toisia suoriutumaan paremmin.

*SAKSALAINEN PUUSEPPÄ OSOITTA
JUUTALAISELLE TIEN KRISTUKSEN LUO*

Oli vuosi 1937. Hitler oli vallassa.

Saksalainen puuseppä vietti vanhuuden päiviään pienessä romanialaisessa kylässä. Hänen nimensä oli Christian Wölfkes.

Hän oli kääntynyt kristinuskoon pastori Schergin johtaman evankelisluterilaisen kirkon herätysaktion aikana. Myöhemmin hän liittyi veljesyhteisöön, joka kutsui itseään nimellä "Kristittyjä evankeliumin mukaan".

Wölfkes ymmärsi, että kristitty, joka ei ollut lähetyssaarnaaja edes vähäisessä määrin, ei täytä velvollisuuttaan olla valona maailmassa. Eräänä yönä hänen ollessaan vakavasti sairas kristitty juutalainen valvoi hänen vuoteensa äärellä. Sydäimestään kiitollisena hän nyt halusi johdattaa juutalaisia Kristuksen luo.

Hän rukoili päivittäin: "Herra, olen palvellut Sinua maan päällä ja maan päällä haluan myös palkintoni. Rukoilen, etten kuolisi ennen kuin olen kääntynyt juutalaisen uskoon. Mutta lähistöllä ei ole juutalaisia, ja minä olen vanha, sairas ja köyhä. En minä voi lähteä heitä muualta etsimään. Sinä olet kaikkivaltias. Tuo luokseni tänne kylään juutalainen, ja lupaan tehdä kaikkeni käännettääkseni hänet uskoon."

Ensimmäinen kylään tuona keväänä tullut juutalainen olin minä. En tiedä, saattaisiko yksikään nuori tyttö vedota niin intohimoisesti rakastettuunsa kuin tämä vanha mies vetosi minuun, jossa näki vastauksen rukoukseensa.

Hän antoi minulle Raamatun luettavaksi.

Olin lukenut sitä aiemminkin, mutta ilman sen suurempaa

vaikutusta. Mutta nyt kädessäni pitämäni Raamattu ei ollut mikään tahansa Raamattu: keksin myöhemmin sen salaisuuden. Wölfkes ja hänen vaimonsa viettivät päivittäin tuntikausia rukoillen minun ja vaimoni puolesta. Oikeastaan en kyennyt lukemaan koko Raamattua; pikemminkin itkin sen päälle. Kyyneleeni alkoivat vuotaa aina, kun vertasin itsestä, kurjaa elämäni Hänen elämäänsä, joka vaeli hyvää tekemässä.

Wölfkes antoi Raamatun ja oman rukouksensa tehdä työtään sydämessäni. Hän ei puhunut minulle paljoakaan. Hän tiesi vaistomaisesti sen mitä niin monet lähetyssaarnaajat eivät tiedä: tehokkaimmat lähetykset pohjaavat vaiteliaisuuteen, hiljaisuuteen, keskittyneeseen hartauteen, niin että sielu, joka halutaan voittaa, löytää rauhan ja rakkaus saa kypsyä. Tehokkainta lähetystyötä on rukoilla lakkaamatta, tyytyä heittämään vain pieni siemen ja antaa sen juurtua ja kasvaa omana aikanaan.

Kului kauan aikaa. Eräänä iltana vanhus kysyi minulta: "Mitä ajattelet Raamatusta?"

Vastasin: "Jäin orvoksi lapsena. Me olimme hyvin köyhiä. Joskus saatoin seisoa lumoutuneena tunti toisensa jälkeen leipomon ulkopuolella ja vain tuijottaa kaivaten herkkuja. Minulla oli tapana sanoa itselleni: 'Ne eivät ole minua varten. En saa koskaan syödä mitään tuollaista.' Raamattu saa nuo muistoni eläviksi. Saatan jälleen kerran nähdä ihania asioita, mutta tiedän, etteivät ne ole minua varten, koska olen juutalainen. Tiedän kyllä, että on juutalaisia, jotka ovat kääntyneet kristinuskoon voidakseen avioitua romanialaisten tyttöjen kanssa tai paeta antisemiittistä vainoa. Mutta en ole vielä tavannut juutalaista, joka uskoisi Jeesukseen."

Tuosta hetkestä lähtien Wölfkes muuttui Jumalan välikappaleeksi, jonka tehtävänä oli poistaa verho silmiltäni. Hän puhui sydämeäni nousevin yksinkertaisin sanoin. Hän puhui asioista, jotka juutalaisen olisi tullut tuntea, mutta joista minulla ei ollut aavistustakaan: messiaanisen lupauksen täyttymisestä Jeesuksessa, Jeesuksen hellävaraisesta kutsumisesta, rakkaudesta, jolla Jumala yhä rakastaa juutalaisia heidän esi-isänsä, uskonkantajien, vuoksi...

Jumala avasi sydämeni, niin että saatoin uskoa evankeliumin.

Wölfkes esitteli minut eräille juutalaiskristityille, jotka olivat niin täynnä puhtautta – sen saattoi nähdä jopa ulkonäöstä – et-

ten sitä ennen ollut uskonut sellaisia ihmisiä olevankaan.

Tämä nöyrä puuseppä antoi ensimmäisen yllykkeen kääntymiselleni. Myöhemmin myös vaimoni alkoi uskoa. Hän toi mukanaan toisia sieluja, jotka edelleen toivat toisia jne., kunnes Bukarestissa muodostui juutalaiskristillinen seurakunta, joka kukoisti vuosia aktiivisena.

Tämän seurakunnan olemassaolo oli puusepän viimeisten vuosien suuri lohdun lähde, olihan se hänen sielunsa työn hedelmä.

Hän kuoli sodan aikana, mutta minun oli jatkettava taistelua. Myöhemmin jouduin vankilaan moniksi vuosiksi. Sillävälän käytännöllisesti katsoen kaikki Romanian juutalaiskristityt olivat muuttaneet pois maasta ja muodostaneet seurakuntia useisiin kaupunkeihin Israelissa.

Vankilasta vapautumiseni jälkeen osallistuin suureen kristilliseen kokoukseen eräässä kylässä, minne oli kokoontunut satoja veljiä ja sisaria. En ollut kyllin vahva saarnatakseni, mutta minua pyydettiin muutamien sanojen kertomaan kääntymyksestäni. Kuvaillessani tapahtumia huomasin erään vanhan miehen itkevän. Kokouksen jälkeen menin hänen luokseen. Hän kertoi olevansa Pitter-niminen pyöräseppä ja johdattaneensa Wölfeksin uskoon. Siihen asti hän oli uskonut, että hänen ainoa saavutuksensa elämässä oli ollut puusepän käännäyttäminen. Nyt hän ymmärsi, että oli osaltaan ollut tukemassa kristittyjen, Jeesukseen uskovien juutalaisten kamppailua Israelissa. Hän ymmärsi olevansa monien sielujen uskon esi-isä.

Hitler surmasi juutalaisia. Saksan kristityt tekivät kaikkensa pelastaakseen juutalaisia. Tässä oli kaksi erilaista maailmaa. Kun ajattelen noita nöyriä saksalaisia, jotka synnyttivät minut hengellisesti, mieleeni nousee Martti Lutherin Jesel-nimiselle juutalaiselle kirjoittamat sanat:

”Eikö sinun olisikin syytä uskoa, että koska pakanat ja juutalaiset ovat aina olleet maallisia vihamiehiä, meidän ei pitäisi edes notkistaa polviamme kuninkaistanne parhaimmalle? Eikö silloin vieläkin vähemmän sellaiselle juutalaiselle, joka on ristiinnaulittu ja kirottu, ellei Hänessä tulisi ilmi Jumalan voima ja teot. Hänelle joka voimallaan juurrutti heidät ylpeisiin pakana-syvämiimme? Te juutalaiset ette milloinkaan palvoisi Herrananne kuollutta pakanaa, joka olisi ristiinnaulittu tai kärsinyt jonkin muun häpeällisen kuoleman. Tästä syystä teidän ei tule pitää myöskään meitä kristittyjä hulluina tai typeryksinä, vaan

teidän on jonakin päivänä ymmärrettävä, että Jumala tulee johdattamaan teidät ulos kurjuudestanne, jota olette joutuneet kestämaan yli 1500 vuotta – mutta sitä Hän ei tee, ellette te, yhdessä meidän pakanoiden kanssa, hyväksy rakastettua Jeesusta, ristiinnaulittua.”

Hitlerin ajan raivoisan antisemitismin keskellä oli saksalaisia, jotka uskoivat koko sydäimestään ristiinnaulittuun, juutalaiseen Vapahtajanaan. Se on ihme, jolle ei löydy loogista selitystä. Heistä jotkut kärsivät erittäin syvästi, koska juutalaiset eivät välittäneet Hänestä, joka on Israelin kunnia.

RABBIT AUTTAVAT KARKOTTAMAAN EPÄILYKSENI

Vaikka rabbit ovat juutalaisen kansan paimenia, en ollut 27-vuotiaana vielä kertaakaan kokenut heidän johtajuuttaan. He eivät johdattaneet minua vihreille niityille tai tyynien vesien äärelle. En tiennyt, mitä muuta tehtävää heillä oli, mutta ainaakaan he eivät tulleet kadonneita lampaita etsimään. Ehkä en vain ollut onnekas. Luultavasti löytyy myös rabbeja, jotka täyttävät velvollisuutensa.

Joskus minulla oli tapana käydä synagogassa, mutta en ymmärtänyt mitään siitä mitä siellä messuttiin. Eivät myöskään muut juutalaiset. Veisuunjohtajat ymmärsivät, ettemme osanneet hepreaa, mutta siitä huolimatta he lauloivat neljä tuntia keskeytyksettä heprean kielellä. Oli ilmeistä, etteivät he välittäneet paljoakaan, tiesimmekö jotain Jumalasta vai emme. Ihmettelenpä, ovatko he itse ”Jumalassa”. Sellainen oli tuolloin juutalaisuuden tila Romaniassa.

Mutta minun on oltava oikeudenmukainen: kristityt pastorit ja papit eivät ponnistelleet sen enempää minut löytääkseen. Papeilla ja pastoreilla on yleensä muuta tehtävää kuin etsiä kadonneita sieluja sieltä, missä he ovat: kapakoista, peliluolista ja muista maailman paikoista. Minut löysi puuseppä, mies, jota virallisten kirkkokuntien papit ja pastorit olisivat kutsuneet ”lahkolaiseksi”.

Rabbit eivät kiinnostuneet minusta, ennen kuin heidän mah-

dollisuutensa oli mennyt ja minut oli etsinyt ja löytänyt Israelin suuri paimen, Jeesus Nasaretilainen, josta juutalaiset profeetat olivat ennustaneet.

Istuin erään rabbin kotona. Hän oli Romanian juutalaisuuden huomattavia persoonallisuuksia. Olin tullut kertomaan heille, miksi uskoin Jeesukseen Messiaana.

Rabbi H. vihki minut avioliittoon. Se tapahtui synagogassa perheeni tähden. Hän tiesi silloin, että olin militantti ateisti ja anarkisti. Hän ei kuitenkaan pienimmässäkään määrin yrittänyt kertoa minulle Jumalasta. Hän hoiti vain seremonian.

Nyt kun olin tullut Jumalan luo Jeesuksen kautta, hän ei ollut ollenkaan mielissään. Hän kysyi minulta: "Mikä saa sinut uskomaan Kristukseen?"

Kerroin hänelle, että Jesajan profetia, joka oli lausuttu kahdeksan sataa vuotta ennen Jeesusta, oli erityisesti osunut minuun. Lukiessani tätä profetiaa Jesajan 53. luvusta minusta oli tuntunut, että profeetta oli vuosisatoja ennen Vapahtajan syntymää ennustanut Hänen koko elämänsä ja kuvannut sen yksityiskohtaisesti, niin että juutalaiset tunnistaisivat Hänet Hänen tullessaan.

Rabbi siveli partaansa ja sanoi meille (vaimoni oli myös läsnä): "Sinun ei olisi pitänyt lukea sitä. Se luku on kielletty sinulta."

Olen jälkeinpäin varmistanut tämän kiellon paikkansapitävyyden ortodoksijuutalaisten seurakuntien liikkeelle laskemista kalentereista, joissa kerrotaan, mitä profeettallisia tekstejä tulee lukea synagogan jumalanpalveluksissa. Mooseksen lain osan, jota kutsutaan nimellä *Shophetim*, jälkeen luetaan Jesajan 51. ja 52. luku. Seuraavana sapattina on vuorossa 54. luku. Luku 53 on jätetty pois. Tähän lukuun sisältyvä profetia Jeesuksesta on liian paljastava.

Rabbi kehotti meitä: "Lapseni, jättäkää nämä asiat rauhaan!"

Vastasin: "Haluaisin tehdä niin, mutta profetiat eivät jätä minua rauhaan. Minkä muun tulkinnan tästä Raamatun osasta voitte antaa minulle?"

Rabbi ravisti päätään surullisena ja lähetti meidät pois yrittämättäkään selittää. En tiedä miksi.

Kului useita vuosia. Vuoden 1940 pogromin aikana fasistit surmasivat kaksi hänen pojistaan hänen silmiensä edessä. Häntä itseäänkin yritettiin ampua, mutta osumatta.

Rabbi H. johti henkilökohtaisesti poikiensa hautajaiset. Kaikkia paikalla olevia liikutti suuresti, kun hän laski kätensä kummankin arkun päälle ja aloitti saarnansa psalminkirjoittajan sanoin: "Herra on vanhurskas kaikissa teissään ja armollinen kaikissa teoissaan" (Ps. 145:17).

Hautausmaalla oli tuhansia Bukarestin juutalaisia. Minäkin olin siellä, vaikka minut oli erotettu juutalaisyhteisöstä kristillisen uskon vuoksi. Seisoin yksin kappelin ovella.

Seremonian päätyttyä rabbin ollessa poistumassa kahden juutalaisen tukemana hänen silmänsä osuivat minuun. Hän kutsui minua jo etäältä: "Richard!" Sitten hän syleili minua kaikkien nähdessä. Tuhansien juutalaisten joukosta hän oli valinnut minut, jolle purkaa surunsa.

Olen tavannut hänet monesti sen jälkeen, ja hän on aina kuunnellut minua rakkaudella kertoessani hänelle uskostani. En ole koskaan yrittänyt syöttää mitään väkisin. Mies, joka oli organisoinut yli sadan juutalaisen murhan Jilavan metsässä ja hirttänyt neljäkymmentä muuta kunnallisessa teurastamossa "kosher-liha" -kyltin alla, oli ollut ortodoksinen pappi. Juutalaista on vaikea johdattaa kristinuskoon.

Toinen rabbi, jonka kanssa puhuin Jeesuksesta uskon alkuvaiheessa kärsiessäni vielä epäilyistä, oli rabbi R. SatuMaresta.

Tapasin hänet eräänä iltana synagogassa. Kun mainitsin Vapahtajan hänelle, hän vastasi: "Jos olet valmis kuuntelemaan minua keskeyttämättä puolisen tuntia, vapautan sinut tästä harkuvitelmasta."

Vastasin: "Olen valmis kuuntelemaan teitä päiväkausia enkä vain puolta tuntia."

Hän tuli meille kotiin. Sovimme, että lukisimme Uutta testamenttia yhdessä, niin että hän voisi keskeyttää minut aika ajoin ja osoittaa minulle kohdat, jotka eivät olleet oikein. Luimme yhdessä kahdeksasta illalla yhteen yöllä. Hän kuunteli tarkasti keskeyttäen silloin tällöin aina samalla huudahduksella: "Oi, vi shein, oi vi shein! Dus hob ich nicht gewist." (Voi, kuinka kaunista! Kuinka kaunista! En ollut tuota tiennytäkään. Kertaakaan hän ei ollut eri mieltä. Hän jäi yöksi meille. Seuraavana päivänä lähtiessämme yhdessä hän pyysi: "Ole ystävällinen, äläkä kerro kenellekään synagogassa, mitä on tapahtunut." Suosituin, mutta lisäsin: "Minusta teidän kunnia-asianne olisi kertoa juutalaisille, että Uusi testamentti on mielestänne ihmeellisen kaunis kirja."

Rabbi R. ei tehnyt sitä. Myöhemmin hän muutti Cernautiin. Mennessäni vuotta myöhemmin käymään hänen luonaan hän istui oppilaittensa keskellä. Mainitessani hänelle Jeesuksen hän alkoi heti herjata Häntä.

Natsit surmasivat hänet sodan aikana.

Kun rabbi G., joka oli tunnetun ihmeitä tekevien rabbien dynastian jälkeläinen, kuuli että olin kadotettu lammas, hän kutsui minut luokseen.

Rabbi oli vaikuttava hahmo, vanha mies, jolla oli valkoinen parta ja hiukset sekä jalo otsa. Hänen kasvonsa loistivat hyvyttä. Hän pyyteli anteeksi kutsumistaan; muutama vuosi sitten hän olisi itse tullut minun luokseni. Hän kysyi, mikä minua kristinuskossa viehätti.

Kerroin hänelle lyhyesti syntisestä elämästäni ja kuinka olin löytänyt rauhan tunnolleni varmuudesta, että syntini olivat Jeesuksen kautta anteeksiannetut. "Jeesus antaa minulle rauhan sieluuni, ja myös ilon. Tiedän Hänen antaneen rauhan miljoonille ihmisille. En tiedä Hänen tehneen mitään pahaa. Kertokaa minulle, rabbi, miksi hylkäisin Hänet?"

Rabbi vastasi: "Jeesus ei tehnyt pahaa. Päinvastoin, Hänen kauttaan monet ovat vapautuneet epäjumalanpalvelusta ja opineet tuntemaan todellisen Jumalan. Mutta sinä olet juutalainen. Sinun velvollisuutesi on pysyä juutalaisessa uskonnossa."

"Ei", vastustin kiihkeästi. "Juutalainen uskonto on väärä, koska se on juutalainen. Uskonnon pitää antaa ihmisille tarkka tietämys Jumalasta ja kuinka ihminen voi päästä Hänen yhteyteensä. Aivan samalla tavalla kuin ei voi olla romanialaista fysiikkaa tai saksalaista matemaattista teoriaa, ei voi olla myöskään juutalaista uskontoa. On olemassa vain yksi uskonto tai ei-uskonto. Uskonto on tosi joko kaikille tai väärä kaikille.

Meidän on "uskonnossa" sovellettava samaa periaatetta kuin oikeudessa. Mikään oikeuden muoto, jolle annamme etuliitteen rotu, kasti, luokka, sotilas, hätä jne. ei voi olla todellista oikeutta. Oikeus on oikeutta ilman etuliitteitä. Ja samasta syystä en minäkään hyväksy uskooni etuliitteitä.

Etsin kosketusta Jumalaan ja yhteyttä Hänen kanssaan. Jokainen etuliittellä varustettu uskonto saattaa osoittautua esteeksi tämän yhteyden etsimisessä. Juutalainen uskonto sitoo minut juutalaisuuteen, ortodoksinen ja roomalaiskatolinen uskonto tiettyihin perinteisiin, protestanttiset uskonnot uskonpuhdistajiensa ajatuksiin. Kaikki tämä on horisontaalista yh-

teyttä eikä vertikaalista suoraa yhteyttä Jumalan kanssa. Ja juuri tätä yhteyttä minä etsin.”

Hämmästyneenä rabbi kysyi minulta: ”Minun on sanottava suuresti valittaen ja syvää myötätuntoa tuntien – ei pahalla ja pilkaten – että näen sinussa henkilön, joka on juurtunut pois kansastaan. Etkö kuule sisimmässäsi esi-isiesi äänten kutsuvan sinua takaisin?”

Vastasin: ”Juutalaiset joilla on poskikiharat, synagogan musiikki, jo pelkkä heprealaisen Raamatun kirjeiden näkeminen muistuttavat kaikki minua esi-isistäni. Se on kuin näkymä Aabrahamin elämään hänen saapuessaan perheineen kamelilla Kanaanin maahan. Näen edessäni Raamatun maisemat. Tunnen itsessäni juutalaisten lähdön Egyptistä, kaikki heidän vaikeutensa erämaassa, tuon ihmeellisen tapahtuman, kun juutalaiset saivat lain taulut Mooseksen kautta. Koen kansani koko järkyttävän historian. Mutta henkilökertomukset ja historia ovat yksi asia, objektiivinen totuus toinen.

”Syvällisimmät filosofit, poliitikot ja uskonnolliset ajattelijat ovat aina tarjonneet objektiivisena ajattelurakennetta, joka on ollut vain heidän oman persoonallisen elämänsä tragedian seurausta, ja joskus he itse jopa myöntävät sen. Marx kirjoitti eräässä Engelsille lähettämässään kirjeessä: ”Ellei Titus olisi tuhonnut isieni maata, minusta ei koskaan olisi tullut kaikkien isänmaitten vihollinen.” Meidän ei pidä antaa tällaisen kriteerin päättää, olemmeko patriotteja vai emme. Emme saa myöskään uskonnollisessa maailmassa antaa tunteiden ohjata meitä, vaan meidän on etsittävä uskonto, joka on tosi. Sitä minä haluan.”

Rabbi pudisti päätään epäillen. ”Mikä sitten on tosi uskonto?”

Vastasin: ”En tiedä vielä. Mutta uskon ottaneeni pitkän harppauksen sen löytämiseksi siinä mielessä, että olen löytänyt uskonnon, joka on epätäydellinen. Ja se on uskonto, johon kuulun syntymäni kautta. Minusta on järjetöntä, että uskonnolliset vakaumukset riippuisivat seksuaalisuhteen seurauksista. Mooseksenuskoinen yhtyy samanuskoiseen naiseen. Tästä liitosta syntynyttä lasta pidetään luopiona, ellei hän usko Moosekseen. Yksi hänen naapureistaan on katolisen miehen ja naisen avioliitosta syntynyt lapsi, joka uskoo olevansa pakotettu pysyttelemään katolisessa opissa. Sama soveltuu protestanttiin tai islaminuskoiseen tai buddhalaiseen, ja seurauksena on sa-

noinkuvaamaton hämmennys. Tällainen uskonto ei ilmeisesti-
kään ole tosi, enkä todellakaan aio pysytellä siinä.”

Rabbi vastasi: ”Jeesus ei tehnyt sitä mitä sinä nyt. Hän seurasi esi-isänsä jalanjälkiä, Hän piti sapatin, noudatti ruoka- ja muita lakeja. Hän palvoi Jumalaa synagogassa. Miksi sinä et tee samoin?”

Vastasin: ”Jeesus oli ainutlaatuinen persoona, jolla oli ainutlaatuinen kutsumus. Hänen antamansa ilmestys oli uusi; Hän esitti uuden ja iankaikkisesti pätevän totuuden. Voittaakseen Häntä kuulevien tarkkaavaisuuden, Hän teki sen mitä jokainen järjevä yksilö tekee: Hän antoi totuudelleen muodon, jonka Hänen kuulijansa saattoivat hyväksyä. Tällä tavoin meidän on ymmärrettävä Hänen mukautuvaisuutensa. Mutta Hänen kauttaan täyttyy Jeremian profetia (31:31-33): ’Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton; en sellaista liittoa kuin se, jonka minä tein heidän isäinsä kanssa silloin, kun minä tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta, ja jonka liittoni he ovat rikkoneet, vaikka minä olin ottanut heidät omikseni, sanoo Herra. Vaan tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa niiden päivien tultua, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sisimpäänsä ja kirjoitan sen heidän sydämiinsä; ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani.’

”Meitä ei hallitse enää vanha liitto, vaan uusi ilmestys, jota voi luonnehtia muutamien sanojen: vapaus ja rakkaus. Eräs tunnetuimmista kristinuskon opettajista, Augustinus, julisti, että hänen elämänsä kristillinen normi on: ’Rakasta ja tee mitä haluat!’ En enää pidä juutalaisia tapoja määräävinä tai tarpeellisina.”

Ihmetyksekseni rabbi vastasi: ”En muista tuollaista kohtaa Jeremiasta.”

Pyysin häntä ottamaan Raamatun hyllystään ja näytin hänelle kohdan.

Jotkut rabbit laiminlyövät profetioiden totuuden, koska he askartelevat jatkuvasti Talmudin ja muiden kommentaarien parissa. He tuntevat hyvin pääsääntöisesti vain Mooseksen kirjat.

Pappien, joista monella on tohtorin tutkinto teologiassa, joukossa asiat ovat vielä huonommin. Olen usein joutunut huomaamaan, kuinka aivan yksinkertaisetkin Raamatun tekstit ovat heille tuntemattomia. Jos he ovat katolisia, he tuntevat hyvin Tuomas Akvinolaisen, jos taas protestantteja, Barthin tai

Bultmannin teokset. He eivät yleensä tunne suurien kristittyjen mystikoiden teologisia kirjoituksia tai Raamattua.

Rabbi yritti päättää keskustelumme. "Ymmärrän, ettei kannata väitellä. En pysty vakuuttamaan sinua palaamaan takaisin juutalaisuuteen."

"Teillä ei ole totuutta ja siksi teillä ei myöskään ole luottamusta", vastasin ennen lähtöäni. "Olette luopunut toivosta saattaa minut takaisin Mooseksen uskoon, johon en ole koskaan sitoutunut. Mutta itse en milloinkaan lakkaa toivomasta, että teistä jonain päivänä tulee Jeesuksen opetuslapsi."

Rabbi kätteli minut nopeasti ja lähetti ulos.

Kristittyjen kertoman perusteella minulla oli vielä epäilyksiä siitä, oliko Jeesus todella Vapahtaja. Rabbit poistivat viimeisenkin epäilyksen rippeen, kiitos heidän täydellisen kyvyttömyytensä vastata kristillisiin argumentteihin.

USKON TIE JÄRJESTÄ SYDÄMEEN

Juutalaisilla on ikivanha historiansa, niin vanha että Jeesus on saattanut kuulla sen poikasena, ehkäpä omalta äidiltään.

Eräänä päivänä eläinentäyttäjä sai kiinni kauniin linnun, jonka päätti tappaa ja täyttää. Mutta hänen nostettuaan puukonsa työntääkseen sen lintuun, tapahtui ihme. Lintu alkoi puhua miehelle ihmisten kielellä sanoen: "Säästä elämäni, koska minulla on poikasia pesässä. Jos teet sen, annan sinulle kolme neuvoa, joista tulee olemaan sinulle suurta hyötyä."

Eläinentäyttäjä ajatteli mielessään: "Metsissä on paljon muitakin lintuja, jotka voin täyttää. Mutta nyt kokemani on Jumalan ihme. Kuka tietää, millaisen neuvon saan?" Niinpä hän lupasi vapauttaa linnun, jos hänen saamansa neuvot olisivat hyviä.

Pieni lintu lausui kolme viisautta: "Jos joku kertoo sinulle jotakin järjetöntä, älä usko häntä, oli hän kuka tahansa. Jos teet jollekulle hyvän palveluksen, älä kadu sitä jälkeenpäin, vaan iloitse siitä, että olet toiminut hyvää tarkoittaen. Älä yritä tavoitella sellaista, mikä on liian suurta sinulle."

Eläinentäyttäjä ymmärsi viisauden arvon. Hän oli usein erehtynyt kuuntelemaan ihmisiä vain siksi, että he olivat tun-

nettuja. Hän oli usein katunut antaneensa rahaa hyväntekeväisyyteen ja tuhlannut paljon aikaa ja voimia yrittäen saavuttaa sellaista, mikä oli hänelle mahdotonta. Hän vapautti linnun sanoen: "Mene Jumalan siunaus mukasi, pikkuinen, koska sinasi olivat viisaita."

Lintu lensi pois istuutuakseen lähimmälle oksalle. Sieltä se huusi miehelle: "Sinä hullu! Miksi vapautit minut? Minulla on suuri timantti vatsassani. Jos olisit tappanut minut, olisit löytänyt sen ja ollut rikas koko lopun elämäsi."

Kun eläintäyttyjä kuuli tämän, hän katui linnun vapauttamista ja lähti kapuamaan puuhun sen perään. Mutta lintua ei ole helppo pyydystää paljain käsin. Kun hän pääsi alimmalle oksalle, lintu lensi ylemmälle. Kun mies pääsi sinne asti, lintu lensi ylemmäksi. Tällä tavoin mies jatkoi kiipeämistään, kunnes hänen jalkansa lipesi ja hän putosi taittaen kummankin jalkansa.

Kun hän makasi valittaen puun juurella, lintu hypähti alimmalle oksalle ja huusi: "Sinä hullu! Enkö antanutkin sinulle kolme hyvää neuvoa, jotka mielessäsi tiesit oikeiksi ja jotka myönsit hyviksi? Sinunhan ei pitänyt uskoa mitään järjetöntä, kuka tahansa sellaista sinulle kertoisi. Kuinka saatoit olla niin typerä, että uskoit linnulla olevan timantin vatsassaan? Eikä sinun myöskään pitänyt katua hyvää tekoasi. Olit armelias säästäessäsi elämäni. Miksi kaduit sitä jälkeinpäin? Ei sinun myöskään pitänyt tavoitella mitään, mikä olisi sinulle liian korkealla. Tiedät aivan hyvin, että on mahdotonta ottaa lintu kiinni paljain käsin. Ihmisen pään ja sydämen, suun ja korvan välillä on aina liian suuri kuilu. Ymmärsit, että neuvoni olivat hyviä, mutta et kuunnellut omia sanojasi etkä uskonut ajatustesi arvoon. Muutama hetki sen jälkeen, kun olit hyväksynyt neuvoni, teit juuri päinvastoin kuin olin opettanut."

Voimme tänäänkin kuulla, mitä ihmiset sanovat ja laulavat maailman toisella puolella, mutta omat sanamme hukkuvat ja elämme kuin emme olisi koskaan niitä lausuneetkaan. Ymmärryksemme on yksi asia, tunteemme jotakin aivan muuta. Olin itse myös kokeva tähän pikku kertomukseen liittyvän totuuden.

Ymmärrykselläni tiesin, että Jeesus on Vapahtaja, mutta elämäni muuttui entistä pahemmaksi sen sijaan, että olisin mukautunut Hänen opetuksiinsa. Kauhukseni havaitsin, että minulla oli tahto hyvään, mutta ei voimia sen toteuttamiseen.

”Sillä sitä hyvää, mitä minä tahdon, minä en tee, vaan sitä pahaa, mitä en tahdo, minä teen...”

”Niin huomaa siis itsessäni, minä, joka tahdon hyvää tehdä, sen lain, että paha riippuu minussa kiinni...”

”Sillä sisällisen ihmiseni puolesta minä ilolla yhdyn Jumalan lakiin... mutta jäsenissäni minä näen toisen lain, joka sotii minun mieleni lakia vastaan ja pitää minut vangittuna synnin laissa, joka minun jäsenissäni on...” (Room. 7:19-23).

Sisäiseen ristiriitaani liittyi kaksi puolta. Toisaalta tiesin – tai pikemminkin tunsin – vaistomaisesti, että kääntymys merkitsisi kärsimyksen ja ristiriidan elämää. Joutuisin vastatusten oman kansani, sen tapojen ja ajatusten kanssa, jotka olivat kestäneet tuhansia vuosia. Tiesin, että minun tulisi kärsiä pilkkaa ja tuomiota samalla kun minun itseni tulisi pysyä kärsivällisenä ja lempeänä. En saisi kumartua minkään myrskyn edessä.

Minun pitäisi olla valmis vastustamaan kansaani, johon olin juurtunut koko sielullani. Kuulin äänen sisälläni sanovan: ”Oletko sinä yksin viisaampi kuin koko kansasi? Juutalainen kansa on tuottanut niin monia neroja, mystikkoja ja toiminnan miehiä sekä lukemattomia uskon marttyyreja! Ovatko he kaikki väärässä ja vain sinä – pieni juutalaisopetuslasten ryhmä kokonaisen juutalaisen kansan keskuudessa – oikeassa?” Vasta myöhemmin olin pakotettu ymmärtämään, ettei enemmistöä ja kuuluisia, aatteellisia miehiä voi rinnastaa Jumalan varmaan sanaan.

Entä mitä voisin odottaa, kun tämä ristiriita olisi ratkaistu? Olettaen, että juutalaiset olivat valmiita kääntymään, minne he menisivät? Kerron myöhemmin joistakin kristillisissä piireissä kokemistani pettymyksistä. Ymmärsin hyvin pian, ettei maailmassa ollut Isän kotia, jonne Israel, tuhlaajapoika, voisi palata.

Nämä ajatukset saivat minut vertaamaan itseäni Don Quijoteen, joka lähti merkityksettömään taisteluunsa. Minussa oleva synty toi esille kaikki mahdolliset vaikeudet estäen minua uudestisyntymästä. ”Syö, juo ja nauti, sillä nuoruus on katoavaista”, se kuiskasi lakkaamatta.

Tällaisen ristiriitaisuuden keskellä koin Jeesuksen läsnäolon ensimmäisen kerran. En voi sanoa nähneeni Häntä. Hänellä ei ollut ulkoista olemusta, mutta Hän oli läsnä. Ilmiö toistui useana päivänä peräkkäin. Oli keskipäivä ja olin sohvalla pitkälläni. Kyyneleet valuivat pitkin poskiani. Aivan kuin ääni olisi

kutsunut minua – ei sanoin – mutta jotenkin tuntemuksiani kuvatakseni, minusta se kuulosti tältä: ”Tule! Minä annan sinulle onnen. Kaikki syntisi annetaan sinulle anteeksi. Sanoinkuvaa-maton ilo odottaa sinua.” Vaimoni lepäsi vierelläni surullisena sisälläni myllertävästä ristiriidasta, jonka hän jakoi kaikesta sydämestään. Mutta vastasin: ”Ei, ei, en minä tule. Kutsut minua raskaalle tielle. Siellä odottaa liian paljon luopumista, liian paljon kärsimystä. En halua niitä. Jätä minut rauhaan!”

Suokoon Jumala minulle anteeksi, sillä vasten tahtoani minä pilkkasin Häntä. Minusta tuntui, että Jeesus, taivaan Herra, polvistui minun, syntisen, eteen, eikä toisin päin. Ja Hän kerjäsi minua kääntymään Jumalan puoleen. Minusta tuntui kuin sydämeni pakahtuisi Hänen surunsa painosta, mutta en sittenkään voinut vastata myöntävästi. Vastaukseni oli aina ”Ei”.

En voinut myöntyä, koska olin paha. Siitä huolimatta uskon, että jotkin saarnat ja kristilliset kirjat, joilla ruokin sieluani tuohon aikaan, olivat osaltaan vastuussa antamastani vastauksesta. Näissä saarnoissa ja kirjoissa Jeesuksen kuva oli väärennetty. Hänet esitettiin poliisina, joka vaati sokeaa kuuliaisuutta sadoille laeille. Nämä lait alkoivat vaatimalla, että henkilön oli lakattava polttamasta ja käyttämästä koruja ja päätyivät vaatimaan koko elämän uhraamista Hänelle. Korostus oli aina näillä kielloilla ja meidän velvollisuudellamme antaa Jumalalle sen sijaan, että niissä olisi kuvattu Hänet mittaamattoman arvokkaiden lahjojen – syntien anteeksiantaminen, sydämen rauha, yhteys Jumalan kanssa, totuus, elämä valkeudessa, Henki joka antaa voiman ja pyhyiden, ilo taistella hyvä taistelu enkelien taistellessa rinnallamme, iankaikkinen kirkkaus jne. – antajana. Ja kaikki nämä lahjat annetaan ilman ehtoja.

Talmudista löytyy teksti, jossa kerrotaan, että kaikki sellainen rakkaus, joka riippuu jostakin asiasta, lakkaa tuon asian lakatessa. Mutta rakkaus ei ole riippuvaista mistään asiasta eikä se milloinkaan lakkaa. Jos Jeesuksen antama pelastus riippuisi sielun tilasta, se ei kestäisi, koska sielumme tila vaihtelee. Jeesuksen lahjoittama pelastus on vapaa, ehdoton; se ei riipu siitä mitä meissä on tai mitä me teemme. Se pulppuaa Hänen rakastavasta luonnostaan ja on siksi iankaikkista.

Kristillinen saarna on usein kieltojen ja vaatimusten sitomaa, ja tällainen antoi minulle väärän kuvan Jeesuksesta. Mutta eniten minua pidätteli synti: rakkaus rahaan, salaiset himot, viha, pahuus, epärehellisyys jne. Elämäni oli edelleen täynnä

syntiä, vaikka olinkin jo älyllisesti vakuuttunut siitä, että Jeesus on Vapahtaja.

Mutta Lutherin sanat muuttuivat todeksi minunkin elämässäni. "Synnit eivät tuhoa pyhiä, vaan tukahduttavat vain ne, jotka ovat vailla Jumalaa." Tähän on kaksi syytä. Ensimmäinen on se, että pyhät uskovat Kristukseen, johon he ovat täysin sulautetut ja jonka kautta he nousevat jälleen (vaikka tietämättömyydessään tekevätkin monia asioita, joista heidät ilman Jumalaa tuomittaisiin) ja jossa he varjeltuvat. He eivät suistu onnettomuuteen, kuten Salomo sanoo (Snl. 24:16). Niiden, jotka eivät ole koskaan kokeneet sitä, on mahdotonta ymmärtää, kuinka suuren voiman usko antaa, etenkin synnin ollessa kyseessä. Jumalaa vailla olevat tekevät syntiä, vaikka tekisivätkin pyhien tekoja. Toinen syy on se, että pyhät ymmärtävät uskon kautta riippuvuutensa Jumalan armosta. Sydämensä syvyydessä he myös tietävät, että heidän tekonsa ovat synnillisiä ja turhia. Tämä nöyryys ja todistus estää heitä joutumasta syntinsä, tietämättömyytensä tai pahuutensa tuhoamiksi, koska Jumala ei hylkää nöyriä. Hänen armonsä syllisyytensä tunnustavia kohtaan on sitäkin suurempi. Tämä oli totta Bernhard Clairvauxlaisen elämässä, joka huudahti surussaan: "Olen tuhlannut elämäni, sillä olen elänyt elämän, joka ansaitsee tuomion!" Se oli totta myös Augustinuksen elämässä: "Voi, kaikkien ihmisten elämää. Oli heidän elämänsä kuinka pyhää tahansa, oikein olisi tuomita heidät ilman armoa!"

Jumalan sydämeeni istuttama siemen ei ollut näkyvien syntien turmelema. Sisäinen ihminen jatkoi kasvuaan; ja Pyhä Henki voitti siirtämällä uskoni järjestä sydämeen.

ISAC FEINSTEIN JA UUESTISYNTYMISENI

Mies, jolla oli suuri osuutensa tässä kaikessa, oli Isac Feinstein, yksi loistavimmista voittopalkinnoista, mitä Jeesuksen armo on milloinkaan synnyttänyt juutalaisen kansan keskuudessa.

Kääntymyksensä aikoihin hän oli pikku liikemies. Eräänä il-

tana kristillisessä kokouksessa hän kuuli sanoman Jeesuksesta ja uskoi välittömästi. Kotiin tultuaan hän juoksi yläkertaan vanhempiensa makuuhuoneeseen. Nämä olivat käyneet jo nukkumaan, mutta heräsivät poikansa huudahtaessa: "Olen löytänyt Messiaan!"

Tuon illan jälkeen hän ei milloinkaan epäröinyt uskossaan, vaikka joutuikin kokemaan suurta vastustusta perheensä taholta.

Hänen isänsä, hurskas juutalainen, yritti taivutella häntä kieltämään Jeesuksen. Kun se epäonnistui, hän järjesti rabbin tällaisia tilanteita varten määräämän seremonian. Hän julisti, että hänen poikansa oli kuollut, vietti symboliset hautajaiset, joissa arkkuun laskettiin puunoksa, repi vaatteensa ja itki poikaansa yhdessä muun perheen kanssa istuen lattialla seitsemän kokonaista päivää.

Tänä aikana "kuollut" iloitsi elämästään, joka oli rikkaampaa kuin koskaan ja kasvoi Jumalan armossa ja tuntemuksessa.

Oltuaan jonkin aikaa kristittynä hän valmistautui sydämen innolla levittämään evankeliumia Romanian juutalaisten pariin. Hän opiskeli lähetystyötä Puolassa ja osallistui paluumatkalla norjalaisen Israel-lähetysten jumalanpalvelukseen Galatzissa.

Tämän miehen työkyky oli valtaisa. Hän julkaisi aikakauslehteä aikuisille ja lapsille, samoin lukuisia pikkukirjasia. Hän saarnasi kaikkialla maassa ja kirjoitti lukuisia kirjeitä. Hänestä tuli romanialaisten Jeesuksen opetuslasten joukossa huomattava persoonallisuus, Jumalan tempelin pilari.

Mutta jotta voitaisiin arvioida miehen todellinen arvo, on tarkasteltava hänen uransa loppua. Napoleon kirjoitti: "Suurmiehet ovat meteoreja, jotka loistavat valaistakseen universumin". Mutta Napoleon ei valaissut universumia; päinvastoin, hän sai maailman vuotamaan verta ja itkemään luomalla tieteen, jota ilman maailma olisi ollut parempi paikka elää. Tuo tiede oli sotatiede.

Meteorit eivät valaise universumia. Suurinkin meteori jättää jälkeensä vain pelkän valojuovan, joka katoaa pian laajaan universumiin. Ihmiset, jotka ovat maailman valona, ovat niitä, jotka lisäävät uhria uhrin päälle – aivan samoin kuin koralliriutat syntyvät, yksi pieni runko nivoutuen toinen toiseensa. Heidät tunnetaan vain harvoin, he jäävät yleensä anonyymeiksi ja elävät nöyrästi kasvattaen lapsia, hoitaen kotia, ruokkien hiljai-

suudessa taide-, talous- ja tiede-elämää sekä politiikkaa. He ovat ihmisiä, jotka loistavat totuutta, rakkautta ja uskoa vuodattaen valoa ympärilleen. Feinstein oli tällainen palava valo.

Feinstein oli vielä nuori sodan puhjetessa. Hän oli 37-vuotias, Jassyyn perustamansa juutalaiskristillisen seurakunnan pastori. Sieltä hänen tuloksekas toimintansa levisi koko maaan.

Jassyn ilmapiiriä sävytti antisemitismi pogromin uhan ollessa jatkuvaa arkea. Feinstein oli kerran lyhyellä vierailulla Bukarestissa ja asui meillä. Ehdotin, ettei hän palaisi Jassyyn, missä kuolema odotti häntä. "Voisimme lähettää romanialaisen veljen noutamaan vaimosi ja kuusi pientä lastasi tänne Bukarestiin".

Hän vastasi: "Paimenen velvollisuus on kuolla yhdessä laumansa kanssa. Tiedän, että he tappavat minut, mutta en voi hylätä veljiäni. Palaan Jassyyn."

Muutama päivä hänen paluunsa jälkeen, kesäkuun 28. päivänä, pogromi puhkesi. Kaikkiaan 11 000 juutalaista surmattiin. Myös juutalaisilta näyttäviä romanialaisia surmattiin. Fasistiviranomaiset ja raivostunut väkijoukko, jotka väittivät kyseessä olevan pyhän ristiretken, surmasivat myös juutalaiskristittyjä.

Feinstein oli pidätettyjen joukossa. Hänet vietiin ensiksi poliisivankilaan. Sillä hetkellä vankilassa olleet rikolliset ovat kertoneet vapautumisensa jälkeen, että Feinstein kielsi juutalaisia elättelemästä turhia toiveita pelastumisesta. Hän tiesi, että heidät kaikki surmattaisiin ja kehotti heitä kääntymään, jotta he voisivat valmistautua kohtaamaan Jumalansa.

Tuhansia juutalaisia suljettiin ja sullottiin karjankuljetusvaunuihin ja lähetettiin matkaan tukahduttavassa auringonpaisteessa ilman vettä sillä seurauksella, että useimmat heistä tukehtuivat. Heidän joukossaan oli Feinstein. Harvat eloonjääneet vietiin keskitysleirille.

Jotkut heistä muistavat, kuinka Feinstein ymmärtäessään kuoleman olevan lähellä, kääntyi vierellään olevan rabbin puoleen ja sanoi: "Meidän on aika laulaa!"

Hän kuoli rabbin laulaessa ääneen psalmeja. Hän ehti ennen kuolemaansa selittää, mitä ne ennustivat Jeesuksesta. Kuollessa hänen päänsä lepäsi rabbin olkapäällä. Rabbi itse kuoli vain muutamaa hetkeä myöhemmin – Mooseksen lain alainen juutalainen ja kristitty juutalainen olivat saman vihan uhreja. Vihan, joka Romaniassa oli kaksi kertaa pahempaa, koska se

naamioitui ”kristityn” nimen taakse.

Yksikään Jassyn juutalaiskristillisen seurakunnan miehistä ei säilynyt. Kaikki kuolivat pogromissa. Vain muutama tyttö onnistui pakenemaan.

Olen kuvannut Feinsteinin, juutalaista rotua olevan kristityn marttyyrin kuolemaa.

Tämä merkittävä mies, jolla oli sellainen paimenen sydän, jollaisen olen vain harvoin matkani varrella kohdannut, esitti tärkeää osaa elämäni hengellisissä kriiseissä.

Hänellä oli tapana käydä kodissamme, ja minä kerroin hänelle syntisyydestäni ja kuinka mahdotonta minun oli vapauttaa itseni siitä. Hän selitti, että Jeesuksen sanat ”Älkää tuomitko” eivät viitanneet vain toisiin ihmisiin, vaan myös minuun itseeni. ”Hengellisissä asioissa kaikenlainen itsediagnoosi on väärin. Kun kohotat oikean kätesi peilin edessä, peili näyttää, että kohotatkin vasenta kättäsi, ja kun seisot peilin edessä kasvot kohden etelää, se näyttää sinut seisomassa pohjoista kohden. Omatuntosi heijastaa hengellistä tilaasi ja siitä syystä omatuntosi väärentää todellisuuden, ellei Pyhä Henki sitä valaise.

”Evankeliumit kertovat meille kahdesta miehestä, jotka menivät temppeliin rukoilemaan: toinen oli fariseus, toinen publikaani. Ensimmäinen miehistä diagnosoi itsensä ja oli vilpittön päätyessään tulokseen, että oli hyvä, koska paastosi usein ja antoi auliisti almuja. Toinen teki samoin, mutta havaitsi itsensä syntiseksi, koska eli väärin ansaituilla voitoilla. Molempien miesten itsestään tekemä diagnoosi oli väärä. Jumala ei katso siihen, mikä näkyy päältä päin, vaan siihen, mikä on kätkeynä ihmisten sydämiin. Sydämensä syvyydessä ensimmäinen mies oli ylpeä ihminen, joka tuomitsi toiset, kun taas publikaani oli nöyrä tunnustaen syntisyytensä.”

”Älä tuomitse itseäsi”, Feinstein neuvoi minua yhä uudestaan. ”Älä ahdistu, älä murehduta itseäsi syntisyydelläsi. ’Älkää murehtiko hengestänne’ (Matt. 6:25). Jeesus huolehtii sielustasi. Kerro Hänelle aivan yksinkertaisesti synnistäsi ja siitä hetkestä lähtien on Hänen tehtävänsä huolehtia siitä.

”Oma ymmärryksemme on tekopyhä hurskastelija, jota Jeesus nuhtelee rikan näkemisestä veljensä silmässä, mikä tarkoittaa lihan syntiä, perinnöllisyyttämme, väärää kasvatusta, sosiaalisten olosuhteiden painetta, saatanan vaikutusta ja suurta joukkoa muita asioita. Ymmärryksen tekopyhyys on siinä, ettei se laskeudu ylhäisistä korkeuksistaan, missä se tuomitsee kai-

ken ja kaikki ihmiset, nähdäkseen malkan omassa silmässä. Ymmärryksen tekopyhyys on sen väärissä totuuden kriteereissä, sen itsekkyydessä, sen himokkuudessa, sen itsensä tuomitsemattomuudessa ja siinä, ettei siihen voi luottaa. Todiste malkasta järjen silmässä on se, ettei järki voi siirtää rikkaa veljen silmästä, vaan tyytyy pelkästään nuhtelemaan häntä siitä ja tekemään hänen elämänsä sietämättömäksi.

”Yritä voittaa synti tekemällä epäsuora hyökkäys sitä vastaan. Saatana on sydämessä vahva, koska se suo sydämelle iloa. Siellä sitä on vaikea voittaa. Järjessä hän on heikko, koska siellä hän aiheuttaa vain vaikeuksia. ”...muuttukaa mielenne uudistuksen kautta”, sanoo Paavali (Room. 12:2). Jeesus taisteli taistelunsa Golgatalla, joka arameaksi merkitsee ”pääkalonpaikkaa”. Siellä sinunkin on taisteltava taistelusi. Saata jokainen ajatus vangiksi ja kuuliaisuuteen Kristukselle. Hyväksy Hänet totuuden kriteeriksi. Pinnallinen totuus, joka on helposti omaksuttavissa, ei muuta ihmisten sydämiä. Päivittäinen totuus, jota mietiskelet tarkkaan, jota pureskelet lakkaamatta, kunnes se muuttuu omaksesi, muuttaa elämäsi.

”Talmud kertoo rabbi Akibasta, joka nuorena miehenä oli sekä oppimaton että jumalaton ja älyllisesti sangen kehittymätön. Mutta hänellä oli vaimo, jonka usko Jumalaan oli suuri. Hän pyysi miestänsä pyhittäytymään ja kasvamaan lain opettajaksi. Akiba tapasi vastustaa: ’Mutta eihän minulla ole siihen lahjoja.’ Vaimo vei hänet lähteelle, aivan sen reunalle, josta köysi oli kuluttanut kiveä niin, että siinä oli pieni painauma. ’Näetkö tuon uurteen kivessä?’ vaimo kysyi mieheltään. ’Köysi on paljon pehmeämpi kuin kivi ja kuitenkin se on syövyttänyt monia vuosia kovaa kiveä muodostaen painauman. Ole tuon köyden kaltainen – ylös alas, ylös alas, aina sama liike: Kirjoitukset ja rukous, Kirjoitukset ja rukous. Vaikka sydän ja mieli olisi yhtä kova kuin kivi, lopulta Jumalan Sana tunkeutuu niihin.’

”Akiba kuunteli vaimonsa sanoja. Hänestä tuli yksi juutalaisuuden suuria valoja. Lopuksi hän kuoli marttyyrin kuoleman. Tee niin kuin hän! Ole innokas ajattelemaan sitä mikä on oikein ja kristillistä eikä sinun enää tarvitse paeta syntiä, vaan synti pakenee sinua.”

Eräänä iltapäivänä 1937, jom kippurin, suuren juutalaisen sovituspäivän aattona, olin käymässä Feinsteinin toimistossa. Olin ahdistunut. Ahdistus oli vaivannut minua varhaisesta lap-

suudestani asti. Sanoin Feinsteiniille: ”Kristinuskon vaatimukset ovat liian vaateliaita, niitä on mahdoton täyttää. Raamatussa sanotaan, että sen, joka sanoo olevansa Kristuksessa, on myös elettävä niin kuin Jeesus eli. Mutta onko se mahdollista? On kuin pyytää sutta elämään lampaan lailla ja tuomita se sitten epäonnistumisesta. Koska en ole ollut Kristus iankaikkisuudesta asti, koska en ole syntynyt neitsyestä, koska minulla ei ole Jeesuksen erityistä, pyhää kasvatusta enkä ymmärrä hengellisiä todellisuuksia, koska minulla ei ole Hänen mieltään, koska Jumalan enkelit eivät jatkuvasti nouse ja laskeudu ylläni, koska en elä selibaatissa enkä ole puuseppä – kuinka siis pystyisin elämään niin kuin Hän? Onko etanan juostava niin kuin jänis? Se vähä mitä olen kristittynä nähnyt, kääntymys näyttää useille merkitsevän vain sitä, että Jeesuksesta tulee kiinnostava keskustelun aihe. Mutta se ei tarkoita, että he muuttuisivat pikku Jeesuksiksi. En todellakaan ole nähnyt Jeesuksen kaltaisia ihmisiä.”

Feinstein vastasi hymyillen ainutlaatuisella tavallaan: ”Älä anna näkemäsi ohjata sinua, koska saattaa olla, ettet näe kunnolla. Juutalaiset, jotka elivät kaksi tuhatta vuotta sitten, eivät nähneet Jeesuksessa mitään kunnioittamisen arvoista huolimatta siitä, että Hän oli inkarnoitunut Jumala. Ellei ihminen synny uudesti, hän ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa, vaikka se onkin täydellisesti inkarnoitunut ihmisessä, joka seisoo häntä vastapäätä.

”Mutta eikö meiltä odoteta, että eläisimme niin kuin Hän? Viittaamasi Johanneksen kirjeen jae – ”Joka sanoo hänessä pysyvänsä, on velvollinen vaeltamaan, niinkuin hän vaelsi” (1 Joh. 2:6) – ei tee uskostamme järjenvastaista, se vain varoittaa niitä, jotka kulkevat ympäriinsä ja ylpeästi julistavat: ’Olen Kristuksessa.’

”Eräässä maassa oli kerran kaksi suurta taidemaalaria. Maa oli jakautunut kahtia: toinen osa väestöstä piti enemmän toisesta taiteilijasta ja toinen osa enemmän toisesta. Maan kuningasta pyydettiin esittämään tuomionsa. Hänen palatsissaan oli marmorinen sali, joka oli jaettu verholla kahtia. Kuningas kutsui ensimmäisen maalarin ja määräsi hänet maalaamaan mitä tahansa haluamaansa salin yhdelle seinälle. Sitten hän kutsui toisen maalarin tekemään samoin vastakkaiselle seinälle. Ensimmäinen taiteilija, joka oli yhtä itserakas kuin lahjakaskin, ryhtyi välittömästi työhön ja maalasi monia kauniita asioita op-

pilaidensa avustuksella. Toinen taiteilija oli puolestaan hyvin nöyrä mies. Hän sanoi oppilailleen. 'Minun on typerää yrittää voittaa loistava kilpakumppanini. En pysty maalaamaan niin kuin hän. Mutta pyydän teitä tekemään jotakin muuta. Olkaa täällä aamusta iltaan ja kiillottakaa marmoria, kunnes se hohtaa! Ja niin tehtiin. Verhon toisella puolen maalattiin, toisella taas kiillotettiin seinää. Määräpäivänä kuningas saapui katsomaan taiteilijoiden työtä. Hän ihaili ensimmäisen kuvitusta ja julisti, ettei ollut milloinkaan nähnyt kauniimpia maalauksia. Sitten hän määräsi, että verho vedetään sivuun, niin että hän näkisi, mitä toinen taiteilija oli saanut aikaan. Hän astahi taaksepäin hämmästyneenä. Ensimmäisen taiteilijan kuvat heijastuivat toisen kiillottamassa marmorissa, ja ne olivat häikäisevän kauniita. Toinen taiteilija voitti palkinnon.

"Tämän kertomuksen moraali on hyvin yksinkertainen. Vain hyvin ylpeä henkilö saattaisi kuvitella kykenevänsä elämään Jeesuksen lailla. Raamattu ei ole antanut käskyjä elää Jeesuksen lailla siksi, että täytteisimme ne, vaan siksi, että ymmärtäisimme – jatkuvien ponnistelujen seurauksena – että meidän on mahdoton suoriutua niistä ja että meille paljastuisi syntisyytemme syvyys. Meidän ei pitäisi yrittää elää kuten Jeesus, vaan päivittäin 'kiillottaa' sydämemme jatkuvalla hartaudella ja uskollla, ja silloin Jeesuksen kauneus heijastuu meissä. Se on vieläkin kauniimpi kuva kuin Hänen oma elämänsä, koska elävä Kristus, rikkoneeseen ja harhaan joutuneeseen ihmiseen inkarnoituneena, on kauniimpi kuin neitsyestä syntynyt, inkarnoitunut Kristus."

"Ei, ei!" huusin kyyneleet silmissä. "En halua Jeesusta, joka on arvioitu, selitetty ja uskottu, vaan todellisen Jeesuksen. Ja toivo tällaisen Jeesuksen saamisesta näyttää minusta mahdottomalta ihanteelta." Niine sanoineni ryntäsin ulos Feinsteinin toimistosta edes hyvästelemättä häntä.

Hän juoksi perääni; en päässyt pakoon. Menin kauppaan ja hän seurasi perässä. Hän vaati minua mukaansa seniltaiseen rukoukokoukseen, joka pidettiin Bukarestissa anglikaanisen juutalaislähetyskeskuksen tiloissa.

Kun suurin osa seurakuntaa oli jo rukoillut, tunsin vastentahdoisesti Hengen vaikutuksen sisimmässäni. Hämmästyin kuullessani ensimmäistä kertaa rukoilevani ääneen julkisessa kokouksessa. Kuulin omat sanani, mutta ne eivät tuntuneet itse muotoilemiltani sanoilta. Ne virtasivat sieluni syvyyksistä, jon-

ne minälläni ei ole mitään pääsyä. Todiste tästä oli se, että rukoilin jiddišiksi – vuosisatoja vanhalla, kansani kärsimyksissään käyttämällä kielellä, jota normaalisti en koskaan puhunut.

Pidän vuoden 1937 jom kippurin aattoa uudestisyntymiseni päivänä, koska Jeesuksen opetusta ei voi kirjoittaa selvästi sivulle, jossa jo on kirjoitusta. Tarvitaan täydellinen ero menneeseen ja täysin uusi alku, josta lähtee liikkeelle jatkuva ja kompromissiton oman ajattelun piiritys.

Hämmästynein muutoksesta olin minä itse, joka olin kerran ollut ateisti ja aktiivinen pahimpiin anarkistisiin mellakoihin osallistuja. Tahtoni ei ollut vapaa tämän muutoksen tapahtuessa. Kättäni ”väännettiin”. Kaikki on Jumalan armoa.

Uskon, että aivan samoin kuin luonnossa on oma aikataulunsa, jonka mukaan linnun poikasen tulee kuoriutua munastaan ja muuttaa toiseen maahan ja palata taas tiettyä päivänä, myös ihmisen fyysisessä elämässä on aikataulunsa, samoin hengellisessä elämässä. Jokaisen Jumalan valitseman ihmisen elämässä on ennalta säädetty hetki, jolloin hän löytää Jumalan Pojan, joka on aina ollut hänessä, vain kärsivällisesti odottaen hetkeä, jolloin Hänen on määrä paljastaa Itsensä. Tuona tiettyinä hetkenä sisäiset ja ulkoiset tekijät, joita on valmisteltu jo kauan, yhdistyvät voidakseen tuottaa uudestisyntymisen.

VAIKEUKSIA JOIDENKIN KRISTILLISTEN TRADITIOIDEN KANSSA

Olin päättänyt olla uskollinen Jeesukselle. Mutta tällaisen päätöksen tehnyt ihminen joutuu löytämään Jeesuksen todelliset kasvot lukemattomien ja ajan mukana vain lisääntyneiden vääräennösten keskeltä. Hän joutuu valitsemaan yhden version kasvoista voidakseen palvella Häntä kokosydämisesti ja epäilemättä, onko sittenkään valinnut oikean tunnustuksen. Olin erittäin kiinnostunut erilaisista kirkkokunnista ja uskonsuunnista. Olin innokas saamaan perinpohjaista tietoa, ennen kuin alkaisin kristityn elämäni.

Mutta valintaa ei ollut helppo tehdä.

Kirkon historiassa on aina esiintynyt kiistoja ja rikkauksien haalimista. Jassyssa on ortodoksikirkko, joka on niin täynnä kultaisia ikoneja, kynttelikköjä ja astioita, että ainoa keino niiden vartioimiseksi on ollut jättää jumalanpalvelukset pitämättä ja pitää ovet suljettuina. Tällä tavoin kirkkoisä Augustinuksen sanat ovat toteutuneet. Hän sanoi, että uskonto on tuottanut rikkauksia ja omaisuutta, mutta tyttäret ovat kalvaneet äidin.

On ollut myös kuuluisuuden kipeyttä; teologin sokeaa rai-voa, kun joku häntä karismaattisempi on vastustanut tai saattanut hänet varjoonsa. On ollut eliniän, jopa vuosisatoja kestäviä vihostuuksia. Kunnioitus babylonialaisen Talmudin kaunista sananlaskua kohtaan on puuttunut tyystin: "Aurinko on laske-
nut ja päivä on kirkas." Jumalan opetus on muutettu "kruu-
nuksi, jolla itseä kirkastetaan ja lapioksi, jolla kaivetaan", ku-
ten Talmudissa sanotaan. Jumalan sanaa on käytetty edistä-
mään vaihtuvia poliittisia intressejä ja tukahduttamaan totuus
vääryyksillä.

Erilaiset ajattelutavat, jotka olisivat voineet johtaa hedelmäl-
liseen kilpailuun Jumalan sanan tutkimisessa, jos vain kunin-
kaallinen laki, rakkauden laki, olisi pidetty. Jos vain inhottavat
synnit eivät olisi täyttäneet seurakuntaa, sitä yhtä ja ainoaa
kirkkoa, jossa on monta tunnustuskuntaa, joista jotkut antavat
Hitlerin muotoileman röyhkeän iskulauseen ohjata itseään:
"Missä me olemme, siellä ei ole muille sijaa."

Eri tunnustusten välillä juoksevat verivirrat, jotka on vuoda-
tettu uskonnollisten vainojen aikana, eikä vain menneisyydessä
vaan myös oman sukupolvemme aikana. Viime sodan aikana
Romanian ortodoksikirkko ei vainonnut julmasti vain juutalai-
sia, joiden surmaamisessa papit avustivat, vaan myös "lahkolai-
siksi" kutsumiaan, eli baptisteja, adventisteja ym., joista mo-
nia tuhansia vangittiin.

Kääntynyt etsii turhaan "Isän kotia", seurakuntaa, jonka
Jeesus perusti. Sen paikalta hän löytää monia muita kirkkoja,
joilla on barbaarisia nimityksiä, joita entinen puuseppä Jeesus
ei olisi edes ymmärtänyt: katolinen, ortodoksi-, luterilainen,
baptistikirkko ja monet muut.

Epifanios julisti neljännellä vuosisadalla: puhuessaan Au-
diuksen seuraajille, lahkolaisille, jotka väittivät Jumalalla ole-
van ihmisen kaltaisen ruumiin: "On hirvittävää ajatellakin, et-
tä kirkon jäsen muuttaisi kristittyjen nimen, kun kirkko rie-
muitsee juuri siitä, että kristityt kantavat Kristuksen nimeä ja

hylkäävät kaikki muut nimitykset. Sen sijaan että kantaisivat Kristuksen nimeä, he kantavat lahkonsa perustajan nimeä ja siitä merkkinä heillä on ihmisen nimi. Sitä on mahdotonta hyväksyä.”

Tämä varoitus jäi huomaamatta: meillä on edelleen outoja nimiä kantavia kirkkokuntia, ja morsiamen sielu vaeltelee ympäriinsä kuin eksynyt ylkäänsä etsiessään.

Ihmetellä sopii, olisivatko astronautit uskaltaneet avaruuteen, jos kaksikymmentä tiedemiestä olisi päätynyt laskelmissaan eri tuloksiin ja kertonut ristiriitaisia tietoja fysiikan maailmasta. Heidät kuitenkin lähetettiin avaruuteen tarkkojen tieteellisten ja matemaattisten tietojen pohjalta. Mutta kuinka ihmeessä meidän pitäisi lentää Jumalan istuimelle, kun eri kirkkokuntien pasunat päästävät niin ristiriitaisia ääniä ja jokainen yrittää tuhota luottamuksen kaikkeen, mitä muut ovat sanoneet?

Tässä labyrintissa jouduin etsimään tietäni.

Sallithan minun kuvailla joitain episodeja? Minun sallittaneen ottaa lainauksia menneiltä sukupolvilta. Eräs Melancthonin elämäkerran kirjoittajista kirjoitti: ”Kuka tahansa pitää häpeällisenä löytää jotakin arvosteltavaa suurista ja kuuluisista miehistä, hellii liian suuria kuvitelmia, koska yksin Jumalalla on etuoikeus olla virheetön. Ihmisluonto on siihen kykenemätön.” Kuten lukija pian tulee huomaamaan, minusta eri kirkkokunnissa ja niiden johtajissa on myös paljon hyvää, aivan samoin kuin kokemukseni rabbeista eivät olleet aina epäedullisia.

Olin kerran Sinaiassa lankoni kanssa, josta myöhemmin tuli kristitty. Vierailimme ortodoksiluostarissa. Oli pääsiäismaanantain jälkeinen päivä. Koputimme eräälle portille, ja vanha munkki päästi meidät sisälle.

”Mitä haluatte?” hän kysyi.

”Isä, olemme tulleet kysymään, mitä meidän pitäisi tehdä pelastuaksemme.”

”Teillä on huono onni, koska juuri tänään olen juonut liikaa.”

”Nyt on pääsiäinen, isä. Ettekö löytänyt arvokkaampaa tapaa juhlia pääsiäistä kuin juopua?” kysyin välittämättä enää alkuperäisestä asiastani.

”Nuori mies”, munkki vastasi iloisesti nauraen, ”Olen juonut Raamatun antaman käskyn mukaan, koska en ole juonut

yksin, vaan kahden tai kolmen veljen seurassa. Sillä on kirjoitettu: '...missä kaksi tahi kolme on kokoontunut minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellensä', kuten Vapahtaja sanoi."

Olin tullut oppimaan, mutta nyt minun oli itse otettava opettajan rooli ja kerrottava hänelle perusasioita.

"Isä, uskon Jeesuksen tarkoittaneen sitä, että Hän olisi omiensa joukossa, siellä missä kaksi tahi kolme on koolla tekevässä hyvää tai rukoilemassa, ei juopumassa."

Vaikutuksen tekevällä nöyryydellä hän vastasi: "Nuori mies, olette oikeassa", ja kutsui meidät kammioonsa, sillä olimme seisoneet kynnyksellä puhumassa.

Tämä munkki oli tottunut juomaan eikä ollut juovuksissa, ja siksi saatoimme keskustella.

Toistin kysymykseni: "Mitä minun tulisi tehdä pelastuakseni?"

"Oletko rikas?"

"En ole rikas enkä köyhä. Minulla on sen verran kuin tarvitsen. Mutta miksi kysytte?"

"Rikas mies pelastuu helposti. Hän antaa rahaa kirkolle ja tarvitseville ja pääsee taivaaseen. Mutta köyhän on vaikea pelastua, koska hänellä ei ole mitään annettavanaan."

Mies, jonka luo olin tullut oppiakseni Jeesus-tiestä, kertoi minulle päinvastaista kuin mitä Jeesus oli opettanut.

Kysyin häneltä: "Mutta mitä osaa Jeesus näyttelee pelastussessamme?"

Hän vastasi: "Siitä en tiedä mitään."

Kysyin taas: "Mutta ettekö sanokin liturgiassanne: 'Tämä on minun vereni, liiton veri, joka monen edestä vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi'? Eikö olekaan totta, että Vapahtajan ristillä vuodattama veri puhdistaa meidät synneistämme?"

Vanha munkki huuhahti: "Nuori mies, teillähän on paljon tietoa!"

Ei todellakaan kannattanut pyytää häntä opastamaan minua. Kristitty juutalainen, joka yhä hapuili tietään, oli auttanut vanhaa munkkia ottamaan ensiaskleet tällä nimenomaisella tiellä. Olin piispa X:n toimistossa. Hänen vierellään seisoivat kaksi neuvonantajaa, pappeja kummatkin. Kerroin kuka olin ja toiveestani saada ohjausta monien eri kirkkokuntien labyrintissa.

Kun piispa kuuli minun olevan juutalainen, hän purskahti

nauruun: "Ha, ha, haa! Tyhmä juutalainen! Oletteko koskaan kuulleet mokomasta röyhkeästä juutalaisesta, joka haluaa olla kristitty?" Molemmat papit yhtyivät kunnioittavasti hänen nauruunsa.

Olin valmistautunut tämänkaltaiseen vastaanottoon. Fein-stein oli kertonut minulle eräästä toisesta piispasta, joka kohotti sauvansa lyödäkseen häntä kuultuaan hänen olevan kristitty juutalainen.

Tämä ei ollut yllättävää. Piispoja ja pappeja oli ruokittu niin kutsutulla pyhällä traditiolla, kirkkoisien kirjoituksilla; sikäli mikäli he olivat niitä edes lukeneet. Monet "pyhistä kirkkoisista" olivat antisemiittejä.

Kyriilos johti henkilökohtaisesti pogromia juutalaisia vastaan. Juutalaisten talot tuhottiin ja asukkaat ajettiin Aleksandriasta. Tämän "pyhän" piispan puolustuksena voitaisiin mainita, ettei hän vainonnut ainoastaan juutalaisia. Hän käyttäytyi aivan yhtä raivoisasti omia kollegoitaan vastaan hiippakuntansa alueella. Hän oli sotkeutunut myös filosofi Hypatian murhaan kirkossa.

Johannes Khrysostomos julisti: "Tiedän, että monet kristityt kunnioittavat juutalaisia ja heidän seremonioitaan. Tästä syystä pidän velvollisuutenani juurruttaa pois tällaiset vaaralliset mielipiteet. Olen aiemmin jo julistanut, ettei synagoga ole enemmän arvoinen kuin teatteri." Hän jatkaa sitten kutsuen synagogaa "porttolaksi", "varkaitten luolaksi" jne. ja päättää: "Häpeämättömyydessään ja ahneudessaan juutalaiset ylittävät jopa siat ja vuohet... Juutalaiset ovat demonien vallassa ja epäpuhtaiden henkien armoilla. Sen sijaan, että tervehtisitte heitä ja kunnioittaisitte heitä muutamalla sanalla, teidän on käännettävä heille selkänne ja vältettävä heitä kuin ihmiskunnan vit-sausta tai ruttoa."

Ambrosius vaati, etteivät juutalaiset Kristuksen vihollisina voi vaatia oikeudenmukaista kohtelua – he eivät ole lain suojeluksessa. Ambrosius uhkasi ekskommunikoida keisarin, jos tämä asettuisi eräiden epäoikeudenmukaisesti kohdeltujen juutalaisten puolelle. Lempeä Bernhard Clairvauxlainen oli raivois- saan ja esitti virallisen vastalauseen, kun Anacletus II valittiin paaviksi, koska yksi tämän esi-isistä oli ollut juutalainen. Erään kirkkoisän oppi määritellään lyhyesti Abbe Gayragan- din kirjassa *Tuomas Akvinolaisen antisemitismi*: "Juutalainen on Jeesuksen vihollinen. Kristityssä maassa juutalaisia on koh-

deltava vieraana ja vihamielisenä rotuna ja heiltä tulee riistää kaikki kansalaisille kuuluvat poliittiset oikeudet. Heidän on kuitenkin sallittava harjoittaa uskontoaan ilman rangaistusta, koska he ovat eläviä todistuksia Herramme kärsimyksestä. Tästä syystä heidät on hajotettu kaikkiin maailman maihin. He kärsivät vain kauhistuttavan rikoksensa rangaistusta, jotta voisivat todistaa meidän lunastustamme." Viime aikoihin asti pitkäperjantaina voitiin katolisessa kirkossa kuulla rukoiltavan "petollisten juutalaisten" puolesta. Nyt tämä kaava on poistettu roomalaiskatolisen kirkon jumalanpalveluksista, mutta kirkkoisiansa antisemiittisistä kirjoituksista tulevat papit saavat edelleen imeä itseensä tämän opin.

Oli aivan normaalia, että "pyhien" isien opetuslapset nauroivat minulle. Niin tekemällä he seurasivat opettajiensa jalanjäljissä.

Nousin seisomaan, astelin piispan eteen ja iskin nyrkkini hänen työpöytänsä. "Ettekö yhtään häpeä? Olette kristitty piispa ja silti nauratte juutalaiselle, joka uskoo Jeesukseen. Mitä kansallisuutta Jeesus oli? Entä Hänen äitinsä? Entä apostolit? Te täytätte kirkkonne 'likaisten' juutalaisten kuvilla ja kuitenkin nauratte juutalaisille. Ettekö pelkää Jumalaa?"

Piispa oli pieni mies ja minä hyvin kookas. Kun hänen neuvonantajansa näkivät minun elehtivän väkivaltaisesti, he pelkäsivät minun lyövän piispaa ja valmistautuivat pidättelemään minua. Mutta piispa viittasi heidät sivummalle huutaen: "Älkää! Antakaa hänen olla rauhassa! Tässä nuoressa miehessä on paljon hyvää. Haluan puhua hänen kanssaan."

Keskustelu jatkui nyt rauhallisissa merkeissä. Hän onnitteli minua uudesta tiestä, jolle olin astunut. Hän oli myös innokas rohkaisemaan minua voittamaan muitakin juutalaisia Kristukselle. Mutta tiestä minun ei kannattanut kysellä.

Asuinseurakuntani ortodoksipappi istuskeli talonsa ulkopuolella olevalla pihalla. Kun kerroin olevani juutalainen, joka uskoi Jeesukseen, hän usutti koiransa kimppuuni.

Voisin kuvailla moniakin tämänkaltaisia kohtaamisia ortodoksipappien kanssa, mutta se olisi hyödytöntä. Sellaisilla miehillä ei ole mitään oikeutta nimittää itseään paimeniksi, jotka Jeesus asetti Kristuksen seurakuntaa johtamaan. Olen kuitenkin vakuuttunut, ettei Jeesus asettanut erillistä papistoa. Kaikki Jeesuksen opetuslapset ovat pappeja.

Olen tutkinut ortodoksisen kirkon opettamaa oppia ja huo-

mannut sen sisältävän monia valheellisuuksia. Henkilökohtaisesti en olisi voinut liittyä tähän kirkkoon. Sen juutalaisen kastamisessa käyttämä rituaali pakottaa kääntyneen sylkemään kolme kertaa ja julistamaan: "Kiellän, kiroan ja syljen juutalaisten päälle", toisin sanoen omien vanhempien, sisarusten ja koko perheen päälle. Tiedän tapauksia, joissa kastettava henkilö on pyörtynyt seremonian aikana, kun hänet on pakotettu lausumaan tämä kirous. Eräs juutalainen mies ei kyennyt sanomaan sanaakaan.

Sitä paitsi, niin pian kuin Romaniaan oli perustettu fasistihallitus, ortodoksisen kirkon pyhä synodi julisti, ettei yhtään juutalaista saanut ottaa seurakuntaan. Millainen kurja ihminen onkaan asettanut tällaisen esteen juutalaisten tielle ja näin estänyt heitä astumasta Jeesuksen kirkkoon? Sanoihan Jeesus itse kerran: "Minua ei ole lähetetty muitten kuin Israelin huoneen kadonneitten lammasten tykö" (Matt. 15:24). Minun on oikeudenmukaisuuden nimessä sanottava, että olen sen jälkeen kohdannut ortodoksipappeja, jotka ovat olleet pyhimyksiä, mutta ensikokemukseni olivat pahoja.

Oikean kirkon etsintääni viitoitti oikeaan suuntaan juuri väärä kristillisyy.

Ihmiset nimittävät minua luterilaiseksi. Luterilainen kirkko onkin merkittävä. Se on olemassa jopa vastoin perustajansa toivomusta.

Luther kirjoitti: "Monien lahkojen ja uskonliikkeiden perustaminen ja seuraaminen on samaa kuin jakaa Jumala moniksi jumaliksi ja antaa Hänelle monia nimiä. Lahko ei ole mikään muu kuin hajaannus, jonka Jumala kieltää, todellisesta, universaalista, näkymättömästä kirkosta, maallisen olennon teko. En hyväksy oppia ja ihmisiä, joita kutsutaan luterilaisiksi ja kuitenkin minun on kärsittävä sitä, että Jumalan sanaa pilkataan näin minun nimeni kautta. Rukoilen, ettei nimeäni mainita ja että ihmiset kutsuvat itseään kristityiksi eikä luterilaisiksi. Miksi minä, madon syömä säkki, ansaitsisin sen, että Kristuksen lapset kantaisivat kurjaa nimeäni? Kenenkään ei pidä sanoa: 'Olen luterilainen' tai 'Olen paavilainen', sillä ei Luther eikä paavi kuolleet puolestamme eikä kumpikaan heistä ollut opettajamme, vaan Kristus yksin. Siksi meidän tulee kutsua itseämme kristityiksi."

Pöytäpuheissaan hän sanoi: "Vieköön paholainen Lutherin, jos pystyy. Kristus tulee elämään."

Siitä huolimatta luterilainen kirkko on olemassa, ja Lutherilta se on perinyt antisemiittiset oppinsa, jotka nousevat päivänvaloon heti kun sopiva hetki koittaa.

Juutalaista ei voi pyytää olemaan Hitlerin ihailija. Kuinka hänen voi olettaa olevan luterilainen, kun Luther kirjoitti vaimolleen, joka myös halveksi juutalaisia syvästi: "Minun on nyt käsiteltävä juutalaisten karkottamista. Kreivi Albrecht on heidän vihollisensa ja hänkin on vastustanut heitä, mutta toistaiseksi kukaan ei ole käsitellyt heidän ongelmaansa. Jos se on Jumalan tahto, avustan kreivi Albrechtia saarnatuolista käsin ja minäkin vastustan heitä. Juon Naumburger-olutta... ja pidän siitä kovasti."

Olen valinnut miedon kohdan; häneltä löytyy myös avoimia kehotuksia lukijoille surmata juutalaisia – samoin hän on kehottanut heitä surmaamaan katolisia, talonpoikia ja anabaptisteja. Hän arvosteli inkvisitiota, koska se ei ollut kiduttanut riittävästi hänen entistä ystäväänsä Thomas Münzeria.

Kääntymykseni aikoihin Romanian luterilaisen kirkon piispana oli hitlermielinen Städel, joka saarnasi kristinuskon, rasismin ja kansallissosialismin sekoitusta. Jokaista luterilaisen kirkon sakaristoon astuvaa tervehdittiin sanomalla "Heil Hitler – Heil, miljoonien juutalaisten murhaajalle."

Ei tämäkään kirkko edustanut Kristusta.

Skandinavian ja Hollannin luterilainen kirkko nousi sankaruuteen juutalaisten vaikeiden vuosien aikana, ja se on heille kunniaksi. Mutta niin tekemällä he tottelivat toista Lutheria.

Luther oli jakautunut persoonallisuus. Hän kirjoitti myös erittäin kauniita asioita juutalaisista: "Meidän ei pitäisi kohdella juutalaisia niin huonosti, koska heidän joukossaan on tulevia kristittyjä. Olisi oikein elää kristillisesti ja johdattaa heidät Kristuksen luo hyvyydellä. Kuka tulee kristityksi nähdessään kristittyjen käyttäytyvän niin epäkristillisesti toisia ihmisiä kohtaan? Näin ei pidä olla, rakkaat kristityt. Kertokaamme heille totuus hyvyydellä. Elleivät he halua sitä, jättäkää heidät rauhaan. Jätämmehän rauhaan niin monet kristitytkin, jotka eivät välitä Kristuksesta ja kuuntele Hänen sanojaan... Jos olisin ollut juutalainen ja nähnyt sellaisten hullujen ja idioottien johtavan ja opettavan kristillistä uskoa, olisin mieluummin muuttanut siaksi kuin kristityksi. Jos apostolit, jotka myös olivat juutalaisia, olisivat kohdelleet meitä, pakanoita, niin kuin me kohtelemme juutalaisia, yhdestäkään pakanasta ei olisi milloin-

kaan tullut kristittyä.”

En kerro katolisuudesta saamistani kokemuksista, koska se muuttuu niin paljon juuri nyt, jopa paljon enemmän kuin Luther olisi toivonut. Vatikaanin toinen konsiili on vapauttanut juutalaiset Jeesuksen tappamissyytöksistä. Ristiinnaulittu Itse oli vapauttanut heidät jo kauan sitten näillä sanoilla: ”Ei kukaan sitä (henkeäni) minulta ota, vaan minä annan sen itsestäni” (Joh. 10:18). Vatikaanin konsiilin isien olisi paremminkin pitänyt pyytää anteeksi vuosisatojen mittaan tapahtunutta juutalaisten surmaamista. Totuuden nimessä on mainittava, etteivät ainoastaan kristityt ole vihanneet ja tappaneet juutalaisia. Joskus on ollut myös päinvastoin. Juutalaiset, kuten Trotski Venäjällä, Rakosi Unkarissa ja Anna Pauker Romaniassa surmasivat monia kristittyjä, vaikkakaan eivät uskonnollisista syistä. Toisten viholaisuudet eivät ole kuitenkaan puolustus omalle vihalle.

Ajan mittaan kaikki suuret kristilliset kirkkokunnat näyttivät minusta Baabelilta. Ne eivät muistuttaneet vähimmässäkään määrin Jeesuksen jälkeensä jättämää seurakuntaa, jota Apostolien teot kuvaavat: ”Ja uskovaisten suuressa joukossa oli yksi sydän ja yksi sielu; eikä kenkään heistä sanonut omaksensa mitään siitä, mitä hänellä oli, vaan kaikki oli heillä yhteistä. Ja apostolit todistivat suurella voimalla Herran Jeesuksen ylösnousemuksesta, ja suuri armo oli heillä kaikilla. Ei myöskään ollut heidän seassaan ketään puutteenalaista; sillä kaikki, joilla oli maatiloja tai taloja, myivät ne ja toivat myytyjen hinnan ja pänivät apostolien jalkojen juureen; ja jokaiselle jaettiin sen mukaan, kuin hän tarvitsi” (Apt. 4:32-35).

”Ja he pysyivät apostolien opetuksessa ja keskinäisessä yhteydessä ja leivän murtamisessa ja rukouksissa. Ja jokaiselle sielulle tuli pelko; ja monta ihmettä ja tunnustekoa tapahtui apostolien kautta... Ja he olivat alati, joka päivä, yksimielisesti pyhäkössä ja mursivat kodeissa leipää ja nauttivat ruokansa riemulla ja sydämen yksinkertaisuudella, kiittäen Jumalaa ja olleen kaiken kansan suosiossa. Ja Herra lisäsi heidän yhteyteensä joka päivä niitä, jotka saivat pelastuksen” (Apt. 2:42-43, 46-47).

Suuret kirkkokunnat eivät ole alkukirkon historiallisia seuraajia. Mutta Jeesuksen valon kirkkaat säteet tunkeutuvat jopa paksuimpaankin pilveen. Evankeliumi murtautuu esteiden läpi, joita nämä kirkkokunnat ovat asettaneet ja tuo pelastuksen

miehille ja naisille, jopa niille, jotka seuraavat väärää uskonnollista järjestelmää. Mutta suuret kirkolliset seurakunnat eivät pysty hyväksymään Israelin pelastumisen tehokkaita välikappaleita. Israel ei milloinkaan tule pääsemään Kristuksen luo niiden välityksellä.

Tunsin ja tunnen yhä olevani kotonani pietistisissä piireissä. Jo ennen kuin tutustuin protestanttiseen oppiin näkymättömästä seurakunnasta, tunsin veljeyttä kaikkien uudestisyntyneiden Jumalan lasten kanssa.

Löysin tällaisia veljiä ja sisaria "Herran armeijasta", ortodoksikirkon piirissä olevasta uskonnollisesta liikkeestä. Olen tavannut uskon veljiä roomalaiskatolisten pappien ja maallikojen joukossa, jotka ovat rakastaneet Kristusta koko sydämestään ja jotka kuitenkin ovat tehneet sellaista, mikä minusta on ollut väärin, vain siksi että ovat luulleet sen Jeesuksen tahdoksi. Samoin olen kohdannut monia veljiä luterilaisessa kirkossa ja muissa protestanttisissa ryhmittymissä.

En milloinkaan unohda ortodoksista arkkimandriitta Scribania, joka oli päivin ja öin valmis auttamaan meitä kaikkein väkivaltaisimpien antisemiittisten vainojen aikana. Hän puolusti meitä lukemattomissa tilanteissa. Tämä mies, joka oli ollut teologisen seminaarin rehtori ja jonka entisistä oppilaista suurin osa oli silloin pappeina Bukarestissa ja Kulttuuriministeriön johdossa nimittäen meitä "likaisiksi juutalaisiksi", nuhteli heitä tilanteemme vaikeuttamisesta. "Tätäkö minä teille opetin?" hänellä oli tapana kysyä. "Eikö Jeesuskin ollut 'likainen juutalainen'? Ja eikö Herramme äitikin ollut 'likainen juutalainen'?"

Luterilaisten joukosta en milloinkaan unohda piispa Friedrich Mülleria, kristittyjen juutalaisten järkkymätöntä ystävää. Tai norjalaista luterilaista kirkkomiestä Magne Solheimia, Norjan Romaniassa toimivan Israel-lähetyksen johtajaa, jonka koko elämä oli saarnata Kristuksen Sanaa juutalaisille aamusta iltaan. Hän teki kaikkensa auttaakseen heitä vaikeuksissa.

Valitettavasti en voi mainita kaikkia heidänkaltaisiaan.

Jumalan lapset, kuuluivat he mihin kirkkokuntaan tahansa, olivat sydäntäni lähellä. Mutta kotoisimmaksi olen tuntenut oloni niiden parissa, jotka ovat jättäneet suuret kirkot. Näissä suurissa kirkkokunnissa kohtaamani kovat tosiasiat tuhosivat sydämessäni olleen Kristus-kuvan: löysin sen uudelleen pienissä kristillisissä ryhmittymissä.

Niiden pieni jäsenmäärä ei ollut haitta minun tapauksessani. Tiesin, että Jumala katsoo ihmisen sydämeen eikä ihmisten lukumäärään. Gregorios Nazianzilainen julisti: ”Jumala ei iloitse suurista joukoista. Ihmisiä voi olla tuhansittain, mutta Jumala laskee ne, jotka ottavat pelastuksen vastaan. Ihmiset laskevat merkityksetöntä tomua, Hän armon välikappaleita.”

Suurten ryhmittymien ja lahkojen sisällä olevat pietistiset piirit ovat Romanian ainoita kristillisiä ryhmittymiä, joiden käsiä juutalainen veri ei tahraa. Vainojen aikana he auttoivat, suojasivat ja pelastivat juutalaisia. Heidän kanssaan on helpointa ja parasta saarnata Kristuksen evankeliumia juutalaisille.

Mutta heidänkin joukoissaan oli kiistoja. Syvästi uskovat ihmiset olivat eri mieltä Raamatun tekstien tulkinnoista.

Uskovat riitelevät asioista, joista he yleensä eivät tiedä mitään. Olen kuullut, että keskiajalla oli kaksi uskovaa, jotka inkvisitio oli tuominnut roviolla poltettavaksi. He pyysivät tulla sidotuiksi selätysten, niin ettei heidän tarvinnut katsoa toisiaan silmiin, koska kumpikin piti toista hereetikkona.

Kun kuulin kertomuksen, pidin sitä liioiteltuna legendana. Myöhemmin vankilassa näin ihmisiä, jotka antoivat elämänsä saman lempeän Jeesuksen edestä, mutta jotka eivät sanoneet edes ”Hyvää huomenta” toisilleen, koska kuuluivat eri kirkkokuntiin tai saman kirkkokunnan sisällä olevaan kahteen eri ryhmittymään. Sallimme kaikki tällaista tapahtuvan ja näin tehdesämme syllistymme syntiin. Olemme esteensä totuutta etsiville.

Minä samoin kuin muut juutalaiset olimme sangen epätoivoisia yrittäessämme hapuilla tietämme uskonnollisten erojen kaoksessa.

Toistaiseksi en ole löytänyt vielä yhtään kristillistä järjestöä, joka kelpaisi valmistamaan maailman Jumalan valtakunnalle ja tekemään opetuslapsia kaikista kansoista. Yksikään näistä ei ota tätä tehtävää vakavasti ja ponnistele sitä kohden määrätyn strategisen suunnitelman mukaan. Heidän ponnisteluistaan suuri osa hukkaantuu yhdentekeviin arkisiin asioihin.

Jumalan armo auttoi meitä voittamaan nämä vaikeudet estäen meitä ajautumasta turhuuksiin ja auttaen meitä ymmärtämään Uuden testamentin tärkeimmät jakeet, jotka ovat selviä ja jotka opetuksellaan ja tätä opetusta käytäntöön sovellettaessa voivat johdattaa juutalaiset Kristuksen luo:

”Sentähden on rakkaus lain täyttymys” (Room. 13:10).

”Sillä kaikki laki on täytetty yhdessä käskysanassa, tässä: 'Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi.' ” (Gal. 5:14).

”Sentähden, kaikki, mitä te tahdotte ihmisten teille tekevän, tehkää myös te samoin heille; sillä tämä on laki ja profeetat” (Matt. 7:12).

” 'Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta mielestäsi.' Tämä on suurin ja ensimmäinen käsky. Toinen, tämän vertainen, on: 'Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi.' Näissä kahdessa käskyssä riippuu laki ja profeetat” (Matt. 22: 37-40).

Huolimatta siitä, että Raamattu sisältää lukuisia jakeita, joissa Jumala määrää ympärileikkauksen, tiedämme, että Paavali hylkäsi nämä pyhät sanat, julisti käskyn pätemättömäksi ja kirjoitti: ”Sillä ei ympärileikkaus ole mitään eikä ympärileikkamattomuus, vaan uusi luomus” (Gal. 6:15).

Eikö meidän olisi jo aika päästä siihen, että meitä erottavat opit, vaikka ne perustuvatkin tärkeisiin raamatunjakeisiin, jäävät vähemmälle huomiolle? Sen sijaan meistä pitäisi tulla ”uusia luomuksia”, ihmisiä, jotka rakentavat elämänsä rakkauden periaatteelle, josta Jeesus Itse antoi meille esimerkin. Jos Luther kykeni kirjoittamaan neljä vuosisataa sitten: ”Jeesus ei pakottanut meitä tunnustukseen, vaan antoi meille täyden vapauden, niin että se joka halusi, saattoi käyttää hyväkseen tunnustusta... Jumala ei tuomitse sinua, ellet tunnusta... Kaikkien sakramenttien täytyy olla vapaaehtoisia; se, joka ei halua osallistua pyhän ehtoollisen viettoon, on Jumalan puolesta vapaa tekemään näin”, kuinka paljon enemmän meidän tulisi nyt 20. vuosisadalla kyetä erottamaan se mikä on Raamatun opissa tärkeintä – rakkaus – vähemmän tärkeästä!

Useimpien juutalaisten hengellistä tilaa, varsinkin nuorten, voitaisiin kuvata hengelliseksi välinpitämättömyydeksi. Teologiset keskustelumme eivät ainakaan auta heitä innostumaan. Saarnamme jättävät heidät välinpitämättömiksi. Opit eivät liikuta heidän sydämiään.

Mutta kristinuskoa ei löydetäkään näistä opeista.

Jumalallinen opettaja julisti, että rakkaus olisi merkki, josta Hänen opetuslapsensa tunnettaisiin. Rakkaus ei jätä normaalia ihmistä kylmäksi. Juutalaiset, enemmän kuin muut, janoavat rakkautta. Jos rakkaus olisi uskontomme, heidän välinpitämättömyytensä sulaisi.

Itse olen kauan etsittäväni sekä vasemmalta että oikealta löy-

tänyt etsimäni: tunnustukseni on rakkaus. Veljiäni ja sisariani ovat kaikki ne, jotka rakastavat toinen toistaan, oli kirkkokunta mikä tahansa. Herrani on Jeesus, koska Hän on inkarnoitunut rakkaus. ”Jumala on rakkaus”, ja ”jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta syntynyt” (1 Joh. 4:8,7).

Kristuksen risti osoittaa tämän lain rikkomisesta koituneet katastrofaaliset seuraukset. Viha ristiinnaulitsi totuuden ja Jumaluuden. Mutta samalla kertaa Kristuksen risti on Jumalan rakkauden ilmaus. Koska Hän rakastaa, Kristus ottaa kannettavakseen murhaajiensa synnit ja antaa heille mahdollisuuden alkaa elämänsä alusta. Tämä totuus, jossa olen saanut olla osallinen, on antanut minulle vapauden mitä tulee kristillisiin tunnustuskuntiin. Voin päättää mieleni mukaan, haluanko liittyä niihin vai en. Ne antavat taustan, jossa voin harjoittaa Kristuksen uskontoa, rakkauden uskontoa. Nykyisin minä käyn joka puolella. Olen samana päivänä saarnannut ortodokseille, katolilaisille, luterilaisille ja helluntailaisille.

Jos haluat löytää totuuden, sinun on sanouduttava irti asenteista ja mielipiteistä, sillä ne ovat pimeä pilkku, joka tekee sinut kyvyttömäksi ymmärtämään omistasi poikkeavia näkemyksiä ja mielipiteitä. Todellisuus tuntee itsensä, koska siinä on henki. Kristus on totuus. Hän on todellisuus sellaisenaan, ilman prismaattisia tai eri näkökantojen aikaansaamia vääristymiä.

Useimmat seurakuntamme juutalaiskristityt ovat omaksuneet saman asenteen, vaikka olimmekin alunperin luterilaisia. Seurakuntamme tunnettiin ”Rakkauden seurakuntana”. Pastori Solheimin tervehdys oli ”Rakastakaa”. Olimme ainoa seurakunta Romaniassa, – paljon ennen nykyistä ekumeenista suuntausta – jossa kaikista suunnista tulevat kristityt polvistuivat yhdessä ehtoollispöytään.

MINUT KASTETAAN JA VAIMONI VOITETAAN HERRALLE

Vaimoni on todella sitä mitä Raamatussa luvataan: ”...teen hä-

nelle avun, joka on hänelle sopiva.” Selibaattiin liittyy tiettyjä hyviä puolia, mutta olen myös huomannut, että monien Jumalan viinitarhan työntekijöiden menestys on ollut suuresti riippuvaista vaimojen suurenmoisesta tukemisesta. Johannes Khrysostomos ei ole tuntenut vaimojamme; jos hän olisi, ei hän olisi päästänyt suustaan tätä hirvittävää lausumaa: ”Nainen on tarpeellinen paha ja kuolettava viehtymys.”

Nainen on arvokas apu, ellei hänen miehensä tyrannisoi häntä. Voisimme kaikki pitää Aadamia hyvän aviomiehen esimerkkinä. Eevan vuoksi hän joutui lähtemään paratiisista, mutta hän ei sanonut moitteen sanaa vaimolleen, mitä ei voi sanoa monestakaan meistä siitä päätellen, miten juoksutamme vaimojamme mitättömissä asioissa.

Alussa minulla oli vaikeuksia vaimoni kanssa. Kun lähdin kotoa kastettavaksi, vaimoni halusi tehdä itsemurhan. Äitini pyöryti, kun hän kuuli päätöksestäni. Loukkasin kahta rakkainta ihmistäni ottaessani kasteen.

Silloin uskoin tekeväni oikein. Nyt en neuvoisi ketään tekemään samoin. Jotkut juutalaiset eivät ole yhtään niin ennakkoluuloisia Jeesusta kohtaan kuin ovat kastetta kohtaan. Heillä on liian paljon tuskallisia muistikuvia ajasta, jolloin inkvisiittorit repivät juutalaisia parrasta kasteelle kuoleman uhalla. He muistavat, että heidän esi-isänsä katkaisivat omien lastensa kaulat, annettuaan ensin siunauksensa, voidakseen säästää heidät pakkokasteelta. Aivan liian monet juutalaiset antoivat kastaa itsensä kieltäen kansansa. Tämä synnytti helposti ymmärrettävissä olevaa antipatiata. Tunsin kerran erään vanhan juutalaisen naisen, joka oli Jeesuksen uskollinen seuraaja. Hän tunsi kuitenkin suurta vastenmielisyyttä ”kaste”-sanaa kohtaan ja tapasi sanoa: ”Minulla on vielä tämä asia läpikäytävänä.”

Tämänkaltaisiin ongelmiin tulee suhtautua hienotunteisesti. Velvollisuus rakastaa on korkeampi kutsumus kuin velvollisuus käydä kasteella. Henkilön ei tulisi koskaan pitää kiirettä kasteella käymisellä, vaan odottaa, kunnes perhe tottuu ajatukseen ja ymmärtää, mitä siihen liittyy ja mitä se tarkoittaa. Kasteesta ei myöskään pitäisi liikaa puhua. Meidän ei tulisi todistaa kasteesta vaan Hänestä, joka sen meille antoi. Ei ole oikein, että lähetyssaarnaaja tekee kasteesta kunnia-asian juutalaisille.

Mutta tuohon aikaan ajattelin eri tavalla. Kävin kasteella jättäen jälkeeni itkevän vaimon ja surevan äidin.

En osaa sanoa, mihin tunnustuskuntaan minut kastettiin. Minut kastettiin luterilaisessa, norjalaisen Israel-lähetyksen kapelissa, jonka johtaja oli vapaakirkollinen Feinstein. Kastamisen suoritti veli Ellison, joka oli ollut anglikaanipastori, mutta eronnut virastaan käytyään aikuiskasteella. Hän johti kuitenkin edelleen anglikaanisen lähetyksen jumalanpalveluksia. Kaaos on tavanomaista kristillisyydessä, kun Jeesuksen vetoomusta ei kuulla: "...että he kaikki olisivat yhtä" (Joh. 17:21).

Minulle riitti, että Ellison oli kokosydäminen Jeesuksen opetuslapsi niin kuin olivat kaikki muutkin, jotka avustivat kasteesani.

Kanssani kastettiin kaksi muuta juutalaista. Toinen heistä, Blitzstein, oli entinen kommunisti. Toinen taas oli mies, joka oli saanut kuulla paljon loukkauksia. Hän oli pienikokoinen ja naimisissa kaksi kertaa hänen kokoisensa naisen kanssa, jolla oli tapana piestä miehensä joka sunnuntai tämän palattua kotiin jumalanpalveluksesta. Mies parka kävi kuitenkin jatkuvasti kokouksissa ja sai säännöllisesti selkäänsä. Kasteen jälkeen huolehdin siitä, että hänen hiuksensa kuivattiin huolella uunin edessä, niin ettei vaimo ymmärtäisi, että hänet oli kastettu. Hän olisi siinä tapauksessa melko varmasti tappanut miehensä.

Myöhään eräänä sunnuntaina Feinstein kuuli koputuksen oveltaan. Siellä seisojaksi tämä veli, kalpeana kuin lakana. Feinstein kysyi, mitä oli tapahtunut. Mies vastasi täysin murtuneena: "Olen menettänyt pelastukseni. Tänään vaimoni hakkasi minut pahemmin kuin koskaan. En pystynyt kestäämään sitä enää ja löin häntä kasvoille." Silmät tuikkien Feinstein sanoi: "Kun kerran olet menettänyt pelastuksesi, miksi et hakannut häntä oikein kunnolla, niin että hänellä olisi jotain, mistä muistaa sinut?" Myöhemmin myös tämä Xantippa kastettiin, mutta hän ei ollut horjumaton uskossaan.

Meidät kastettiin hyvin sydämellisen ilmapiirin vallitessa. Ellison, joka oli hyvin hengellinen mies, varoitti meitä: "Te olette nyt saaneet valkoiset vaatteet ja teidän velvollisuutenne on pitää ne puhtaina." Feinstein, joka oli realistisempi, saarnasi: "Olette ihmisiä ja tulette edelleen tekemään syntiä niin kuin kaikki ihmiset. Teidän vaatteenne eivät pysy valkoisina, mutta kun teette syntiä, menkää välittömästi Jeesuksen luo, niin että Hän voi puhdistaa teidät tahroistanne."

Kun seremonia oli ohi ja olin jo vuoteessa, en saanutkaan unta. Luin tuona yönä Tojohiko Kagawan *The Mysteries of the*

Cross (Ristin salaisuudet). Kagawa on japanilainen kristitty, joka ei antanut vain koko omaisuuttaan vaan koko elämänsä ja tietonsa Japanin köyhien auttamiseen.

Talo, jossa minut kastettiin, ei ole enää kappelina. Kommunistivaltio käyttää sitä nykyisin aivan muuhun tarkoitukseen. Olen surullinen, koska en ole päässyt näkemään sitä moneen vuoteen. Ranskan kuningas Ludvig Hurskas tapasi tehdä vuosittaisen pyhiinvaellusmatkan Poissyn kyläkirkkoon, jossa hänet oli kastettu. Hän on sanonut: ”Tässä paikassa olen saanut elämän kruunun, kun taas Reimsissa kuninkaallisen kruunun – joka on aiheuttanut minulle vain paljon työtä ja monia huolia.”

Kun palasin kasteen jälkeen kotiin, huomasin vaimoni muuttuneen. Hän oli poissaollessani tutkinut huolella elämäänsä ja ottanut pitkän harppauksen eteenpäin. Kävimme vielä yhdessä maallisissa kokoontumisissa aina silloin, kun hän halusi lähteä, mutta vähitellen hän vieraantui niistä yhä enemmän. Myöhään eräänä iltana kutsuilta palattuamme hän sanoi: ”Haluaisin herättää pastorin ja pyytää häntä kastamaan minut ja puhdistamaan minut kaikesta epäpuhtaasta.”

Pian tämän jälkeen Ellison kastoi hänetkin. Hän on joutunut sen jälkeen kärsimään paljon. Hän vietti joitain vuosia vankilassa ja joutui eroon miehestään yhtä moneksi vuodeksi kuin Jaakob palveli Raakelin tähden. Kaikki kristittyjen kärsimykset ja surut tulivat tutuiksi hänelle, mutta hän piti kaikkia huoliaan vain päivän kestävinä, koska hän rakasti.

2.

Kristuksesta todistavat juutalaiset

CLARUTZA

Kääntymykseni aikoihin Bukarestissa, Galatzassa, Jassyssa ja muissa kaupungeissa oli pieniä juutalauskristittyjen ryhmiä. Heidän keskuudessaan oli henkilöitä, jotka olivat saavuttaneet erittäin korkean hengellisen tason.

Bukarestissa Anglikaaninen kirkkolähetys oli erittäin aktiivinen: se toimi pastori J. Adenayn johdolla. Hän oli kirkonmies, joka oli harvinaisen syvälinen ja uhrautuvainen uskova.

Vähä vähältä kristittyjen juutalaisten joukko kasvoi. Ensimmäinen sielu, jonka voitin Herralle, oli Clarutza, noin kuusi-toistavuotias tyttö. Hänen isoisoisänsä oli ollut kreikkalaiskatonilinen pappi, joka oli kääntynyt perinteiseen juutalaisuuteen juutalaistamisliikkeen aikana, joka sai alkunsa Ukrainasta viime vuosisadan alussa. (Vastaava liike on ollut vallalla Romanian talonpoikien keskuudessa aina näihin päiviin asti, alunperin nämä talonpojat kuuluivat erääseen adventismin haaraan. Alkuperäiset romanialaiset talonpojat on ympärileikattu ja heidän palvontansa synagogissa on paljon palavampaa kuin juutalaisten, joista vain harvat ovat innokkaita uskonnollisten velvollisuuksiensa läpiviemisessä.)

Jumala oli valinnut tämän tytön hyvittämään isoisoisänsä tekemän virheen tulella kristityksi. Heti kun tyttö alkoi ottaa osaa kokouksiimme, hänen vanhempansa alkoivat vainota häntä. He kielsivät häntä tapaamasta meitä. Silloin tyttö päätti aloittaa nälkälakon. Hän kieltäytyi syömästä siihen, kunnes hänen sallittaisiin tavata uskonveljiään. Tyttö paastosi kolme päivää; neljäntenä päivänä, kun hänen vanhempansa panivat merkkeille hänen heikkoutensa, he sallivat hänen mennä vapaasti.

”Ei käy”, tyttö vastasi. ”Jatkan nälkälakkoani enkä mene, ennen kuin te tulette kanssani.” Tytön paastottua vielä seuraa-vankin päivän hänen vanhempansa myöntivät vaatimukseen, ja siitä päivästä lähtien he seurasivat tytärtään kokouksiimme.

Clarutza oli nuori uskossaan; mutta niin olin minäkin, hänen hengellinen isänsä. Minä, joka en ollut vielä parantunut itse-kään, aloin parantaa muita. Tällä oli väistämättömät seuraa-muksensa.

Eräänä päivänä Clarutzan aterioidessa luonamme hän kysyi yllättäen: ”Veli, otitko osaa arpajaisiin?” Minulla oli arpalippu taskussani, mutta olin jo pitemmän aikaa käynyt hengellistä kamppailua, koska sisäinen ääni oli sanonut minulle, etteivät Jumalan lapset saaneet ottaa osaa onnenpeleihin – kun saman-aikaisesti mahdollisuus voittaa suuri summa rahaa houkutti minua suuresti. Omatuntoni ei ollut saanut rauhaa. Ennen kuin ennätin ajatella asiaa sen enempää, vastaus pääsi huuliltani: ”En.” Vaikka minun olisi pitänyt vastata: ”Kyllä.” Tämä ei ollut ainoa valheeni tuohon aikaan. Valehtelusta oli tullut minulle toinen luonto, ja vaikka olin kokenut kääntymyksen, tuo tapa kummitteli yhä elämässäni.

Kuinka toivoinkaan, että olisin voinut vetää takaisin huuliltani päässeän valheen, mutta se ei ollut enää mahdollista. En ole koskaan elämässäni katunut asioita, joita en ole sanonut, mutta hyvinkin usein sanoja, jotka olen lausunut. On hyvä pitää ovi suljettuna eikä antaa sanojen livahdella miten sattuu. Ihminen, joka ei pyri rajoittamaan sanojensa määrää, ei ole kokenut kääntymystä.

Ylpeys ja ehkä myöskin pelko siitä, että hänen luottamuk-sensa minuun saisi pahan kolauksen, esti minua korjaamasta virhettäni välittömästi. Viikkoa myöhemmin huomasin, että minun oli mahdotonta rukoilla. Kun polvistuin ja lausuin: ”Isä”, olin kuulevinani äänen joka vastasi: ”Valehtelija.”

Roomalaisen kenraali Tituksen, josta myöhemmin tuli keisari, ollessa piirittämässä Jerusalemiä vuonna 71, kaupungissa puhkesi rutto ja nälänhätä, ja rabbi Johanan ben Zacai, eräs juutalaisten johtajista, murtautui linjojen läpi ja keinotteli itsensä Tituksen telttaan. Siellä hän polvistui kenraalin eteen sanoen: ”Herra, säästä tämä kaupunki, jossa on niin paljon naisia ja viattomia lapsia!” Titus vastasi: ”Valehtelet, vanha rabbi!” – ”Mitä olen valehdellut?” kysyi vanhus hämmästyneenä. ”Valhe”, vastasi Titus, ”sisältyy ensimmäiseen sanomaasi sa-

naan. Sinä kutsuit minua 'Herraksi'. Jos minä olen Herra, niin mikset avaa kaupungin portteja ja ota minua vastaan riemuksin ja kukkasin? Jos minä olen Herra, niin mikset tottele minua?"

Samalla tavoin ensimmäinen rukouksessa käyttämämme sana on valhe. Sanomme "Isä" Hänelle, jonka käskyjä emme täytä. Me valehtelemme, vaikka Isä tarjoaa meille totuutta.

Tuskaa tuntien menin Tudor Popescun luo, joka tuohon aikaan oli keskuudessamme "seniori" uskova. Hän oli aikoinaan ollut ortodoksipappi, mutta Lutherin lailla hänellä oli ollut rohkeutta vastustaa kirkkonsa hierarkiaa ja saarnata oikeaa evankeliumia. Tämän takia hänet oli erotettu kirkosta. Mutta tuhannet uskovat seurasivat häntä, ja nyt hän oli johtava hahmo Romanian kristillisissä piireissä. Hän oli juutalaiskristittyjen vilpitön ystävä, ja siunaukset seurasivat hänen juutalaisille julistamaansa sanomaa.

Kerroin tälle vanhalle veljelle rikkomuksestani ja kysyin mitä minun pitäisi tehdä. Kerroin hänelle pelostani, että jos tunnustaisin työlle valehdelleeni – minä, joka olin kylvänyt Kristuksen rakkauden siemenen hänen sydämeensä – hän saattaisi menettää uskonsa.

Tudor Popescu vastasi: "Olet oikeassa pelkosi suhteen. Pie-ninkin synti, johon ihminen lankeaa, saattaa osoittautua kompastuskiveksi toiselle sielulle ja tuomita tämän perikatoon. Tästä syystä sinun tulee olla seuraavalla kerralla varovaisempi. Kaikesta huolimatta neuvoni on, että sinun tulisi yksinkertaisesti tunnustaa työlle valehdelleesi. Jos hän tämän seurauksena menettää uskonsa, se osoittaa, ettei hän ollutkaan yksi Herran valituista. Ja sinä jatkat edelleen Herran tietä täyttäen Hänen käskynsä."

Tämä kokemus paljasti minulle, kuinka hyödyllistä kristityn on tunnustaa syntinsä, ei ainoastaan Jumalalle, vaan myöskin viisaalle veljelle, joka voi antaa hänelle neuvoja. Raamatun sana tunnustukselle on *eksomologeo*, joka tarkoittaa "tunnustaa ulkonaisesti". Meidän ei ole viisasta kieriskellä synnissämme ja pitää sitä sisällämme, kunnes se järkyttää hengellistä elämäämme.

Kutsuin Clarutzan luokseni; istutin hänet mukavaan tuoliin vastapäätä itseäni ja kerroin, mitä oli tapahtunut ja pyysin nöyrästi häntä antamaan minulle anteeksi. Hän kuunteli vakavana ja sanoi: "Tällä kertaa annan sinulle anteeksi, mutta et saa teh-

dä sitä toista kertaa.”

Täynnä iloa siitä, että taakka oli pudonnut harteiltani, kerroin tämän kaikille niille, jotka tulivat seuraavan sunnuntain kokoukseen. Välittömästi, toinen toisensa jälkeen, juutalaiskristityt nousivat ylös ja tunnustivat erilaiset valheensa, epärehellisyytensä ja varkautensa. Nämä tunnustukset osoittautuivat suureksi siunaukseksi meille kaikille.

Jos paikalla olisi ollut toista kansallisuutta oleva uskova kuulemassa näitä tunnustuksia, hän olisi saanut erittäin huonon kuvan juutalaiskristittyjen moraalisesta tasosta – ja tuo kuva olisi ollut oikea.

Arvosteltaessa juutalaiskristityn moraalista tilaa täytyisi ensin pohtia sen syitä. Suurilla kristillisen kirkon yhteisöillä, monine vikoineen, on kiistämättä yksi hyvä puoli – ne opettavat ihmiset uskomaan, että Kristus on Vapahtaja. Jos romanialaisessa, ranskalaisessa tai saksalaisessa herää kaipaus Jumalan puoleen, hänelle ei tuota vaikeuksia löytää tie, joka johtaa Jumalan luo. On aivan luonnollista, että hän kääntyy Kristuksen puoleen pelastajanaan. Hänen ei tarvitse tehdä valintaa Kristuksen, Krishnan tai Muhammedin välillä.

Ne, joilla ei ole ollut onni syntyä kristittyjen vanhempien lapsiksi, ovat aivan erilaisessa tilanteessa. Kun heissä herää kaipaus Jumalan puoleen, heille tarjotaan heidän omaa uskonnollista perinnettään – juutalaista, islamilaista, buddhalaista tai hindulaista. Jos he kuulevat evankeliumin, suuri osa henkistä energiaa kuluu heidän kristillisyyttä kohtaan tuntemiensa vanhojen ennakkoluulojen ja omaa perinnäistä uskontoa kohtaan tuntemansa rakkauden voittamiseen. Heidän täytyy ylittää suuret älylliset esteet, ennen kuin voivat hyväksyä sen mikä näyttää sulalta hulluudelta inhimillisen mielen ja logiikan mukaan – että syntini on sovitettu kaksi tuhatta vuotta sitten erään puuseppän ristinkuolemassa; koska tämä puuseppä, joka valmisti liimaa ja ovia ja myi tuotteitaan, niin kuin kaikki puusepät tekevät, oli todellisuudessa Jumala, joka tuli ihmiseksi. Ja tämän lisäksi, Jumala pitää kaikkia niitä, jotka uskovat Häneen, ei ainoastaan syntisinä jotka ovat saaneet anteeksi, vaan aivan kuin henkilöinä jotka eivät olisi koskaan syntiä tehneetkään. Jumalan silmissä he ovat olleet kuuliaisina Hänen käskyilleen kuin Jeesus Kristus itse; näin sanoo Heidelbergin katekismus.

Yhä enemmän henkistä ja hengellistä energiaa tuhlaantuu, kun juutalaisesta tulee protestantti, koska yksikään protestant-

ti ei puhu riittävällä auktoriteetilla, ja tästä syystä hänen jalanjäljissään on mahdotonta kulkea. Saarnatuolissa ja kirjoituksissaan yksi protestantti taistelee toista protestanttia vastaan. Toiset vastustavat sitä mitä yksi sanoo. Näin juutalainen epäilemättä tuhlaa suuren osan henkistä energiaansa jo ennen totuuden löytämistä. Ihmiset, jotka syntyvät kristillisyyden piiriin, säästyvät suurimmaksi osaksi näiltä vaikeuksilta.

Kenelläkään ihmisellä ei kuitenkaan ole rajattomasti henkisiä voimavaroja. Mitä enemmän energiaa kulutetaan yhdellä alueella, sitä vähemmän sitä jää muualle. Henkisten ja hengellisten voimavarojen kulutus, joka vaaditaan oman ympäristön uskonnosta johdetuista perinteisistä tuntemuksista vapautumiseen ja järkipäraisten ongelmien ratkaisemiseen, on niin suuri, että jäljelle jää vain vähän moraalaisella rintamalla käytävää taistelua varten.

Jokainen, joka lukee Paavalin kirjeet huolella, huomaa, että tilanne oli aivan sama ensimmäisten seurakuntien käännyttäisten keskuudessa. Jopa itse Paavali, uskossa voimakas, valitti piikistä lihassaan.

Juutalaiskristittyjen, muista ei-kristillisistä uskonnoista ja ateismista kääntyneiden alhainen moraalinen taso on ymmärrettävä ja hyväksyttävä väistämättömänä tosiasiana. Vahvojen yksilöiden, niiden jotka ovat saavuttaneet korkean moraalisen tason – jotkut siitä syystä, että heillä on takanaan vuosisatainen kristillinen perinne – täytyy kärsivällisesti ja rakkaudella toivottaa tervetulleiksi ne heikommat veljet, jotka ottavat ensiaskeleitaan uudella rakkauden tiellä. He kuuluvat rotuun, joka on ollut kahden tuhannen vuoden ajan erotettuna Herrastaan. Vanhempien kristittyjen ei tule pelästyä niitä useita ja tuskallisia lankeemuksia ja uudelleen lankeemuksia, joista juutalaiskristityt kärsivät.

Clarutza oli meille suureksi iloksi.

Erään kerran hän matkusti kanssamme Sinaian kesänviettopaikkaan. Minä menin tapaamaan luostarin apottia kysyäkseni häneltä lupaa saada myydä evankeliumeja ja muuta kristillistä kirjallisuutta kirkon ulkopuolella sunnuntaiaamuna. Hän oli liian laiska tarkastaakseen, oliko kirjallisuutemme oikeaoppista vai ei. Kreikkalaiskatolinen kirkko on roomalaiskatoliseen kirkkoon verrattuna kuin kylä ilman koiria. Sen papit ovat torakhtaneet. Tämä sallii laajat puitteet evankeliselle työlle sen muurien sisäpuolella – toisinaan sen johtajien suojeluksessa.

He eivät ole lainkaan kiinnostuneita siitä mitä heidän kattonsa alla tapahtuu. Joten me pystytimme protestanttisen kirjallisuuden myyntikojun aivan kirkon oven eteen. Tähän aikaan vuodesta jumalanpalveluksiin osaaottavat kuuluivat Romanian eliittiin, koska Sinaiaassa sijaitsi kuninkaan kesäasunto.

Suuri väenpaljous ympäröi kojuamme. Ihmiset olivat hämmästyneitä, sillä he eivät olleet koskaan aikaisemmin nähneet vilaustakaan evankeliumista, koska kreikkalaiskatolinen kirkko ei anna näitä kirjoja uskovien käsiin. Minulla oli kauniisti sidottuja Johanneksen evankeliumeja. Kirkkoväki ja jopa munkit kyselivät oliko kirjan kirjoittanut Johannes Kastaja, josta he olivat kuulleet puhuttavan. Clarutza seisoi vierelläni, ja kirjat menivät kuin kuumille kiville, tuskin kykenimme tyydyttämään kysyntää.

Usean kerran poliisi kierteli joukon laitamilla. Näytimme epäilyttäviltä tyypeiltä. On paljon kiistelty siitä, onko rikollisilla heille ominaiset piirteet, mutta tuohon aikaan Romaniassa oli oikeutettua olettaa, että kasvopiirteet, jotka olivat tyypilliset juutalaisille, ennakoivat pian tapahtuvaa rikosta; ja me kaksi näytimme selvääkin selvemmin juutalaisilta.

Poliisi siirtyi lähemmäksi ja kysyi kohteliaasti nimeäni. Vastasin hänelle terävästi: "Richard Wurmbrand." Hän perääntyi hiukan, koska nimi kuulosti saksalaiselta. Se oli nimi, joka saattoi aivan hyvin kuulua kenelle tahansa Hitlerin kannattajista. Hän poistui kunniaa tehden.

Hieman kauempana hän pysähtyi ja vilkaisi meitä jälleen. Kasvomme olivat tuskin piirteiltään sellaiset, joita hän olisi kuvaillut tyypillisen arjalaisiksi. Hän tuli luoksemme uudelleen ja pyysi meitä näyttämään henkilöllisyystodistuksemme. Tämä muodostui tuhoskumme. Tuohon aikaan henkilöllisyystodistussissamme määriteltiin entinen alkuperämme; ja meidän syyllisyytemme oli siinä, että olimme etnisesti samaa alkuperää kuin Jeesus, jota myös poliisimme palveli.

On vaikeaa kuvailla seurannutta rähinää. Konstaapeli alkoi kirkua täyttä kurkkua: "Nämä likaiset juutalaiset ovat häpäisseet kirkkomme ja evankeliumimme!" Pian ympärillemme oli muodostunut laaja piiri. Kun kirkossa olivat kuulivat metelin, hekin kerääntyivät ulos, ja kuullessaan, että juutalaiset olivat häpäisseet evankeliumin, he vaativat rahojaan takaisin, koska he kieltäytyivät lukemasta mitään, mikä oli juutalaisen kirjoittamaa. Hälinä kasvoi. Eräs ortodoksinainen, joka tunsimme

dät, oli riittävän rohkea asettua kseen puolellemme julkisesti. Hän huusi kovalla äänellä kirkon rappusilla seisoville: "Hävetkää! Sen sijaan, että iloitsisitte juutalaisten kanssa, jotka kuuluvat samaan kansaan kuin Jeesus, jotka rakastavat Häntä ja antavat meille Hänen evankeliuminsa, sen jota meidän pappimme eivät ole meille antaneet, te alatte riidellä näiden viattomien ihmisten kanssa!" Joukko kieltäytyi kuuntelemasta häntä; apotti, johon olimme vedonneet, katsoi parhaaksi kadota. Lopputulos oli se, että meidät pidätettiin ja meitä syytettiin vakavasta rikkomuksesta: olimme myyneet kristillistä kirjallisuutta, eli juutalaisten kirjoittamia evankeliumeja, siitä huolimatta, että olimme juutalaisia.

Meidät vietiin poliisiasemalle. Koska oli sunnuntaiaamu, paikalla oli vain yksi viranomais, ja meidät jätettiin hänen huostaansa. Hän kertoi meille, että poliisitarkastaja tulisi kohta ja päättäisi kohtalostamme. Tämän sanottuaan hän luovutti meidät kolmannelle henkilölle vaivautumatta kertomaan syytä pidätykseksemme. Puhelin soi, ja hänet käskettiin selvittämään liikenneonnettomuutta, ja niin Clarutza ja minä jäimme asemalle ainoana seuranamme nuorempi konstaapeli, jolla ei ollut harmainta aavistustakaan siitä, miksi me olimme poliisiasemalla. Kysyin Clarutzalta: "Oletko peloissasi?" – "Kaukana siitä", hän vastasi. "Nautin tilanteesta. On ihanaa kokea jotain tällaista Jeesuksen kanssa." Rauhallisina odotimme poliisitarkastajan tuloa.

Kun tarkastaja saapui astuin hänen eteensä kysymättä konstaapelilta lupaa. Esittelin itseni, mainitsematta sanaakaan juutalaisuudestani tai pidätyksestäni. Sanoin hänelle: "Olen tullut kaupunkiinne myymään uskonnollista kirjallisuutta ja haluaisin ensin kysyä siihen teidän lupanne." "Onko teillä Kulttuuriministeriön lupa?" hän tiedusteli. "Ei", vastasin. "Sitten olen pahoillani, mutta ette voi kaupata kirjallisuuttanne", selitti tarkastaja. Johon puolestani minä: "Sitten minun onkin parasta poistua kirjoineni." 'Hyvä', hän vastasi ja välitti keskustelumme tuloksen konstaapelille.

Emme jääneet odottamaan mahdollista lisäkeskustelua, vaan katosimme sen sileän tien. Pysäytimme ensimmäisen taksin ja poistuimme Sinaiasta. Myöhemmin meillä riitti aihetta moneen makeaan nauruun, kun kuvittelimme, millaisiksi tarkastajan kasvot olivat venähtäneet hänen saatuaan selville, että olimme jo myyneet kirjamme ja että meidät oli juuri siitä syystä pidä-

tetty.

Clarutza sai kasteen. Pian tämän jälkeen hän muutti vanhempiensa kanssa Neuvostoliittoon paetakseen fasismia, joka kukoisti silloisessa Romaniassa. Hän kirjoitti meille Venäjältä. Pian tämän jälkeen fasistit tunkeutuivat syvälle Venäjän alueelle. Romanianlaiset veljet, joilla oli kanssamme yksi mieli ja yksi sydän, lähtivät etsimään Clarutzaa hitleriläisten perustamista getoista. Vastauksena rukouksiimme kreikkalaiskatolinen piispa Antim Nica ja muutamat muut munkit kävivät läpi gettoja antaen apuaan juutalaisille; tämä laupeudenteko olisi saattanut maksaa heille heidän henkensä. He eivät löytäneet jälkeäkään Clarutzasta.

ALBA

Elämä oli sysännyt Alban synnin liejuun. Mutta Kristus pelasti hänet hänen ollessaan vielä melko nuori, noin kaksikymmenvuotias. Harvoin olen tavannut niin palavasieluista Israelin tytärtä kuin hän.

Eräänä päivänä hän tuli luokseni ja sanoi: ”Veli, et saata arvatakaan, missä olen ollut.” Tiesin, että hänellä oli tapana tehdä epätavallisia asioita ja olin valmistautunut mihin tahansa. ”Veli, olen ollut tapaamassa kuuluisaa rabbi X:ää.”

”Mitä ihmeen asiaa sinulla hänelle oli?”

”Kerroin hänelle olevani suuri syntinen ja kysyin häneltä, mitä minun tulisi tehdä pelastuakseni. Hän ei ollut tottunut tämän kaltaisiin kysymyksiin ja katsoi minua hämmästyneenä silmälasiansa yli sanoen: ”Jos olet tähän asti tehnyt paljon paha, niin tästä lähtien sinun täytyy alkaa tehdä hyvää.” Vastasin: ”Siitä yksinkertaisesta syystä, että Jumala on antanut minulle tämän päivän lahjana, olen velkaa Hänelle sen, että teen niin monta hyvää tekoa kuin mahdollista. Mutta kuinka tämän päivän hyvät työt voivat sovittaa sen pahan, mitä eilen tein? Tämä ei saa omaatuntoani rauhoittumaan. Joten mitä voisin tehdä?” Rabbi vastasi: ”Ainoa asia, mitä voin pyytää sinua tekemään, on se että teet hyvää.” Silloin esitin hänelle tämän kysymyk-

sen: "Eikö olekin totta, että Jeesuksen ristillä vuodattama veri puhdistaa minut aikaisemmista synneistäni?" Rabbi, joka oli alkanut käydä epäluuloiseksi, vastasi toisella kysymyksellä: "Eikö olekin totta, että tulet Wurmbrandin luota?" "Kyllä", vastasin, "tulen hänen luotaan. Hän saarnaa, että Jeesuksen ristillä antama uhri puhdistaa meidät kaikista synneistämme, ja olenkin tullut kysymään teiltä, onko hänen saarnansa totta." Pudistaen päätään rabbi vastasi: "Uskomukset vaihtelevat. Jotkut uskovat Moosekseen, jotkut Jeesukseen, kun taas toiset uskovat Buddhaan tai Muhammediin. Jokainen mieltymyksensä mukaan." "Ei", vastasin, "Jeesusta ei voida verrata kehenkään toiseen uskonnon perustajaan. Jeesuksesta kirjoitetaan Korkeaveisussa: 'Minun rakkaani on... kymmentä tuhatta jalompi.' (K. V. 5:10) Kaikki kunnia kaikille suurten uskontojen perustajille, mutta he eivät ole Jeesuksen kilpailijoita. Jeesuksen kanssa ei voi kilpailla. Kirjoitukset kutsuvat heitä Pelastajan tovereiksi, kuten K.V. 1:7, mutta Jeesus on ainutlaatuinen heidän keskuudessaan."

Tällainen oli Alba.

Hän oli läsnä jokaisessa tuolloin pitämässämme katukokouksessa: ne olivat sen aikaisessa Romaniassa jotain aivan uutta ja epätavallista. Hän ei väsynyt koskaan jakamaan evankeliumeja synagogien edustalla ja venäläisille sotilaille.

Eräs jakamamme lehtinen sai aikaan melkoisen kohun. Sen nimi oli *Pääsiäisrituaalin merkitys*. Pääsiäisillan rituaalista pitää huolen jokaisen perheen isäntä; tämä rituaali on nimeltään *afikoimen*. Valmistetaan ilta-ateria, johon ottaa osaa jokainen perheenjäsen, vieraat mukaan lukien. Ateria on nimeltään *se-der*. Tämän aterian aikana perheen pää ottaa vadin, jolle on asetettu kolme palaa matzaa tai happamatonta leipää, jotka tähän asti ovat olleet liinan peitossa. Lausutaan erityinen rukous; yksi matzan paloista asetetaan vadin reunalle. Toinen pala muretaan (Puolassa siihen oli tapana tehdä reikä). Lapset lähetetään huoneesta pois, ja palaset piilotetaan. Tämän jälkeen lapset palaavat. Kaikkien ateriaan osallistuvien aikuisten tulee juoda kolme pikaria viiniä, mutta ennen kolmatta pikaria lapsia pyydetään etsimään piilotetut leivänpalaset. Lasten löydettyä palaset heille annetaan lahjoja iloisten huudahdusten säestyksellä.

Jakamamme lehtinen selvitti tätä tapaa ja antoi sille tuntemamme selityksen: kolme leivänpalaa edustivat Isää, Poikaa ja

Pyhä Henkeä; näin toinen pala edustaa jumaluuden toista persoonaa. Leivän murtaminen edustaa Vapahtajamme ruumiin murtamista ristillä; piilottaminen merkitsee hautaamista. Kolme viinipikaria edustaa niitä kolmea päivää, jotka Hän joutui viettämään haudassa; leivän löytyminen ja ilon huudahdukset edustavat ylösnousemuksen iloa.

Tämän jälkeen lehtisessä selitettiin, kuinka Israel oli saanut Messiaasta kertovia profetioita, sekä kirjoituksina että symbolisina toimituksina. *Afikoimen* on symbolinen toimitus, joka on säilynyt esikristillisestä ajasta lähtien. Uskonnollisesta konservatismistaan johtuen uskonnolliset juutalaiset jatkavat sen harjoittamista, vaikka se on nykyään tyhjä kuori; siltä on riisuttu kaikki sisältö. Juutalaiset toistavat tätä rituaalia ymmärtämättä, että se symbolisoi Vapahtajan kärsimyksiä ja ylösnousemusta. Lehtinen loppui huomautukseen ja toivomukseen, että mikäli jollakulla olisi parempi selitys, olisimme halukkaita kuulemaan siitä.

Lehtisillämme oli hyvin puoleensavetävä ulkoasu. Kanteen oli painettu: *Juutalaisten uskonnollinen kirjasto*. Jos olisimme kirjoittaneet: Kristillinen kirjasto, yksikään juutalainen ei olisi lukenut julkaisujamme. Kannen värit olivat juutalaisten kansallisvärit, valkoinen ja sininen lisänä Daavidin tähti.

Alba ja muut veljet ja sisaret myivät pääsiäisiltana synagogien edustoilla valtavat määrät tätä lehtistä. Juutalaisyhteisö ja sionistiset lehdet, jotka käytännöllisesti katsoen käsittelivät minua joka numerossaan, paloivat raivosta. Mutta tavallaan tämä kaikki oli meille eduksi, koska otsikon ”Jälleen uusi valhe pastori Wurmbrandilta” alla he toistivat tärkeimmät kohdat julistuksestamme, ja näin ne juutalaiset, jotka eivät olleet lukeneet lehtistämme, saivat tietää, mitä se sisälsi. Sen jälkeen kun teksti oli toistettu, seurasi tämänkaltaisia herjaavia sanoja: ”Petturi”, ”itsensä myynyt hännystelijä”, ”inhottava” ja niin edelleen, sanoja, jotka myös saivat meidät vakuuttuneiksi tarpeestamme tutkistella itseämme hengellisesti. Niihin sisältyi lisäksi Jumalan vakava varoitus siitä, että meidän tulisi varoa kulke-
masta liukasta polkua, jolle nämä solvauksen sanat saattaisivat johtaa.

Alba ei voinut sietää ajatusta, että hänen vanhempaa veljeään loukattiin. Sanomatta sanaakaan meille hän marssi lehden päätoimittajan luokse ja pyysi saada puhua minua vastaan hyökänneen artikkelin kirjoittajan kanssa.

Kirjoittajalle hän kertoi: "Olen lukenut artikkelinne ja haluaisin tietää, mikä on oikea tulkinta *afikoimen*-rituaalista. Se ei ainakaan ole tuon petturi Wurmbrandin antama tulkinta. Näin ymmärsin artikkelinne perusteella. Joten kysyisinkin teiltä, voisitteko te mahdollisesti antaa oikean tulkinnan. Se on varmaankin aivan erilainen kuin tuon inhottavan Wurmbrandin antama. Olisitteko niin ystävällinen ja kertoisitte sen minulle? Herra Wurmbrand on myynyt itsensä. Näin saattaa ollakin, mutta mikä on rituaalin oikea tulkinta?"

Ei hän eikä kukaan muukaan kyennyt osoittamaan lausuntojamme vääräksi, ei tämän eikä minkään muunkaan asian suhteen. Kaikki, mitä jäi jäljelle, oli heidän solvauksensa.

Illalla Alba ja toiset kiinnittivät julisteita talojen seiniin ja aitoihin, niissä kutsuttiin juutalaisia kääntymykseen. Kylminä talvi-iltoina postitettiin mainoksia, joissa oli otsikko: "Joulu – juutalaisten kansallinen juhlapäivä." Alapuolella olevassa tekstissä julistettiin, että jokainen kansakunta juhlii mielellään suurmiestensä syntymäpäiviä ja on heistä ylpeä. Ja juuri jouluna suurmiesten suurmies, Hän, jota juhlivat ja palvovat kaikkinaiset kansat, syntyi juutalaisille. Kaikki kunnioittavat tätä suurinta juutalaista; ainoastaan juutalaiset eivät välitä Hänestä, jota Raamatussakin kutsutaan "Hänen kansansa Israelin kirkkaudeksi". Julisteet neuvoivat juutalaisia jälleen kerran taipumaan ja iloitsemaan muiden kansojen kanssa joulun juhlasta.

Jouduimme nyt uuden raivoisan hyökkäyksen kohteeksi.

Sionistinen lehti kirjoitti: "Herra Wurmbrand haluaa tuoda joulun ja muita kristillisiä tapoja juutalaisten keskuuteen. Koska hän on hyvin sitkeä asiassaan, on mahdollista, että hän voi hyvinkin saada meidät vakuuttuneiksi. Saatamme omaksua erinäisiä tapoja, mm. *colivian* (kakku jota tarjoillaan hautajaisissa kreikkalaiskatolisen tavan mukaan). Mutta ensimmäisen *colivian* tulemme syömään vasta herra Wurmbrandin hautajaisissa."

Tällä uhattiin jo henkeäni.

Alba eli rinnallamme: hän osallistui kanssamme jokaiseen taisteluun ja vaaraan, seisten aina etulinjassa.

Eräs onneton alkoholisti, syvästi uskonnollinen mies, pyysi minua parantamaan sairautensa. Tuolloin olin vielä tietämätön tekniikasta, jolla parannetaan alkoholisteja uskon kautta; se on erittäin yksinkertaista. En onnistunut. Mutta Alba ei antanut periksi. Hän meni tavernaan, missä mies istui juopuneena

ja puhui miehelle, kunnes tämä kääntyi ja parani. Sen jälkeen mies on käännäntänyt toisiakin uskoon, ja nämä puolestaan ovat käännäntäneet muita.

Sallikaa minun tässä vaiheessa tehdä joitakin yleisiä huomioita.

Ihmiset, joilla on palava halu viedä lähetystyötä eteenpäin, loukkaavat juutalaisten tunteita aiheuttaen usein väkivaltaisia reaktioita. On usein pohdittu, onko tämänkaltainen lähetystyö oikein. Jopa Jeesus varoitti käännäntämisestä sanoessaan: "Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te kierätte meret ja mantereet tehdäkseenne yhden käännäntäisen; ja kun joku on siksi tullut, niin te teette hänestä helvetin lapsen, kahta vertaa pahemman, kuin te itse olette!" (Matt. 23:15).

Mutta tällaiset pohdiskelut, puolesta tai vastaan, eivät voi estää Alban kaltaisia ihmisiä olemassa sitä mitä he ovat tietystä kehityksensä vaiheessa. Lamartine kirjoitti:

Je cantais, mes amis, comme l'homme respire,
comme l'oiseau gémit, comme le vent soupire
comme l'eau murmure en coulant.

Lauloin, ystäväni, kuten ihminen hengittää,
kuten lintu vaikeroi, kuten tuuli huokaa,
kuten vesi solisee virratessaan.

Useat tämän maailman Albat puhuvat Jeesuksesta, koska se virtaa heidän luonnostaan; minkäänlainen vastaväite ei saa minua lakkaamaan hengittämästä; minkäänlainen vastaväite ei saa niitä, jotka rakastavat Jeesusta, pidättäytymään todistamasta Hänestä, aivan samoin kuin ei mikään vastaväite voi estää joitakuita ihmisiä reagoimasta väkivaltaisesti heidän todistukseensa sen sijaan, että käyttäytyisivät rauhallisesti.

Ihmiset ovat rakentuneet psykologisesti monella eri tavalla. Ulospäin suuntautunut henkilö, kääntymyksensä jälkeen, muuttuu lähetystyöntekijäksi; sisäänpäin suuntautunut on taipuvainen mietiskelyyn. Jumalan laki on yksi: "Sentähden, kaikki, mitä te tahdotte ihmisten teille tekevän, tehkää myös te samoin heille." (Matt. 7:12). Koko sydämeistäni toivon, että kuka tahansa, joka on vakuuttunut siitä, että hänellä on hallussaan totuus, joka pystyy varjelemaan minut täällä ja iankaikkisuudessa, ei jättäisi käyttämättä pienintäkään tilaisuutta puhuaakseen siitä minulle. Pidämme aivan normaalina ilmiönä pakol-

lista oppivelvollisuutta, pakollisia rokotuksia, lapsen pakottamista syömään jotain terveellistä, vaikkakaan hän ei ehkä anna sille mitään arvoa. Miksi meidän silloin tulisi pitää lähetystyötä moraalisesti epäoikeutettuna? Olen kiitollinen vanhalle Wölfkesille, koska hän näytti minulle tien, ja vakaumukseni on, että Jumalan lasten tulee harjoittaa lähetystyötään samalla tavoin.

Me myös sanomme Jeesukselle sanat, jotka Abner, sotapäällikkö, sanoi kerran Daavidille: ”Minä nousen ja menen kokoamaan kaiken Israelin herrani, kuninkaan, luo, että he tekisivät liiton sinun kanssasi ja sinä saisit hallittavaksesi kaikki, joita haluat” (2 Sam. 3:21).

Alban muisto tuo mieleeni jotain muutakin: meidän tulee olla kärsivällisiä sielujen suhteen. Alba kasvoi armossa päivästä päivään.

3. Moos. 11:25 kertoo, että kuka tahansa koskee epäpuhtaan eläimen raatoon, joutuu pesemään vaatteensa – ja on saastainen iltaan asti. Jopa senkin jälkeen, kun olet pessyt vaatteesi, olet edelleen saastainen jonkin aikaa. Pelastus, jonka Jeesus antaa, on lääkkeen kaltainen: ihmisen täytyy odottaa jonkin aikaa tunteakseen sen vaikutuksen. Toisten ihmisten kohdalla täytyy odottaa kauemmin kuin toisten. Siemen, joka putoaa hyvään maahan tuottaa hyviä hedelmiä; mutta me kylvämme keväällä ja korjaamme syksyllä. Oli maa sitten kuinka hyvää tahansa, on mahdotonta korjata sato heti kylvämisen jälkeen. Jotkut puut tuottavat hedelmää vasta useiden vuosien jälkeen.

Kasvun aikana meidän tulee olla kiitollisia niistä vähäisistä hedelmistä, joita nämä sielut tuottavat, tai tulevista hedelmistä, jotka ovat vielä kehittymässä. Kolmannen Mooseksen kirjan koko viidennen luvun tarkoitus on opettaa meille, että jos emme voi tarjota Herralle siinä määrin kuin haluaisimme, meidän tulee tarjota se mihin kykenemme kussakin kehitysvaiheessamme. Kaikissa kategorioissa olevilla uskovilla on samat mahdollisuudet löytää Jumalan suosio.

Vastasyntyneet lapset ovat usein rumia. Juuri uudestisyntynyt sielu joka näyttää kauniilta, luultavasti näyttelee.

Alba ei ainoastaan voittanut syntiä, vaan ajan myötä hän myöskin puki ylleen huomattavan hyveellisyyden kaavun. Hänen kaltaisensa oppivat ymmärtämään kertomuksen Jeesuksesta, jota käytin usein saarnoissani.

On sanottu, että Jeesus lähetti viestin eräälle opetuslapsel-

leen kertoen, että Hän vierailisi tämän luona apostoliensa kanssa. Viestin saanut mies oli hyvin iloinen ja sanoi pojalleen, joka myös rakasti Vapahtajaa: "Valmistan taloni vierailua varten, ja sinä saat siistiä puutarhan, niin että Herra huomaa sen puhtaaksi ja lakaistuksi."

Poika aloitti työt reippaasti lakaisten ja kastellen puutarhan. Kun kaikki oli valmista tuli isä katsomaan kuinka poika oli hänen käskynsä täyttänyt. Isä sanoi pojalleen: "Hyvin tehty, rakas poikaseni. Huomaan, että olet työskennellyt suurella antaumuksella. Olet tehnyt puutarhasta kauniin ja siistin, mutta se ei ole tarpeeksi siisti Herralle. Siisti vielä hiukan lisää."

Poika, joka käsitti tämän moitteeksi, siivosi puutarhan vielä kertaalleen. Tällä kertaa hän keräsi jokikisen kuihtuneen lehden, siisti jokaisen kuihtumaan alkaneen kukan ja teki muutenkin kaikkensa poistaakseen kaikki jäljet epäjärjestyksestä.

Jälleen kerran isä tarkasti pojan työn ja tällä kertaa hän sanoi: "Oikein hyvä; nyt täällä on todella siistiä, mutta ei vieläkään tarpeeksi siistiä Herralle."

Poika, joka ei tiennyt, mitä muuta hän pystyisi tekemään, kysyi: "Mutta kuinka sitten puutarha siistitään Herralle?"

Hänen isänsä vastasi: "Jos työskentelet Hänen vuokseen, ei riitä, että poistat kaiken epäsiisteyden puutarhasta. Sinun täytyy myös koristella se kaikella kauniilla ja sellaisella, mikä ei ole siellä vielä tähän päivään kasvanut. Mene naapureiden luo ja katso, löydätkö sieltä joitakin uusia kasveja, jotka voit istuttaa puutarhaan; ripusta kauniita kudonnaisia ja sytytä lyhtyjä. Näin teet kaiken Herralle miellyttäväksi."

Ja näin juuri Alba teki.

Hänen etuoikeutenaan oli saada jäljittää minut vankilasta, jossa minua salaisesti pidettiin väärällä nimellä, ja hän sai ensimmäisenä kertoa perheelleni, että olin yhä hengissä.

En tavannut häntä moniin vuosiin. Ennen kuin minut vapautettiin vankilasta, hän muutti Israeliin. Mutta Länteen tuloni jälkeen tapasin hänet jälleen, tuon saman uskollisen ja rakastavan naisen.

MIRCEA PETRESCU

Eräänä päivänä Alba istui bussissa; vastapäätä häntä istui mies, joka ulkonaöstään päätellen oli ortodoksijuutalainen. Alba pursui halusta puhua tuolle miehelle Jeesuksesta.

Emme koskaan jättäneet käyttämättä tilaisuutta hyväksemme, kun se ilmaantui bussissa, torilla, kadulla tai missä tahansa.

Ajatus, että kaikki ihmiset saattoivat tulla Jeesuksen kaltaiseksi, mutta eivät tienneet sitä ja kuolivat rikkomuksiinsa; ajatus, että ihminen on arvossa seuraava Jumalasta itsestään (enkelit ovat ihmiselle palvelevia henkiä), ja että hän kuitenkin elää olematta totuudesta tietoinen, sai meidät itkemään. Rukoukskokouksemme olivat tuskallisia ja niissä vuodatettiin lukuisia kyyneleitä.

Tuskani muuttui mahdottomaksi kantaa; kävellessäni kadulla oli kuin puukko olisi työnnetty rintaani joka kerran, kun joku kulki ohitseni, ja sisimmässäni heräsi kysymys: "Onkohan hän pelastunut?" Eräällä uskonsisarellani, hän on nyt jo kuollut, oli aina kyyneleet silmissään, kun hän ajatteli iankaikkista kohtaloa, joka odotti hänen kadulla tapaamiaan ihmisiä. Rukoilin Jumalaa ottamaan tämän tuskan pois, muuten en kykenisi elämään, ja Herra kuuli rukoukseni.

Alba ei itkenyt, hän hymyili alituisen voittoisaa hymyään, hymyä, joka oli peräisin samasta lähteestä kuin tuskanikin. Hän sanoi itselleen: "Koska huonot naiset vetävät miehiä puoleensa hymyllään, miksen minä käyttäisi hymyäni kääntääkseni heidät hyvään?"

Mutta kuinka ihmeessä hän pääsisi keskustelun alkuun tämän ortodoksijuutalaisen kanssa? Nämä miehet ovat vakaita, raittiita kansalaisia, joiden tapana ei ole antautua keskusteluun tuntemattoman naisen kanssa. *Pirkei Abotissa*, Vanhempien opetuksissa, babylonialaisessa Talmudissa, on kirjoitettu: "Älä puhu naisen kanssa." Rabbit sanovat: "Tämä viittaa miehen omaan naiseen – kuinka paljon enemmän sitten toisen naiseen!" Tästä syystä viisaat ovat sanoneet: "Aina kun mies puhuu naiselle, se koituu hänen epäonnekseen."

Tämän vuoksi Alba päätti laulaa laulun täpötäydessä bussissa. Laulun sanoma, hän toivoi, porautuisi suoraan juutalaisen sydämeen.

Hänen hämmästyksekseen mies kysyi: "Mikähän laulu tuo mahtaa olla?" Alba vastasi miehen kysymykseen ja kertoi hänelle Vapahtajasta, joka oli antanut henkensä ristillä. Mies

kuunteli Albaa keskittyneesti ja ilmaisi lopulta halunsa kuulla lisää uskostamme. Alba pyysi juutalaista poistumaan kanssaan bussista ja seuraamaan itseään minun talooni.

Ja niin he molemmat astuivat sisään ovestani.

Kun juutalainen esitteli itsensä, oletin kuulevani juutalaisen nimen, mutta sen sijaan kuulinkin vanhan kunnon romanialaisen nimen. Ja hänen kertomansa tarina oli mitä eriskummallisin.

Huolimatta hänen mitä ilmeisimmistä juutalaisesta olemuksestaan, hän ei ollut juutalainen vaan romanialainen joka oli kääntynyt juutalaisuuteen ja omaksunut juutalaisen pukeutumisen ja juutalaiset tavat.

Tämä mies, joka oli lahjakas maalari, kertoi minulle, kuinka kaikki oli tapahtunut. Hänen ollessaan vielä pikkupoika hän oli närkästynyt nähdessään kristittyjen lasten hakkaavan juutalaislapsia. Hän puolusti juutalaisia ja palkkio siitä oli, että häntäkin vainottiin heidän kanssaan.

Kun sota syttyi ja hän huomasi, ettei kysymyksessä ollut ainoastaan isänmaan puolustaminen, vaan rikoksiin syylistyminen ja pyhäinhäväistys viattomien juutalaisten surmaamisen muodossa – heitä surmattiin sadointuhansin naisineen ja lapsineen – hän pakeni rintamalta asettautuen näin hengenvaaraan. Hän kuolisi mieluummin kuin olisi murhaaja. Hän rakasti tämän julman ja järjettömän vainon uhreja ja kysyi itseltään: ”Jos Jeesus olisi nyt Romaniassa, kenen puolelle Hän asettuisi: juutalaisten vaiko heitä surmaavien kristittyjen puolelle?” Tähän kysymykseen oli olemassa ainoastaan yksi vastaus: uhrien puolelle.

Fariseukset, jotka vihasivat Jeesusta määrätietoisesti, muistivat elävästi Hänen palavan rakkautensa Israelia kohtaan ja kuinka Hän kerran sanoi: ”Pelastus on juutalaisista.” (Joh. 4:22) Tämä tulee selvästi esille mielikuvituksellisessa ja vastenmielisessä, mutta erittäin merkityksellisessä Talmudin kertomuksessa. Talmud on fariseusten pyhä kirja.

Gittimistä saamme lukea Onkelos bar Kalinikoksesta, keisari Tituksen lapsenlapsesta. Samainen Titus tuhosi Jerusalemin. Tämä nuorukainen halusi omaksua juutalaisen uskonnon. Mutta ennen tätä hän kutsui luokseen Tituksen hengen ja kysyi tätä: ”Mitä kansaa pidetään korkeimpana toisessa maailmassa? ”Israelia”, vastasi Titus. ”Liitynkö heihin?” Titus vastasi, että Israelilla on liian paljon käskyjä ja määräyksiä, joita ei voi täyt-

tää. "On parempi jos vainoat heitä, silloin sinusta tulee suuri. Sillä Valitusvirsiin on kirjoitettu, että hänen (Israelin) lapsensa ovat menneet vankeuteen vihollisen viemänä" (Val. 1:5). Sitten Titukselta kysyttiin, mikä oli hänen rangaistuksensa, ja hän vastasi saattaneensa itse rangaistuksen päälleen: joka päivä hänen tuhkinsa kerääntyy yhteen, hänet herätetään henkiin, tuomitaan, poltetaan jälleen ja hänen tuhkinsa levitetään kaikille seitsemälle merelle.

Tämän jälkeen Onkelos kutsui luokseen Bileamin, väärän profeetan, ja kysyi häneltä: "Mitä kansaa arvostetaan kaikkein eniten toisessa maailmassa?" "Israelia", vastasi Bileam. "Liitynkö heihin?" Bileam vastasi: "Sinun ei tule loputtomiin etsiä heidän rikkauttaan ja menestystään." Sitten Onkelos kysyi, mikä oli hänen rangaistuksensa, ja Bileam vastasi, että hänen päälleen kaadetaan kiehuvaa saastaa. (Koska Bileam oli epäonnistunut täyttämään Mooabin kuninkaan Baalakin käskyn kirota Israel, hän neuvoi midianilaisia, jotka olivat mooabilaisten naapureita, lähettämään tyttäriään juutalaisten leiriin, jotta he johdattaisivat juutalaiset syntiin ja tällä tavoin saisivat Herran vihan päälleen. Siksi tämä rangaistus.) Sitten Onkelos kutsui luokseen Jeesuksen hengen (tämä nimi esiintyy ainoastaan vanhemmissa Talmudeissa, joita inkvisitio ei ole sensuroinut. Sensuroidut painokset, sen sijaan että käyttäisivät nimeä Jeesus, ovat asettaneet tilalle ilmaisun Poshe Israel, Israelin syntinen) ja kysyi häneltä: "Mitä kansaa arvostetaan kaikkein eniten toisessa maailmassa?" Jeesus vastasi: "Sinun täytyy yrittää työskennellä Israelin parhaaksi, ei sen tuhoamiseksi. Tuhota Israel on yhtä kuin tuhota Jumalan silmien valo."

Jopa Jeesuksen katkerimmat viholliset toistavat sen eittämättömän tosiasian, että Jeesus rakasti Israelia.

Petrescu rakasti Jeesusta: tästä syystä oli aivan luonnollista, että hän asettui juutalaisten rinnalle vastustamaan antisemitistisiä kristittyjä.

Ainoastaan sellainen ihmissielu, joka ei vastaanota Jumalan armon apua, ei kykene elämään kultaisen säännön mukaan, vaan sortuu äärimmäisyyksiin. Petrescu oli oikeassa kieltäessään väärän kristillisyyden, kristillisyyden, joka on täynnä vihaa. Mutta kieltäessämme sen meidän tulee myöskin ymmärtää seurakunnan suuren heikkouden salaisuus – sen seurakunnan, jonka kanssa Jeesus on luvannut olla aina päivien loppuun saakka.

Matteuksen evankeliumissa, heti sen jälkeen kun on kerrottu tapauksesta, jossa parannettiin useita sairaita ja riivattuja, meille kerrotaan, että tällä tavoin Jeesus itse "otti päällensä meidän sairautemme ja kantoi meidän tautimme" (Matt. 8:17). (Kirjaimellinen käännös kuuluu: Hän otti niskoilleen meidän heikkoutemme.)

Kun Kristus tuli ihmiseksi, Hän alisti itsensä kaikille elämän tilanteille: Hän kykeni panemaan vaikutusvaltansa liikkeelle sanan kautta, mutta myös toiset kykenivät liikuttamaan Häntä. Hän paransi tuhansia heidän synneistään ja tuhosi vihan, joka kulutti tuhansia muita. Mutta se synti ja viha, minkä Hän otti pois toisilta, lankesi Hänen itsensä päälle. Kaikki ne heikkoudet jotka ihmiset ovat tuoneet mukanaan seurakuntaan, kaikki ne synnit joita kristityt ovat tehneet kahden tuhannen vuoden aikana, ovat tulleet Hänen heikkouksikseen, Hänen voimattomuudekseen. Jos Hän kieltäytyisi hyväksymästä heikkoja merkitsisi se rakkauden puutetta; heidän vastaanottamisensa merkitsee, että Hän otti niskoilleen heidän heikkoutensa ja syntiensä häpeän – itse asiassa se merkitsi sitä, että Hän salli kristittyjen rikosten langeta päälleen.

Kolmas Mooseksen kirja sisältää ilmauksen "kaikkia näitä kauhistuksia" (3 Moos. 18:27). Sanaa "näitä" vastaa sana *eleh*; mutta itse asiassa tekstiin sisältyy jotain sellaista, mitä yksikään kääntäjä ei ole uskaltanut kääntää, *toevot ha-El*, joka ei tarkoita yhtään vähempää kuin – kauhea lausuma – "Jumalan kauhistukset". Kaikkein vakavin asia missä tahansa Jumalaa palvelevan ihmisen tekemässä inhottavuudessa on se, että se kohdistuu takaisin Pyhään Nimeen ja ihmisten silmissä se kulkee Jumalan kauhistuksena. Ja eikö olekin niin, että ihmiset tuomitsevat Jumalan epäoikeudenmukaisesti niistä epäoikeudenmukaisuuksista, joita ne, jotka kantavat Hänen palvelijoidensa nimeä, tekevät?

Latinan sananlasku sanoo: Qui bene distinguet, bene docet eli, "Hän joka pystyy erottamaan" asiat hyvin, opettaa hyvin."

Synnit ainoastaan heijastetaan takaisin Jeesukseen – ne yhdistetään Hänen nimeensä, Hän kantaa ne, mutta itse Hän on viaton. Kukaan ei saisi torjua Kristusta kristittyjen tekemien rikosten perusteella.

Tässä mielessä juutalaiset saivat aikaan hämmennystä taiteilijaystävämme tunteellisessa sydämessä. Kabbalistinen rabbi sai hänet verkkoonsa ja taivutti hänet hylkäämään kristillisen us-

kon, ja hän kääntyi kristillisyydestä juutalaisuuteen.

Taistelu oli vaikea, koska olimme tekemisissä idealistin ja sellaisen henkilön kanssa, jolla oli korkea moraali. On aina vaikea käännättää sellainen henkilö, joka tietää olevansa kunnan ihminen. Askel askeleelta esittelin hänelle synagogan rukoukset ja kysyin, oliko hän hyväksynyt ne, koska herkkäuskoisena hänet oli saatu lausumaan niitä, vaikka hän ei ollut käsittänyt sitä, että liityttyään synagogaan hän oli tehnyt selvän pesäeron Jeesukseen, joka oli opettanut häntä olemaan hyvä ja rakastava.

Joka aamu juutalaiset lausuvat: "Ole siunattu, Jehova, maailman Kuningas, koska et ole tehnyt minusta goj'ta (pakanaa), orjaa tai naista." Kysyin häneltä: "Hyväksytkö sen uskomuksen, että olet alempiarvoinen luomus, jokaista juutalaista alhaisempi vain siitä syystä, että olet syntynyt romanialaiseksi? Mitä muuta tämä on kuin rotuun kohdistuvaa ennakkoluuloa? Pääsiäisjuhlien aikaan juutalaiset nousevat ylös rukoilemaan Jumalaa: 'Shfoh hamotha al hagoim asher lo iediuha', eli 'Vuo-data vihasi niiden ihmisten päälle, jotka eivät tunne Sinua!' Kykenetkö yhtymään tämän kaltaiseen rukoukseen? Eikö Jeesuksen neuvo apostoleilleen ole parempi, kun Hän käskee heitä menemään kaikkien kansojen luo julistamaan evankeliumia ja tällä tavoin opettamaan heille, kuinka paeta Jumalan vihaa ja kuinka aloittaa uusi elämä rakkaudessa?"

Näytin myös hänelle juutalaisen rukouskirjan ristiriitaisuudet. Siellä oli sovituspäivänä käytettäviä rukouksia, jotka sinne oli lisännyt juutalainen, joka uskoi salaisesti Jeesukseen. He pyytävät Jumalaa, että nämä rukoukset vastaanotettaisiin "aliad Jeshu Metatron" – valtaistuimen edessä seisovan Jeesuksen kautta. Metatron on Messiaan kabbalistinen nimi.

Samana päivänä ylös lähetetään toinenkin rukous, jota ei ole vielä käännetty mihinkään heprealaisten rukouskirjojen kansankieliseen painokseen. Tämä rukous alkaa sanoilla "Az milifnei beresit". Rabbeilla on hyvä syy jättää tämä rukous kääntämättä, koska se sanoo: "Messias, meidän vanhurskaudemme, on hylännyt meidät. Olemme lyötyjä, eikä ole ketään, joka toisi meille oikeutta. Hänet on surmattu ja lävistetty meidän syntiemme vuoksi. Me olemme parannetut Hänen haavojensa kautta. Uuden luomakunnan voiton aika on käsillä. Hän nousi korkeuksiin vaunuissaan. Hän säteilee meille Seirin maasta kuullakseen meitä toisen kerran Libanonin vuorilla."

On aivan ilmeistä, että Hän joka on lävistetty syntiemme vuoksi siksi, että saisimme anteeksiantamuksen, ei voi olla kukaan muu kuin Jeesus. Synagoga laulaa virsiä Hänen kunniakseen, vaikka torjuukin Hänet, samoin kuin jotkut papit, vaikkakin laulavat katumuksesta liturgiassaan, raivostuvat, jos joku mainitsee heille katumuksesta.

Pikkuhiljaa valo alkoi loistaa Petrescun sydämessä. Hän huomasi, että Mooseksen uskonto on väistämättä väärä uskonto, koska se on autosoteerinen uskonto, eli uskonto jossa ihmisen pelastus riippuu hänen omista ponnistuksistaan. Autosoterismista puuttuu nöyryys; sen paremmin synti kuin pelastuskaan ei ole lähtöisin meistä. Ihmisten kohtalot on päätetty kauan aikaa sitten ja kaukana täältä, iankaikkinen elämä on Jumalan lahja, samoin kuin synti tulee saatanalta eikä ole vapaan tahdon teko.

Eräänä jouluaattona, kun kynttilät oli sytytetty, Petrescu sanoi rauhallisesti: "Tänä päivänä Jeesus on syntynyt myöskin minun sisälläni."

Petrescu on ainutlaatuinen yksilö: hän on puhdas romanialainen ja samalla kertaa kristitty juutalainen, koska hän on tullut kristityksi juutalaisuuden piiristä. Myöhemmin hänestä tuli seurakuntamme vanhimmiston puheenjohtaja. Hän on edelleen vakaa veli ja uskollinen ystävä. Hän on naimisissa kristityn juutalaisnaisen kanssa.

Olin kerran valmistamassa saarnaani eräässä puistossa; luin Raamattuani vierelläni istuvan tytön lukiessa omaa kirjaansa. Yritin nähdä mikä se oli. Se oli erään romanialaisen kirjailijan romaani. Sanoin tyttöselle: "Olen lukenut sinun kirjasi, mutta onko minun kirjani sinulle tuttu?" Näin alkoi keskustelu, joka päättyi nuoren neidin kääntymykseen – jota seurasi hänen äitinsä kääntymys. Kastoin äidin, kun eräs monista pommituksista oli kuumimmillaan. Tyttö on nyt naimisissa Petrescun kanssa, ja heidän elämänsä on hyvin onnellista.

PYHÄ MOISHE

Ylistäkööt toiset suuria intellektuellejaan: minä haluan ylistää

hullua, jonka Jumala valitsi saattamaan viisaat häpeään.

Veljemme Moishe oli ammatiltaan hautajaisten arkunkantaja. Hän kärsi lievästä mielisairaudesta eikä ollut vaaraksi muille. Kokouksissamme hän itki vuolaasti ja sai aikaan melkoisen melskeen, kun saarnaaja puhui Vapahtajamme kärsimyksistä ja nauroi ääneen, kun tämä puhui Hänen voitostaan.

Seurakunnan muut uskovat pitivät Moishea häiriötekijänä. Eräs heistä lupasi Moishelle – tämä oli hyvin köyhä – että jos hän pysyisi hiljaa jumalanpalvelusten aikana, hän voisi tulla joka sunnuntai syömään tämän uskovan kotiin ja nauttia paahtopaistia, kakkua ja hedelmiä.

Eräänä sunnuntaina Moishe pysyi koko ajan suhteellisen rauhallisena; mutta seuraavalla viikolla, kun saarnaaja puhui ylösnousemuksesta, Moishe pomppasi ylös kesken saarnan ja huusi: ”Paahtopaistia tai ei, halleluja!”

Vuonna 1939 eräs antisemitisti laukaisi aseensa kohti päärabbi Niemeroveria. Tulituksen kohde ei loukkaantunut luodin kulkiessa läpi hänen päällystakkinsa, mutta kiihtymys oli hänelle pahasta, ja hänet määrättiin vuoteeseen. Useat juutalaiset tulivat onnittelemaan häntä hänen onnekaasta pelastumisestaan. Näiden joukossa oli myös Moishe. Hän sanoi rabbille. ”Ettekö näe, teidän korkeutenne, ettei Jumala halua syntisten kuolevan, vaan Hän haluaa heidän kääntyvän ja pelastuvan?”

Hän tuli luoksemme päivälliselle, ja kun olimme juuri aloittamaisillamme, hän sanoi vaimolleni: ”Sisar, ottaisitteko veitsemi pois. Tiedän, että olen hullu ja olen luvannut Jumalalle, etten ikinä koske veitseen, etten vain vartioimattomalla hetkellä vahingoittaisi ketään. Ja sitä paitsi Aadam ja Eevakin söivät ilman veistä.”

Ajattelin, että monilla viisailla miehillä oli paljon oppimista tältä hullulta.

Tammikuussa 1949 tapahtui Bukarestissa kansannousu, jonka johdossa oli Arkkienkeli Miikaelin legioona -niminen fasistinen järjestö. Useita juutalaisia tapettiin; joitakin heistä nyljettiin ja ripustettiin teurastamoissa koukkuihin varustettuna lapulla, jossa luki ”kosher-lihaa.”

Moishe sattui istumaan eräässä halvassa teehuoneessa, kun joukko fasisteja ryntäsi sisään. Heidän johtajansa huusi: ”Kaikki likaiset juutalaiset painukaa ulos!” Juutalaiset siirtyivät ulkopuolelle, jossa heidät paimennettiin kuorma-autoihin ja vietiin metsään ammuttaviksi. Moishe, joka oli ulkonäkönsä

perusteella helppo tunnistaa juutalaiseksi, istui rauhassa siemaimien teetään. Vihreäpaitojen johtaja huusi hänelle: ”Sinä saastainen juutalainen, etkö kuullut mitä sanoin! Käsken sinun painua ulos!” Moïshe vastasi rauhallisesti: ”Rakas veli, saastaisia juutalaisia ovat ne, jotka tekevät samoin kuin Juudas – he myyvät Jeesuksen. Minä olen israelilainen, joka rakastaa Vapahtajaamme.”

– ”Turpa kiinni ja ulos!” Niin Moïshe siirtyi ulkopuolelle. Käsky kuului: ”Autoon siitä, sinä saastainen juutalainen!” Moïshe toisti mitä oli sanonut aikaisemmin: ”Saastaisia juutalaisia ovat ne, jotka tekevät samoin kuin Juudas – he myyvät Jeesuksen. Minä olen israelilainen, joka rakastan Häntä.” Yksi johtajista huusi: ”Jättäkää hänet rauhaan. Näettehän, että hän on saarnamies.” Ja he jättivät hänet rauhaan.

Mutta Moïshe, sen sijaan että olisi poistunut, sanoi miehelle: ”Näen, että olet hyvä ja armelias. Jumala palkitsee sinut tästä. Mutta älä pysähdy puolitiehen; anna muidenkin kuorma-autossa olevien juutalaisten mennä kotiin.” Hulluilla on usein hallussaan valtaiset taivuttelun lahjat, ja minä uskon, että Moïshella oli tämä voima, mutta se oli peräisin toisesta lähteestä. Joka tapauksessa vihreäpaita käski muutkin juutalaiset ulos autosta ja salli heidän mennä kotiinsa.

Tässä vaiheessa Moïshe oli pelosta sekaisin; hän meni kotiin ja ja pysytteli piilossa niin kauan kuin vainoja kesti.

Juutalaiset, jotka Moïshe oli pelastanut, kertoivat hänen tarinaansa kaikille tapaamilleen ihmisille, ja koska hän katosi ja hänen uskottiin kuolleen, hänestä alettiin puhua ”Pyhänä Moïshena”.

Myöhemmin hän kärsi traagisen kohtalon kuollen keskityksillä keltatautiin.

BERTHA

Kristillistä lähetystä on usein moitittu materiaalin levittämistä köyhille juutalaisille ja tällä tavoin sielujen ostamisesta.

Tämä on vaikea ongelma.

Useat juutalaiset elivät köyhyydessä, ja meidän työme oli

erityisesti suunnattu näiden tarpeessa olevien ihmisten auttamiseen. Kuinka olisimme voineet välttää auttamasta heitä materiaalisesti? Kuinka olisimme voineet olla auttamatta juutalaisia pakolaisia pois Hitlerin Saksasta? On kirjoitettu, että Jeesus tunsi myötätuntoa väkijoukkoja kohtaan. Tämä myötätunto on tyypillistä myös Hänen seuraajilleen. Jeesus tunsi myötätuntoa miehiä ja naisia kohtaan, koska he olivat nälissään, ei ainoastaan sen vuoksi, etteivät he olleet pelastuneita. Hän oli huolissaan heidän ravitsemiseensa liittyvistä ongelmista. Jos me autamme ihmistä ja samanaikaisesti julistamme hänelle evankeliumia, nämä kaksi asiaa yhdistävät tarkkailijoiden mielissä. Jeesus kohtasi tämän saman vaikeuden. Hän saarnasi uutta oppia, mutta samalla Hän tarjosi leipää köyhille ja nälkäisille. Seurauksena tästä oli, että monet ihmiset tulivat Hänen luokseen ainoastaan saadakseen leipää ja kalaa, joita Hän myöskin heille antoi.

Aabrahamista on olemassa hyvin vanha juutalainen kertomus. Eräänä päivänä hän kutsui kerjäläisen telttaansa. Aabraham halusi osoittaa kerjäläiselle vieraanvaraisuutta ja valmisti tälle aterian. Mutta hänen puhuessaan armosta kerjäläinen alkoi kirotta Jumalaa julistaen ettei hän voinut kuulla Hänen nimensä lausumista. Hurskas Aabraham ajoi kerjäläisen ulos teltastaan; hän ei voinut sietää sitä, että joku kirosi hänen taivaallista ystäväänsä hänen omassa teltassaan. Mutta Jumala ilmestyi hänelle ja sanoi: ”Tämä mies on kironnut minut ja solvanut minua viidenkymmenen vuoden edestä ja silti minä annan hänelle ruokaa jokaikinen päivä, joten etkö sinä voi osoittaa hänelle vieraanvaraisuutta edes yhtä päivää? Olsit sentään voinut odottaa, että hän olisi saanut syödäkseen, ennen kuin ajoit hänet ulos.”

Jos meidän tulee ruokkia niitä, jotka kiroavat Jumalaa, niin kuinka paljon enemmän niitä, jotka teeskentelevät palvelevansa Häntä! Tämän lisäksi on erittäin vaikeaa olla varma siitä, teeskenteleekö henkilö vai onko hän todellinen uskova.

Jeesuksen hyvin tunnetussa vertauksessa tuhlaajapoika palasi isänsä luo materiaalisista syistä, mutta silti hänet otettiin vastaan mitä suurimmalla rakkaudella.

Totuus on heikko; se ei ole koskaan voittanut, ellei sillä ole ollut tarjottavanaan materiaalisia etuisuuksia, ellei se ole pukeutunut kauniiseen ulkoasuun tai kyennyt vetoamaan tunteisiin.

Vanha Simeon sanoi Jeesuksesta: "Katso, tämä on pantu lankeemukseksi ja nousemukseksi monelle Israelissa..." (Luuk. 2:34) toisin sanoen ei ainoastaan nousemukseksi, vaan yhtä hyvin lankeemukseksi.

Jotkut juutalaiset, joille osoitettiin kristillistä armeliaisuutta materiaalisen avun muodossa, nousivat sen johdosta odottamattomiin uskon korkeuksiin. Eräs heistä oli Bertha.

Joku voi sanoa samoin Berthasta kuin mitä Disraeli kerran sanoi, kun häntä moitittiin rahan vuoksi naimisesta: "Totta on, että naimisiin mennessäni tiesin niin vähän vaimostani, etten olisi ottanut häntä ilman hänen rahojaan. Mutta nyt kun tunnen hänet niin hyvin, olisin halukas menemään hänen kanssaan naimisiin, vaikka hän olisi rutiköyhä."

Toisaalta jotkut juutalaiset ovat kärsineet järkyttävän lankeemuksen materiaalisen avun seurauksena; se on saanut heidän sydämissään aikaan sellaisen korruption, josta he eivät ole koskaan selvinneet.

Eräs kuvanveistäjä, jota liikuttivat suuresti kertomukset ensimmäisistä kristillisistä marttyyreista, oli päättänyt luoda teoksia, jotka tekisivät kuolemattomiksi ne kristityt, jotka olivat joutuneet areenalla petojen kanssa kasvotusten. Hän veisti nuoren miehen ja naisen – mies piteli ristiä kädessään – ja alkoi sitten työstää leijonaa, joka valmistautui hyökkäämään näiden hahmojen kimppuun.

Eräänä päivänä hän kutsui ystävänsä ateljeehensa näyttääkseen heille työnsä. Leijona oli vielä tässä vaiheessa muodotonta savimassaa.

Eräs hänen ystävistään sanoi: "Olet köyhä mies. Kuinka saat tämän teoksen myydyksi? Monet taiteilijat tekevät tämänkaltaisia veistoksia, eikä yksikään juutalainen osta taideteosta, jossa esiintyy risti. Poista se ja korvaa se avaimella. Avain on monen uskonnon pyhä symboli. Se voi olla muistutuksena pyhän Pietarin avaimista, mutta se on myöskin spiritualistien ja okkultistien pyhä symboli. Näin sinun on helpompi löytää ostaja teoksellesi."

Ja näin kuvanveistäjä vaihtoi ristin avaimeen.

Jonkin ajan kuluttua varakas amerikkalainen pistäytyi hänen ateljeehensa ja huudahti: "Mikä suurenmoinen teos! Se symbolisoi säästäväisyyttä. Pieni savikimpale voisi edustaa rahalipasta ja nuori mies avain kädessään opettaa ihmisiä olemaan säästäväisiä rahan käytössään. Maksan sinulle siitä tuhat dollaria."

Tällä tavoin veistos, jonka alkuperäinen tarkoitus oli ylistää marttyyriutta, muuttui ylistyslauluksi rahalle.

On olemassa paljon sieluja, joita ensialkuun inspiroi Jeesuksen rakkaus, mutta koska he ovat köyhiä ja saavat materiaalista apua, Mestarin kuva pyyhkiytyy pikkuhiljaa pois. Todellisuudessa heitä kiinnostaa avun määrä ja se, mistä he voisivat sitä saada ja ennen kaikkea, onko kukaan saanut heitä enemmän.

Mutta onneksi näin tapahtuu vain harvoille.

Bertha tunnusti avoimesti, että ensialkuun hän tuli luokseme, koska häntä veti puoleensa se huhu, että me autoimme köyhiä juutalaisia. Mutta sen jälkeen, kun hän uskoi Jeesukseen kaikesta sydämestään, hän ei enää koskaan pyytänyt meiltä apua, vaikka olikin erittäin köyhä.

Hän meni naimisiin puolijuutalaisen Saksan kansalaisen kanssa. Tämä ei ollut kääntynyt. Heillä oli kolme poikaa. Vuonna 1943 Romanian Saksan lähetystö antoi julkilausuman, että kaikkien Saksan kansalaisten tuli palata kotimaahan. Bertha jäi Romaniaan. Mies ja heidän kolme poikaansa, jotka tuon ajan rotuajattelun mukaan julistettiin traagisesti kolmeneljäsosaltaan juutalaisiksi, matkustivat Saksaan.

Heidän sinne päästyään eräs ilmiantaja paljasti, ettei mies ollut ainoastaan puolijuutalainen, vaan naimisissa juutalaisnaisen kanssa ja että tämän perusteella hänen lapsiensa suonissa virtaisi suurimmaksi osaksi juutalaisverta; ainoastaan muutamaa pisaraa siitä voitiin pitää arjalaisverenä.

Gestapo vangitsi heidät kaikki, ja heidän yllään leijui kuolemanleirin uhka. Pelastaakseen henkensä mies valehteli väittäen, että hänen vaimonsa oli romanialainen. Saksan poliisi antoi hänelle mahdollisuuden kirjoittaa kotiin ja pyytää paikallisilta viranomaisilta lisädokumentteja, jotka olisivat osoittaneet hänen vaimonsa arjalaisen syntyperän. Jos tämä voitaisiin todistaa, lapset olisivat kolmeneljännesosaltaan arjalaisia ja säästyisivät.

Noihin aikoihin Romaniassa kaikki voitiin järjestää rahalla. Berthan vanhemmat hankkivat paperit, jotka osoittivat hänet arjalaiseksi – Hitleriäkin arjalaisemmaksi, joka huhujen mukaan oli alkuperältään jossain määrin sekaverinen.

Olin Berthan kotona, kun hänen sukulaisensa toivat nuo väärät paperit, joiden tarkoituksena oli pelastaa Berthan aviomies ja heidän kolme lastaan Auschwitzin kaasukammioilta. Sain olla todistamassa tapahtumaa, jota en tule ikinä unohtamaan.

Bertha repi väärät paperit kappaleiksi ja sanoi: "Aabraham oli valmis uhraamaan lapsensa Jumalalle; minä uhraan kolme lasta ja aviomiehen enkä aio valehdella!"

Tämän jälkeen hän ei kuullut miehestään ja lapsistaan enää mitään.

Mestari Eckhart kirjoitti, että se, joka jättää taakseen asioita sellaisinaan – tyhjinä, sattumanvaraisina – saa ne takaisin oikeassa olemuksessaan, iankaikkisessa olemuksessa. Se, joka jättää asiat niiden alhaisimmassa muodossa, niiden kuolevaisessa muodossa, saa ne Jumalta takaisin niiden todellisessa muodossa. Bertha saa perheensä takaisin kirkkaudessa.

Bertha ei saa koskaan tietää tekonsa suurenmoisuutta. Hän on nöyrä sisar. Veljet eivät tiedä hänen uhristaan, koska hän ei ole hiiskunut siitä heille sanaakaan. Ja tämän lisäksi, kun hän keskusteli veljien kanssa tapauksista, joissa joku oli hankkinut väärät paperit paetakseen vainoa, hän sanoi: "Älkäämme tuomitko häntä! Jokaisen ihmisen tulee seurata omaatuntoaan."

Oliko Berthan teko oikea vai väärä? Hän ei tuomitse ketään ja tällä tavoin hänet on kohotettu ihmistuomion yläpuolelle.

Tämä herättää kysymyksen, tuleeko meidän aina pysyä totuudessa.

Neljännän vuosisadan kristilliset kirjoitukset kertovat ensimmäisen munkkisukupolven elämästä ja ajatuksista. Nämä munkit elivät Thebaidin autiomaassa, jonne he olivat paenneet korruptiota, joka alkoi saastuttaa kirkkoa, kun kristillisyydestä tuli yleisesti hyväksytty uskonto. Kirja kertoo, kuinka erään keran isä Agathon kysyi isä Alonieltä: "Kuinka onnistun pidättämään kieleni valheista?" Vastaus kuului: "Ellet valehtele, tulet tekemään lukuisia syntejä." Tätä seurasi uusi kysymys: "Kuinka tämä on mahdollista?" Ja vastaus kuului: "Katso, kaksi miestä on tehnyt murhan silmiesi edessä, ja toinen heistä on haकेutunut turvaan kammioosi. Sitten saapuu tuomari häntä etsien ja kysyy sinulta: "Tapahtuiko murha sinun nähtesi?" Ellet valehtele, tuomitset miehen kuolemaan. On parempi, kun jätät hänet Jumalan tuomittavaksi, sillä Hän tietää kaiken."

Luther sanoo, että jos valehtelee suojellakseen jotakuta toista tai leikinlaskun yhteydessä, tätä ei voida pitää valheena. Itse uskon, että valheen ja epätoden käsitteiden välillä on sekaan-nusta. Faust, Othello ja Parsifal eivät ole totta, mutta he eivät ole myöskään valhetta; he ovat taidetta. Sadut, joita kerromme lapsille tai vitsit joita kerromme aikuisille heidän viihdyttämi-

sekseen, eivät ole valhetta. Ne kuuluvat johonkin aivan toiseen ulottuvuuteen, mielikuvituksen ja leikin maailmaan. Onko valehtelemista kertoa jotakin, mikä ei ole totta, jos aikomuksena on pelastaa henki, tai jonkin sellaisen viattoman ihmisen kunnia tai omaisuus, jota ajaa takaa pyöveli, joka vainoaa totuutta ja puhtautta? Tulisiko meidän antaa tällainen ikävä nimi toiminnalle, joka kumpuaa rakkaudesta?

Valhe on epätotuutta, jota puhun vahingoittaakseni lähimmäistäni. ”Rakasta ja tee mitä haluat”, sanoo Augustinus. Onko hyvä parempi kuin totuus; ja epätotuus, joka pelastaa elämän parempi kuin totuus, joka tuhoaa sen. Diktatorisissa, antikristillisissä maissa tämä muodostuu kristityille jokapäiväiseksi ja akuutiksi ongelmaksi.

Mutta entä Aabraham ja Iisakin uhraus. Tässä olemme tekemisissä sellaisen ulottuvuuden kanssa, jossa käytännöllinen harjintamme menettää voimansa.

Olisikohan totuus selviytynyt niistä useista elämän labyrinteistä, ellei olemassa olisi ollut Berthan kaltaisia tuntemattomia sankareita, jotka ovat uhranneet totuuden vuoksi kaiken, mitä ovat pitäneet rakkaana?

TODISTAJA PERHEESSÄMME

Vaimoni on lähtöisin ortodoksijuutalaisesta perheestä. Kääntymyksensä jälkeen hän ei kyennyt nukkumaan öitään, koska oli huolissaan siitä mitä hänen vanhempansa ajattelivat; he olivat hartaita juutalaisia. Matkustimme Cernautiin puhuaksemme heidän kanssaan; saavuimme perjantai-iltana, juuri kun juutalainen sapatti oli alkamaisillaan.

Pöytä oli valmistettu rituaalijuhlaa varten; kynttilät oli sytytetty. Kolme vaimoni nuorempaa siskoa ja minun pieni lankoni, joka oli ainoastaan kahdeksanvuotias, katsoivat meitä kunioittavasti. Vanhempien mielihyvä oli kiistatonta; olinhan sentään heidän vanhimman tyttärensä aviomies.

Appeni nousi ylös ja lausui kidushin, viinin siunauksen. Hänen hämmästyksensä oli suuri, kun hän huomasi minun – jonka

tiesi olevan ateisti – liittyvän laulamaan vanhaa rukousta, joka pohjaa 1 Moos. 2:1–3:een: ”Niin tulivat valmiiksi taivas ja maa kaikkine joukkoinensa. Ja Jumala päätti seitsemäntenä päivänä työnsä, jonka hän oli tehnyt, ja lepäsi seitsemäntenä päivänä kaikesta työstänsä, jonka hän oli tehnyt. Ja Jumala siunasi seitsemännen päivän ja pyhitti sen, koska hän sinä päivänä lepäsi kaikesta luomistyöstänsä, jonka hän oli tehnyt. Siunattu ole Sinä, Jehova, maailman Kuningas, joka olet luonut viinipuun hedelmän.”

Tämän jälkeen siunattiin leipä ja ateria alkoi. Kun ateria oli ohi ja ainoastaan kynttilät loivat varjojaan seinille, aloin puhua: ”On kirjoitettu, että Jumala sai työnsä päätökseen seitsemäntenä päivänä; ja edelleen on kirjoitettu, että seitsemäntenä päivänä Jumala lepäsi. Mikä ei ollut täydellistä siinä kaikessa, jonka Hän oli luonut noina kuutena päivänä? Minkä Jumala saattoi päätökseen seitsemäntenä päivänä? Kuinka Hän saattoi sen päätökseen, vaikka Hän lepäsi?

Se, minkä Hän loi kuudessa päivässä, ei ollut tyhjentävää. Ihminen tarvitsisi vielä yhden asian: rauhan. Jumala loi tämän seitsemäntenä päivänä ja näin Hän täytti maailmansa omalla rauhallaan.

Mooseksen laki voidaan rinnastaa noihin kuuteen ensimmäiseen luomispäivään. Laki sisältää kuusisataakolmetoista käskyä, jotka eivät anna meille rauhaa, vaan ne vaivaavat omaatuntoamme. Rikomme lakia alinomaa. Kuka voi väittää, että hän on pitänyt vähintään kaksi käskyä: Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta voimastasi ja lähimmäistäsi niinkuin itseäsi? Lakia ei voi täyttää. Se on ainoastaan peili, josta näemme oman syntisyytemme ja sen, kuinka mahdotonta meidän ihmisten on elää erossa Jumalasta, Jumalasta, jonka lait ovat oikeudenmukaisia ja pyhiä ja joista on tullut taakka jota me syntiset emme jaksakaan kantaa.

Muoin juutalaiset eivät voineet pelastua pitämällä lain – kaikki Raamatun suurmiehet kuvailevat, kuinka he usein itsekin rikkoivat sitä – vaan sovitusuhrin kautta, joka annettiin temppelissä. Ei ollut syntien anteeksiantoa ilman verenvuodattusta. Synti siirrettiin käten päällepanemisen kautta viattoomaan eläimeen, joka symbolisesti edusti uhria, jonka tuleva Messias antaisi kuolemalla ihmisten syntien puolesta. Teurastessaan eläimen juutalaiset rauhoittivat omaatuntoaan; se annet-

tiin uhrina heidän lainrikkomuksistaan. Mutta nyt meillä ei ole temppeleä eikä uhria. Kuinka me silloin voimme pelastua?”

Appeni vastasi: ”Rabbit ovat opettaneet meille, että jos lausumme päivittäin kappaleen uhria käsittelevää Mooseksen lakia, se on Jumalalle sama kuin jos olisimme itse suorittaneet uhrin.”

Vastasin: ”Olen tietoinen tuosta. Eräänä päivänä kristitty astui ortodoksijuutalaisen liikkeeseen ja alkoi puhua hänelle samasta aiheesta, josta olemme juuri keskustelleet, uhrista, ja sai saman vastauksen, jonka sinä minulle juuri annoit. Tämä mies ei jatkanut väittelyä vaan sanoi: ’Jokaisen miehen tulee pitää kiinni vakaumuksistaan. En ole tullut tänne puhumaan uskonosta, vaan tekemään kauppaa.’ Ja hän halusi kolme paitaa, kuudet sukat, tusinan nenäliinoja ja erinäisiä muita tarvikkeita. Lopulta hän pyysi kauppiasta kirjoittamaan laskun, jossa kaikki artikkelit olivat eriteltyinä. Kauppias, joka oli mielissään saatuaan myydyksi tällaisen määrän tavaraa, kirjoitti laskun ja paketoi ostokset. Kristitty luki laskun ääneen, nappasi paketin kainaloonsa ja käveli ulos kaupasta. Kauppias huusi hänen jälkeensä: ’Unohditte maksaa!’ Asiakas vastasi: ’Mutta luinhan minä teille laskun?’ ’Kyllä, mutta ette maksanut.’ Tähän asiakas vastasi: ’Eikö laskun lukeminen olekaan sama kuin sen maksaminen?’ ”

”Jos supistamme tämän sen käytännölliselle tasolle, voimme sanoa, että kauppias ei ollutkaan tyytyväinen samanlaiseen käytäntöön, jota hän uskonnossaan harjoitti. Uhri täytyy suorittaa: lukeminen ei riitä.”

Keskustelin appeni kanssa messiaanisisista profetioista, jotka olivat täyttyneet Jeesuksessa. Mutta teot puhuvat paremmin kuin raamatunjakeet. Juutalaiset ovat Jumalan valittu kansa; heidät on valittu tuomaan maailmaan Jumalan valo. Miljoonat ihmiset, jotka muinoin palvoivat Zeusta, Jupiteria, Wotania tai muita epäjumalia, palvovat tänään tosi Jumalaa ja pitävät suurten profeettojemme kirjoittamia kirjoja omana pyhänä kirjanaan. Kuka on nostanut kansakunnat niiden polyteismista ja käännyttänyt heidät palvomaan ainoaa oikeudenmukaista, hyvää Jumalaa, Israelin Jumalaa, joka vaatii moraalista elämää? Jeesus! Hänen kauttaan messiaaninen kutsumus, joka oli uskotu kansallemme, täyttyi. Jeesuksen kärsimysten, ristiinnaulitsemisen ja Hänen kolmantena päivänä tapahtuneen ylösnousemuksensa kautta, Hänen Jumalaa palvelevan elämänsä ja kuo-

lemansa kautta ja Hänen antauduttuaan kipujen mieheksi, kuten Jesaja edeltä ennusti, Hän sai aikaan sen, että ihmiskunta antoi sydämensä Jumalallemme ja salli niiden, jotka uskoivat Vapahtajaan joka kuoli ja heräsi kuolleista, kutsuivat he sitten häntä Adonikseksi, Osirikseksi, Dionysiukseksi tai Herakleeksi, tulla tietoisiksi siitä, että näiden ikivanhojen myyttien historia oli tullut päätökseensä.

Jeesus on juutalaisten Kuningas ja Israelin Messias.

Kerroin lapsille paljon muitakin kertomuksia, ja he kuuntelivat minua syvän kunnioituksen vallassa. Appeni muuttui mieteliääksi. Tuona iltana anoppini polvistui rukoukseen kanssamme.

Lapset alkoivat ottaa säännöllisesti osaa kristillisiin kokouksiin, eikä kestänyt kauankaan, kun he jo ottivat uskon vastaan. Vanhus oli häpeissään siitä, että hänet nähtiin kokouksissa, mutta kun lähdön hetki koitti, hän huusi kovalla äänellä, joka kaikui läpi koko talon: "Pitäkää kiirettä! Pitäkää kiirettä! Kaikki muut ovat ajoissa paikalla; ainoastaan minun tyttäreni myöhästyvät!"

Pikku lankomieheni, joka sai uskonnollista opetusta vaikutusvaltaiselta rabbilta, vastusteli itsepäisesti. Minun on usein täytynyt ihmetellä sitä ajatusten ja tekojen riippumattomuutta, jota juutalaislapset osoittavat ollessaan pieniä. He ovat eläviä esimerkkejä Blaise Pascalin huomiosta: "Ihminen syntyy alkuperäisenä, mutta kuolee kopiona."

ANTISEMIITTIEKÄÄNNYTTÄMISTÄ

Natsihallinnon aikana monet innokkaat antisemiitit löysivät Kristuksen juutalaiskristittyjen yhteisössä.

Eräs antisemiitti tullessaan kirkkoon osallistui juutalaisten hakkaamiseen; henkilö, joka oli kutsunut hänet kokoukseen, ei ollut kertonut hänelle juutalaisen saarnaavan. Mies kääntyi sinä sunnuntaina eikä enää koskaan lyönyt juutalaisia.

Kerran eräs romanialainen sisar toi antisemiitin kokoukseen-

me saarnani kosketellessa Jeesuksen sanomaa: "Minua ei ole lähetetty muitten kuin Israelin huoneen kadonneitten lammasten tykö" (Matt. 15:24). Saarnan tarkoitus oli kutsua juutalaisia kääntymykseen, joten käytin Raamatun tekstejä, jotka osoittivat evankeliumin olevan ennen kaikkea juutalaisille osoitetun: "Älköön tienne viekö pakanain luokse, älkääkä menkö mihinkään samarialaisten kaupunkiin, vaan menkää ennemmin Israelin huoneen kadonneitten lammasten tykö" (Matt. 10:5-6). "...parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimessään kaikille kansoille, alkaen Jerusalemita" (Luuk 24:47). "Sillä minä en häpeä evankeliumia, sillä se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle" (Room 1:16).

Kun kokous oli päättynyt, tuo sisar tuli nuhtelemaan minua ankarasti: "Tiedät oikein hyvin, että me aina välillä tuomme kokouksiimme ei-juutalaisia, jotka yleensä vihaavat sinua. Miksi oikein saarnaat tuolla tavoin? Romanianlaiset loukkaantuvat saarnoistasi, jotka ovat liian juutalaismielisiä."

Antisemiittiystävämme kävi omaa sisäistä kamppailuaan kotimatalla: "Kuulit kyllä, mitä Raamattu sanoo? Ensimmäiset juutalaiset ja vasta sitten muut kansat. Mutta missä juutalaisviha astuu kuvaan? Ei missään." Hän luopui antisemiittisyydestään, samoin muista synneistään, ja kääntyi. Hänestä tuli innokas ihmisten kalastaja ja juutalaisten ja heprealaiskristittyjen todellinen ystävä.

Juutalaisia loukkasi monesti lämpö ja rakkaus, jolla kohtelimme juutalaisvihaajia. He järkyttyivät ja lähtivät usein pois kesken kokouksen kuullessaan, kuinka avoimesti rukoilimme juutalaisvastaisten viranomaisien puolesta. He olivat vihaisia, koska ylläpidimme hyviä suhteita antisemiittisiin kirkonmiehiin ja maallikoihin.

Paavi Gregorius VII sanoi kerran: "Samalla tavoin kuin hengellistä ei voi nähdä muutoin kuin maallisen kautta eikä sielu toimia ilman ruumista, uskontokaan ei voi tehdä työtään ilman kirkkoa. Mutta jos kirkolla on ruumis, silloin sillä on myös syntinsä ja heikkoutensa." Antisemitismi on yksi Kristuksen ruumiin monista heikkouksista, mutta ei suinkaan mikään erillinen ilmiö. Sillä on myös täydellinen vastakohtansa: juutalainen šovinismi ja kristittyjen ja juutalaiskristittyjen halveksunta.

Meidän on siedettävä heikkojen heikkouksia ja pyrittävä parantamaan heidät rakkaudella. Joissakin tapauksissa olemme

onnistuneet. Uskomme, että rakkaus voi voittaa vihan.

Kungfutse kirjoitti: "Olen nähnyt miehen yrittävän tukahduttaa suuren tulen kupillisella vettä. Hän epäonnistui ja tuli siihen tulokseen, ettei vesi sammuta tulta. Mikä typerys! Vesikupillisella ei voi sammuttaa tulta, mutta paljon vedellä voi."

Meidän rakkauden pisaramme ei voi sammuttaa pahaa tästä maailmasta, mutta suuri määrä rakkautta voi sen tehdä. Emme todellakaan usko, että on mitään mieltä kiukutella kepillä, jolla sinua lyödään. Närkästy ihmiseen, joka keppiä käyttää. Vihollisesi on vihan vallassa; vihaa täytyy vihata, mutta ei ihmistä.

On tiettyjä syitä, jotka saavat ihmiset kääntymään juutalaisia vastaan. Yksi niistä ovat synnit, joihin juutalaiset, samoin kuin muut kansallisuudet, ovat syllistyneet. Epäilemättä löytyy monia muitakin syitä, joiden lähde on antisemiittisen sydämen pahuudessa. Tarvitsemme paljon viisautta yrittäessämme poistaa näitä syitä, mutta emme voi vihata antisemiitteja.

Olen monesti huomannut, että riittää, kun juutalaisvihaajat kohtaavat aitoja juutalaiskristittyjä; heidän antisemitisminsä katoaa saman tien.

Kuinka moni meistä on henkilökohtaisesti valmis allekirjoittamaan vanhan lausuman, että vihollinen on taivaasta pudonnut aarre? Meidän tulee huolehtia hänestä oman hengellisen kasvumme vuoksi. Ilman antisemitismia ei olisi Israelin valtiota. Theodor Herzl, sionismin perustaja, tiesi tämän. Ilman antisemitismia juutalaiskristityillä ei olisi koskaan ollut tilaisuutta harjoitella kärsivällisyyden ja vihollisen rakastamisen hyveitä. Vihollisemme ovat hyväntekijöitämme. He ovat todellisuudessa vain omia vihamiehiään ja valmistavat omaa helvettiään.

Mitä taas tulee kansamme teurastettuihin ja murhattuihin jäseniin, olemme aivan yhtä ahdistuneita heidän menettämistään kuin muutkin juutalaiset; mutta meidän suruamme lievitää ylösnousemuksen toivo ja toivo siitä, että Jumalan valtakunnassa kaikki epäoikeudenmukaisuudet hyvitetään.

KRISTUKSEN MARTTYYREITA JUUTALAISEN KANSAN KESKUUDESSA

Olen kertonut jo Feinsteinita, joka kuollessaan todisti uskostaan. Uskon, että siinä paremmassa maailmassa, jonne hän pääsi, hän on edelleen kiinnostunut minusta ja tekemästani työstä. Kuinka muutoin on selitettävissä ihmeellinen yhteensattuma, että niinä kahtena kertana, kun minut tuomittiin pitkiksi ajoiksi vankilaan, saarnasin sunnuntaina pidätyspäivänäni kaikista mahdollisista paikoista juuri Jassyssa, samassa saarnatuolissa, josta hän itse oli saarnannut; ja asuin hänen talossaan saaden rohkeutta hänen esimerkistään? Kerron nyt myös muista tuon ajan juutalaisista, joiden elämä oli kunniaksi Jeesukselle.

Vladimir Davidmann oli rabbi Baltin poika. Hänen oli tarkoitus seurata isänsä jalanjäljissä ja opiskella opettajaksi Israelissa. Hän ei useimpien muiden juutalauskristittyjen tavoin välittänyt eri kirkkokuntien välisistä ristiriidoista – ne kasvoivat niihin aikoihin, jolloin juutalaiset eivät vielä olleet kirkon yhteydessä ja josta heitä myös neuvottiin pidättäytymään, ellei heidän tulonsa ollut seurakunnalle hyväksi – vaan liittyi ortodoksikirkkoon, joka silloin oli Romanian suurin kirkko. Luonteeltaan hän oli sellainen, että olisi aivan yhtä hyvin tuntenut olonsa kotoisaksi luterilaisessa tai baptistikirkossa, koska häntä kiehtoi kristinuskon olemus eikä sen historia. Hän piti eri tunnustuskuntia erottavia opinkäsityksiä valepukuna, joka kätki taakseen ylpeyttä, materialismia, poliittisia intressejä sekä henkilökohtaista kunnianhimoa, jotka ovat skisman todellisia lähteitä.

Hänet oli jo lapsuudessa opetettu lukemaan ääneen juutalaisten pitkät, päivittäiset rukoukset, joissa lausutaan Mooseksen uskon kolmesta artiklaa, joista yhdessä vakuutetaan uskoa profeettojen sanan totuuteen. Hän kuitenkin huomasi, että jotkin näistä sanoista, joiden piti olla totta, salattiin häneltä, esimerkiksi Jesajan 53. luku. Vladimirin opettaja ohitti tämän osan, mutta Vladimir itse luki sen ja ymmärsi, että profetioihin kätkeytyi mysteeri.

Eräänä päivänä hän silkasta uteliaisuudesta meni kaupungin ortodoksiseen katedraaliin. Loistava jumalanpalvelus teki häneen syvän vaikutuksen, ja hän meni uudemman kerran. Aluksi hän vain mietiskeli kuulemiaan asioita, mutta myöhemmin hän havaitsi yhteyden, joka vallitsi hänen kirkossa kuulemansa ja juutalaisten sivuuttamien tekstien välillä. Hän vakuuttui, että luvattu Messias oli jo tullut ja että Jeesus oli tuo Messias.

Kaupungissa levisi pian huhu, että nuori juutalainen kauhtanassaan kävi usein ortodoksisessa kirkossa. Kun Vladimir kiel-täytyi tottelemasta perheensä käskyä lopettaa tällainen "harhai-lu", hänen isänsä sulki hänet kuudeksi kuukaudeksi sisälle. He-ti vapauttamisensa jälkeen Vladimir etsi yhteyttä pappeihin ja lähti kotoaan mukanaan vain päällään olevat vaatteet matkus-taen Dobrovatin luostariin. Siellä hänet kastettiin. Kastepäivä-nä hän makasi vuoteessaan keuhkokuumeessa. Siitä huolimatta hän osallistui seremoniaan ja nousi kylmältä kasteelta täysin parantuneena.

Hänen vanhempansa, jotka olivat tehneet kaikkensa löytääk-seen hänet, onnistuivat siinä viimein. He ryöstivät hänet luosta-rista ja veivät takaisin kotiin. Useita ortodoksirabbeja oli ko-koontunut sinne; he päättivät rangaista "petturia" kuolemalla. Mutta samana yönä varkaat murtautuivat rabbi Davidmannin taloon. Syntyneessä hälinässä Vladimir onnistui pakenemaan. Hän matkusti Moldaviaan Neamtulin luostariin.

Eräänä päivänä Vladimirin kävellessä luostarin lähistöllä hä-nen nuori veljensä, fanaatikko, joka oli jäljittänyt hänet, hyök-käsi hänen kimppuunsa haavoittaen häntä.

Toivuttuaan hän matkusti Bukarestiin, niin ettei hänen per-heensä pystyisi enää jäljittämään häntä. Hän pääsi kouluun, jossa opiskeli kirkkomusiikkia siirtyen sieltä Cernautiin harjoit-tamaan jatko-opintoja.

Vuonna 1937 Vladimir oli junalla matkalla Cernautiin loppu-tutkintoonsa. Matkakumppanien keskustellessa maallisista asi-oista hän luki rukouskirjaansa. Kun hänen huomattiin aina vä-lillä tekevän ristin merkin, alkoi pilkkaaminen. Siitä paikasta Vladimir polvistui ja alkoi lukea kirjansa rukouksia ensimmäi-seltä sivulta lähtien, mutta nyt ääneen. Pilkkaajat hiljenivät. Kun Vladimir lopetti, he pyysivät anteeksi käytöstään ja pyysi-vät, että merkiksi anteeksiannostaan, tämä lukisi heille koko rukouksen uudestaan.

Cernautiin saapumisensa yönä hän näki unen, jossa autio maisema oli täynnä inhottavia eläimiä. Hän ratsasti itse yhden sellaisen selässä. Nähdessään erään hirviöistä kasvoista kasvoi-hin hän tunnisti enonsa, joka löi häntä kaikin voimin. Samassa hän näki loistaviin, taivaallisiin vaatteisiin pukeutuneen pyhi-myksen, laskeutuvan hohtavia tikkaita alas. Vladimir tunnisti hänet Serafimiksi, jonka ikonin hän oli nähnyt luostarissa. Kä-dessään tällä oli ehtoollismalja, jossa jiddiksi luki "Kulutta-

va tuli”. Liekit syöksivät maljasta täyttäen ilman. Sitten näky hävisi ja Vladimir näki vain kauniin niityn. Herättyään hän kirjoitti eräälle tuttavalleen Bukarestiin. Kirjeessään hän kuvaili junamatkansa tapahtumia sekä unensa.

Seuraavana päivänä Vladimirin fanaattinen eno ampui tätä kuolettavasti. Vladimir eli vain joitain tunteja sen jälkeen. Lehdissä kerrottiin laajalti tapauksesta. Mutta noina aikoina ”pimeä raha” oli hyvä hiljentäjä Romaniassa: viranomaiset ja lehdistö lahjottiin eikä ketään rangaistu.

Mutta Vladimir Davidmannin kuolema ei jäänyt hedelmittä. Kuolinvuoteella häntä hoiti hänen seitsentoistavuotinen sisarensa. Tämä kääntyi nähdessään veljensä lujan uskon marttyyrikuolemassaan. Hänetkin kastettiin ortodoksiseen kirkkoon.

Hän esiintyi eräässä kertomisen arvoisessa epätavallisessa tapahtumassa.

Kun saksalaisromanialaiset joukot miehittivät Cernautin vuonna 1941, tämä tyttö karkotettiin tuhansien muiden juutalaisten tavoin Kamentz-Podolskiin Ukrainaan. Yhtäkkiä SS-joukot saapuivat paikalle aikoen teurastaa koko leirin. Mutta kymmenien tuhansien surmaaminen ei ole helppoa: hautoja täytyi kaivaa ja kuolemaansa odottavien juutalaisten haudata jo surmatut. Tätä kesti kaksi tai kolme päivää, ja Maria Davidmann odotteli toisten kanssa vuoroaan. Odottamatta eräs saksalainen upseeri tuli hänen luokseen ja kysyi yllättäen: ”Oletko sinä kristitty?” Hämmästyneenä Maria myönsi. Upseeri sanoi silloin: ”Sinä et kuole. Seuraa minua”. Oman elämänsä uhalla upseeri vei hänet takaisin Cernautiin pelastaen hänet siten varmalta kuolemalta.

On todennäköistä, että joku uskova saksalainen sotilas oli kuullut Marian puhuvan Jeesuksesta toisille kuolemaansa odottaville juutalaisille. Koska hän puhui jiddiä – kieltä, joka on sukua saksalle ja jota saksalaiset ymmärtävät – sotilas on ehkä ymmärtänyt Marian olevan Jeesuksen opetuslapsi. Hänen on täytynyt kertoa siitä salaa komentavalle upseerilleen, jonka on tiennyt kristityksi (olen itse kohdannut Gestapon upseerin, joka oli Jumalan lapsi), ja tämä on päättänyt pelastaa tytön oman elämänsä uhalla.

Cernautista Maria vietiin Bukarestiin – kauaksi sodan näyttämöltä – jossa hän oli turvassa.

Olen usein keskustellut hänen kanssaan. Hän oli yksinkertainen kristitty, jolla ei ollut mitään erityisiä armolahjoja tai hy-

veitä. Useimmat kirkonmiehet olisivat luokitelleet hänet yhdeksi heikoimmista astioista. Olen monesti ihmetellyt, miksi Jumala teki tämän ihmeen hänelle. Olisiko se tapahtunut hänen veljensä vuoksi? Apostoli Paavali kirjoittaa, että hänen aikanaan juutalaisia, jotka eivät olleet edes heikkoja kristittyjä vaan evankeliumin vihollisia, rakastettiin heidän esi-isiensä – Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin – tähden, jotka olivat eläneet kaksi tuhatta vuotta ennen heidän aikaansa. Onko mahdollista, että yhä tänään on niitä, joita Jumala on rakastanut ja jotka Hän on edeltä määrännyt täyttämään tietyn tehtävän jonkun uskossa vahvan sukulaisen tai ystävän tähden? Evankeliumissa meille kerrotaan, että Jeesus paransi halvaantuneen miehen, ei hänen itsensä tähden, vaan hänen ystäviensä tähden, jotka olivat kantaneet hänet vuoteessa Vapahtajan eteen. Eikö meidän tulisi oppia uskomaan ja rakastamaan paljon niiden puolesta, jotka eivät voi sitä tehdä? He saisivat näin suuren siunauksen.

Mutta Feinstein ja Davidmann eivät olleet ainoita: juutalaiskristityillä on useita marttyyreita. Chishinaussa asui erittäin aktiivinen ryhmä. Heidän johtajansa, insinööri Tarlev, Trachtmann ja Schmil Ordienski karkotettiin Siperiaan uskonsa tähden, kun venäläiset saapuivat Bessarabiaan vuonna 1940, ja siellä he myös kuolivat. Kerron seuraavan siksi, että se kenties opettaa jotakin meille muille. Tämä ryhmä eli jatkuvassa ristiriidassa paikallisen baptistiseurakunnan kanssa. Ristiriidan syyt olivat puhtaasti henkilökohtaisia. Johtajien tunteet kuumenivat siihen mittaani, että näiden kahden ryhmittymän jäsenet saattoivat jopa hakata toisiaan kadulla. Mutta Siperiassa juutalaiskristittyjen johtajat kuolivat uskonsa tähden rinta rinnan Chishinaun baptistiseurakunnan pastorin kanssa. Miksi meidän pitää odottaa, että vihollinen saa meidät järkiimme?

Muistan Friedmannin, nuoren juutalaiskristityn Jassysta, josta sai surmansa pogromissa. Juutalaiset ajettiin karjavaunuun, joka oli tupaten täynnä. Friedmann kurkisteli ulos pienestä ikkunasta, ja eräs laiturilla seisoneista kertoi meille myöhemmin, että hänen kasvonsa olivat hohtaneet kuin enkelin kasvot. Saksalainen sotilas ampui häntä kuolettavasti.

Juutalaisten oli kiellettyä matkustaa sodan aikana. Pääsin vasta paljon myöhemmin lähtemään Jassyyn organisoimaan uudelleen sen juutalaiskristillisen yhteisön, jossa pogromin jäljiltä oli vain naisia. Tuolla kertaa kävin tapaamassa Friedmannin äitiä. Yritin lohduttaa häntä ja kertoa Jeesuksesta. Se osoittautui

mahdottomaksi. Kristityiksi itseään kutsuvat ihmiset olivat yhden ja saman päivän aikana surmanneet hänen miehensä ja kaikki neljä poikaansa. Hänen sydämensä oli kuin kiveä.

Jumala, joka innoitti Exoduksen kirjoittajan sanomaan: "Ja Mooses puhui näin israelilaisille; mutta he eivät kuulleet Moosesesta tuskaantumisensa ja raskaan orjuutensa tähden" (2 Moos. 6:9), innoitti myös Jobin huudahtamaan: "Oi, jospa minun suruni punnittaisiin ja kova onneni pantaisiin sen kanssa vaakaan! Sillä se on nyt raskaampi kuin meren hiekka" (Job 6:2-3). Aivan varmasti Hän myös puolustaa tätä naista, jonka sydän oli täysin kovettunut. Hänellä oli vain yksi vastaus kaikkeen: "Jos Jumala olisi olemassa, hän olisi säästänyt edes yhden viidestä rakkaastani."

Kunnioituksesta tätä sanoinkuvaamatonta surua kohtaan saattoi vain poistua.

Kerron nyt Maricasta. Kun Kallain hallitus määräsi Unkarin juutalaiset karkotettavaksi Auschwitzin, Treblinkan jne. kuolemanleireille, poikkeuksena olivat kastetuista vanhemmista syntyneet juutalaiskristityt. Marica, joka oli opiskellut teologiaa reformoidussa oppilaitoksessa, oli yksi heistä. Mutta hän salasi syntymänsä, pidättäytyi etuoikeudestaan ja ilmoittautui vapaaehtoisesti paikalla, josta juutalaisten kuljetus alkoi. Hän halusi seurata toisia kuolemanleirille voidakseen loppuun asti todistaa uskostaan antisemiittisen vainon uhreille ja kuolla yhdessä rotunsa jäsenten kanssa. Marica oli yksi niistä harvoista, jotka säilyivät elossa Auschwitzista. Yhdessä toisten leiriltä elossa selvinneiden naisten kanssa hän matkusti Bukarestin kautta Israeliin. Häntä kutsuttiin "pyhäksi Maricaksi". Israelissa seurasi väistämätön psykologinen reaktio sankaruuden paineiden jälkimaininkeina. Raamattu ei kerro meille, mitä kolmelle tulisesta pätsistä pelastuneelle nuorukaiselle tapahtui. Ehkä niin on parempi. Mutta Jumala ei ole epäoikeudenmukainen eikä Hän ole unohtanut Marican uhria. Tavallinen psykologinen ymmärtämys olisi kuitenkin säästänyt hänet paljolta masennukselta.

Cetatea Alban kristityt talonpojat, jotka pakotettiin katsomaan avuttomina SS-joukkojen teloittaessa kaupungin juutalaisia, ovat kuvanneet, kuinka heille tuntematon juutalainen nainen huusi toisille juutalaisille teloitusjoukon edessä: "Meitä rangaistaan siitä, ettemme ota vastaan Jeesusta, rotumme todellista Messiasta. Mutta kehotan teitä kaikkia uskomaan Häneen ja silloin saatte herätä onnellisina Hänen paratiisissaan."

Monia juutalaiskristittyjä vangittiin uskonsa tähden. Pastori Milan Haimovici joutui kommunistihallinnon aikana moneksi vuodeksi vankilaan, ja hänen kanssaan siellä yhtä aikaa olleet, mukaan lukien antisemiitit, kiittivät häntä sankariksi. Vapauttamisensa jälkeen hän joutui kokemaan kollegoittensa välinpitämättömyyttä ja jopa vihamielisyyttä, ja kuitenkin hän oli kärsinyt heidänkin puolestaan kidutusta antaen polttaa jalkojaan hehkuvien hiilien päällä silti paljastamatta heitä. Hänen marttyyriuttaan halvensivat jopa sellaiset, jotka eivät itse olleet suostuneet kärsimään Jeesuksen vuoksi, mutta se tekee hänen kärsimyksestään sitäkin kunniakkaamman.

Minun on mahdoton mainita tässä kaikkia, mutta jatkan hetken verran. Suzana Golder pidätettiin vain seitsemäntoistavuotiaana, koska hän saarnasi Jumalan Sanaa joillekin fasisteille, jotka lopulta veivät hänet päämajaansa. Komentava upseeri aloitti kuulustelunsa lyömällä Suzanaa kasvoille. Tämä käänsi välittömästi toisen posken ja pyysi: "Ettekö löisi minua uudelleen?" – "Mikä pyyntö tuo tuollainen on?" upseeri kysyi. Suzana vastasi: "Jeesus, jota sanot palvovasi, käski meitä poskelle lyödessä kääntämään toisenkin poskemme lyötäväksi." Upseeri oli niin hämmästynyt, että määräsi tytön välittömästi vapautettavaksi.

Tämä ei ole ainoa tämänlaatuinen tapaus. Eräs toinen juutalaiskristitty, Bianca, joutui kärsimään paljon, koska hän oli jakanut evankeliumia venäläisille sotilaille. Meidän on myös syytä muistaa niitä monia venäläisiä veljiä ja sisaria, jotka viettivät vuosia vankilassa, koska olivat avustaneet Kristillistä juutalaislähetystä. Lukemattomat nuoret kristityt juutalaiset joutuivat kokemaan kovia vanhempiensa taholta.

Yleisesti ottaen kristityt juutalaiset joutuvat kärsimään paljon. He joutuvat kärsimään joidenkin oman kansansa jäsenten käsissä, koska nämä eivät ymmärrä heitä. He joutuvat kärsimään "kristittyjen" antisemiittien käsissä, koska näiden silmissä he pysyvät aina "juutalaisroistoina"; ja he joutuvat kärsimään ateistien käsissä.

Meidän ei tulisi hämmästellä sitä, että juutalaiset usein nöyryyttävät heprealaiskristittyjä omassa maassaan, kun ajatellaan niin kutsuttujen kristittyjen antisemitismia, joka on kuohuttanut juutalaisten sieluja aikojen saatossa. Romanian tärkeimmät antisemiittiset järjestöt olivat nimeltään *Arkkienkeli Mii-kaelin legioona* (vaikka Dan. 12 kuvaakin arkkienkelin juutalai-

sen kansan puolustajaksi) ja *Kansallinen kristillinen puolustusliitto*.

Kysyin eräältä tällaisen järjestön johtajalta, mitä hän tarkoitti sanalla kristitty. Hänen määritelmänsä oli seuraavanlainen: "Kristitty merkitsee samaa kuin juutalaisroistojen vastustaja." Ja tämä mies ei vastustanut juutalaisia vain sanoin, vaan myös teoin: kepillään. Ei siis ole ihme, että vastapuolella on herännyt ajatus, että juutalaisuus merkitsee kristinuskon vastustamista.

Ihmismieli on monenlaisten epäterveiden aineksien vääristämä, ja me juutalaiskristityt, jotka seisomme erilaisten väkivaltaisten myrskyjen risteyksessä, joudumme kärsimään monien käsissä.

Mutta eikö kärsimys olekin parhaaksemme?

Gregorios Nazianzilainen kirjoitti neljännellä vuosisadalla kristillisestä kirkosta, jonka Konstantinus Suuri vapautti: "Olemme kadottaneet suuruuden ja voiman, joka meillä oli vainon ja ahdistusten aikana."

Hieronimus kirjoitti samaan tapaan: "Tulevan Vapahtajamme ajasta tähän hetkeen, mikä tarkoittaa apostolien ajoista nykyaikaan, Kristuksen seurakunta synnyttyään ja kasvettuaan tuli suureksi vainojensa aikana ja kruunattiin marttyyriudella. Mutta sen jälkeen, kun kristityt ovat voimistuneet, tämä seurakunta on todellisuudessa kasvanut perinteensä ja vaurautensa puolesta, mutta vähentynyt hyveiltään."

Olen vakuuttunut siitä, että Jumala on määrännyt juutalaiskristittyjen alhaisen aseman. Monien koettelemusten kautta heitä valmistetaan, ei vain Jumalan valtakuntaan, vaan esittämään johtavaa roolia sen perustamisessa. Apostoli Paavali kertoo, että juutalaisten vastaanottaminen, heidän kääntymisensä Jeesuksen puoleen, tulee olemaan elämä kuolleista (Room. 11:15). Ellei raskaan ristin kantaminen tänään merkitsisi valmistautumista tulevaan kirkkauteen, Herramme ei sallisi meidän kärsiä niin paljon.

Olisikohan niin, että lännessä monet kristityt eivät enää koe vainoa, koska he eivät enää pelkää saatanaa ollessaan uskottomia Jeesukselle? Juutalaiskristittyjen tulisi kiittää Jumalaa vainosta ja marttyyreista, joita he ovat vaalineet maailman eri puolilla.

Eräs kristitty juutalainen, tunnettu teologian professori Neander, on kirjoittanut: "Millaisia typeriä ja heikkoja todistajia

ja miten tunteettomia olemmekaan, me, jotka siitä huolimatta kutsumme itseämme kristityksi! Meidän tulisi hävetä muistaessamme Ignatioksen ja Polykarpoksen (toisen vuosisadan marttyyreja, jotka joutuivat leijonien syömiksi) ja muiden päiviä, ja meidän tulisi toivoa, että olisimme kuolleet tuhannesti Kristuksen puolesta. Useimmat meistä, jopa suurimmat teologit, olemme aivan erilaisia kuin marttyyrit. Emme halua, että meitä katsotaan karsaasti, työnnämme syrjään kaikki vaikeudet, joita meillä ehkä on totuuden suhteen, ja kuitenkin olemme tunnettuja ihmisiä ja suuria teologeja, mutta vain sanoissa – emme teoissa.”

Jumala suokoon, että sekä juutalais- että pakanakristityt ottaisivat nämä nuhteet sydämelleen ja avoimesti tuomitsisivat tämän maailman rikokset senkin uhalla, että joutuvat kokemaan marttyyrikuoleman!

Olemme ylpeitä, että juutalaistenkin keskuudessa marttyyrien veri on vuotanut Jeesuksen tähden. Oppikaamme näistä jaloista edeltäjistämme ja kantakaamme ristimme ilolla!

3. Pohdiskelua ylösnousemuksesta

KOHTAAMINEN JUNASSA

Oli vuosi 1939. Olin matkalla junalla Cernautista Bukarestiin. Minua vastapäätä istui tunnettu cernautilainen rabbi. Kun hän näki minun lukevan Raamattua, hän kysyi, kuka olin.

”Kristitty juutalainen”, vastasin.

Hän hämmästyí. ”Jos olette juutalainen, miksi teistä tuli kristitty?”

”Koska uskon, että Jeesus on Vapahtaja.”

”Mutta nuori mies, kuinka voitte olettaa jotakin tuollaista? Mikä saa teidät uskomaan, että Jeesus on Messiaamme?”

”Raamatussa on paljon todisteita siitä, enkä voi luetella teille niitä kaikkia tämän junamatkan aikana. Mutta yksi todiste on ylitse muiden: Hänen ylösnousemuksensa. Jos Jeesus olisi ollut petturi tai haihattelijä, Jumala ei olisi tehnyt ihmettä ja herättänyt Häntä kuolleista.”

”Näen, että olette jo aikuinen mies. Kuinka ihmeessä voitte uskoa tuon hölynpölyn ylösnousemuksesta?”

”Rabbi, todisteet Jeesuksen ylösnousemuksesta ovat niin vakuuttavia, että jos lupaatte kuunnella minua tyynesti kaksikymmentä minuuttia, lupaan teille, että sen jälkeen tekin uskotte Hänen kuolleista ylösnousemiseensa.”

”Haluaisinpa todella nähdä, että nuori mies saa rabbin vakuuttuneeksi siitä, että Jeesus nousi kuolleista. Hyvä on, nuori mies, jatkakaa, minä annan teille nuo kaksikymmentä minuuttia.”

Seuraavassa joitain niistä pääperusteluista, joita esitin rabbille.

”Mihin perustuu muinaisen historiamme tietämys? Oman aikansa historioitsijoiden, joiden joukkoon luetaan myös Home-

ros, Herodotos ja Julius Caesar, kertomaan. Mihin perustuu tietomme Jeesuksen tekemisistä? Aikalaisten kertomaan, joiden joukkoon kuuluvat Matteus, Markus, Luukas, Johannes, Paavali jne. Miksi uskoisimme joitain historioitsijoita ja joitain emme?

”Älymme tulisi toimia kuin puolueeton oikeus, huolellisesti ja asiantuntevasti punniten todistajien lausuntoja. Todisteita arvioidessamme meidän ei tule ainoastaan tarkastella sitä mitä todistaja sanoo, vaan myös hänen luonnettaan ja luotettavuuttaan. Jeesuksen elämää kuvanneiden historioitsijoiden uskottavuus on epäilemättä paljon suurempi kuin muiden historioitsijoiden. Keitä olivat jälkimmäiset? Yleensä joku kuninkaallinen henkilö maksoi heille kirjoittamisesta, eikä heidän päämääränsä ollut totuus. He halusivat imarrella herraansa, kansaansa tai sosiaalista luokkaansa. Evankeliumit kirjoittaneet historioitsijat sen sijaan olivat aivan toisenlaisia. He uhmasivat kuolemaa ja vaaransivat vapautensa kirjoittamallaan. Matteus kuoli marttyyrina Abessiniassa, Johannes tuomittiin orjatyöhön Patmoksen saarelle ja Paavali mestattiin Roomassa. Pietari ristiinnaulittiin pää alaspäin. Ei yksikään puolueeton oikeus suhtautuisi kevyesti todistajien vakuutuksiin, jotka ovat valmiita kestämään tuollaisia kärsimyksiä. He kaikki julistivat yksimielisesti, että näkemänsä, kuulemansa ja kosketuksensa perusteella he olivat vakuuttuneita Jeesuksen kuolleista ylösnousemuksesta.”

Rabbi yritti sanoa jotain. Muistutin, että hän oli luvannut olla keskeyttämättä minua.

”Tiedän, että tämä väite voidaan yrittää kiistää. Muiden historioitsijoiden sanomaan voidaan helposti viitata ja siihen uskoa. He kirjoittavat sodista, oikeusjuonitteluista, kuninkaiden suosikeista, salaliitoista, murhista, asioista joita tapahtuu myös tänään, kun taas evankeliumien kirjoittajat kertovat meille asioista, jotka sotivat kokemusmaailmaamme vastaan. He kirjoittavat muun muassa neitseestä syntymisestä, spitaalisten parantamisesta yhdellä kosketuksella, veden päällä kävelemisestä, suurten joukkojen ruokkimisesta muutamalla leivällä, ihmisistä jotka nousevat kuolleista ja viimein Jeesuksen omasta ylösnousemuksesta, jota seurasi Hänen taivaaseen astumisensa. Kaikki nämä asiat luetaan ihmeiden kategoriaan kuuluviksi, kun taas me olemme nykyaikaisia ihmisiä, jotka emme enää usko ihmeisiin.”

Perinne kertoo Jeesuksen puhuneen syntymästään asti. Tätä rationalistit ovat pitäneet pelkkänä fantasiana. Jos tällainen keskustelu olisi tapahtunut kolmekymmentä vuotta myöhemmin, olisin voinut kertoa rabbille, että 1960-luvulla maailman lehdistö kertoi Jugoslaviassa syntyneestä lapsesta, joka puhui ja vastasi kysymyksiin syntymästään lähtien. Evankelistat olivat varovaisia miehiä eivätkä halunneet evankeliumeista vaikeasti ymmärrettäviä; he eivät myöskään kertoneet, puhuiiko Jeesus syntymästään asti vaiko ei. Kuinka ihmiset olisivatkaan pilkanneet evankeliumeja, jos he olisivat kirjoittaneet sellaista. Mutta nyt omana aikanamme on tapahtunut todistettavasti jotakin näin epätavallista.

Vuonna 1963 lehdet kertoivat, että 16-vuotias ranskalainen poika todettiin "raskaaksi", kun hänen vatsansa avattiin. Hän oli toinen kaksosista, joiden toinen puolisko oli kehittynyt hänen omassa vatsassaan. Kuinka rationalistit olisivatkaan nauraneet, jos evankelistat olisivat kertoneet miehen olleen raskaana!

"Mitä tulee Jeesuksen tekemiin ihmeisiin", kerroin rabbille, "ne ilmenivät poikkeuksellisissa olosuhteissa, eikä niiden tapahtumista voida kiistää. Arkielämässä ei tapahdu pelkästään tavallisia asioita, eikä ihminen, joka ei usko ihmeisiin, ole mikään realisti.

"Sitä paitsi ihmiset pitävät ihmeinä asioita, joita tavallista älykkäämpi tai voimakkaampi henkilö voi tehdä. Lähetysaarnaat, jotka ovat työskennelleet primitiivisten heimojen parissa, kertovat villien pitävän heitä ihmeen tekijöinä; eikä tämä ole yllättävää, koska primitiiviset ihmiset kuluttavat tunteja hangatakseen kahta puupalasta tuottaakseen kipinän, kun taas lähetysaarnaat tietää, kuinka tuli sytytetään tulitikuilla. Hän voi saada jopa haisevan veden palamaan. Kuinka villi voisi tietää, että tuo haiseva vesi on bensiiniä? Kirjailija Pearl Buck kuvailee, että kun hän kertoi talonpoikaisnaisille Kiinan takamaille, että Englannissa oli taloja, jotka oli rakennettu toinen toisensa päälle ja että kaduilla liikkui kärryjä, joita hevoset eivät vetäneet, eräs naisista kuiskasi: 'Mikä vale! Tuollainen on mahdotonta.' Cortez valloitti kuudenkymmenen espanjalaisen kanssa mahtavan atsteekkien valtakunnan, koska häntä luultiin ihmeiden tekijäksi. Jo espanjalaisten pelkkä ulkomuoto oli ihmetystä herättävä, sillä atsteekit eivät olleet milloinkaan aikaisemmin nähneet valkoisia miehiä. Tulijoilla oli myös atsteekil-

le tuntemattomia aseita ja hevosia. Ja niin valtaisa valtakunta antautui muutaman seikkailijan käsiin ilman taistelua.

”Jeesuksen hengellinen voima oli ennen kokematon. Ei ole mitenkään yllättävää, että Hän kykeni tekemään ihmeitä. Koska Hän oli poikkeuksellinen, Hän saattoi tehdä myös ainutlaatuisia asioita, joista suoriutuminen olisi ollut mahdotonta tavallisille ihmisille.

”On typerää olla ennakkoluuloinen ja julistaa ihmeiden olevan mahdottomia ja hylätä ne tutkimatta ensin huolellisesti niinkin luotettavien todistajien kuin apostolien aineistoa. Rabbi, te ette voi välttää ihmeitä. Voitte joko uskoa Jeesuksen ihmeelliseen kuolleista ylösnousemiseen tai vieläkin suurempaan ihmeeseen – nimittäin, että vaikutus on olemassa ilman syytä, sillä ellei Jeesus noussut kuolleista, yleismaailmallisen seurakunnan olemassaolo olisi tällainen ihme.

”Katsokaamme asioita sellaisina kuin ne esiintyvät: Jeesus ei maan päällä ollessaan kirjoittanut yhtään kirjaa ja Hänen perustamakseen voidaan nimetä vain juutalaisuuden sisälle syntynyt merkityksetön lahkko, joka koostui muutamasta oppimattomasta ja vähemmän maineikkaasta kansalaisesta – syntisistä, publikaaneista ja langenneista naisista. Lopulta yksi Hänen läheisimmistä seuraajistaan petti Hänet, toinen kielsi ja muut hylkäsivät. Hän kuoli ristillä hylättynä ja ilmeisen epätoivoisena, koska huusi ristillä riippuessaan: ’Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?’ Kuolemansa jälkeen Hänet haudattiin, suuri kivi vieritettiin Hänen hautakammionsa eteen ja vartijat asetettiin Hänen hautaansa vartioimaan. Sillä välin hänen entiset seuraajansa piileskelivät lukittujen ovien takana, ja heidän ainoa huolensa oli paeta samanlaista kuolemaa kuin minkä heidän Herransa oli joutunut kokemaan. Näin Jeesuksen maanpäällinen elämä päättyi. Ellei Jeesus noussut kuolleista, kuinka kristillinen seurakunta on syntynyt?

”Meillä on selitys. Kolmantena päivänä Jeesus heräsi elämään kuolleista ja ilmestyi monissa tilanteissa apostoleilleen vakuuttaen heille, että he todella näkivät Hänet. He kokoontuivat jälleen yhteen; ylösnoussut Jeesus ohjasi heitä antaen voiman tehdä merkkejä ja ihmeitä. Samainen pelkuri Pietari, joka oli aikaisemmin kieltänyt kiroten ja vanhoen tuntevansa Jeesuksen, nousi esiin Jerusalemin torilla ja todisti rohkeasti nähneensä ylösnousseen Jeesuksen. Myös toiset apostolit tekivät samoin. Kuolemaa uhmaten he matkustivat maasta toiseen si-

netöiden marttyyrikuolemalla uskonsa Jeesuksen ylösnousemukseen. Tällä tavoin maailmanlaajuinen seurakunta syntyi, on kasvanut ja säilynyt huolimatta vainosta ja sen jäsenten arvottomuudesta. Ellette ole valmis hyväksymään Jeesuksen kuolleista ylösnousemista, silloin tämä valtaisa vaikuttava voima, jota kristillinen seurakunta edustaa – seurakunta, joka on säilynyt kaksi tuhatta vuotta ja voittanut miljoonia jäseniä – on syytä vailla oleva seuraus. Vaatii suurempaa naiviutta hyväksyä seuraus ilman syytä kuin myöntää, että Kristus on noussut ylös.

”Kun ihminen astuu sisälle suureen rakennukseen, hänen saattaisi olla viisasta ennen kymmenenteen kerrokseen kiipeämistään käydä kellarissa varmistumassa, että perustukset ovat lujat. Mutta miksi se olisi tarpeellista? Se, että rakennus seisoo pystyssä, on todiste perustusten lujuudesta. Peruskivi, jolle kristillinen seurakunta on rakennettu, on Jeesuksen ylösnousemus. Suuri, tunnettu rakennus, joka on rakennettu tämän kiven päälle, on seisonut jo kaksi tuhatta vuotta ja vastustanut valtaisia maanjäristyksiä. On aivan tavallista tehdä johtopäätöksiä syistä seuraamusten perusteella. Ja seurakunnan olemassaolo on elävä todiste siitä, että Kristus on ylösnoussut.

”Tarkastelkaamme vielä erästä Jeesuksen ylösnousemukseen liittyvää perustelua. Missään ei sanota, että alkuseurakunnan viholliset olisivat kieltäneet sen, että Jeesuksen hautakammio löytyi tyhjänä pääsiäisaamuna. Olisi ollut aivan luonnollista käynnistää tutkimus, joka olisi osoittanut, oliko ruumis varastettu vai häpäisty. Juutalaispappien reaktio ei ole ristiriidassa väitteen kanssa, että hauta oli tyhjä; he vain käskivät hautaa vartioivien sotilaiden levittää huhua, että Jeesuksen opetuslapset olivat tulleet yöllä heidän nukkuessaan ja varastaneet ruumiin. Jos he kerran nukkuivat, kuinka he saattoivat tunnistaa varkaat? Augustinus kysyy oikeutetusti: ”Tahtooko synagoga todella esitellä meille todistajat, jotka olivat unessa, kun teko tehtiin?” Jos juutalaispapit todella uskoivat, että Jeesuksen opetuslapset olivat varastaneet ruumiin, miksi heitä ei pidätetty, kuulusteltu ja rangaistu?

”Vahva voima saa aikaan voimakkaan liikehdinnän. Voimakas liikehdintä, joka on kestänyt kaksi tuhatta vuotta ja jolla on ollut maailmanlaajuinen vaikutus ja joka pohjaa uskoon Jeesuksen ylösnousemuksesta, ei ole voinut olla hallusinaation tuotetta, sillä yksikään Jeesuksen opetuslapsista ei kärsinyt aistiharhoista: ei varmastikaan epäilevä Tuomas tai käytännölli-

nen liikemies Andreas, ei varovainen Natanael sen paremmin kuin heikkoluonteinen Pietarikaan. Vain suurenmoinen ja todellinen ylösnousemustapahtuma on voinut tuottaa tämänkaltaisen liikehdinnän. Emme saa myöskään unohtaa, että ensimmäisten kolmenkymmenen vuoden aikana useimmat Jeesuksen opetuslapsista kärsivät väkivaltaisen kuoleman, ja monet heistä tuomittiin kuolemaan vain siksi, että he uskoivat Jeesuksen nousseen kuolleista. Näitä asioita ei ole voitu keksiä.

”Jeesuksen opetuslapset alkoivat saarnata juutalaiselle kansalle aivan juutalaisten pappien silmien alla. He joutuivat ristiriitaan viranomaisten kanssa julistaessaan, että Jeesus on Messias, minkä Hänen ylösnousemuksensa todistaa. Järkevä ihminen kysyisi: ’Olisiko mahdollista panna alulle tällainen liikehdintä ja hankkia tuhansia kannattajia yhden päivän aikana, jos Jeesuksen ruumis olisi todella ollut olemassa?’ Pietari saarnasi ensimmäisen saarnansa vain muutaman sadan metrin päässä Jeesuksen hautakammioista. Jos Jeesuksen viholliset olisivat kyenneet todistamaan, että Hänen ruumiinsa oli edelleen siellä, saarna olisi epäonnistunut eikä vakuuttanut tuhansia kasteelle. Mutta viholliset olivat voimattomia: Jeesus ei ollut haudassa.

”Apostolit eivät käyneet Jeesuksen haudalla, koska sillä ei ollut mitään merkitystä heille ja koska he eivät olleet siitä kiinnostuneita. (Saulus Tarsolainen tuli Jerusalemiin kääntymyksensä jälkeen ja tapasi apostolit, mutta ei ollut kiinnostunut haudalla käymisestä, ei edes pelkästä kunnioituksesta.) Eivät myöskään Jeesuksen viholliset tutkineet hautaa vakuuttautuakseen itse ja vakuuttaakseen muut siitä, että Jeesus oli yhä siellä. Tämä on yksi todiste lisää siitä, että Jeesus nousi kuolleista. Monet ihmiset käyvät pyhiinvaellusmatkalla vähäisempien pyhien haudoilla. Vaikka ensimmäiset apostolit Israelissa tiesivät tästä tavasta (Matt. 23:29), heitä ei kiinnostanut Jeesuksen haudalla käyminen, koska he tiesivät sen tyhjäksi.

”Tämä oli niin laajalti tunnustettu asia, että opetuslapset alkoivat saarnata, ei missään pikkukaupungissa missä olisi ollut vaikea tarkistaa heidän sanomaansa, vaan itse Jerusalemissa herättäen innostuksen tuhansissa ja kohdaten voimattomat vihollisensa kasvoista kasvoihin, sillä nämä eivät kyenneet kumoamaan tosiasiaa Jeesuksen tyhjästä haudasta. Kun papit väittivät, että apostolit olivat varastaneet Jeesuksen ruumiin, kuka tahansa saattoi vastata: ’Miksi ette sitten pidätä ja tuomitse varkauden tehneitä miehiä?’

”Väite, että Jeesus ei kuollutkaan ristillä, vaan vajosi ainoastaan syvään tajuttomuuteen palaten tajuihinsa kylmässä hau-dassa, on vieläkin naurettavampi. Kuinka Hän olisi saattanut työntää kiven syrjään ja voittaa vartijat kärsittyään niin paljon? Miten Hän olisi alastomana voinut mennä minnekään? Hän olisi voinut etsiä suojaan vain opetuslasten luota. Mutta jos Hän olisi sen tehnyt, Hänen opetuslapsensa olisivat ymmärtäneet, ettei Hän ollutkaan noussut kuolleista. Olisivatko he silloin antaneet henkensä itse kehittelemänsä valheen vuoksi?

”Meidän on suorastaan pakko uskoa, mitä evankeliumin kirjoittajat sanovat, koska he paljastavat niin naiveja asioita muistellessaan omia kauheuksiaan. Mikä sai apostolit levittämään sekä suullisesti että kirjoittamalla tietoa siitä, että heidän johtajaansa Pietaria Jeesus oli kutsunut saatanaksi ja että tämä oli kieltänyt Jeesuksen yönä, jolloin tämä petettiin? Ainoa motiivi, jota itse voin ajatella, on kompromissiton kunnioitus totuutta kohtaan. Apostolit olivat joukko miehiä, joita totuus ohjaa. Voimme luottaa heidän todistukseensa.

”Merkittävää on se, että kun apostolit vakuuttavat epäilijöille Jeesuksen ylösnousseen (jopa tuohon aikaan ihmiset suhtautuivat epäillen kertomuksiin enkeleistä, ylösnousemuksista jne., kuten näemme Matt. 22:23 ja Apt. 17:32), he pelkästään vakuuttavat näin tapahtuneen esittämättä pienintäkään todistetta. Tämä oli mahdollista, koska heidän esittämänsä oli tunnustettu ja kiistaton tosiasia Jerusalemin asukasten keskuudessa. Olihan ylösnoussut Jeesus ilmestynyt kerran yhdellä kertaa viidelle sadalle ihmiselle, ja näillä on täytynyt olla parisenkymmentä tuhatta sukulaista ja ystävää, joille ovat edelleen kerto-neet asiasta.

”Jeesuksen ylösnousemuksen todistaa myös kaksi hyvin kuuluisaa kääntymystä, joita ei voida selittää muulla tavoin.

”Ensimmäinen tapahtui silloin, kun Jaakob, Jeesuksen veli, alkoi uskoa Häneen Messiaana. Jeesuksen ollessa vielä maan päällä Jaakob ei uskonut häneen, vaan piti Häntä hulluna. Josephus Flavius kuvaa Jaakobin hyvin rehdiksi mieheksi. Kuinka oli mahdollista, että hänestä tuli apostoli ja marttyyri Jeesuksen kuoleman jälkeen? Jokainen Jaakobin kirjettä lukeva huomaa heti sen olevan juutalaisen kirjeen, jossa ei esiinny kristillisiä piirteitä. Tämä saa meidät ymmärtämään, ettei Jeesuksen opetus tehnyt Jaakobiin vaikutusta ja saanut tätä kääntymään. Mikä sitten oli syy? Se on voinut olla vain se mistä Uu-

dessa testamentissa kerrotaan: Jeesus ilmestyi ylösnousemuksensa jälkeen veljelleen, ja jälkimmäinen myönsi virheensä ja katumuksessaan kirjoitti luvun, missä hän tuomitsee oman suhtautumisensa ja puhuu veljestään.

”Toinen kääntymys oli rabbi Saulus Tarsolainen. Tämä mies näki Damaskon tiellä näyn, jossa Jeesus ilmestyi ja puhui hänelle. Siitä lähtien Saulus oli opetuslapsi. Olisiko tämä ollut mahdollista puhtaasti psykologisesti perustelemalla? Vaikka itse Muhammed ilmestyisi minulle kymmenen kertaa, luulisin kärsiväni aistiharhoista, eikä minusta missään tapauksessa tulisi islaminuskoista. Miksi tilanne olisi ollut erilainen tulevan apostoli Paavalin tapauksessa? Hän tiesi, että Jeesuksen hauta oli tyhjä, mutta ei voinut löytää asialle loogista selitystä, ellei sitten myöntänyt itselleen Jeesuksen ylösnousseen. Tässä oli asian vaikeus: kun hän näki Jeesuksen, viimeinenkin epäilyksen verho vedettiin syrjään. Hän kääntyi. Myöhemmin hän matkusti Jerusalemiin, mutta hänellä ei ollut aikomustakaan mennä haudalle vuodattamaan katumuksen kyyneleitä. Hän tiesi sen tyhjäksi. Hän keskusteli sen sijaan opetuslasten kanssa siitä, kuinka saarnata ylösnousemuksesta. Apostolien, jotka olivat mitä olivat, olisi ollut psykologisesti mahdotonta keskustella siitä, miten parhaiten saarnata valhetta.

”Seuraavakin perustelu on varteen otettava: ihmiskunnan historiassa miljoonat syntiset ovat muuttaneet mieltään ja tulleet pyhiksi. Tämä ihme tapahtuu päivittäin seurakunnan piirissä. Jos näiltä ihmisiltä kysyy, kuinka uudestisyntymisen ihme on tapahtunut, he vastaavat aina, että Jeesus sen teki. On varmaa, että uudestisyntymiset on vaikuttanut elävä, ei kuollut Jeesus. Minä olen yksi näistä ihmisistä.

”Perustelujen runsaus saa minut vakuuttuneeksi Jeesuksen ylösnousemuksesta. Mutta saanen viitata todellisen asiantuntijan sanaan. Professori Theodor Mommsen, suuri Rooman historian tuntija, on kirjoittanut: ’Jeesuksen ylösnousemus on vanhan ajan historian tapahtumista tyhjentävimmän todistettu.’

”Tai ajatellaanpa seuraavaa: Naisen aviopuoliso on kadonnut sodassa ja hänen uskotaan kuolleen. Sitten eräänä päivänä joukko ihmisiä tulee kertomaan naiselle nähneensä hänen miehensä vankileirillä; totta kai vaimo uskoo heitä. Me olemme samassa tilanteessa. Ne, jotka uskoivat Kristuksen kuolleen, kuulivat äkkiä naisten, apostolien ja opetuslasten todistavan Hänen elävän. Todistajia oli paljon, siksi oli aivan normaalia us-

koa heitä.”

Lopetettuani puheeni rabbi oli muutaman minuutin aivan hiljaa. Sitten hän nousi ylös, avasi oven ja sanoi: ”Vaikka Hän olisikin noussut ylös, mitä se minulle kuuluu?” Sitten hän astui ulos. Kun hän palasi takaisin vaunuosastoon, emme kumpikaan puhuneet sanaakaan loppumatkalla.

Sodan traagisten tapahtumien aikana fasistit surmasivat tämän rabbin.

Kului vuosia. Eräänä iltana evankelioimisviikon aikana kirkomme oli tupaten täynnä. Saarnan sijasta kerroin kuulijoille rabbin kanssa käymästäni keskustelusta. Kun olin lopettanut, eräs nuori juutalaisnainen, opiskelija, tuli luokseni ja sanoi: ”Olette saanut minutkin vakuuttuneeksi siitä, että Jeesus on ylösnoussut, mutta minulle se merkitsee paljon.”

Samat perustelut vaikuttivat kahteen eri henkilöön aivan eri tavalla.

Palaan hetkeksi vielä tähän rabbiin. Olen havainnut monien rabbin olevan huonosti valmentautuneita vastaamaan perusteluihimme. Keskustelin kerran erään Romaniasta paenneen berliiniläisen rabbin kanssa. Näytin hänelle Jesajan 9. luvusta kohdan, jossa ennustetaan Messiaan tulo maailmaan: ”Sillä lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu, jonka hartioilla on herraus, ja hänen nimensä on: Ihmeellinen neuvonantaja, Väkevä Jumala, Iankaikkinen isä, Rauhanruhtinas. Herraus on oleva suuri ja rauha loppumaton...” (Jes. 9:5–6). Tämä kohta sisältää oikeinkirjoituksellisen erikoisuuden. Hepreaksi kirjain M kirjoitetaan sanan alussa ja keskellä merkillä ׀ ja vain sanan lopussa suljetulla neliöllä. Kirjoitustapaa noudatetaan tarkasti kautta koko Vanhan testamentin yhtä erityistä tapausta lukuun ottamatta. Tässä jakeessa ilmauksessa ”oleva suuri” *lemarbe* (kasvaa) loppu M ׀ esiintyy keskellä sanaa. Tätä ei ole koskaan korjattu. Sanan lopussa esiintyvä M ׀ esiintyykin tässä keskellä sanaa.

Kysyin rabbilta, osaisiko hän selittää tämän, mutta vastaus oli ei. Kerroin hänelle sitten, että kabbalistisen perinteen mukaan Jesaja laittoi ׀ keskelle sanaa voidakseen osoittaa lukijalle, jonka oli se määrä ymmärtää, että jumalallinen lapsi, josta tässä profetiassa puhutaan, syntyisi neitsyen suljetusta kohdusta.

Monet muut perustelut, joita itse pidän tyhjentävämpinä, olisivat vaikuttaneet rabbiin vähemmän kuin tämä. Hän ei enää

väittänyt vastaan, kun kerroin, että Messias syntyi Neitsyt Mariasta ja selitin, että koska Messias kantaa meidän syntimme, mikä Jesajan mukaan johtaa siihen, että Hänet ruhjotaan, niin niiden, jotka tunnustavat että Messias on surmattu meidän syntiemme tähden, ei enää tarvitse kantaa syyllisyyttään.

Joidenkin rabbien olen havainnut tuntevan jopa sympatiaa Jeesusta kohtaan. Kun kerroin eräälle vanhalle rabbille, että Jeesus on Messias, jonka tulon Jesaja ennusti, hän pudisti päätään ja sanoi: "Ei! Jeesus ei tarvitse Jesajan valtuutusta. Häneen verrattuna Jesaja on vähäpätöinen. Ei maailma Jesajan tähden usko Jeesukseen, vaan päin vastoin; Jeesuksen tähden miljoonat arvostavat Jesajaa. Jeesus on aurinko."

Sitten on rabbeja, jotka ovat sitä vain virkansa puolesta, kuten niin monet kristityt papit ja pastorit.

Keskustelin kerran erään liberaalirabbin kanssa yrittäen vakuuttaa hänelle, että Jeesus oli Jumalan Poika. Kuunneltuaan kohteliaasti hän vastasi: "Haluat minun uskovan Poikaan, mutta en voi uskoa edes Isään. Jos Jumala olisi olemassa, Hän ei olisi antanut perheeni kuolla Auschwitzissa."

MODERNIN TEOLOGIAN VAIKUTUKSIA

Raamattu oli meille rakas, koska se sisälsi sanoman Jeesuksesta. Hyväksyimme sen ja pidimme sitä Jumalan Sanana. Emme lohkoneet tai kritisoineet sitä, vaan annoimme sen kritisoida meitä. Sitten tutustuimme englannin kielellä kirjoitettuun moderniin teologiaan.

Luimme Raamatun lähteitä, jotka olivat keskenään ristiriitaisia ja kuulimme Raamatun sisältävän joitain myöhemmin lisätyjä aineksia. Jeesus ei ollutkaan tehnyt ihmeellisiä tekojaan tai ainakin Hänen ihmeensä tulkittiin tavalla, joka ei jättänyt jälkeensä mitään.

Olin syvästi järkyttynyt. Tunnen erään entisen julistajan, joka luettuaan tällaisen kirjan, menetti täysin uskonsa ja meni jopa niin pitkälle, että kirjoitti itse kristinuskon vastaisen, ateisti-

sen kirjan. Tämä mies joutui vuosiksi eroon Jumalasta. Myöhemmin hän löysi uudelleen uskonsa monien ponnistelujen tuloksena; itse autoin häntä parhaani mukaan vankilasta vapautumiseni jälkeen.

Marx aloitti kristittyinä. Kaksi liberaaliteologia, Bruno Bauer ja Strauss, tuhosivat hänen uskonsa.

Romanialaiset kristityt ovat fundamentalisteja. En tunne yhtään modernistia enkä tiedä, mitä modernismista edes hyötyisimme.

Raamattu kehottaa meitä: "Veisatkaa Herralle uusi virsi" (Ps. 96:1). Jokaisen vuosisadan on sävellettävä oma ylistyslaulunsa Jumalalle omalla erityisellä tyylillään. 3 Moos. 9:3 sanoo, että temppeliin tuotavan uhrieläimen on oltava *benshana*, "vuoden vanha". En elä ensimmäisellä vuosisadalla enkä keskiajalla, eikä minun siten olisi normaalia elää sen ajan uskonnollisten tapojen mukaan. Jumala-ajattelumme täytyy kehittyä.

Joten modernismi ei ole uudenaikaista: se on ikivanhaa. Syyrialainen Codex Sinaiticus, toiselta vuosisadalta peräisin oleva Uuden testamentin käsikirjoitus, viittaa Jeesukseen yksinkertaisesti "Joosefin poikana" ja jättää pois kertomuksen neitsestä syntymisestä, josta kirjoittaja luultavasti ei tiennyt mitään. Augustinus piti jumalanpilkkana uskoa Raamatun ensimmäisiin kolmeen lukuun kirjaimellisena totuutena. Origenes lausui, että luomiskertomus sellaisena kuin se esiintyy, on järjetön ja ristiriitainen. Luther sanoi, ettei hän uskonut Jumalan luoneen ihmistä "in einem Hui", yhdessä hetkessä.

Raamatussa on luonnollisesti hyvin primitiivisiä jakeita. Kuka suvaitsi menetelmiä, joita käytettiin spitaalin diagnosoimiseen ja parantamiseen 3 Moos. 13:n kuvauksessa? Vieläpä fundamentalistitkin sallivat itselleen oman modernisminsa.

Nykyisten modernistien vika on siinä, että he menevät liian pitkälle: yhtäkkiä heidän esittämissään vapauksissa ei enää olekaan kyse määrästä vaan laadusta.

Modernistit kieltävät ihmeet. Tällä 20. vuosisadallamme, kun sanaa "mahdoton" ei enää ole, he julistavat ihmeet mahdottomiksi. Neitsestä syntyminen, ihmeparantumiset, viiden tuhannen ruokkiminen, fyysinen kuolleista ylösnouseminen; ovatko ne mahdottomia? Luonnossa ei vain tavallinen päde: Mozartkin sävelsi musiikkia nelivuotiaana.

Kristus kuuluu maailmaan, missä epätavallinen on luonnollista.

Amerikkalainen biologi Löbhas hedelmöitti merisiilejä ja tuotti eläviä lajeja kemiallisesti. Eikö Jumalan olisi mahdollista luoda ihmisestä jotakin, mitä biologi voi luoda alemmista elämänmuodoista?

Tämän vuosisadan alussa Ukrainassa asui rabbi nimeltä Hofetz Haim. Kun ensimmäinen maailmansota puhkesi, yksi hänen opetuslapsistaan pidätettiin antisemitismin seurauksena. Tätä syytettiin valheellisesti vakoilusta Saksan hyväksi. Rabbi kutsuttiin oikeuteen puolustuksen todistajana. Hänen käskettiin vannoa vala, mutta hän kieltäytyi sanoen: ”En muista koskaan kertoneeni valhetta, mutta kieltäydyn vannomasta, koska en halua tuoda Jumalan pyhää nimeä todistukseeni, koska minulta saattaisi vasten tahtoani lipsahtaa jotakin, mikä ei ole totta.”

Syyttäjä ilahtui päästessään pelottavasta todistajasta. Mutta puolustus tarvitsi rabbia kipeästi, ja niin venäläinen asianajaja pyysi, että rabbia kuultaisiin tiedon lähteensä ja julisti: ”Teidän Armonne, sallikaa minun kertoa eräs tapahtuma tämän rabbin elämästä, jotta voisitte nähdä hänen olevan merkittävä mies, johon voi luottaa ilman valaakin.”

Tuomari antoi luvan ja asianajaja jatkoi: ”Eräänä päivänä tämä rabbi kulki kaupasta toiseen keräten rahaa köyhille juutalaisille. Varas väijyi häntä odottamassa. Sinä iltana kun kolehtilipas oli täynnä, varas lähestyi rabbia ja sanoi: ”Voisitteko vaihtaa kymmenen ruplaa?” Rabbi, joka oli iloinen päästessään eroon kolikoista, avasi lippaan, mutta nopealla liikkeellä varas tarrasi siihen ja juoksi se mukana karkuun.

”Rabbi oli kauhuissaan, ei rahan menettämisen vuoksi – hän päätti välittömästi korvata menetyksen omista rahoistaan – vaan vakavasta synnistä, johon varas oli syyllistynyt viedessään köyhien rahat. Hän juoksi varkaan perään niin nopeasti kuin vanhoilla jaloillaan pääsi ja huusi: ”Sinä et ole varastanut niitä rahoja, ne ovat sinun. Olen antanut ne sinulle lahjaksi. Minulla on köyhien rahat kotonani.”

Hämmästyneenä tuomari keskeytti ja kysyi: ”Uskotteko te todella tuon kertomuksen?” Asianajaja vastasi: ”Ei, en usko.” Tuomari keskeytti kiukkuisena: ”Miksi sitten kerotte meille kertomuksia, joita ette itsekään usko? Sehän on aivan sopimatonta.”

Asianajaja vastasi: ”Teidän Armonne, älkää olko vihainen. Onko teistä, syyttäjistä tai minusta milloinkaan kerrottu vas-

taavaa? Meistä on kerrottu kyllä lukuisia kertomuksia, jotka ovat luonteemme ja tapojemme mukaisia. Minusta voidaan sanoa, että olen jahdannut monia naisia, ollut monesti juovuksissa ja pettänyt korttipelissä ja paljon muuta, enemmänkin kuin mitä olen todellisuudessa tehnyt. Miten pyhä ja oikeudenmukainen mies tämä rabbi onkaan, kun hänestä kerrotaan tuollaista!”

Tämän kertomuksen merkitys on selvä: Marian neitsyydestä ei ole virallisia lääketieteellisiä todisteita, ei myöskään Jeesuksen suorittamista ihmeistä. Mutta se ei merkitse, että voimme hylätä evankeliumien kertomukset.

Poikani kysyi minulta ollessaan vielä niin pieni, ettei tiennyt seksistä mitään: ”Isi, kuinka Jeesus syntyi?” Minä vastasin: ”Olenhan kertonut sinulle sen jo monesti – Hän syntyi tallissa ja nukkui seimessä.” ”En minä sitä halua tietää”, lapseni intti. ”Sinä sanot aina: millainen isä, sellainen poika. Jos Jeesus olisi syntynyt sellaisena kuin me, Hän olisi ollut tuhma, kuten me. Siksi Hänen on täytynyt syntyä ihan eri tavalla.”

Jeesuksen tunteneilla ihmisillä oli aivan sama tunne kuin pojallani. Jeesuksen tunteneet olivat vakuuttuneita Hänen neitseestä syntymisestään.

Jos Hän kerran oli niin hyvä, puhdas ja viaton, jos Hän kerran oli niin ainutlaatuinen henkilö, miksi Hän ei olisi voinut silloin myös syntyä ainutlaatuisella tavalla? Miksi Hän ei olisi voinut nousta kuolleista?

Kerran huomattava luterilaisen kirkon edustaja tuli tapamaan minua hallinnollisissa asioissa. Kun olimme hoitaneet taloudelliset ongelmat, kysyin häneltä, uskoiko hän Jeesukseen. Hän oli kauhuissaan, että kysyin jotain sellaista häneltä, yhdeltä johtavista maallikoistamme. Pyysin häntä vastaamaan kysymykseeni kiusaantumisestaan huolimatta. Viimein hän sanoi: ”Jeesuksen ylösnousemuksesta ei ole pitäviä juridisia todisteita.” Kerroin hänelle samat perustelut kuin olin kertonut cernautilaiselle rabbille. Pyysin häntä asettautumaan tuomarin rooliin ja arvioimaan väitteideni juridisen laadun. Hän tunnusti uskovansa nyt ylösnousemukseen, tuli kääntymykseen ja johdatti myös vaimonsa uskoon. Myöhemmin hän nuhteli piispaa siitä, että tämä oli nimittänyt hänet niin korkeaan kirkolliseen asemaan ottamatta ensin selvää, oliko hän Jumalan todellinen lapsi.

Raamattu sisältää itsessään todistuksen siitä, että se kertoo

totuuden. Modernismi alentaa Jeesuksen ihmiseksi, joka oli vain suuri johtaja, totuuden marttyyri, mutta josta itse asiassa tiedämme hyvin vähän, koska evankeliumeihin ei voi luottaa. Modernismi on kielteistä: se vie ihmisiltä uskon eikä anna mitään sijalle.

Tietenkin Raamatun tekstien kritiikki on tarpeellista, mutta ei siinä merkityksessä kuin teologian liberaalinen koulukunta antaa ymmärtää.

Vanhan testamentin tekstien oletetaan olevan rabbien vääristämää.

Esimerkiksi Justinus Marttyyri, toisen vuosisadan kristitty filosofi, väitti, että Ps. 96:10 kuuluu seuraavasti: ”Herra on tullut kuninkaaksi ristinpuulla”, mutta että juutalaiset ovat muokanneet tekstiä. Ja että Esran 6. luvun 22. jakeen jälkeen pitäisi olla vielä jae, jossa sanotaan: ”Ja Esra sanoi kansalle: tämä pääsiäinen on teidän Vapahtajanne ja pakopaikkanne. Ja jos te uskotte, silloin ymmärrätte, että he nöyryyttävät Häntä Hänen tekemistään merkeistä huolimatta, ja että myöhemmin me tulemme laskemaan uudelleen toivomme Häneen, eikä tämä paikka enää koskaan autioidu, sanoo Herra, Israelin Jumala. Mutta ellette te usko ja kuule näitä sanoja, jotka Hänestä puhutaan, teitä halveksuvat kaikki pakanat.” On vaikea uskoa, että Justinus olisi keksinyt tämän jakeen.

Myös Talmud kertoo, että Pyhä Henki innoitti kreikankielisen Septuagintan luoneita seitsemääkymmentä rabbia, vaikka he työskentelivät eri paikoissa, muuttamaan tiettyjä jakeita samalla tavoin, niin ettei muita kansallisuuksia ja rotuja loukattaisi. Tässä, kuten kaikissa muissakin legendoissa, on epäilemättä totuuden siemen: Vanhan testamentin tekstit ovat läpikäyneet lukuisia muokkauksia tiettyjen tosiseikkojen kätkeymiseksi. Septuagintalla on kuitenkin ihmeellistä kyllä edelleen voimakas vaikutus käytännöllisesti katsoen kaikkiin raamatunkääntäjiin, jotka näin ollen tulkitsevat tekstejä väärin, kuten rabbit olivat aikoinaan suunnitelleetkin.

Eri vuosisatojen Uuden testamentin käsikirjoituksia verrattaessa on myös nähtävissä vähittäin tapahtunut pyrkimys jättää pois yhä enemmän alkuseurakunnan erilaisia vallankumouksellisia ja sosiaalisia piirteitä.

Mutta meillä on edelleen kaikkein tärkeimmät tekstit, jotka käsittelevät Vapahtajamme elämää, ihmeitä, kärsimystä ja ylösnousemusta; ne ovat tekstejä, jotka käsittelevät pelastustie-

tä. Joidenkin ponnistelut vähätellä miljoonien uskoa ovat pelkäästään surkuteltavia.

Mutta modernistien rehellisyys on hyödyllistä, vaikka heidän opetuksiaan ei mielellään vastaanotetakaan; he vain innostavat etsimään totuutta toisaalta.

Me etsimme sitä nyt kristillisestä mystiikasta.

Raamattu on osaltaan vain joukko keskustelumuistioita, joissa Jumala puhuttelee Aabrahamia, Moosesta, profeettoja ja Jeesusta ja keskusteluja, joita Jeesus kävi apostolien kanssa maan päällä ollessaan ja kirkastumisensa jälkeen sekä ajatuksia, joilla Pyhä Henki heitä innoitti.

Mutta onko Jumala tullut mykäksi? Eikö meidän ole vielä tänäänkin mahdollista kuulla Hänen äänensä? Ehkä mekin voimme olla puhtaita sydämeltämme, niin että saamme nähdä Hänet?

Lukiessani ensimmäisiä kertoja modernistista teologiaa minusta se vaikutti keinotekoiselta. Tällaisissa teoksissa on paljon turhaa niin kuin muissakin profaaneissa kirjoissa. Teologit lainaavat toisiaan sen sijaan, että puhdistautuisivat kaikesta epäoleellisesta, joka on kasaantunut vuosisatojen kuluessa ja palaisivat voiman alkulähteille.

Minusta vaikutti myös siltä, että tällainen kristillinen teologia parhaimmillaankin päättyy Jeesukseen. Mutta Jeesus Itse on sanonut: "...ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani" (Joh. 14:6). Hän julistaa, ettei päämäärä ole Hän vaan Isä. Jos olemme tulleet Isän luokse, jota myös Moosekseen uskovat juutalaiset etsivät, meidän pitäisi voida auttaa heitä. Meidän tulisi voida osoittaa heille, että Jeesus on tie, jota heidän on seurattava päästäkseen kaivattuun päämäärään. Ellemme pääse Jeesusta pidemmälle, silloin todistuksemme ei ole heille paljon arvoinen.

Tähän asti Raamattu on ollut ikkuna, jonka kautta voimme nähdä Jumalan todellisuuden; nyt olemme avanneet sen ikkunan, jotta voisimme katsoa Jumalan todellisuutta.

Jotkut meistä kutsuvat uutta kokemusta Pyhän Hengen kasteeksi; toiset toiseksi siunaukseksi tai joksikin muuksi.

Äkkiä silmämme avattiin ja ymmärsimme asioiden luonteen, kun ennen vain tiesimme sen logiikan ja älyn avulla. Näimme nyt monia normaalisti näkymättömiä asioita. Lensimme kuin enkelit tai perhoset kukasta kukkaan. "Tuuli puhaltaa, missä

tahtoo, ja sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee" (Joh. 3:8).

Ajatuksemme muuttuivat todellisuudeksi. Heprean *davar* tarkoittaa sekä "sanaa" että "asiaa". Raamatun sanat muuttuivat yhä enemmän todellisuudeksi, jossa elimme.

Murtauduimme ulos synty-anteeksisaaminen-uusi synty -kierteestä, jossa monet uskovat kuluttavat koko elämänsä. Paavalin tavoin unohdimme sen mitä on takanapäin. Paavali ei milloinkaan unohtanut, että hän oli ollut seurakunnan vainooja ja katui sitä syvästi. Mutta menneisyys vaikutti yhä vähemmän hänen nykyisyyteensä. Ja uutena luomuksena hänen vanhat syntinsä näyttivät yhä enemmän kuuluneen jollekulle muulle kuin hänelle – vanhalle Saulus Tarsolaiselle, joka oli kuollut. Samalla tavoin me "unohdimme" menneen inhottavine synteineen. Elimme nykyhetkeä Jumalan kanssa.

Kun Jeesus pesi opetuslastensa jalat, Hän myös pyyhki ne, koska märät jalat osoittavat, että ne ovat kerran olleet likaiset ja tarvinneet pesua. Mutta kun jalat on kuivattu, ne ovat puhtaat. Raamattu kertoo meille, että Jeesus muutti veden parhaimmaksi viiniksi; mutta vanha on parasta. Jeesus ei muuttanut vettä uudeksi viiniksi vaan jo vanhaksi viiniksi, jo kauan valmiina olleeksi. Meitä ei vanhurskautettu kääntymyksen kautta, vaan kääntymyksessämme silmämme avattiin, jotta voimme nähdä puhtauden, jonka olimme saaneet osaksemme jo kauan sitten: näimme, että olimme aina olleet puhtaita Hänen silmissään.

Ajatuksemme saivat uuden suunnan: ymmärsimme, että olimme nyt osallisia iankaikkisesta elämästä, ei uskomalla Jeesukseen, vaan että meillä oli aina ollut erityinen, iankaikkinen elämä, koska olimme aikojen alusta asti olleet määrättyt Jumalan lapsiksi. Alussa on mahdotonta erottaa apinan sikiötä ihmisen sikiöstä. Tietystä vaiheesta ero käy ilmeiseksi, mutta se on aina ollut olemassa. Maria Magdaleena ei synnissä eläessään eronnut mitenkään muista kurtisaaneista, mutta hän oli aina ollut yksi Jumalan valituista. Ero kävi ilmeiseksi hänen kääntymyksensä hetkellä. Kun verho vedettiin silmiltämme, tunnistimme vanhemman veljemme Jeesuksen, jonka olimme tunteet kauan sitten. Tunteminen on tunnistamista Platonin mukaan. Tästä meillä on todisteita.

Emme muista mitään aivan varhaisesta lapsuudestamme, unistamme tai seitsemästäkymmenestä viidestä prosentista he-

reillä tekemästämme. Miksi siis olisimme hellineet muistikuvia menneistä synneistämme?

Samoin kuin Jeesus ei maininnut mitään elämästään ennen kolmattakymmennettä ikävuottaan, emme mekään pysähtyneet menneeseen, vaan astuimme päivittäin iloiten kaikkein pyhimpään.

Minussa tämän vapautumisen aiheutti hyvin yksinkertainen tapahtuma. Olin kirjoittamassa työhuoneessani. Siellä oli kaikki kallisarvoisena hellimäni: vaimoni, lapseni ja kirjani. Äkkiä valot sammuiivat oikosulun vuoksi. En pystynyt näkemään mitään, ja pelko sai minusta vallan. ”Eräänä päivänä”, kävi mielessäni, ”kaikki tulee olemaan pimeää, minä kuolen, ja silmäni suljetaan. Rakkaani eivät enää näe minua.” On vaikea kuvailla järkevästi tuota pelkoa, joka valtasi minut hetkeksi. Hetkessä kuitenkin ymmärsin, millaisia rikkauksia saatoinkin kokea niin pimeydessä kuin valossakin – tietoisuus itsestäni, ajattelemisen siunaus jne. Tutkin kuumeisesti itseäni. Jumala, Kristus, enkelit, iankaikkisen elämän toivo, usko – ne olivat kaikki pysyviä pimeydenkin keskellä. Ne olisivat kanssani myös silloin, kun silmäni sulkeutuisivat kuolemassa.

Kuin salaman leimahduksena mielessäni kävi, että tämän elämän asiat ovat kuin unta: ne katoavat helposti. Silloin ymmärsin, että asioiden todellisuus on olemattomuus.

Kuningas Lisimachus joutui antautumaan piiritettäville skyytalaisille nälän ja janon tähden. Syötyään hän huudahti: ”Kuinka lyhyen aikaa kestikään mielihyvä, jonka vuoksi uhraisin elämän ja vapauden!” Tuossa sekunnin murto-osassa ymmärsin, että ruumis pyrkii vetämään sielua puoleensa, joka laiminlyö meitä iankaikkisella rakkaudella rakastavan suuren kumppaninsa, Jumalan.

Tuona hetkenä pääsin tilaan, jossa elin todeksi asioiden suhteellisuuden, jonka ennen vain tiesin. Eläessäni ihmisen olemuksessa kaikki rakastamani oli muuttuvaa, ja eräänä päivänä minun on jätettävä kaikki taakseni. Mutta jumalallinen Olento, jossa olen Jeesuksen kautta osallinen, on iankaikkinen. Koin lähtemättömästi tämän todellisuuden itseäni.

Raamattu sanoo: ”Te olette jumalia” (Ps. 82:6), oli minulle äkkiä todellisuutta.

Emme ole vain Jumalan valon airueita, vaan monella tavalla Jumala Itse. Olemme vaatimattomia jumalallisia kipinöitä, jotka on hajotettu maailmaan synnyttämään valoa.

Tämä vakaumus Jumalan lapsen majesteettisuudesta on tuosta hetkestä lähtien ollut osa minua. Ajattelin ensimmäisten kristittyjen tavoin: ”Hän joka näkee veljen, näkee Jumalan.”

Kun ajattelin Jeesusta, en enää ajatellut Häntä raamatunjakein. Astuin todellisuuteen, missä Hänen majesteettisuutensa oli näkyvä. Niin kauan kuin on olemassa juutalaisia, Jeesus tulee olemaan heidän kuninkaansa, tunnistivat he Hänet tai eivät.

Tällä kokemuksella oli erilainen alku toisten veljien ja sisarten elämässä, mutta monet saivat kokea sen ja nousta uuteen uskon ulottuvuuteen Hengen voimasta.

Eräässä kokouksessamme vierailut katolinen pappi sanoi: ”Olen viettänyt illan ensimmäisten kristittyjen parissa.”

Yhteiset kokoontumisemme ja keskustelumme saivat uuden käänteen. Emme enää puhuneet Jumalasta, vaan Jumalalta.

Jeesus ilmestyi minulle nyt uudessa valossa. Tuli poltti juutalaisten temppelihuhrin. Myös Jeesuksen uhrin poltti tuli, rakkauden tuli, joka teki meidät yhdeksi Hänen kanssaan. Tuli muuttaa kaiken liekeiksi. Tällä tavalla Hänen uhrinsa lakkasi olemasta toisen ihmisen uhri toisen puolesta. Me olemme Kristuksessa Jeesuksessa. Hänen valittuina olimme Hänessä myös Hänen riippuessaan ristillä.

Kun katsoimme Hänen ristiään, emme enää ajatelleet, mitä sielumme voisivat hyötyä Hänen kärsimyksestään, sillä silloin olisimme olleet kuin sotilaat, jotka jakoivat keskenään Hänen vaatteensa. Sellaisen Vapahtajan seurassa pelastus seuraa luonnostaan. Kysyimme toisiltamme: Miksi Hän salli ristiinnaulittamisensa? – Niin että mekin uhraisimme itsemme ja täyttäisimme sen ”mikä vielä puuttuu Kristuksen ahdistuksista” (Kol. 1:24)? Niin että löytäisimme keinon lisätä Hänen seuraajiensa rakastavaa joukkoa, joka olisi valmis kärsimään?

Noista hetkistä lähtien tuli paloi sisällämme, niin kuin se paloi opetuslasten sisimmässä Emmauksen tiellä. ”Lumihiutaleet eivät voi pudota kuumalle uunille”, sanoo intialainen sananparsi. Tämän maailman kylmyys ei enää voinut vahingoittaa meitä, vaikka jouduimmekin kulkemaan vaikeiden aikojen kautta.

Varoimme sentimentalisuutta pyrkien osoittamaan rakkauttamme siinä, mitä Franciscus Salesilainen niin kauniisti kuvasi ”tekojen hurmioksi”.

Uskonnollinen hartauden harjoitus sai entistä suuremman painon. Tiesimme, ettei hartaudessa vietetty aika ollut huk-

kaan heitettyä. On itse asiassa parempi ajatella kokonainen päivä kuin työskennellä turhaan koko viikko.

Hartauden kohteesta, hartaudesta ja hartauden harjoittajasta tuli lopulta yhtä sellaisella tavalla, ettei hartauden harjoitus ollut enää tietoista. Jumala teki työtään sielun pohjattomissa syvyyksissä meidän tietämättämme.

Tällaisen kokemuksen läpikäyneiltä kysytään usein: ”Etkö sitten enää tee syntiä?”

Meidän seurakunnassamme tehtiin edelleen suuria syntejä; minäkin syyllistyin niihin, jopa erilaisten mystisten kokemusten jälkeenkin. En itse selitä tämän asian ristiriitaisuutta, vaan annan Mestari Eckhartin puhua: ”Tehty synti ei ole syntiä, jos kadumme sitä... Todella Jumalan haltuun antautuneen ei tarvitse edes toivoa, ettei olisi koskaan joutunut kohtaamaan syntiä, johon lankesi... koska sen kautta ihminen on sidoksissa vielä suurempaan rakkauteen ja joutuu alaspainetuksi ja nöyryytetyksi... Mutta jos ihminen nousee ja hylkää syntinsä kokonaan, uskollinen Jumala vakuuttaa, että ihminen on kuin ei olisi koskaan syntiin langennutkaan, eikä Jumala hetkeäkään rankaise häntä hänen synneistään. Vaikka hänen syntinsä olisivat lukuisat, kuin koko ihmiskunnan tekemät, Jumala ei milloinkaan rankaise häntä, ja hänen ja Jumalan suhde on läheisin mahdollinen. Jos ihminen on valmis tekemään sen nyt, Jumala ei katso menneeseen. Jumala on nykyisyyden Jumala. Hän on valmis hyväksymään ihmisen sellaisena kuin hän on tänään. Hän ei vastaanota ihmistä sellaisena kuin tämä on ollut, vaan sellaisena kuin tämä nyt on.”

Tähän oppiin ei liity mitään vaaraa, ellemme sitten tee siitä Lutherin johtopäätöstä – ”Peccator fortiter” – Tee syntiä suuresti!

Jumalan Pyhä Henki muistutti minua toisaalta, että ollessani korkea virkamies eräässä yhtiössä, olin usein toiminut väärin. Mutta saatana esti minua tekemästä asioista selvää. Kun menin tapaamaan entistä johtajaani tunnustaakseni rikkeeni, hän oli masentunut. Hän tervehti minua sanoen: ”Olit ainoa rehellinen työntekijäni. Minulle on tänään kerrottu, että yksi luoteuimmista virkailijoistani on varastanut suuren summan rahaa.” Tämä mies oli kärsinyt suuren iskun, eikä sillä hetkellä ollut oikea aika puhua omasta epärehellisyydestäni. Mutta halusin kiihkeästi saada sen tunnoltani. Muutaman päivän kuluttua kirjoitin tunnustukseni paperille ja tarjouduin vähitellen

korvaamaan kaiken ottamani.

Entinen johtajani ei vain kieltäytynyt ottamasta rahojani, vaan kertoi eräille tuntemilleen juutalaismiljonääreille kääntymyksestäni. Hänestä tuli kristitty, samoin hänen vaimostaan ja pojastaan. Saatoin koko sodan ajan omistautua evankeliumin saarnaamiseen, koska hän ja joukko muita olivat järjestäneet minulle pienen kuukausittaisen palkan.

VAINON ALKU

Kun vanha pastori Adeney jäi eläkkeelle, hänen paikalleen tuli nuori mies, pastori Stevens. Sekä hän että hänen vaimonsa olivat puhdasta elämää viettäviä kristittyjä, jotka toivoivat voivansa levittää valoa ympärilleen. Heidän elämänsä oli todistuksena oikeasta kristillisyydestä, joka oli Englannissa tavallista, mutta tuntematon meidän osassamme maailmaa, missä jopa kääntyneet tekivät asioita, joita lännessä olisi pidetty kristitylle sopimattomina. Heidän avoimuutensa ja vilpittömyytensä antoi meille paljon ajateltavaa. He lähtivät lyhyeksi aikomalleen lomalle kotimaahan, mutta eivät päässeetkään takaisin. Romanian oli kaapannut joukko antisemiittisiä fanaatikkoja, joiden käsiä tahraisi juutalaisten veri. He kutsuivat itse itseään legionalaisiksi; virallisesti heitä kutsuttiin rautakaartiksi.

Siihen aikaan Anglikaanisen juutalaislähetysten johdossa oli nuori pappi nimeltä Roger Allison, jonka muistamme hyvin hänen nöyryydestään. Nöyrä mies on vahva Herrassa: alentamalla itsensä nöyrä liittyy Jumalaan ja tulee yhdeksi Hänen kansaan.

Hänen paimenaikanaan pieni yhteisömme kasvoi suuresti. Mutta elimme myös jatkuvassa vaarassa. Jos menimme kaupunkiin, emme koskaan tienneet, pääsisimmekö takaisin. Legionalaiset metsästäivät juutalaisia kaduilta ja pidättivät heitä keksityin syyttein. Monesti olin vain henkäyksen päässä kuolemassa.

Kerron tässä kahdesta tapauksesta.

Eräänä sunnuntaina istuin kirkon yhteydessä olevassa asunnossani. Kirkossa oli meneillään nuorten kokous. Äkkiä huoneeseeni ryntäsi hengästynyt nuorukainen huutaen: "Tulkaa

heti kirkkoon! Siellä on hirvittävä kaaos!”

Kun astuin sisälle kirkkosaliin, näin kaksi nuorta miestä. Toinen, jonka heti tunnistin juutalaiseksi, huusi: ”Juutalaiset veljet! Matkustakaamme Venäjälle! Sieltä löydämme onnen ja vapauden! Palaamme voittoisan neuvostoarmeijan kanssa ja kukistamme fasistit!”

Bessarabia, joka siihen asti oli kuulunut Romanian, oli nyt venäläisten miehittämä, ja suuret joukot juutalaisia pakeni antisemiittistä vainoa. Romanian sen hetkinen hallitus oli kuitenkin fasistinen, ja tuollainen puhe kirkossa voisi johtaa pidätyksiin. Se voisi johtaa jopa monen kuolemaan.

Yritin hiljentää nuorukaiset, mutta se oli mahdotonta. He hyökkäsivät minua vastaan huutaen: ”Sinä olet petturi juutalainen! Olet fasistien puolella!” En voinut kutsua poliisia paikalle, sillä se olisi ollut samaa kuin ilmiantaa nuorukaiset ja tuomita heidät kuolemaan. Joten keskeytin kokouksen ja pyysin paikalla olijoita lähtemään kotiin kieltäen heitä puhumasta kenellekään asiasta. He tottelivat.

Seuraavana sunnuntaina tapaus toistui. En tiennyt, mitä tehdä. Ajattelin jopa sulkea kirkon.

Samoihin aikoihin eräs legionalainen surmattiin pääkaupungissa. Kukaan ei tiennyt tappajasta mitään, mutta juutalaiset pelkäsivät heitä syytettävän.

Eräänä iltana nuo kaksi häirikköä tulivat tapaamaan minua kotiin. ”Meillä on omallatunnollamme jotakin, minkä haluuisimme tunnustaa teille.”

”Jatkakaa”, pyysin.

Sitten he kertoivat, että juuri he olivat tappaneet legionalaisen. Tahtomattani minulta pääsi: ”Kuinka saatoitte tehdä tuollaisen rikoksen? Eikö mieleenne edes pälkähtänyt, että miehellä olisi äiti ja vaimo?” He vastasivat: ”Hän ansaitsi kuolemansa, koska oli fasisti.” Sanoin heille: ”Voin hyvin ymmärtää, että tullette etsimään minulta neuvoa, jos olette ahdistuneita tuollaisen rikoksen tehtyenne. Mutta jos olette siitä ylpeitä, en voi tehdä mitään puolestanne. Mutta nyt kun jo olette kertoneet minulle teostanne, toistan: Olette tehneet rikoksen! Fasistikin on ihminen ja häntä pitää sellaisena kunnioittaa. Jos hän on vihollisemme, meidän on maksettava hänen vihansa takaisin rakkaudella eikä surmattava häntä.”

He lähtivät siitä paikasta tiehensä.

Sen jälkeen kun kenraali Antonescu oli kukistanut rauta-

kaartin, toinen juutalaisnuorukaisista, se jolla oli juutalaiset kasvot, tuli jälleen minua tapaamaan.

"Minun on kerrottava teille, kuinka säästyitte varmalta kuolemalta", hän sanoi. "Olen kommunisti, jonka rautakaarti vangitsi jakaessani laittomia lehtisiä. Minua kidutettiin ja säästyäkseni lisäkoettelemuksilta suostuin toimimaan heidän ilmiantajanaan. Toverini oli yksi heidän komissaareistaan. Tarkoituksena oli, että hän esiintyisi juutalaisena, ja että minä kulkisin hänen kanssaan synagogissa, sionistijärjestöissä tai yleensäkin kaikkialla, missä juutalaiset kokoontuivat. Meidän tuli aloittaa kommunistimyönteisiä keskusteluja ja haukkua rautakaartia mahdollisimman rankasti. Jokainen "leikkiin" yhtyvä pidätettäisiin ja hakattaisiin. Ilmiantajana tulin siis kirkkoonne ja kävin kotonanne tunnustamassa murhan, jota emme olleet tehneet. Kun lähdimme teiltä, komissaari huudahti: "En koskaan luullut kuulevani juutalaisen suusta, että legionalaisia tulisi rakastaa!"

Vastaukseni, joka perustui Jeesuksen opetukseen vihollistemme rakastamisesta oli pelastanut minut varmalta kuolemalta. Tämä ei ollut suinkaan ainoa kerta.

Meillä oli ongelma, kuinka saada yhteisömme rautakaartilaiden viranomaisten hyväksymäksi, koska he eivät kunnioittaneet entisiä valtuutuksia. Mutta kuinka voisimme saada uuden luvan? Juutalaisen oli vaarallista jopa mennä julkiseen virastoon sitä anomaan.

Lopulta Allison ja minä päätimme käydä erään papin puheilla, joka kuului rautakaartiin ja oli nimitetty Uskontoasiain ministeriöön tutkijaksi. Menimme hänen luokseen, mutta hän ei ollut kotona. Hänen vaimonsa pyysi meitä odottamaan. Kaiken aikaa rautakaartilaisia tuli ja meni tervehtien ohimennessään: "Kauan eläköön rautakaarti ja sen kapteeni!" Jos he olisivat tienneet keitä olimme, he olisivat repineet meidät kappaleiksi.

Viimein pappi saapui. Kun hän kuuli nimeni, joka kuulostaa saksalaiselta, hän oli hyvin miellyttävä ja kysyi meiltä erittäin ystävällisesti, mitä halusimme. Hän yllättyi melkoisesti kertoessani: "Olen Jeesukseen uskova juutalainen ja edustan samamielisten juutalaisten seurakuntaa. Olemme tulleet pyytämään kahta asiaa. Ensinnäkään emme halua meidän kohdallamme tehtävän mitään poikkeuksia, mitä tulee antisemiittisiin toimenpiteisiin, kuten omaisuuden takavarikointi, karkotus tai kuole-

ma. Emme halua minkääläistä aineellista etua uskomme tähden. Toiseksi, synagogat toimivat vapaasti, ja mekin haluaisimme saada oikeuden harjoittaa toimintaamme häiriöttä.”

Pappi, joka oli tunnettu väkivaltaisuudestaan – hän oli kerran fasistijoukon etunenässä hakannut kirveellä alueensa baptistikirkkoa – puhkesi raikuvaan nauruun. ”Kristittyjä juutalaisia ei ole olemassakaan”, hän sanoi. ”Vanha metropoliitta Pimen katoi kerran talvella yhden juutalaisen Bahluissa. Jäähän oli hakattava reikä, ja kun metropoliitta katoi juutalaisen kolmannen kerran veteen, tämä lipesi hänen käsistään ja katosi jään alle. Metropoliitta julisti: ’Tämä on ainoa juutalainen, joka on kastettu ja kuollut kristittynä!’ Muut juutalaiset kastavat vain nahkansa ja elävät ei-kristillistä elämää. Enkä usko teitkään kristityiksi.”

Vastasin: ”Teillä on oikeus nuhdella meitä. On röyhkeätä julistaa olevansa kristitty, kun jokainen, joka sanoo olevansa Kristuksessa, on velvollinen elämään niin kuin Jeesus eli. Olemme yrittäneet tehdä niin, mutta tähän mennessä emme ole onnistuneet kovinkaan hyvin. Joten emme ole vihaisia, kun toiset todelliset kristityt, jotka ovat Jeesuksia pienoiskoossa, nuhtelevat meitä elämämme virheistä. Mutta rukoilemme teitä antamaan meille tilaisuuden ja lupaamme tehdä parhaamme!”

Hän pilkkasi meitä vielä pitkään, mutta vastasimme tunnustamalla nöyrästi syntisyytemme puolustelematta itseämme. Vastauksemme oli aina sama: ”Niin, olemme kyllä heikkoja ja kurjia hurskastelijoita, kuten sanotte. Mutta meillä on usko joka pelastaa meidät synnistä. Olemme valehtelijoita, mutta uskomme on todellista uskoa. Antakaa meille mahdollisuus todistaa se!”

Muistin erään kauniin kirkkohistoriallisen tapahtuman. Isä Agathonista kerrottiin, että monet tulivat häntä katsomaan, koska hänen sanottiin olevan hyvä mies. Jotkut yrittivät vihasuttaa hänet sanomalla: ”Oletko sinä isä Agathon? Olemme kuulleet, että olet huorintekijä ja ylpeä mies.” Mutta hän vastasi pilkkaajille: ”Totta puhutte.” Ja he sanoivat: ”Oletko sinä se Agathon, joka puhuu pahaa toisista?” Hän vastasi: ”Olen minä.” Ja taas sanottiin: ”Oletko sinä se hereetikko Agathon?” Hän vastasi ”En ole hereetikko.” Pilkkaajat kysyivät häneltä: ”Kerro meille, miksi myönsit kaiken, mitä sanoimme sinusta, mutta kieltäydyit tunnustautumasta hereetikoksi” Hän vastasi: ”Myönsin ensimmäiset syytökset, koska se on hyödyll-

listä sielulleni. Mutta sana 'hereetikko' merkitsee eroa Jumalasta, enkä minä halua olla Hänestä erossa." Kun pilkkaaajat kuulivat tämän, he hämmästyivät hänen vilpittömyyttään ja lähtivät muuttuneina pois.

Kristityn ei sovi puolustautua syytösten edessä. Ei Joosef Vanhassa testamentissa eikä Neitsyt Maria Uudessa testamentissa puolustautuneet, kun heitä syytettiin sellaisesta, mitä he eivät olleet tehneet. Säilytä rauhasi ja Jumala puolustaa sinua! Tulevat tapahtumat tulevat todistamaan sen.

Kun pappi lateli edelleen loukkauksiaan, vastasimme hänen juutalaiskristittyihin kohdistamiinsa syytöksiin myöntämällä, että ne saattoivat olla tosia, mutta puolustimme samalla uskoamme. Äkkiä papin uhkaava sävy muuttui: "Olen tarkoituksella koetellut teitä, ja havainnut teidät meitä arvollisemmiksi Kristuksen nimen kantajiksi. Odotan teitä huomenna varhain ministeriössä, ja tulette saamaan luvan jatkaa toimintaanne."

Seuraavana päivänä hän vastaanotti minut toimistossaan kuin veljen, ja sain valtuutuksen.

Pian tämän jälkeen jouduimme kestämään nuo veriset päivät, jolloin rautakaarti otti mittaa ystävästämme kenraali Antonescusta, ja juutalaiset luonnollisesti maksoivat laskun.

Jotkut ovat epävarmoja saatanan olemassaolosta. Ihmiskunnan historian kauhistuttavat luvut ovat paras todiste hänen olemassaolostaan. Kun lääkäri diagnoosia tehdessään havaitsee heikkouden, korkean kuumeen, kummallisia ääniä keuhkoissa, hän ei enää epäile. Sairauden on aiheuttanut näkymätön tekijä, Kochin ensimmäisenä keksimä tuberkkelibasilli. Ja kun me näemme kurjuuden leviävän kaikkialla maailmassa, jota Jumala on siunannut runsailla lahjoillaan, voimme syystä sanoa, että näkymätön tekijä, saatana, on työssään.

Juutalaisten veri ei ollut minkään arvoista. Juutalaisia noudettiin kaikkialta ja vietiin metsiin tai teurastamoihin tapettaviksi.

Mutta nyt oli tämän hallituksen vuoro kaatua, ja niin rautakaartilaisia pidätettiin ja surmattiin. Pieni juutalaiskristillinen seurakuntamme saattoi nyt auttaa pidätettyjen antisemiittien perheitä. Eräs kaiken toivonsa menettänyt perhe oli tekemäisillään itsemurhan saapuessamme parahiksi heidän avukseen.

Juutalaiset ovat monesti arvostelleet meitä siitä, että ulotamme apumme käsittämään myös juutalaisten viholliset.

Vastamme heille seuraavalla kertomuksella.

Kun anapolilainen rabbi Susia ei vielä ollut tunnettu, eräällä maaseudun juutalaisella oli tapana käydä hänen luonaan lahjoja viemässä. Tämän juutalaisen vauraus kasvoi vuosi vuodelta.

Erään kerran hänen tullessaan Anapolisiin rabbi ei ollutkaan kotona. Juutalaiselle kerrotiin: ”Hän on lähtenyt Mesericiin tapaamaan suurta mestariaan.”

Juutalainen ajatteli mielessään: ”Minunkin olisi parasta käydä tapaamassa tuota kuuluisaa mestaria. Silloin voisin saada siunauksen rabbi Susiaakin korkeammalta auktoriteetilta.” Niinpä hän matkusti Mesericiin, antoi lahjan opettajalle ja sai siunauksen. Mutta tuosta hetkestä lähtien onni kääntyi hänen elämässään: hänen omaisuutensa väheni, liikeasiat alkoivat sujua huonommin, ja viimein edessä oli suoranainen köyhyys.

Epätoivoisena hän lähti käymään rabbi Susian luona ja kertoi kaiken. Rabbi vastasi: ”Viisaamme ovat sanoneet, että Jumala maksaa samalla mitalla kuin me uhraamme Hänelle. Sinun on hyvä tietää, että niin kauan kuin autoit köyhää Susiaa, Jumala korvasi sen sinulle vaurautena. Mutta heti kun aloit erotella ihmisiä ja suosia suurta miestä antaen hänelle lahjasi, Jumala vastasi samalla mitalla ja auttoi jotakuta sinua arvollisempaa.”

Emme saa koskaan olla valikoivia hyvissä teoissamme. Voittamamme vihollinen tarvitsee myös apua. Mutta avun antaminen viholliselle hänen vallassa ollessaan on väärin, koska se tekee meidät osallisiksi hänen teoistaan.

Luonnollisesti meidän tulee osoittaa kristillistä rakkautta kaikille: kristittyinä juutalaisina meidän täytyy osoittaa inhimillisyyttä myös kärsiville ja voitetuille antisemiiteille ja tehdä se teoin eikä vain tyhjin sanoin.

”MITÄ MINUN PITÄÄ TEKEMÄN, ETTÄ MINÄ PELASTUISIN”

Antonescun hallitus oli myös antisemiittinen. Fasistihallinnon antama lupa pitää jumalanpalveluksia ei enää ollut voimassa. Kun Britannia katkaisi diplomaattisuhteensa Romanian kans-

sa, englantilaisen pastorin ja kaikkien opettajien oli lähdeittävä maasta. Englantilainen kirkkolähetys lakkautettiin. Eräs saksalainen oli hoitanut lähetykselle kuulunutta rakennusta, nyt hän sulki kokoussalin ja irtisanoi meidät asunnostamme.

Pieni seurakuntamme, johon kuului noin sata aikuista jäsentä, oli nyt vailla paimenta, joka huolehtisi pienistä kääntyneiden juutalaisten laumastamme.

Luterilaisen kirkon johtajana oli natsipiispa, joka oli saavuttanut tietynlaisen maineen saarnallaan, jossa julisti ihmiskunnalla olevan kolme suurta esikuvaa – Jeesus, Beethoven ja Hitler, mutta että Jeesus oli suurempi kuin Hitler. Hän toteutti oman idioottimaisen saarnansa ajatuksia käytännössä käyttämällä vanhan ”Jeesus olkoon ylistetty” tervehdyksen sijaan ”Heil Hitler”.

Myös baptisteja, helluntalaisia ja adventisteja vainottiin. Ortodoksipapit olivat taivuttaneet kenraali Antonescun sulkemaan heidän seurakuntansa ja takavarikoimaan heidän kokouksilansa, joista monet muutettiin tanssisaleiksi ja elokuvateattereiksi. Satoja näihin tunnustuskuntiin kuuluvia veljiä tuomittiin jopa kahdeksikymmeneksi vuodeksi vankeuteen, ja tämä tapahtui aikana, jolloin meille kerrottiin, että maamme oli lähtenyt pyhälle ristiretkelle bolševikkiateismia vastaan. Näitä uskonnollisia ryhmittymiä syytettiin ennen kaikkea juutalaistumisesta. Baptistiseurakunnan johtajat vetosivat meihin: ”Älkää ihmeessä tulko meidän luoksemme! Jos tänne tulee suuri joukko juutalaisia, meitä tullaan vainoamaan entistä enemmän.”

Ortodoksipappien joukossa oli paljon uskollisia ystäviäni. Eräs pappi julkaisi artikkeleitani antisemitismin ollessa huipussaan. Patriarkka Nicodim ryhtyi monesti välittäjäksemme. Arkkimandriitta Scriban oli väsymätön puolustajamme, ja sama pöti moneen muuhun. Mutta suurin osa ortodoksisista papeista oli antisemiitteja. Usein heidän saarnojensa tarkoitus oli kiihottaa ihmisiä juutalaisia vastaan.

Vaeltavalla juutalaisella ei ole lepopaikkaa maan päällä; ei myöskään juutalaiskristityillä kristillisten kirkkojen piirissä. Ajan myötä meidän oli pakko hyväksyä tilanne ja pitää antisemitismia ristinä, jota meidän tuli kantaa kärsivällisesti, iloisesti ja valittamatta.

Mikään muu ei kirkasta Jumalaa niin kuin ristin kantaminen. Se myös opettaa enemmän kuin Raamattu. Thomas Münzer sanoo, että ristin kautta oppii tuntemaan katkeran Jeesuksen ei-

kä vain makeaa.

Emme osanneet päättää, mihin tunnustuskuntaan meidän pitäisi kuulua. Meidän oli pakko ottaa vastaan kaikki tarjottu vieraanvaraisuus. Emme sitä paitsi olleet kiinnostuneita kirkkokunnallisista kiistoista. Ruotsalaiset ja norjalaiset Israel-lähettykset, jotka olivat luterilaisia, suojelivat meitä ja antoivat niimensä. Olimme heille syvästi kiitollisia.

Nyt oli siis ratkaistava, miten saisimme luvan pitää kokouksia omassa kirkossamme.

Lähetin käyntikorttini ministeri Sandulle. Hän oli kirkollisten asioiden ylin virkamies. Kiitos saksalaisen nimeni, pääsin hänen puheilleen. Kerroin hänelle samat toiveet kuin aikaisemmin rautakaartin papille.

Ministeri yritti päästä minusta eroon ehdottamalla, että puhuisin vähemmistöryhmien johtajalle, pastori Zenovielle. Kerroin juuri käyneeni hänen luonaan, mutta etten ollut keskustellut hänen kanssaan. Olin odottanut tapaamista odotushuoneessa, kun olin kuullut hänen lähettävän palvelijansa helvettiin, koska tämä oli ostanut väärän merkkisiä savukkeita. "Hän lähettää ihmisiä helvettiin, minä johdatan heitä Jumalan luo", jatkoin. "Me kaksi emme voi ymmärtää toisiamme. En halua keskustella hänen kanssaan."

Ministeri vastasi: "Saksalaiset ovat maassamme. Emme voi antaa juutalaisille tällaista lupaa."

Sanoin: "Herra ministeri, sitten vedän anomukseni takaisin, mutta jatkamme kaikesta huolimatta kokoontumisiamme. Ennen lähtöäni haluaisin kuitenkin kertoa teille jotakin. Kaikista kirkkokunnista tulee pappeja luoksenne saadakseen apua hallinnollisissa asioissaan. Onkohan yksikään heistä puhunut teille sielustanne? Kerran koittaa päivä, jolloin emme enää ole ministereitä, kirkonmiehiä tai jotain muuta; tulemme kaikki seisomaan alastomina ja vapisevina Jumalan valtaistuimen edessä. Meidän on silloin vastattava teoistamme. Ajatelkaapa, mistä teidän on silloin vastattava kieltäytyttyänne auttamasta kristittyjä palvomaan rauhassa Jeesusta."

Tuona hetkenä Jumala oli riisunut minusta kaiken järkeilyn, niin että olin täydellisesti unohtanut olevani vailla kaikkia oikeuksia oleva juutalainen antisemiittisessä valtion toimistossa. Hänen olisi tarvinnut vain soittaa kelloaan ja olisin kadonnut jälkiä jättämättä.

Mutta Herra antoi sanoilleni arvovaltaa. Ministeri ei raivos-

tunut; päin vastoin, sain todistaa Raamatun kertomusten verstaista tapahtumaa. Ministeri nousi ja kysyi katsoen minua, juutalaista, suoraan kasvoihin: "Mitä minun pitää tekemän, että minä pelastuisin?"

Saatoin nyt puhua vapaasti Jeesuksesta.

Siitä lähtien hän oli ystävämme ja puolustajamme. Jeesukseen uskova juutalainen oli poistanut antisemitismin okan antisemiittisen hallituksen ministerin lihasta.

Kuuluisa juutalaiskristitty runoilija Franz Werfel kertoo, että vuonna 1938 saksalaiset joukot kokosivat kaikki erään itävaltalaisen kylän juutalaiset ja karkottivat heidät. Heidä seurasi kristitty pappi. Matkalla eräs upseereista sai saatanallisen inspiraation. Hän varasti ristin hautausmaalta ja teki siitä hakaristin. Hän laski sen erään vanhan rabbin käsiin ja määräsi tämän suutelemaan herjaavaa symbolia. Rabbi kiskoi ristiksi ylimääräiset sakarat ja ojensi sen papille. Luoti surmasi juutalaisen, joka oli palauttanut ristin entiselleen.

Jumala käytti juutalaisia monesti tällaisissa tilanteissa.

Jälleen kerran siis saimme lupamme, mutta sekään ei ollut voimassa kauan. Pian tämän jälkeen minut, vaimoni ja joukko juutalaiskristittyjä pidätettiin. Eräs romanialainen nainen ilmoittautui poliisille ja vaati tulla pidätetyksi juutalaisten veljiensä ja sisartensa kanssa. Näin tapahtui.

Kun meidät vapautettiin, ministerimme oli korvattu toisella ja lupamme kokoontua peruutettu.

MAANALAISTA USKONNOLLISTA TOIMINTAA

Sisimmässään kaikki uudestisyntyneet kaipaavat rauhaan ulkoisen elämän murheilta ja huolilta, jotka joskus häiritsevät jopa hartauden harjoitusta. He kaipaavat saada tyynnyttää myrskyn, päästä itsensä yläpuolelle ja löytää häiriintymättömän levon Vapahtajan sylistä. Mikään muu ei merkitse kuin salattu Jumala.

Tämä kaikki oli tuolloin ulottumattomissamme. Vasta myöhemmin vankilassa sain nauttia sellaisista iloista.

Jouduimme keskelle myrskyjä, eikä meille jäänyt paljonkaan aikaa sisäisen ihmisemme vahvistamiseen. Kokoukset olivat kiellettyjä, ja siksi tapasimme salaa eri kodeissa silläkin uhalla, että siitä saattoi saada kaksikymmentä vuotta vankeutta. Ajoittain meitä oli koolla jopa sata. Opimme varsinaisiksi taitureiksi jälkiemme peittämisessä.

Vain kerran meidät yllätettiin kokouksen aikana. Poliisi teki kuitenkin virheen eikä piirittänyt taloa. He tulivat pihan yli suoraan ovelle, jossa annoimme heidän odotella jonkin aikaa, ennen kuin ovi avattiin. Heiltä kyseltiin vielä eteisessä, keitä he olivat ja mitä he halusivat. Kun he lopulta pääsivät kunnolla sisälle, havaitsivat he ilmiannon kotikokouksesta vääräksi. Paikalla oli vain yksi perhe. Asunto sijaitsi pohjakerroksessa, ja kaikki paikalla olleet olivat hypänneet ikkunoista perheen pidätellessä poliisia.

Viranomaiset olivat raivoissaan: he olivat varmoja kokoontumisistamme, mutta eivät voineet todistaa asiaa. Lopulta heitä kuitenkin onnisti ja he saivat tarvitsemansa todisteet.

Loppua kohden kokouksemme herättivät jopa eräiden romanilaisten mielenkiinnon. Niihin alkoi saapua säännöllisesti eräs ortodoksimies, joka elätti itsensä joukkojemme miehittämiltä neuvostoalueilta tuomallaan siipikarjalla. Hänen usein toistuvat matkansa tähän osaan maata herättivät poliisin epäluulon. Hänet kutsuttiin päämajaan, jossa häneltä tiedusteltiin matkojen tarkoitusta.

Mies vastasi: "Oletan teidän epäilevän minua vakoilusta. Mutta unohdatte, että käyn laillista kauppaa. Se on matkojeni ainoa tarkoitus. Sitä paitsi teidän pitäisi tietää, etteivät uskovat kristityt vakoile, ja minä olen sellainen. Voitte kysyä vaikka pastori Richard Wurmbrandilta ja hän vahvistaa osallistumiseni kotikokouksiin."

Poliisi ei enää epäillyt miestä vakoilusta, vaan alkoi kuulustella häntä uskonnollisista kokouksistamme. Veljemme oli päästänyt kissan pussista ja joutunut ansaan. Poliisi salasi ovelasti todellisen tarkoituksensa ja teeskenteli, että se tarvitsi kokouksiin osallistuneiden nimet vain vakuuttautuakseen siitä, että kauppias oli todella uskova ja ennen kaikkea siksi, ettei häntä enää epäiltäisi vakoilusta. Tällä tavoin he urkkivat tietoonsa paljon nimiä.

Eräänä iltana yhdentoista aikaan, kun olin jo mennyt vuoteeseen ja valmistelin saarnaani, joka oli suunnattu juuri silloin

pahimmillaan raivoavaa sotaa vastaan, vaimoni tuli huoneeseen hymyillen kuten tavallisesti sanoen: "Poliisi on piirtänyt talon!" Ennätin vain työntää saarnani yöpöytäni päällä lojuvien paperien sekaan, kun joukko poliiseja työntyi sisään julistaen, että minut oli jälleen kerran pidätetty.

Pukeuduin kiireesti päästäkseni nopeasti ulos, koska yksi huoneistamme oli kattoon asti täynnä ruokalaatikoita. Tavarat oli määrä jakaa seuraavana päivänä naisvankilassa, missä säilytettiin noin paria sataa uskovaa naista – baptisteja, helluntailaisia ja adventisteja. (Olimme ottaneet huolehtiaksemme vangituista veljistämme ja sisaristamme, koska joillakin kirkonjohtajista ei riittänyt siihen rohkeutta tai aloitteellisuutta. Kun olimme ehdottaneet sitä heille, he olivat kieltäytyneet.) Miten olimme selittäneet tilanteen, jos poliisi olisi löytänyt varastomme? Vankien auttaminen oli vakava rikos. Sitä paitsi, meidän olisi pitänyt kertoa heille, mistä olimme saaneet tarvittavan rahan. Ellemme olisi kertoneet ruoan määränpäästä, meitä olisi voitu syyttää taloudellisesta sabotaasista, ruoan hamstraamisesta. Kummassakin tapauksessa meitä olisi rangaistu. Mutta Jumala sulki poliisien silmät, eivätkä he astuneet tuohon huoneeseen. He vain kokosivat pöydällä olevat paperit mukaansa. Samana iltana minun lisäkseni pidätettiin kymmenen muuta uskovaa, joiden joukossa oli yksi vain kuusitoistavuotinen tyttö, joka ei ollut vielä kääntynyt, mutta käynyt monesti kokouksissamme.

Poliisiasemalla kohtasimme veljen, joka oli vastuussa pidätyksestämme. Tietoisuus siitä, että hän oli syypää meidän joutumiseemme vankilaan moneksi vuodeksi, sai hänet suunniltaan. Lohdutimme häntä ja myös onnistuimme siinä, koska hän on edelleen yksi veljistä. Emme kertoneet kenellekään hänen virheestään ja myöhemmin vihin hänet avioliittoon.

Poliisikomissaari löi tyttöä, kun tämä vastauksena hänen uskontoaan koskevaan kysymykseen, vastasi: "Rakastan Herraa Jeesusta, mutta en tiedä, miksi tätä uskontoa kutsutaan." Hän ei olisi voinut antaa parempaa vastausta.

Tilanne olisi saattanut päättyä traagisesti, ellei Jumala olisi lähettänyt paikalle erästä miestä. Hän oli Ruotsin Romanian suurlähettiläs Patrick von Reuterswärde, syvästi uskonnollinen mies, joka teki jatkuvasti hyvää. Hänen ovensa oli aina auki tarpeessa oleville ja vainotuille kansallisuuteen, rotuun, luokkaan tai kirkkokuntaan katsomatta. Hän auttoi juutalaisia, joi-

ta oli kohdeltu epäoikeudenmukaisesti, samoin kuin hän auttoi myöhemmin saksalaisia tilanteen muututtua.

Ruotsalainen Israel-lähetys oli ottanut meidät suojelukseen, ja sillä tavoin olimme tutustuneet. Heti kun hän oli kuullut pidätyksestämme, hän tuli avuksemme, vaikka se merkitsikin diplomaattisten sääntöjen rikkomista. Olimmehan Romanian kansalaisia, eikä hänellä ollut mitään oikeutta puuttua asiaan. Siitä huolimatta hän onnistui ponnisteluissaan.

Olimme onnekkaita voidessamme päästä lahjuksilla. Päätimme olla murehtimatta taloudellista menetystä, annoimmehan rahamme rosvoille ja kiristäjille. Poliisin ja rosvojen välillä ei todellakaan ollut eroa. Valinnan vara oli niukka: "Rahat tai vuosia vankilassa." Rakkaudesta rahaan poliisi luovutti minulle myös paperini takaisin niitä tutkimatta.

Tällä kertaa olimme vankilassa vain neljätoista päivää.

Sodan ollessa kiivaimmillaan minua vainottiin sekä juutalaisena että evankeliumin saarnaajana. Onnistuin kuitenkin julkaisemaan useita uskonnollisia kirjoja salanimellä Radu Valentin. Sillä nimellä tulin myös tunnetuksi Romanian kristittyjen parissa. Olin löytänyt sensorin, joka oli niin kova juomaan, että oli valmis sallimaan jopa alkoholin käytön tuomitsevan kirjan julkaisemisen, kunhan sai viiniä palveluksistaan.

PASTORI MAGNE SOLHEIM JA HÄNEN VAIMONSA

Pastori Solheimia, joka oli Galatzin Norjalaisen Israel-lähetysjärjestön johdossa, hätyyteltiin jatkuvasti. Viranomaisilla oli tapana tulla yöllä suorittamaan kotietsintä. Solheim kävi väsymättä katsomassa juutalaisia kaupoissa, kodeissa ja leireillä saarnaten evankeliumia samalla kun lohdutti ja auttoi aineellisesti. Viranomaiset sulkivat lopulta hänen kirkkonsa.

Hän oli malliesimerkki hyvästä lähetysaarnaajasta. Hän ei koskaan menettänyt rohkeuttaan kohdatessaan juutalaisten välinpitämättömyyttä ja kristittyjen ymmärtämättömyyttä. Hänen vaimonsa Cilgia, sveitsiläinen opettaja, osoittautui uskolliseksi tukijaksi.

Eräs armeijan kapteeni sanoi kerran Solheimille: "Mitä järkeä on saarnata juutalaisille evankeliumia? He vain nauravat teille." Solheim vastasi: "Kun saatte käskyn, mitä teette? Keskusteletteko siitä vai toteutatteko sen?" – "Minä toteutan sen." – "Niin teen minäkin. Kristillisen armeijan johtaja, Jeesus, on käskennyt saarnata evankeliumia kaikille ihmisille. Minä tottelen Hänen käskyään. Tulokset eivät ole minun asiani vaan Hänen."

Hänen antaumuksensa teki suuren vaikutuksen siellä missä sitä olisi vähiten odottanut. Hänessä kristityn marttyyrin, Ignatioksen, sanonta muuttui todellisuudeksi: "Kristinusko ei ole vain taivuttelua, vaan myös suuruutta." Antautuneen ihmisen savisesta astiasta loistaa kaikessa kauneudessaan aarre, joka vetää muita puoleensa.

Kun Feinstein oli pidätetty (silloin emme vielä tiedäneet hänen kuolleen), mietimme, miten voisimme auttaa häntä. Lopulta päätimme lähestyä murhaajia ja vedota heidän viattoman uhriensa puolesta. Menisimme Saksan lähetystöön. Hitlerin joukot hallitsivat Romaniaa yllyttäen jatkuvasti ihmisiä teurastamaan juutalaisia. Tällaisen tilanteen vallitessa kristitty lähetysaarnaa ja juutalainen menivät Saksan suurlähetystöön auttaakseen toista juutalaista. Meidät otti vastaan tietty herra Dietrich. Puhutellessaan Solheimia hän sanoi hämmästyneenä: "Tarvitsette ainoan annoksen idealismia jättääksenne kauniin Norjan ja matkustaaksenne Romaniaan saarnaamaan juutalaisille kauppiaille, jotka ovat kiinnostuneita vain rahasta ja hyvinvoinnista." Solheimin vetoamus oli aivan ilmeisesti herättänyt hänessä aitoa ihailua. Ja niin tapahtui ihme: Hitlerin uskollinen palvelija lupasi tehdä kaikkensa pelastaakseen Feinsteinin elämän. Meille vakuutettiin Jassyn poliisiasemalla, että Saksan suurlähetystöstä oli toistuvasti soitettu tässä asiassa. Mutta liian myöhään. Feinstein oli jo kuollut.

Ei-juutalainen lähetysaarnaa joutuu kantamaan raskasta taakkaa. Melkein poikkeuksetta juutalaiset ovat välinpitämättömiä, jopa vihamielisiä. Sen lisäksi jotkut juutalaiskristityt aiheuttavat syvän pettymyksen.

Jotkut juutalaiset olivat ottaneet kasteen toivossa säästyä vainolta. Nämä ihmiset olivat erinomaisia näyttelijöitä, mutta heillä ei ollut todellista uskoa. Muistan hyvin erään romanialaisen veljen, joka pyysi minut mukaansa tapaamaan eräitä, minulle ennestään tuntemattomia juutalaisia kääntyneitä. Vastaanotto

oli suotuisa, ja tunnin ajan puhuimme innokkaasti. Polvistuimme sitten kaikki rukoilemaan. Olin hyvin onnellinen. Sitten romanialainen veli, jolla oli joitain asioita hoidettavanaan, nousi ja poistui. Hänen mentyään muut alkoivat nauraa: ”Millainen hullu pakana! Hän todella uskoo, että olemme kristittyjä!” He olivat vakuuttuneita, että minäkin vain näyttelin, ja siksi he paljastivat todelliset tunteensa.

Tällaisten ihmisten kohtaaminen saa melkein menettämään rohkeutensa, vaikka ymmärtäisikin ihmisten pitävän kastetta pelkkänä muodollisuutena ja puolustuksena antisemitismia vastaan.

Juutalaisten parissa työskentelevät lähetyssaarnaajat joutuvat jatkuvasti vastatusten ihmisten kanssa, jotka ovat ottaneet kasteen pelosta tai voidakseen avioitua kristityn kanssa tai yrittääkseen paeta omaa juutalaisuuttaan. Yritimme vastustaa tällaista säilyttämällä yhteisömme juutalaisen luonteen; emme antaneet jäsentemme muuttaa nimiään.

Juutalaisuudesta kääntymiseen liittyy myös vaikeuksia. Raamattu julistaa, että olemme erityistä kansaa. Ja juutalaisessa on todella jotakin eriskummallista; hänen on vaikea samaistua toisenlaiseen ympäristöön. Hän vie tämän erikoispiirteen mukanaan seurakuntaan.

Jeesuksen sanoma on maailmanlaajuinen ja sillä on iankaikkinen arvo. Apostoli Paavali sanoo, että voittaakseen heidät Jumalalle hän tekeytyy juutalaiseksi juutalaisille ja pakanaksi pakanoille. Hän saattoi tehdä näin koska oli päässyt puhtaan totuuden maailmaan, missä ei ole juutalaista eikä kreikkalaista. Aivan samoin kuin matematiikka on samanlaista kaikkialla maailmassa, on sitä myös todellinen usko. Ero on vain kielessä ja menetelmässä, Olisi mahdotonta ohjata bušmannilasta samalla tavalla kuin skandinaavista lasta.

Mutta vain siksi, että Jeesus syntyi juutalaiseksi, jotkut juutalaiskristityt olettavat olevansa lähempänä Häntä kuin pakanaveljensä ja kohtelevat näitä alentuvasti. Uskosta juutalaiseen Jeesukseen tulee vain yhdenlaista juutalaisšovinismia, joka on yhtä sietämätöntä kuin mikä tahansa šovinismi. Tämä johtaa usein ristiriitoihin, avoimiin tai kätkeytyihin, pakanalähetyssaarnaajien ja tietynlaisten juutalaiskristittyjen välillä. Puuseppä ei ole sen lähempänä Jeesusta kuin räätäli, vain koska Jeesus oli puuseppä; ei myöskään mies ole Jeesusta lähempänä kuin nainen, vain koska hän on mies. Juutalaiskristitty ei myös-

kään ole pakanaa ylempi, vaikka usein niin väittääkin.

Lähetystyö juutalaisten parissa tarjoaa vain vähän hengellistä tyydytystä ja kuluttaa nopeasti loppuun lähetysaarnajat. Tästä huolimatta Solheim teki tätä työtä kolmekymmentä vuotta loistavan vaimonsa ja monien muiden avustamana.

Norjalainen diakonissa Olga Olaussen teki työtään Jassyssa sodan aikana tahdikkaasti, mutta suurien vaikeuksien alla. Hänen isänsä, joka oli ollut kalastaja, putosi kerran veneestään myrskyssä. Neljä tuntia hän kamppaili aaltoja vastaan. Ahdistuksessaan hän lupasi Jumalalle, että jos pelastuisi, hän antaisi lapsensa lähetystyöhön; ja sen hän myös teki. "Sisar Olga" omisti koko elämänsä juutalaisille, huolehtien epäitsekkäästi sairaista ja kasvattaen orpoja. Feinsteinin murhan jälkeen hän työskenteli yksin apunaan vain joukko kristittyjä tyttöjä, koska kaikki seurakunnan miehet oli surmattu.

Yhden ainoan kerran minulle myönnettiin lupa käydä hänen seurakunnassaan; tämä tapahtui eräänä sunnuntaina. Löysin sieltä Jumalan Sanaa janoavan joukon. Minulla oli vain yksi päivä, joten saarnasin yksitoista tuntia pitäen välissä vain yhden ruokatunnin. Koko tuon ajan seurakunta kuunteli herpaantumatta luokseen tullutta saarnaajaa, minua.

Mutta miten Norjalainen Israel-lähetys sai alkunsa?

Norjan luterilainen kirkko uhrasi paljon aikaa ja varoja 19. vuosisadan alkupuolella levittääkseen evankeliumia pakanoiden pariin. Sitten eräs kristitty nainen sattui kysymään pastoriltaan: "Eikö aika olisi jo kypsä evankeliumin levittämiseksi juutalaisille?" Pastori vastasi: "Ei. Raamatun mukaan nyt on pakanoiden aika. Israel on hylätty." Vastaus saattoi naisen kyyneeliin, mutta hän säilytti rauhansa ja jäi odottamaan aikaansa.

Muutaman kuukauden kuluttua hän lähestyi jälleen pastoria. "Haluaisin kysyä teiltä neuvoa. Eräällä sukulaisellani on vain yksi poika. Mutta tämä käyttäytyi niin huonosti, ettei vanhempien auttanut muu kuin lähettää hänet pois kotoa. Saadakseen lohtua onnettomaan vanhuuteensa he adoptoivat pojan antaen tälle kaikkea sitä mitä olivat antaneet omallekin pojalleen ja tekivät hänestä omaisuutensa perijän, vaikka veri onkin vettä sakeampaa. He hellivät kuitenkin mielessään oman poikansa kuvaa muistaen häntä jatkuvasti ja vuodattaen öisin kaipauksen kyyneliä. Adoptoitu lapsi varttui röyhkeäksi ja alkoi ajan kuluessa kiusata kasvatusvanhempiaan: "En halua katsella toisen pojan kuvaa seinällä! Kuinka rohkenette mainita hänen nimen-

sä? En halua kuulla, kuinka ikävöitte häntä.”

Tässä kohden närkästynyt kirkonmies keskeytti naisen kertomuksen: ”Hän on röyhkeä poika eikä ansaitse asemaansa. Heidän pitäisi lähettää hänet pois!”

Silloin nainen sanoi: ”Eikö Israel olekin taivaallisen Isämme alkuperäinen poika? Hänet ajettiin kotoa, koska hän oli ollut tottelematon, ja meidät, muut kansat, adoptoitiin hänen sijalleen. Mutta Jumalan sydän on yhä kiintynyt Israeliin. Taivas-kin huokaa hänen tähtensä. Onko silloin oikein, että me oksat pitäisimme itseämme suurempina kuin runko ja kieltäisimme juutalaisilta pelastuksen?”

Kirkonmies myönsi syntinsä, ja hänestä tuli Norjalaisen Israel-lähetyksen perustaja.

Tämä lähetys on tehnyt jo monia vuosikymmeniä siunauksellista työtään useissa romanialaisissa kaupungeissa.

ASEMAMME VAIKEUDET

Juutalaiset kärsivät sodan aikana niin suuresti, että tunteemme puhuivat vain heidän lohduttamisestaan. Jumala auttoi meitä auttamaan heitä. Romanianlaisten veljemme avustuksella onnistuimme ryöstämään joitakuuta juutalaislapsia getoista ja palauttamaan heidät vanhemmilleen.

Mutta emme tyytyneet tähän. Profeetta Jeremia syytti juutalaisia heidän synneistään babylonialaisten raivoisien hyökkäysten aikana, jotka merkitsivät juutalaisen valtion tuhon alkua. Jeesus, jota jotkut kutsuivat uudeksi Jeremiaksi, teki saman juutalaisten kärsiessä Rooman epäoikeudenmukaisen hallinnon alaisuudessa. Molempia heidän aikalaisensa kutsuivat pettureiksi.

Babylonialainen Talmud syyttää *Baba Metzia* – kirjoituksessaan profeettoja, että he tekivät syntiä nuhdellessaan Israelia. *Shir Rabassa* esitetään, että Mooses, Jesaja ja Elia saivat rangaistuksensa Jumalalta siitä, että olivat syyttäneet Israelia Herran edessä. Kristittyjen mielestä profeetat taas olivat oikeassa.

Olimme samassa tilanteessa kuin vanhan ajan profeetat. Juutalaisten sydämet olivat muuttuneet kiveksi kaikesta kokemastaan kärsimyksestä ja julmuudesta. He huusivat lakkaamatta: ”Valitkoon Jumala toisen kansan. Olemme väsyneet olemaan Hänen kansansa!” Toisaalta pienellä juutalaiskristittyjen ryhmällä oli varma vakaumus siitä, että juutalaisilla oli tehtävä täytettävänä.

Juutalaiset eivät voineet ymmärtää, miksi me pidimme heitä, fasistien uhreja, osavastuussa kaikesta maailmalla tapahtuvasta pahasta, ja näin ollen olimme ilmeisen samaa mieltä heidän vainoojiensa ja syyttäjiensä kanssa.

Järkeilymme oli yksinkertaista. Neljä tuhatta vuotta sitten juutalaisille annettiin Kymmenen käskyä, moraalien perusta. Heille paljastettiin, että Jumala on yksi ja että Jumala vaatii ihmiskunnalta vapaitten ihmisten veljeyttä, yhteisöä, jota rakkaus ja totuus ohjaisi. Hän myös lupasi Messiaan, joka lopulta perustaisi vanhurskaan valtakuntansa. Jumala oli valinnut juutalaisen kansan saattamaan tämän ilmestyksen kaikille kansoille tietäväksi. Ja Jumala varusti heidät heidän tehtävänsä.

Melkein kaksi tuhatta vuotta Mooseksen jälkeen maailma ei vieläkään ollut kuullut ilmestyksestä. Julius Caesar kirjoitti *De Bello Gallicossa*, että gallialaiset, nykyisten ranskalaisten esisät, joivat yhä viiniä voittamiensa vihollisten pääkalloista. Myös teutonit ja slaavit olivat tuolloin villejä.

Nykyisin juutalaisia on maailman väestöstä vain noin 0.33 prosenttia, ja kuitenkin heillä on avainasema monien suurvaltojen taloudellisessa, poliittisessa, tieteellisessä ja kulttuurielämässä. Juutalaisten mahdollisuus vaikuttaa on suhteeton heidän lukumääräänsä nähden.

Juutalaisilla on siten suuri vastuu.

Jos opettaja ei onnistu velvollisuutensa täyttämisessä, ja hänen oppilaistaan tulee huligaaneja, jotka kohtelevat huonosti jopa opettajaansa, kuka silloin on vastuussa – oppilaat vai opettaja? Olen lukemattomat kerrat nähnyt sekä romanialaisten että saksalaisten avaavan sydämensä juutalaisten puhuessa heille Jeesuksen rakkaudesta. Usein tämä on riisunut heidät tyystin antisemitismistaan. Kun juutalainen hyväksyy Jumalan hänelle antaman vastuun ja lähtee viemään valoa maailman kansoille, tämä yleensä tuottaa tulosta.

Mutta juutalaiset pakenevat tehtävänsä. Pikemminkin he vähättelevät kristillistä uskoa. Olen saanut itse sen kokea mo-

nesti. Kun Kristukseen ja Hänen rakkauden opetukseensa uskonsa menettänyt ihminen lyö juutalaista, olemme pahoillamme uhrin puolesta, mutta emme voi riisua häneltä hänen syyllisyyttään.

Olimme käännöttäneet erään antisemiittisen autonkuljettajan. Löytämästään aarteesta riemastuneena tämä mies meni suuren juutalaisen teollisuusmiehen, Goldenbergin, puheille, jonka palveluksessa hän oli ja kertoi kokemuksestaan ja Vapahtajastaan. Goldenberg pilkkasi miestä: "Oletpa sinä typerä, Augustin! Tuo on silkkaa hölynpölyä. Tärkeintä on elää, hankkia rahaa, juoda ja nauttia naisista, koska toisella puolella ei ole mitään."

Goldenberg oli taitava, menestyvä mies. Augustin oli yksinkertainen maalaispoika. Goldenbergin sanat kiskoivat herkän kasvin juurineen Augustinin sielusta. Monet goldenbergit ovat tehneet samoin sanomalehtien, aikakauslehtien, kirjojen, luentojen sekä poliittisen ja taloudellisen vaikutusvaltansa kautta. Siksi ei ole mitenkään yllättävää, että monet augustinit ovat palanneet hakemaan rahasta sielulleen tyydytystä suurten esikuviansa tavoin. Ja kuinka muuten he voisivat päästä rahaan kiinni kuin kolkkaamalla goldenbergit?

Ja kun meidän goldenbergimme kärsivät, he eivät olleet valmiita kuulemaan nuhdesaarnoja; silti meidän oli pakko osoittaa heille heidän syyllisyytensä.

On Jumalan ihme, että antisemiittisestä tyranniasta kärsineiden joukossa oli niitä, jotka ottivat uskon vastaan. Ulkoiselta olemukseltaan he olivat kurjia, mutta he olivat löytäneet juutalaisten suuren tehtävän. He olivat hyväksyneet Jeesuksen, juutalaisten ja kaikkien niiden Kuninkaan, joiden tehtävänä on levittää Jumalan valkeutta maailmaan. Nämä juutalaiset katuivat menetettyjä vuosiaan ja todistivat nyt iloiten uudesta uskostaan yhdessä veljiensä kanssa – romanjalaisten, unkarilaisten ja saksalaisten – joista oli nyt yhdessä tullut hengellinen Israel.

Juutalaiset eivät ole ainoa valittu kansa. Jumala on antanut monille kansoille erityiskutsumuksen. Intialaiset ovat antaneet maailmalle metafysiikan, jonka merkitys tunnustetaan jopa Raamatussa. Roomalaiset valittiin oikeuden kehittäjiksi maailmalle. Yhä tänäänkin monet johtavat lakitieteilijät ovat italialaisia. Kreikkalaiset valittiin antamaan maailmalle filosofia. Saksalaiset ja italialaiset ovat rikastuttaneet maailmaa suurenmoisella musiikilla. Saksalaiset ja anglosaksit ovat antaneet

meille modernin teknologian. Sveitsiläisten tehtävänä on ollut osoittaa maailmalle, kuinka eri kansallisuudet, jotka ovat viholisia jossain muualla päin maailmassa, voivat elää rauhassa toistensa kanssa. Britit valittiin aloittamaan kaikki suuret lähetysyritykset ja antamaan Raamattu maailmalle.

Jokaisen kansan tehtävänä on löytää erityiskutsumuksensa.

Mutta juutalaiset eivät ole olleet uskollisia erityistehtävälleen. He ovat hylänneet ja yhä edelleen hylkäävät Messiaansa, jonka historia on todistanut juutalaisille uskotun tehtävän täytymykseksi – olla valona maailman valkeudeksi.

Juutalaiset ovat epäonnistuneet hengellisessä tehtävässään, ja se on annettu toisille. Jeesuksen ennustusten mukaan viinitarha on luovutettu toiselle kansalle. Jokaisesta kansasta ne, jotka kulkevat Aabrahamin, Iisakin, Jaakobin, Mooseksen, profeettojen ja Jeesuksen jalanjäljissä, muodostavat hengellisen Israelin. He ovat ottaneet kannettavakseen meidän laiminlyödyn perintömme ja levittävät nyt valoa maailmaan. Tässä valitussa joukossa, tässä kuninkaallisessa papistossa, tässä kansainvälisessä rakkauden veljeskunnassa on myös juutalaisia Jeesuksen seuraajia.

Sodan vaikeina vuosina emme onnistuneet käännyttämään monia. Emme myöskään yllättyneet, etteivät ahdistetut, vainotut, nälkiintyneet ja kuoleman takaa-ajamat juutalaiset jaksaneet joka askeleella avata sydämiään evankeliumille. Eihän rampakaan voi tanssia tai kuollut liikkua. Kiitimme Jumalaa jokaisesta ihmeestä ja jokaisesta juutalaisesta, joka voitti sisäiset ja ulkoiset esteensä ja avautui uskolle.

Emme vaatineet liikoja vastakääntyneiltä: emme vaatineet heitä kieltämään kaikkea sitä mihin he olivat siihen asti usko-neet. Emme odottaneet heidän muuttuvan mallikristityiksi yhdessä yössä. Järvien kalat tarvitsivat tuhansia vuosia muuttuakseen suolaisen veden olioista makean veden olioiksi. Ihminen on yhtä lailla kykenemätön muuttumaan muutamassa viikossa, jopa muutamassa vuodessa. Meidän oli oltava kärsivällisiä uusien jäsentemme kanssa. Emme olleet huolissamme uskon siemenen pienuudesta, kunhan se vain oli kiinni Vapahtajassamme, sillä tiesimme, että Hän joka oli siemenen istuttanut, saisi sen myös kasvamaan.

Kääntymisiä ei tapahtunut hienoissa juutalaispiireissä, mutta ei Jeesuskaan koonnut opetuslapsiaan maan ylhäisimpien joukosta. Maria Magdaleena oli prostituoitu. Meilläkin oli hänen

kaltaisia naisia. Matteus ja Sakkeus olivat kansansa kavalta-jia ja pettäjiä. Saulus Tarsolainen oli tehnyt murhan. Useim-mat apostoleista olivat oppimattomia käsityöläisiä.

Meille henkilön menneisyydellä ei ollut merkitystä. Tärkein-tä oli, uskoiko hän Jeesuksen vereen ja kärsimykseen, rakasti-ko hän Jeesusta, halusiko hän löytää pelastuksen Hänen kaut-taan ja seurata Häntä loppuelämänsä.

Ei vain Jeesuksen oikea käsi ollut lävistetty, vaan myös vas-sen, meidän kaikkien edestä: hyvien, puhtaiden ja alhaalla kul-kevien.

Muistimme erään Mestari Eckhartin ajatuksista: ”Kaikki ovat kiinnostuneita poistamaan heitä eniten inhottavan. Mitä suurempia ja kauhistuttavampia syntimme ovat, sitä nopeam-min ja sitä suuremmalla rakkaudella Jumala antaa meille ne anteeksi, koska ne ovat Hänelle niin vastenmieliset.” Monet suurten rikosten taakoittamat löysivät lohdun näistä ajatuksista ja lähtivät iloiten oikealle tielle.

Emme yleensä keskustelleet pitkään ihmisten kanssa. Julis-timme totuutta, mutta emme keskustelleet siitä. Paljastimme totuuden, jota jokainen kannamme sisällämme sitä edes tietä-mättä, koska ihmisen sielu on luonnostaan kristillinen. Puhui-mme omalletunnonle, emme ymmärrykselle. Ne, jotka alusta läh-tien oli valittu pelastukseen, tulivat luoksemme. Kaikille heitä katsoville kävi ilmeiseksi, että heidät oli voideltu iloöljyllä, en-nen kaikkia muita juutalaisia.

Muistan päivän, jolloin julkaistiin päätös juutalaisten omai-suuden takavarikoimisesta. Mooseksenuskaisissa perheissä val-litsi suuri suru. Uskonveljemme puolestaan lauloivat ja iloitsi-vat, sillä he tiesivät, että taivaassa heitä odotti parempi aarre, jota kukaan ei voinut heiltä riistää.

KAKSI VANHUSTA

Eräänä päivänä olin vaimoni kanssa kävelyllä. Äkkiä hän huo-masi vanhan juutalaisen kadun toisella puolella. Ulkonaiselta

olemukseltaan hän näytti ortodoksijuutalaiselta. Hän käveli hyvin vaivalloisesti. Vaimoni sanoi: "Tuo mies ei elä enää kauan. Mene puhumaan hänelle Vapahtajasta! Minä palaan kotiin. Voimme mennä kävelylle myöhemmin."

Ylitin kadun ja lähestyin vanhusta kysyen: "Kertoisitteko minulle ystävällisesti, mitä Mooseksen lain kohtaa luetaan ensi lauantaina synagogassa?" Hän kertoi minulle sen, mutta kysyi sitten: "Uskotteko te Jeesukseen?" Vastasin yllättyneenä: "Kyllä. Miksi kysytte?" – "Koska näin, että etsitte tilaisuutta puhutella minua. Nuoret juutalaiset eivät pysäyttele ihmisiä tuollaista kysyen. Kuinka vanha olette?" – "Kolmenkymmenen", kerroin hänelle. "Olette nuori. Minä olen uskonut Jeesukseen neljäkymmentä vuotta ja viettänyt aivan yhtä monta vuotta saatanan vankilassa."

Jäin sanattomaksi. Vaihdoimme osoitteita, ja lupasin käydä hänen luonaan. Millaisen kertomuksen sain kuulla?

Tämä mies, tinaseppä ammatiltaan, oli neljäkymmentä vuotta sitten kuullut evankeliumin sanoman Anglikaanilähetyksen tiloissa ja uskonut Jeesukseen. Siitä lähtien hän oli tutkinut Raamattuaan ja tunsu sen paremmin kuin minä. Hän oli myös viettänyt säännöllistä rukouselämää. Mutta hän ei ollut tunnustanut uskoaan kenellekään, ei myöskään käynyt kasteella, peläten menettävänsä asiakkaansa, joista useimmat olivat juutalaisia.

Vuodet vierivät eikä hän vielääkään uskaltanut neuvoista huolimatta asettautua avoimesti Jeesuksen puolelle.

Saatana palkitsi hänet niin kuin vain hän osaa: varmistaakseen elantonsa vanhus oli aikoinaan kieltäytynyt kasteesta ja nyt vanhuudessa hän oli joutunut kerjuulle. Jälleen kerran hän oli kykenemätön todistamaan uskostaan, mikäli ei luopuisi synagogan ulkopuolella saamistaan almuista.

Tällainen oli hänen tilanteensa kohdatessani hänet. Vietin tunteja miehen kanssa keskustellen Jumalan Sanasta ja yrittäen saada häntä ymmärtämään, mikä merkitys oli sanoilla: "Sillä jos sinä tunnustat suullasi Jeesuksen Herraksi... niin sinä pelastut" (Room. 10:9). Vanhus polvistui kanssani ja rukoilimme yhdessä, mutta aina hän vastasi samalla tavalla: "Mistä saan ruokani, jos juutalaiset saavat selville uskoni Jeesukseen?" Kaikkialla ympärillämme oli kristittyjä juutalaisia, jotka olivat avoimesti tunnustaneet uskonsa, ja vanhus näki, että pärjäsimme kaikki, mutta saatana oli saanut hänet uskomaan,

että kaste merkitsisi hänelle nälkäkuolemaa.

En lakannut vaatimasta häntä kasteelle. Lopulta hän tuli luokseni sanoen: "Olen tehnyt päätökseni. Ensi viikolla alkavat suuret syysjuhlat, uusi vuosi ja sovituksen juhla. Synagogassa käy silloin paljon rikkaita ihmisiä, joita ei siellä muulloin näy. Saan paljon rahaa ja sitten voin mennä kasteelle."

Kysyin häneltä, paljonko rahaa hän odotti saavansa. Hän kertoi, että noin viisi sataa leitä, mikä oli paljon kerjäläiselle.

Kyselin edelleen: "Uskotko, että Jumala on luonut taivaan ja maan?" – "Uskon minä." – "Uskotko, että Jumala antoi juutalaisille erämaassa mannaa taivaasta ja vettä kalliosta?" – "Uskon." – "Uskotko, että Jeesus ruokki tuhansia muutamalla leivällä ja kalalla?" – Uskon." – "Uskotko, että Jeesus voi antaa sinulle viisi sataa leitä, niin ettei sinun enää tarvitse lykätä Jumalan käskyn täyttämistä?" – "Kuinka Jeesus voi antaa minulle tuollaisen määrän rahaa? Minun on pakko siirtää kasteelle menoa juhlien päättymiseen asti."

Ajattelematta laukaisin suustani sanat: "Jumala ei tule ottaamaan sinua vastaan juhlien päätyttyä. Olet käynyt Hänen kanssaan kauppaa jo neljäkymmentä vuotta ja nyt jätät Hänet odottamaan viittä sataa leitä! Hän ottaa sinut vastaan tänään tai ei koskaan."

Lähtiessään vanhus oli vihainen; hänen mielestään olin ollut kova häntä kohtaan.

Sovituspäivän jälkeen vanhan miehen tytär tuli luokseni pyytäen minua heti isänsä luo. Vanhus oli seissyt synagogan ulkopuolella kylmässä syysstateessa ja saanut keuhkokuumeen. Lähdin nopeasti juoksemaan hänen luokseen, mutta tulin liian myöhään: saapuessani hän oli jo kuolemaisillaan. Etsin käsiini lääkärin ja pyysin häntä virvoittamaan vanhuksen hereille, vaikka vain muutamaksi hetkeksi, niin että hän ennättäisi esittää toiveensa kasteesta. Mutta se oli mahdotonta. Hän kuoli ilman kastetta.

Se oli minun vikani. En tiennyt siihen aikaan, että kuoleva vanhus olisi voitu kastaa kaikesta huolimatta, koska hän oli uskova. Jo se, että hän oli kutsunut minut viime hetkinään, olisi siihen riittänyt.

Eräs toinen juutalainen oli kuullut evankeliumin sanoman Jerusalemissa ja löytänyt uskon. Myöhemmin hän muutti Romaniaan. Aina kun kasteasia tuli ajankohtaiseksi, hän siirsi päästöstään toivoen pääsevänsä kasteelle Jordanilla. Kului useita

vuosikymmeniä, ennen kuin hänen toivomansa matka toteutui. Vanhoilla päivillään hän viimein pääsi pyhiinvaellusmatkalle Pyhään maahan. Hän kuitenkin kuoli matkalla, ennen toiveensa toteutumista. Hänen uskova tyttärensä kertoi minulla tästä silmät kyynelissä, mutta teki samoin kuin isänsä. Hän oli kääntynyt kolmekymmentä vuotta aikaisemmin, mutta ei ollut vielä kään kastettu. Nuori ei ollut oppinut mitään vanhalta.

Horshani oli edellisen vanhuksen täydellinen vastakohta. Hän oli palvellut synagogassa koko elämänsä. Hän oli nyt yhdeksänkymmenen yhden ja ollut jo kauan eläkkeellä. Hänellä oli tapana kerran kuukaudessa käydä tapaamassa entisen seurakuntansa jäseniä, jotka antoivat hänelle aina jotain lahjaksi.

Eräänä päivänä hän meni tapaamaan miestä, jonka nuori tytär oli innokas uskova. Tyttö antoi vanhukselle Uuden testamentin, josta tämä iloitsi suuresti. Hänen mielensä oli virkeä korkeasta iästä huolimatta. Hän tunnisti Jeesuksen Messiaaksi, jonka tuloa oli koko elämänsä rukoillut.

Menin käymään hänen luonaan, mutta meillä oli vain vähän puhuttavaa: vanhus uskoi kaikesta sydäimestään lukemansa.

Pian tämän jälkeen hän alkoi nähdä unia, joissa hän yö toisensa jälkeen näki kaksi valkoisiin puettua ihmistä, jotka kehottivat häntä kiirehtimään, koska hänellä ei ollut enää paljon aikaa.

Eräänä kylmänä talvipäivänä vuonna 1941 hän ponnisteli vaimon kotiimme. Olin yllättynyt nähdessäni hänet. ”Mikä tuo teidät tänne, vaari?” – ”Olen tullut kastettavaksi.”

Kukaan ei ollut puhunut hänelle kasteesta. Hän teki päätöksen aivan yksin.

Hänen iässään pitkä kastetoimitus ei käynyt päinsä. Siitä huolimatta halusin tietää, mitä hänellä oli sydämellään ja kysyin: ”Miksi haluatte tulla kastetuksi?” – ”Koska Jeesus on käsenyt”, kuului varma vastaus. Koetellakseni häntä kysyin vielä: ”Entä miksi tunnette tärkeäksi täyttää Jeesuksen käskyt?” Hän suuttui tosissaan: ”Kaikkea sitä kuulee! Jeesus on Jumalan Poika ja meidän on kaikkien oltava Hänelle kuuliaisia.”

Jatkoin kyselyäni: ”Oletteko kertonut perheellenne, että menette kasteelle?” (Hänen lapsensa olivat kuolleet ja lapsenlapset pitivät hänestä huolta.) ”Kyllä”, kuului vastaus. ”Entä mitä tyttärentyttärenne siitä sanoo?” – ”Hän sanoi heittävänsä minut ulos talosta.” – ”Ettekö ajattele ikäänne? Jos hän todella heittää teidät ulos, ette kykene huolehtimaan itsestänne.” –

”Sitten seison ulkona kadulla lumessa Jeesuksen kanssa, mutta ainakin täytän Hänen käskynsä.”

Vanhus oli selvinnyt kokeestaan loistavasti. Tein heti tarpeelliset valmistelut seremoniaa varten. Samaan aikaan meillä oli käymässä eräs nuori juutalainen nainen, joka edelleen epäröi ratkaisevan askeleen ottamista. Kuultuaan Horshanin vastaukset hänkin päätti ottaa kasteen.

Kiitos naapurien, tytär ei heittänyt isoisäänsä ulos vielä samana iltana, mutta seuraavana päivänä tämän oli lähdettävä. Hän ei kuitenkaan nukkunut kadulla yhtään yötä. Jumala, joka oli antanut mannaa juutalaisille erämaassa, huolehti myös Horshanista.

Hankin hänelle suurikirjaimisen Raamatun, niin että hän voisi edelleen lukea. Milloin tahansa kävin häntä katsomassa, löysin hänet joko Raamattu tai virsikirja sylissään. Koska hän jaksoi kulkea vain lyhyen matkan kerrallaan, hän ei päässyt kokouksiimme, ja niin hän ei osannut virsiemme säveliä. Mutta se ei häntä häirinnyt. Hän lauloi virret synagogasta oppimallaan nuotilla.

Horshani oli innokas Herran todistaja ja kertoi jatkuvasti toisille uskostaan. Hän eli vielä kaksi vuotta. Lopulta tyttärentyttä otti vanhuksen takaisin kotiinsa kunnioituksesta naapureita kohtaan, mutta kohteli vanhusta huonosti. Mutta tämä ei välittänyt. Hän kertoi meille usein näkevänsä taivaan unissaan.

Eräänä iltana naapuri saapui kertomaan, että Horshani oli kuolemaisillaan. Sisar Olga ja minä lähdimme välittömästi hänen luokseen. Juutalainen veisuunjohtaja seisoj kuolevan vanhuksen huoneen nurkassa. Perhe oli pyytänyt tämän paikalle sanomaan vanhuksen nimissä *Viduin*, eräänlaisen julkisen, heprealaiskristityille tarkoitetun uskon peruutuksen. Mutta Horshanin viimeiset sanat olivat: ”Herra Jeesus on hyvä; minä menen Herran Jeesuksen luo.”

Antonescun hallitus oli määrännyt, että kaikki juutalaiset, myös ne jotka olivat kristittyjä, piti haudata juutalaisten hautausmaalle, oletettavasti rodullisista syistä. Ja siellä ei kristillisiä hautajaisseremonioita sallittu kunnioituksesta mooseksenuskoisten kuolleiden tunteita kohtaan. Emme voineet tuolloin haudata Horshania sen enempää kuin muitakaan juutalaiskristittyjä. Juutalaiset veisuunjohtajat seisoivat haudoilla laulamassa, mutta poisnukkuneiden sielut olivat jo Vapahtajan luona, jota nämä eivät tunteneet.

UHKAPELURI JA POLIISIN ILMIAANTAJA

Vankilassa ollessaan Oscar Wilde kirjoitti, että jos Jeesus olisi sanonut vain ”Tämän paljot synnit ovat anteeksi annetut” (Luuk. 7:47) ja ”Joka teistä on synnitön, se heittäköön häntä ensimmäisenä kivellä” (Joh. 8:7), olisimme jo siitä uskoneet, että Hän oli Jumala, sillä nämä sanat sisältävät sellaista ylevyyttä, mihin ihminen ei yllä.

Myös seuraavat Jeesuksen sanat ovat merkille pantavat: ”...sillä Ihmisen Poika on tullut etsimään ja pelastamaan sitä, mikä kadonnut on” (Luuk. 19:10).

Missä tahansa kohtasimmekaan syntiä, emme pysähtyneet tuomitsemaan. Me keskityimme miettimään, kuinka parantaisimme sairauden. Hyvä räätäli ei koskaan heitä pois kankaan palasia. Yhteiskunnankaan ei pidä hylätä ihmisiä vain siksi, että he ovat langenneet. Yhteiskuntakin voi olla syypää.

Eräänä päivänä nuori kristitty tyttö tuli itkien luokseni ja kertoi isänsä, parantumattoman korttipelurin, varastaneen äitinsä rahat, jotka tämä oli raatanut kokoon ompelemalla, ja lähtenyt pelaamaan johonkin kapakkaan. Etsimme miestä järjestelmällisesti jokaisesta kaupunginosamme pelipaikasta. Viimein löysimme hänet kapakasta, josta käsin harjoitettiin myös salakuljetusta. Mies oli täysin pelin lumoissa. Sen loputtua ja miehen hävittyä rahansa taputin häntä olalle ja pyysin saada keskustella hänen kanssaan. Menimme viereiseen huoneeseen kolmistaan, mies, hänen tyttärensä ja minä. Puhuin vuoroin ystävällisesti, vuoroin kovasti, mutta turhaan. Puhuin ihmisyydestä ja uskonnosta, mutta hänen mielessään oli vain yksi ainoa

asia: hän jatkaisi pelaamista, yrittäisi voittaa häviämänsä rahat takaisin. Yritin turhaan vakuuttaa hänelle, että pelissä voitti lopulta vain pelipaikan omistaja. Sanoin, etten lähtisi kapakasta pois, ennen kuin hän suostuisi lähtemään mukaamme. Mies suuttui ja alkoi huutaa: "Mikä oikeus teillä on kohdella minua näin? Olen juutalainen. Tulkoon päärabbi noutamaan minut, jos tahtoo. En ole seurakuntanne jäsen, joten älkää sotkeutuko elämääni." Hän huusi niin lujaa, että kaikki kuulivat sen ja alkoivat käyttäytyä uhkaavasti minua kohtaan.

Sanoin: "Vai haluatte te tänne päärabbin? Hyvä, minä noudan hänet."

Pysäytimme hänen tyttärensä kanssa ensimmäisen ohiajavan taksin, ja suuntasimme päärabbin kotiin, mutta hän oli poissa kaupungista. Jatkoimme toisen johtavan rabbin luo ja soitimme ovikelloa. Jonkin ajan kuluttua uninen palvelija avasi oven. "Olkaa ystävällinen ja herättäkää rabbi; Israelia on kohdannut suuri onnettomuus", sanoin.

Tämä tapahtui aikana, jolloin antisemitismi oli voimakkaimmillaan. Palvelija kuvitteli, että toin tietoa jostain uudesta juutalaisesta koskevasta laista. Vakuutin hänelle asiani tärkeyttä.

Hetkeä myöhemmin hän johdatti meidät rabbin makuuhuoneeseen. Tämä istui vuoteellaan odottaen innokkaasti uutisia. Kerroin hänelle suuresta murhenäytelmästä. Israelin valitun lauman lammaskas menetti rahaa ja oli häpeäksi juutalaiselle rodulle esiintyen sopimattomasti paikallisessa majatalossa ja vaati rabbia noutamaan hänet kotiin. "Ulkona on auto odottamassa. Olkaa ystävällinen ja tulkaa mukaamme."

Rabbi katsoi minua kuin hullua. "Oletteko herättäneet minut tämän vuoksi? Sanokaa pelurille, että tulee minua aamulla tapaamaan, ja minä puhun hänen kanssaan." Vastasin: "Ei ole kadonneiden lampaiden asia tulla paimenensa luo, vaan paimenen tulee etsiä kadonneita lampaitaan. Peliluolat ja kapakat eivät ole täynnä pelkästään romanialaisia, vaan siellä on myös monia juutalaisia. Käyn näissä paikoissa etsimässä kadonneita sieluja, mutta en koskaan näe siellä rabbeja sen enempää kuin pappeja. Tehkää velvollisuutenne rabbina ja tulkaa mukaamme!" Mutisten jotakin hiljaa itseksensä rabbi kierähti pitkälleen nukahtaakseen uudelleen.

Palasimme tytön kanssa kapakkaan, joka sijaitsi juutalaiskorttelissa, ja kerroimme kortinpelaajille, joista monet olivat juutalaisia, mitä oli tapahtunut. Tämä antoi minulle tilaisuuden

kertoa heille Vapahtajasta, joka jätti yhdeksänkymmentä yhdeksän lammasta etsiäkseen yhtä kadonnutta. Vetosin heihin, että he ylittäisivät kuilun, jonka kaikkien uskontojen välinpitämättömät papit olivat rakentaneet juutalaisten ja Jeesuksen välille.

Peluri palasi kotiinsa. Ja tieto tuon yön tapahtumista levisi pitkin kaupunkia.

Laitapuolen kulkijoiden luona tekemilläni retkillä kohtasin Farcashiin. Hän oli Unkarin juutalaisia, jonka nimi tarkoitti ”sutta”. Sitä hän oli ammatiltaan: maksettu ilmiantaja. Hän liikkui juutalaisten parissa udellen heiltä, paljonko heillä oli kätöksissä ulkomaista valuuttaa, kultaa ja arvoesineitä. Tietonsa hän vei poliisipäällikölle, jonka kanssa oli tehnyt sopimuksen. Poliisi pidatti tämän jälkeen syyllisen ja kiristi uhkauksin ja kiduttaen häneltä hänen kultansa. Sitten uhri vapautettiin ja poliisipäällikkö ja Farcash jakoivat potin.

Farcashin vaimo oli uskova ja suri syvästi miehensä tekoja. Hänen pyynnöstään veljet puhuivat usein Farcashin kanssa, mutta ilman tulosta.

Mutta siemen ei ollut mennyt hukkaan. Eräänä päivänä Farcash sanoi vaimolleen: ”Laita minulle kylpy valmiiksi. Haluan puhdistaa itseni ulkoisesti ja sisäisesti ja muuttaa koko elämäni uudeksi.”

Hän otti kylvyn ja meni sitten tapaamaan poliisipäällikköä. ”Olen uudestisyntynyt ja kadun syvästi kaikkea, mitä olemme yhdessä tehneet. En halua olla enää missään tekemisissä sellaisen kanssa.” Tämän seurauksena poliisipäällikkö lähetti hänet keskitysleirille Tirgul-Jiuhun peläten itse paljastuvansa.

Joka kolmas kuukausi virallinen valtuuskunta kävi leirillä haastatellakseen vankeja. Farcash oli yksi niistä, jotka tuotiin valtuuskunnan eteen kuultavaksi. Hän kertoi käsi Raamatulla entisestä elämästään ja tunnusti uskonsa. Yksi poliisitutkijoista otti Raamatun ja viskasi sen lattialle. Farcash sanoi hänelle: ”Olette pilkallanne tuottanut onnettomuuden elämäänne. Nyt kaikki siinä mainitut kiroukset tulevat osaksenne.” Tällä teollaan Farcash aivan ilmeisesti sinetöi kohtalonsa. Hän tiesi menettäneensä kaikki toiveet vapautumisestaan.

Mutta samana iltana valtuuskunnan johtaja, kierrellessään leirillä, sattui näkemään, kun Farcash rukoili polvillaan sellisään. Uteliaisuudesta hän avasi oven ja kysyi, kuka tämä oli. Farcash kertoi tarinansa mitään peittelemättä. Komendanttiin

tämä teki vaikutuksen ja hän lupasi vedota Farcashin puolesta. Ja pian tämän jälkeen tämä vapautettiin.

Raamatun Farcashin käsistä repinyt poliisi joutui myöhemmin kommunistihallinnon aikana moneksi vuodeksi vankilaan. Farcash kastettiin. Pian sen jälkeen hän matkusti Unkariin, missä natsit todennäköisesti surmasivat hänet.

TAISTELU SIELUSTA

Rouva S. oli tehnyt uskon ratkaisun, mutta hänen miehensä vastusti raivoisasti vaimonsa kääntymistä. Lopulta hän pakotti vaimon rabbin puheille.

Nainen kertoi minulle tapaamisajankohdan, ja minä kuljin edes takaisin synagogan ulkopuolella ja rukoilin. Pelkäsin, että aviomiehen ja rabbin yhteinen yritys saisi tämän uskon horjumaan.

Lopulta en enää kestänyt, vaan syöksyin rabbin toimistoon. Kerroin hänelle, kuka olin, ja vaadin, että naista haastateltaisiin minun läsnäollessani.

Olen kookas ja voimakasrakenteinen; rabbi taas oli pieni ja laiha mies. Hän oli ilmeisen hermostunut. Hän pyysi minua istumaan ja jatkoi sitten keskusteluaan naisen kanssa. ”Kristinusko on vastoin suurta ilmestyssanomaa: ’Kuule, Israel! Herra, meidän Jumalamme, Herra on yksi.’ Jos Jumala on yksi, mistä silloin saamme muut jumalat, Kristuksen ja Pyhän Hengen?”

Keskeytin sanoen: ”Rabbi, tuo väite, että Jumala on yksi, on osa numeromystiikkaa. Tuo sanankohta on suunnattu dualismin kaksijumalaisuutta ja polyteismin monijumalaisuutta vastaan. Jos Jumala ja numero yksi olisivat identtisiä, silloin niissä täytyisi olla myös samanlaatuisuutta. Tämä osoittaa, kuinka hyödyllistä matematiikka on jumalallisten totuuksien ymmärtämisessä. Kaikki filosofit Platonista ja Pythagoraasta Augustinukseen ovat väittäneet, ettei matematiikkaa taitamaton ihminen voi ymmärtää jumalallisia totuuksia.

”Te väitätte, että Jumala on yksi edes ymmärtämättä tuon sanan todellista merkitystä. Ei ole olemassa mitään absoluuttista yhtä. ”Yksi” edustaa vain vastakkaisten voimien synteisiä. Ihminen on yksi, koska hän on ruumiin, sielun ja hengen yhdistelmä. Nämä puolestaan ovat toisten kokonaisuuksien synteisi.

”Te puhutte Jumalan ykseydestä. Mutta Mooseksen uskossa tämä ilmaus perustuu raamatullisen merkityksen väärinymmärtämiseen. Hebrean kielessä on kaksi ilmaisua sanalle ’yksi’: *iahid*, joka tarkoittaa ’absoluuttista ykseyttä’; ja *ehad*, joka tarkoittaa osista koostuvaa ykseyttä, kuten 1 Moos. 1:ssä: ’vaihi erev vaihi boker, iom ehad – Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, ensimmäinen päivä.’

”Raamatussa Jumalaa kutsutaan *Ehadiksi*, osista koostuvaksi yksiköksi. Kolmannessatoista uskonkappaleessaan Maimonides hyppäsi *Ehadista Iahidiin* ilman raamatullista perustetta. Juuri hänen työssään Jumalaa ensimmäisen kerran kuvataan absoluuttisena yksikkönä, mikä on järjetöntä sekä matemaattiselta että filosofiselta kannalta katsoen.

”Voisimme sanoa, että uskontunnustus, joka tuhansilla marttyyreilla on ollut huulillaan kuolemansa hetkellä, kuuluisi oikein käännettynä seuraavasti: ’Kuule, Israel, Jehova, *meidän jumalamme*’ (monikossa), sillä *Eloheinu* on monikkomuoto – ’Minä olen osista koostuvan ykseyden Jehova’. Voitteko kieltää tämän rabbi?”

Rabbi oli hämmästynyt. Vaikka hän oli lukenut mies, hän ei ollut tutustunut kristilliseen apologetiikkaan. Hänen älyllinen uteliaisuutensa voitti ja hän huudahti: ”Tuo, mitä sanoitte, on minulle aivan uutta ja kiinnostaa minua suuresti. Olkaa ystävällinen ja jatkakaa!”

Rouva S. vilkaisi riemuissaan hämmentynyttä ja häpeilevää miestänsä.

Jatkoin: ”Jos väitän, että Jumala on yksi, väitän, että Hän on jaollinen, koska numero yksi on jaollinen. Hän voi olla Isä, Poika ja Pyhä Henki. Jopa Jeesuksen miehille ja naisille osoittamat ja psalmeista lainatut sanat: ’Te olette jumalia’ (Joh. 10:34), ovat mahdolliset. Kaikki Jumalan lapset jakavat Hänen jumalallisen luontonsa. Numero yksi on mahdollista myös kertoa. Mutta se poikkeaa kaikista muista numeroista siinä, että vaikka sitä kerrotaisiin itsellään kuinka, se aina on yksi. Meidät ihmisetkin on luotu jumaliksi, *mutta Jumala on yksi*. Jeesus sanoikin: ’Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän’ (Joh. 14:9).

Siksi olemme säilyttäneet ensimmäisten kristittyjen sanonnan. 'Joka kerran katsoessasi veljeä, sinä katsot Jumalaa.'

"Jumalaa on kutsuttu yhdeksi, koska kaikki luvut ovat suhteessa yhteen. Tällä tavoin koko luomakunta on suhteessa Jumalaan. Näin sitä, että Jumala on yksi, ei voi käyttää argumenttina kristillistä uskoa vastaan."

Rabbin toimistossa oli vain yksi kuva – jäljennös Leonardo da Vincin "Viimeisestä ehtoollisesta". Miksi juuri tämä taide-teos? Kysyin sitä rabbilta.

Vähän häpeillen hän sanoi: "Ihailen Jeesusta, koska Hän oli suuri juutalainen, aivan samoin kuin ihailen Platonia, suurta kreikkalaista. He olivat molemmat merkityksekkäitä ajattelijoita ja hyviä ihmisiä. Uskon myös, että meidän pitäisi saattaa Jeesus jälleen esi-isiensä juutalaisen perinnön piiriin. Mutta jos Jeesukselta olisi kysytty hänen uskontoaan, Hän olisi vastannut: 'Olen mooseksenuskoinen.' Jeesus oli juutalainen, ei kristitty. Minulla ei ole mitään sitä vastaan, että tämä rouva rakastaa Jeesusta, mutta tuon rakkauden pitäisi innoittaa häntä entistä enemmän pysymään siinä mitä Jeesuskin edusti, Moosekseen uskovana."

Vastasin hänelle: "Koska olette maininnut Platonin, luulen, että minun on parasta pysytellä pelkästään filosofiassa. Pakanauskonnoissa jumaluutta ei voinut palvoa muutoin kuin niiden käsitysten mukaan, joita ihmisillä oli sen luonteesta. Mutta myös kristinuskon ja juutalaisuuden kulttien vaarana on degeneroitua epäjumalanpalveluksi, mikäli liitämme jumalalliseen omasta ymmärryksestämme nousevan kuvan. Joten siirtykäämme kultista filosofiaan ja kuvista perimmäisiin todellisuuksiin!

"Sääntönä voimme sanoa, ettemme tee päätelmiä omista sanomisistamme. Te kerrotte minulle ihalevanne Platonia, luultavammin hänen opetuksensa tähden. Mutta jos kerran pidätte hänen opetustaan oikeana, miksi ette omaksu sitä?

"Platonismissa oli monia kristinuskon ajatuksia jo paljon ennen Kristuksen aikaa. Platon osoitti *logoksen* filosofisen välttämättömyyden Jumalan ja ihmisen välittäjänä. Hän kutsui sitä *Nus'iksi*. Mikään syy ei voi tuottaa siihen liittymätöntä vaikutusta. Näkymätön Jumala ei voisi yksinkertaisesti vain tuottaa näkyvää maailmaa. Hänestä sai alkunsa ensin näkymätön idea, joka, koska siihen sisältyi ideamaailmassa kaikki se, mikä voi olla olemassa todellisuudessa ja koska se oli olemukseltaan aktiivista, loi maailmankaikkeuden."

Rabbi vastasi: ”*Logoksen* idea on myös meille hyväksyttävä; se ei ole erityisesti vain kristinuskon piiriin kuuluva käsite. Meillä sen on esittänyt Filon Aleksandrialainen. Mutta *logos* ei ole Jumala. Te sanoitte sen syntyneen Isästä; jos se oli syntynyt, silloin se ei ole voinut olla olemassa ennen syntymäänsä. Se ei ole ikuinen, siksi se ei ole Jumala. Jumala on vain yksi. Kenties Jeesusta tullaan kunnioittamaan yhtenä Israelin suurista profeetoista. Ehkä arviomme Hänestä tullaan korjaamaan. Mutta koskaan emme tule hyväksymään *Kolminaisuutta*.”

Selitin asemamme hänelle: ”Sana syntyi *loogisesti*, ei *kronologisesti*, Isästä. Hän on iankaikkinen. Eikä Kolminaisuus-sanan tulisi hätkähdyttää teitä. Puhuessamme jumaluudesta sanamme ovat riittämättömät. Ihmiskieli on seurausta tarpeestamme ymmärtää toinen toistamme työssä, perhe-elämässä ja sosiaalisessa kanssakäymisessä. Kuinka meillä voisi olla sanoja metafyyksille todellisuuksille? Jopa kristityt käyttävät sanaa Kolminaisuus tietyin varauksin. Kuten Augustinus sanoi, kun alkaa laskea Kolminaisuutta, hylkää totuuden. Ja Luther, joka käytti jatkuvasti ilmaisua ’Pyhä Kolminaisuus’, kirjoitti: ’Nimitys ”Pyhä Kolminaisuus” ei löydy Raamatusta, vaan on ihmisten keksimä. Siitä syystä sillä on kylmä kaiku, ja olisikin parempi sanoa Jumala kuin Kolminaisuus... On olemassa Olento, jolla on jumalallinen luonto; vahvinkaan ruumiin ja sielun välinen yhteys ei ole samassa mitassa yhteyttä kuin mitä on Jumalan ykseys...’

”Toisaalta, Vanha testamenttikaan ei ole voinut välttää lukua kolme, joka on kaiken mitta. Luemme Pojasta esimerkiksi Ps. 2:sta: ’Antakaa suuta pojalle, ettei hän vihastuisi ettekä te hukkuisi tiellänne’, tai Jes. 9:ssä, jossa meille kerrotaan lapsesta, joka on syntynyt ja jonka nimi on Väkevä Jumala. On myös lukemattomia jakeita, joissa puhutaan Jumalan Hengestä. Virgilius kirjoitti ’Jumaluuden vertaansa vailla olevista iloista’. Jumalasta meidän tulee etsiä kaiken lähdeä, niitä tapoja millä Hän jälleen vastaanottaa sen minkä on luonut ja Hänen tarkoitustaan, joka on pyhitys ja täydellisyys. Voidaksemme kuvata Jumalaa inhimillisin sanoin tarvitsemme ilmausta ’Kolminaisuus’.”

Rabbi keskeytti minut nopeasti: ”Pyhyys merkitsee olla uskollinen menneelle, aarteelle, joka uskottiin Israelille useita tuhansia vuosia sitten. Jumala ilmestyi Moosekselle yhtenä; kaikki muu on ihmisten spekulointia.

”Hyvä rouva”, hän jatkoi kääntyen rouva S.:n puoleen, ”en voi suositella, että lähtisitte seuraamaan kristittyjen uhkarohkeaa tietä. Pysykää Mooseksen uskon muinaisella kalliolla!”

Rouva S. ja hänen miehensä, jotka molemmat olivat älykkäitä henkilöitä, olivat seuranneet keskustelua sanomatta sanaakaan. Nyt kun naisella oli tilaisuus puhua, hän käänsi keskustelun toisaalle sanoen rabbille: ”Te puhutte kristillistä uskoa vastaan. Te neuvotte minua pysyttelemään siitä erossa. Toivotteko te kristinuskon häviävän? Ymmärrätekö ollenkaan, millainen katastrofi kohtaisi maailmaa, jos täällä ei olisi muuta kuin hitlerismia, kommunismia ja hirvittävää kärsimystä? Mitä maailmasta jäisi jäljelle, mitä juutalaisille tapahtuisi ilman tuhansia kääntyneitä pakanoita, jotka rakkaudesta Kristukseen levittävät rakkautta ympärilleen ja sitä, minkä juutalaiset ovat jättäneet levittämättä – juutalaista Raamattua, Ilmestystä, jonka Jumala antoi meille eteenpäin vietäväksi? Kristinuskolle ei ole vaihtoehtoa, koska Mooseksen usko on kansallisesti eristettyä. Itse asiassa se on passiivista juutalaisenkin rodun parissa. Mooseksen usko ei voi antaa valoa. Mooses tuli tunnetuksi maailmalla Jeesuksen tähden. Kysyn teiltä jälleen kerran, haluatteko kristinuskon häviävän?”

Rabbi teki torjuvan eleen ja huudahti: ”Jumalan tähden, en suinkaan!”

”Jos siis haluatte sen säilyvän ja säilyvän täydellisen rakkauden uskontona, silloin teidän täytyy myös toivoa, että juutalaiset kääntyvät siihen. Koska Kristuksen kirkko tarvitsee juutalaisia, aivan samoin kuin keuhkot ilmaa. Ja me juutalaiset tarvitsemme Jeesusta, Kuningastamme. Samoin kuin mehiläisparvi kuningattaresta erotettuna menettää suuntavaistonsa, olemme mekin vailla suuntaa ilman Häntä. Minä ainakin haluan tulla kristityksi.”

Rabbi kääntyi hänen miehensä puoleen: ”Vaimonne tehköön mielensä mukaan! En voi tehdä muuta.”

Lähtiessämme sanoin rabbille: ”Se mitä te ja minä sanoimme Jumalasta, saattaa kuulostaa ristiriitaiselta, mutta kaikissa Jumalasta esitetyissä lausumissa on omat vaaransa, koska liitämme Häneen ihmiskäsitteitä. Löydämme Jumalan vain *via negationis*, negaation kautta, kieltämällä sen mitä ihmisen mielikuvitus on kutonut Hänen ympärilleen. Olemme vastakkaisilla puolilla, mutta tuntekaamme kumpikin Jumala paikkana, jossa vastakohdat kohtaavat. Hänessä yksin, koska Hän on ian-

kaikkinen, ero suoran viivan, kolmion ja ympyrän välillä katoaa. Äärettömyydessä kaikki geometriset muodot katoavat. Vain rakkaus yhdistää rakastajan rakastettuun. Mitä enemmän ihmiset rakastavat ja ymmärtävät toisiaan, sitä enemmän he saavat osakseen jumalallista Olentoa. Kun me kurotamme korkeuksiin, missä rakkaus asuu, havaitsemme, että rakkauden valtakunnan Kuningas, Hän, joka osoitti meille tämän ylvään tien ja joka Itse kärsi kuoleman rakkaudesta luotuihinsa, on Jeesus.”

Rabbi oli itse ystävällisyys puristaessaan kättämme lähtiesämme hänen luotaan ja jättäessämme hänet yksin toimistoonsa tuijottamaan yllättävää maalaustaan. Pian tämän jälkeen rouva S. kastettiin.

KADOTETTU SIELU JA LUOPIO SIELU

Eräs mies tuli tapaamaan minua esitellen itsensä romanialaisella nimellä. Hän kertoi olevansa itsemurhan partaalla: olin viimeinen henkilö, jolta hän kysyisi neuvoa, ennen kuin ottaisi hengen itseltään.

Hän kertoi minulle surullisen tarinansa. Hän oli kaksikymmentä vuotta aikaisemmin kastettu juutalainen, joka ei uskonut lainkaan. Hän oli vain toivonut voivansa paeta juutalaisen surkeaa kohtaloa. Hän oli liittynyt ortodoksiseen kirkkoon, ottanut romanialaisen nimen ja avioitunut romanialaisen naisen kanssa. Häntä oli onnestanut tähän asti.

Nykyisin vallassa oleva antisemitistinen hallitus oli kuitenkin kiinnostunut miehen rodusta eikä uskonnosta. Kun he havaitsivat, että mies oli syntyään juutalainen, hänen talonsa takavarikoitiin ja hänet erotettiin Asianajajaliitosta, jonka jäsen hän oli ollut. Kun hän menetti elantonsa, hänen vaimonsa ja romanialaiset ystävänsä hylkäsivät hänet. Hän oli pitkään ollut muukalainen juutalaisille. Nyt hän oli epätoivoinen ja juureton.

Kerroin miehelle, että minulla oli hyvin vaikutusvaltainen ystävä, jolta voisimme kysyä heti neuvoa. Olin varma, että tämä

ystävä auttaisi häntä. Mies kiitti minua lämpimästi ja vakuutti korvaavansa kaiken runsain mitoin. Hänen pettymyksensä oli suuri, kun kerroin, että ystäväni oli Jeesus Kristus ja ehdotin, että polvistuisimme yhdessä puhumaan Hänelle.

”Kuinka kukaan voi puhua Jeesukselle? Hänhän kuoli kaksi tuhatta vuotta sitten.”

”Ettekö usko, että Hän on noussut kuolleista?” – ”En.” – ”Ettekö kuitenkin tervehdi joka pääsiäinen ystäviäanne, kuten ortodoksien tapana on, sanoilla ’Kristus on ylösnoussut?’” – ”Kyllä.” – ”Ellei Kristus ole ylösnoussut, te olette epärehellinen, koska joka vuosi vastauksena tähän tervehdykseen julistatte ’Hän on totisesti ylösnoussut’. Teidän on päätettävä: joko Hän on todella ylösnoussut tai te olette valehtelija. Ellette usko sen enempää evankeliumiin kuin kirkkoonkaan, uskokaa ainakin siihen, mitä olette monet kerrat julistanut. Valitkaa: joko Kristus on ylösnoussut tai te olette kunniaton valehtelija.” – ”Kristus on ylösnoussut.” – ”Kuoliko Hän jälleen ylösnousemuksensa jälkeen?” – ”Ei.” – ”Sitten Hän elää ja me voimme puhua Hänelle.” – ”Kuinka Hän voi olla elossa?”

Kolme kertaa keskustelumme kulki kehää. Yhä uudelleen hän oli vastatusten valinnan kanssa, joka kaikkien, hänen tavallaan kristillistä uskoa tunnustavien, on kohdattava: joko Kristus on ylösnoussut tai ihminen elää valheessa. En kuitenkaan saanut tätä miestä uskomaan Jeesukseen Kristukseen elävänä Vapahtajana ja Lohduntuojana.

Hän ei tehnyt itsemurhaa, vaan jotakin paljon pahempaa.

Hän oli suorittanut asepalveluksensa radiomiehenä ja ilmoitautui nyt armeijaan. Vaikka juutalaisia ei tavallisesti otettu, hänen anomuksensa hyväksyttiin, koska hän oli ollut ortodoksi-kirkon jäsen niin kauan ja oli kipeästi kaivattuja asiantuntijoita. Rintamalla hän kunnostautui tekemällä julmuuksia juutalaisille ja raiskaamalla juutalaisia tyttöjä. Natsien kukistumisen jälkeen hänet tuomittiin sotarikollisena.

Tämän ei pitäisi yllättää meitä. Oli muitakin juutalaisia, jotka osallistuivat Romanian juutalaisvastaisiin julmuuksiin. Jokaisella kansalla on petturinsa. Juutalaiset eivät ole poikkeus. Marx oli antisemiittinen juutalainen, niin ovat myös jotkut oman aikamme kommunistijuutalaiset.

Eräällä vanhalla juutalaiskristityllä oli häijy vaimo, joka vihasi juutalaiskristittyjä koko sydämeästään. Kun hänen miehensä halusi osallistua kokouksiimme, hän piilotti tämän ainoat

housut. Miehen lähtiessä kotoa vaimo huusi ikkunasta: "Toivon, että katkaiset jalkasi, senkin luopio!" Aina kun mies toi kotiin juutalaisen ystävän ja todisti tälle Herrastaan, nainen keskeytti: "Älä usko miestäni. Hän on myynyt itsensä!" Vuosia miehen oli kestettävä tällaista kohtelua. Sillä välin lapset kasvoivat aikuisiksi. Yksi heistä teki isälleen suuren palveluksen. Hänellä oli tärkeä virka ulkomaisen öljy-yhtiön palveluksessa. Hän rakasti isäänsä ja pyysi tämän luokseen kahden kuukauden lomalle.

Kun kuulin tästä, sain ajatuksen. Kukaan ei ollut kyennyt puhumaan miehen vaimolle. Monet veljistä olivat yrittäneet, mutta nainen oli aina tarttunut ensimmäiseen käsiinsä sattuneeseen esineeseen ja heittänyt sillä tulijoita. Nyt näin tilaisuuden naisen tavoittamiseksi. Pyysin mieheltä, että saisin nostaa hänen kuukausipalkkansa ja viedä sen vaimolle, jolle kerrottaisiin asiasta. Hän tarvitsi rahaa, joten hänen olisi otettava minut vastaan.

Seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä ilmestyin vaimon ovelle. Hän odotti, että vain ojentaisin rahat hänelle. Mutta minulla ei ollut kiirettä. Kerroin hänelle olevani janoinen ja pyysin lasillisen vettä. Tällä tavoin onnistuin pääsemään sisälle, missä istuuduin. Nainen odotti kaiken aikaa, että antaisin hänelle rahat. Aloin jutella kuumasta, kuivasta säästä jonka olimme saaneet. Pyysin toisenkin lasillisen. Sitten kerroin hänelle kuulleen hänen suuresta vastenmielisyydestään juutalaiskristittyjä kohtaan ja että ymmärsin hyvin hänen asenteensa. Olin ollut samanlainen useita vuosia ja ymmärsin hyvin, millaiseen syntisten joukkoon olin liittynyt. Nainen hörästi korviaan. Aloitin pitkällisen kertomukseni joukosta hurskastelijoita ja luopioita ja kerroin kuinka epäjohdonmukaisia he olivat ja kuinka heidän sanansa ja tekonsa olivat kilometrien päässä toisistaan. Olimme nyt yhteisellä maaperällä. Olin kosketellut asiaa, joka löysi kaikupohjan hänen sydämestään.

Hänkin esitti tuntemiensa juutalaiskristittyjen syntejä. Tuomitsimme yhdessä heidän rikkomuksensa ja tulimme loistavasti toimeen keskenämme. Annoin hänelle rahat. Nyt minulla oli pääsy hänen kotiinsa, koska hän oli löytänyt minussa sukulaisielun.

Palasin useita kertoja. Ensimmäisellä kerralla puhuin vain juutalaiskristittyjen heikkouksista. Toisella kerralla tein samoin. Sitten lisäsin, aivan kuin olisin sen juuri keksinyt: "Niin

olemmehan me kaikki oikeastaan syntisiä. Emmeköhän mekin, te ja minä, ole tehneet syntiä?" Jokaisella käynnilläni hänellä oli vähän enemmän tilaisuutta mietiskellä *meidän* syntejämme ja vähän vähemmän toisten ihmisten.

Jonkin ajan kuluttua olin edistynyt niin paljon, että onnistuin taivuttelemaan vaimon osallistumaan erääseen kokoukseen. Hän oli hyvin hämillään, koska tunsu maineensa. Mutta olin valmistellut veljiä huolella ja kertonut, kuinka nainen tulisi ottaa vastaan. Yhden piti antaa hänelle virsikirja; toisen katsoa, että hän sai paikan ikkunan läheltä. Yksi sisarista kysyi hänen reumatismistaan ja kertoi, ettei ikkunapaikka ollut hyväksi, koska siellä veti. Kaikkien nuorten piti tervehtiä häntä kunnioittaen. Nainen oli innoissaan kokouksen päätyttyä ja tuli kääntymykseen melko pian.

Hänen miehensä ei tiennyt tästä mitään. Kun hän palasi, vaimo pyysi silmät kyynelissä mieheltään anteeksi. Mies oli kärsinyt hiljaa kaksikymmentä vuotta. Nyt kun hänen ei enää tarvinnut hillitä itseään, hän antoi tulla ulos kaiken sisällään pitämänsä. Läksytys oli perusteellinen.

Nainen ei kauhistunut; hänestä tuli rakastava ja uskova sisar ja hän ylitti miehensä monin tavoin kristillisyydessä.

Jumala valitsee ihmisiä, joista maailma ei paljoa toivo – yksinkertaisia sieluja, jotka ovat kompastuneet ja jotka tietämättömyyttään ovat joutuneet pahan uhreiksi. Seurakuntamme koostui enimmäkseen yksinkertaisista ihmisistä.

Jeesus sanoi: "Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, että olet salannut nämä viisailta ja ymmärtäväisiltä ja ilmoittanut ne lapsenmielisille" (Matt. 11:25). Miksi on näin? Uskon, että Jumalalle on tärkeää, ettei Hänen sanomaansa vääristetä, sanomaa, jonka on määrä esittää niin suurta osaa meidänkin ajassamme. Intellektuellit kykenevät vain harvoin välittämään sanoman juuri sellaisena kuin ovat sen vastaanottaneet, ilman henkilökohtaista tulkintaa; kun taas yksinkertaiset, oppimattomat ihmiset välittävät sitä uskollisesti. Mutta vaikka joukossamme ei ollutkaan montaa intellektuellia, se ei tarkoita, etteikö heitä olisi ollut lainkaan.

Näissä vaikeissa olosuhteissa lähetyksemme teki paljon muuta-kin kuin saarnasi evankeliumia juutalaisille.

Kun Saksan armeija miehitti Romanian, pidimme velvollisuutenamme, rakkaudesta vihollisiamme kohtaan, ottaa erityispainoksen Johanneksen evankeliumista ja jakaa sitä ilmaiseksi saksalaisille sotilaille. Saatuaan sen kadulla käteensä he myönsivät odottaneensa melkein mitä tahansa Romaniassa, mutta eivät sitä, että juutalaiset jakaisivat heille siellä ilmaiseksi Jumalan Sanaa!

Kun Bukarestia pommitettiin, aloin järjestelmällisesti saarnata pommisuojoissa tavoittaen siten sekä juutalaisia että romanialaisia Jumalan Sanalla.

Kun ensimmäiset venäläisten suorittamat ilmahyökkäykset tulivat, minä ja kuusi muuta veljeä olimme pidätettyinä. Meitä kuulusteltiin parhaillaan oikeudessa hälytyksen tullessa. Meitä lähdettiin heti viemään vartijoiden saattamina pommisuojaan, ja tuomarit, asianajajat ja yleisö seurasi perässä. Kun ensimmäiset pommit alkoivat putoilla, ehdotin: "Polvistukaamme ja rukoilkaamme yhdessä." Kaikki polvistuivat, mukaan lukien upseerit ja vartijat. He ristivät kätensä minun rukoillessani. Sitten saarnasin siitä, kuinka meidän olisi oltava aina valmiita kohtaamaan Jumala. Kaikki kuuntelivat kunnioittaen.

Kun hälytys oli ohi, vartijat tarttuivat meitä kauluksesta ja veivät takaisin oikeussaliin. Jälleen kerran seisoin tuomarin edessä, joka vain neljännestuntia aikaisemmin oli polvistunut käskystäni ja vastasin hänen kysymyksiinsä.

Vapautumisemme jälkeen aina kuullessamme ilmahälytyksen juoksimme nopeasti suureen pommisuojaan ja saarnasimme. Kerran juoksimme sisar Olgan kanssa suuren asuinkorttelin pommisuojaan. Vaikka oli kiellettyä olla kadulla, kun hälytys oli annettu, tunsin äkkiä, että meidän pitäisikin lähteä toiseen suojaan. Talo, josta olimme poistuneet, tuhoutui pommituksessa haudaten monia raunioihinsa.

Erään toisen hyökkäyksen aikana sisar Olga ja minut pidätettiin sodanvastaisen propagandan levittämisestä saarnaamisen varjolla. Jälleen kerran pääsimme vapauteen maksamalla melkoiset lahjukset.

Toimintamme oli moninaista. Autoimme ortodoksikirkon

lahkolaisiksi kutsumia veljiä. Koska he olivat adventisteja tai baptisteja, heidät lähetettiin vankilaan, ja joskus he joutuivat kestäämään hirvittävää kidutusta. Onnistuimme vetoamaan heidän puolestaan Ruotsin suurlähettilään avulla.

Monesti autoimme mooseksenuskoisia ja kristittyjä juutalaisia, jotka oli pakotettu raskaaseen työhön ilman minkäänlaista palkkaa. Silloin tällöin jotkut heistä olivat onnistuneet yön tunteina raapimaan kokoon jotain henkensä pitimiksi. Jouduin myös joskus rauhoittamaan veljiemme omaatuntoa. Eräällä heistä oli laitton työpaja, missä hän valmisti öisin hedelmäkoreja. Hän puursi kaikki päivät ilman korvausta valtiolle, joka ei antanut hänelle edes ruokaa. Miten hän olisi muuten voinut elättää vaimonsa ja viisi lastaan?

Joitakin veljiä ei voinut kuin ihailla. Näissä hirvittävässä olosuhteissa he suorittivat kansalaisvelvollisuutensa eivätkä halunneet rikkoo yhtä ainutta fasistihallituksen antamaa määräystä. Mutta minun oli selitettävä heille, että Raamatun mukaan viranomaisten tuli rangaista paha ja palkita hyvä. Jos he tekivät päinvastoin, silloin meidän ei tarvinnut totella heitä.

Kaiken aikaa teimme sellaista, mistä rangaistuksena oli kuolemantuomio: autoimme juutalaisia rajan yli Unkarista ja pelastimme lapsia getoista.

Sodan loppuilla pieni Jassyn yhteisömme oli vaarassa. Pelkäsimme, että saksalaiset perääntyessään alkaisivat uuden pogromin. Junat olivat täynnä venäläisten alta pakenevia romanialaisia. Juutalaiset eivät saaneet matkustaa. Eräs tuttavani, korkeaarvoinen armeijan upseeri, pidatti kaikki yhteisömme jäsenet tekaistuina syyttein. Eräs veljistä, joka oli sotilas ja aseistettu, määrättiin saattamaan "valtion pettureita" erityisesti heitä varten varatussa vaunussa. Bukarestin rautatieasemalla pidätysmääräys revittiin ja pidätetyt henkilöt luovutettiin vaimoni huostaan. Monet romanialaiset veljet vaaransivat henkensä auttaakseen meitä tällä tavoin.

Mitä rohkeuteen tulee, babylonialainen Talmud sanoo: "Tooran sanat (jumalallinen laki) annetaan vain hänen suojaakseen, joka on valmis kuolemaan niiden puolesta. Sillä Numeri'ssa on kirjoitettu: "Tämä on laki: kun joku kuolee..." (4 Moos. 19:14).

Jeesus opetti ihmisiä synagogissa. Hän odottaa opetuslapsiltaan samaa ja varoittaa heitä: "...ja synagoogissaan he teitä ruoskivat" (Matt. 10:17). Tämä edellyttää, että närkehtytämme kuulijoitamme saarnoilla, jotka tarkoituksellisesti hyökkäävät heidän ennakkoluulojaan ja – asenteitaan vastaan.

Juuri näin me teimme.

Oli perjantai-ilta: juutalaiset olivat varhain koolla synagogissaan lukeakseen Pyhää Kirjaa tai väitelläkseen keskenään ennen jumalanpalveluksen alkua.

Istuuduin rabbin viereen ja kysyin niin kovalla äänellä, että lähellä istujatkin saattoivat kuulla: "Rabbi, minulle on kerrottu, että on olemassa kirja, jonka juutalainen, muistaakseni Jesaja niminen, profeetta on kirjoittanut. Onko se lukemisen arvoinen?"

"Mikä kysymys!" hän vastasi. "Kunpa vain lukisitkin sen! Sen sisältö on puhdasta kultaa."

"Rabbi, olen lukenut monta kirjaa, joista luulin löytäväni arvokkaita asioita vain havaitakseni tulleeni petetyksi. Oletteko varma, ettei näin ole Jesajan kirjan suhteen?"

"Nuori mies, jo pelkkä ajatuskin sellaisesta on syntiä. Itse asiassa kirjaa ei ole kirjoittanut Jesaja, vaan Itse Jumala. Jesaja oli vain pelkkä kynä.

"Rabbi, mistä voin löytää Jesajan kirjan?"

Hän veti sen hyllystä ja ojensi minulle. Ennen kirjan avaamista pyysin häntä vielä kerran vakuuttamaan, että se todella sisälsi Jumalan omia sanoja.

Sitten avasin luvun 53 ja kysyin: "Rabbi, kehen tässä viitataan?" ja luin ääneen jakeen, jossa kuvataan kärsivää Herran Palvelijaa. "Tämä kuvaushan sopii täysin Jeesukseen", sanoin. "Hänen täytyy olla Messias."

Rabbi huudahti: "Sinun ei pidä lukea tuota lukua, vaan pikemminkin luku 11."

Käännyin juutalaisiin päin. "Rakkaat ystävät! Olette kuulleet rabbin vahvistavan, että tämän kirjan jokainen sana on Jumalan omaa sanaa. Silloin myös tämän Jeesuksen kärsimyskuvausten täytyy olla Jumalan innoittama."

Rabbi lähti vihasena synagogasta paiskaten oven kiinni jäljessään. Hän varmaan ajatteli, että olisin kyllin kohtelias lähte-

äkseni myös, mutta sen sijaan jäin selittämään juutalaisille Jesajan profetiaa.

Eräänä toisena perjantaina mukaamme synagogaan lähti joukko romanialaisia veljiä. Erään kuuluisan rabbin oli määrä saarnata sinä iltana. Kun jumalanpalvelus oli ohi, yksi veljistä kysyi: "Olisitteko ystävällinen ja kertoisitte, mitä synagoganne oven yläpuolella lukee. Olen romanialainen enkä ymmärrä tekstiä." Rabbi vastasi: "Se on jae profetiakirjoituksista: 'Minun huoneeni on kutsuttava kaikkien kansojen rukoushuoneeksi'." Veljemme kysyi hämmästyneellä äänellä: "Mutta jos teidän synagoganne on määrä olla kaikkien kansojen rukoushuone, miksi te mutisette heprean kielellä kaiken aikaa – kielellä, jota juutalaisetkaan eivät täällä ymmärrä? Kenties te salaatte totuuksia, joista teidän pitäisi kertoa myös meille." Rabbi poistui synagogasta.

Sitten toinen romanialainen nousi ylös ja saarnasi hyvän uutisen Jeesuksesta. Itse tunkeuduin ortodoksijuutalaisten pariin, joiden romanian kielen tuntemus ei ollut kovinkaan hyvä ja käänsin saarnan jiddišiksi. Meitä kaikkia kuunneltiin tarkkaavaisesti.

Raamattu kertoo, että jos käyttäydymme näin, meitä ruoskitaan synagogissa. Näin ei tapahtunut meille. Sen sijaan joukko juutalaisvihamiehiämme päätti tehdä sen omassa kirkossamme.

Pastori Solheim tuli Bukarestiin, minne Norjalainen Israel-lähetys oli perustanut asemapaikkansa. Olimme koristelleet rakennuksen, joka oli ennen kuulunut Anglikaaniselle juutalais-lähetykselle, ja aioimme nyt vihkiä sen kirkoksi. Olimme kutsuneet erään johtavan bukarestilaisen pianistin soittamaan ja kiinnitimme ilmoituksia kaikkialle kaupunkiin kutsuen juutalaisia seremoniaamme.

Sunnuntaiaamuna kirkko, johon mahtui parhaimmillaan viisi sataa ihmistä, oli täynnä juutalaisia. Saattoi selvästi aistia, että jotkut heistä olivat tulleet pahoin aikomuksin.

Solheim saarnasi tavalliseen tyyneen tapaansa ja häntä kuunneltiin tarkkaavaisesti. Minä otin puolestani härkää sarvista ja kerroin juutalaisille, mitä Jumala tarkoitti julistaessaan profeetta Jesajan kautta: "Mihin pitäisi teitä vielä lyödä?" (Jes. 1:5) Vanhuksemme oli kaasutettu, lapsemme poltettu uuneissa. Tämä ei voinut tapahtua Jumalan valitulle kansalle, josta on kirjoitettu, että kuka tahansa häneen koskee, koskee Jumalan silmäterään, ellei sitten hänen ja Luojan välille ollut syntynyt va-

kava ristiriita. ”Synagogan rukouskirjassa palvojat lausuvat toistuvasti, että kansaamme on kohdannut ylenpalttinen kärsimys syntiemme tähden. Kääntykää siis pois suuresta synnistänne, siitä, että olette hylänneet Messiaan, jonka Jumala oli antanut kansallemme, jotta Hänen vihansa kääntyisi meistä pois. Kuulkaa, mitä Mooseksen laissa on kirjoitettu: ’Herra (ei natsit) on lähettänyt sinun sekaasi kirousta, hämminkiä ja uhkaa, mihin tahansa ryhdyt, kunnes äkisti tuhoudut ja hukut töittesi pahuuden tähden, kun olet minut hyljännyt’ (5 Moos. 28:20).

”Toora kertoo meille, että tuho iskee meihin ’pahojen tekojemme’ tähden eikä vainoojiemme pahuuden tähden. Varmastikin Jeesuksen, lihaksi tulleen Jumalan, kieltäminen on näkyvin merkki erehdyksestämme?”

Laupias samarialainen pesi haavoittuneen miehen vammat öljyllä ja viinillä. Solheimin tehtävä oli käyttää öljyä, lievittää tuskaa. Minun tehtäväni oli kylvettää haavoja alkoholilla. Toinen ei riitä ilman toista, mutta viinin siveleminen avoimiin haavoihin sattuu.

Etukäteen sovitusta merkistä puhkesi valtaisa huuto- ja vihelyskuoro ja vallalle pääsi yleinen hämminki, mikä muistutti mieliimme Stefanuksen todistuksen vaikutuksen. ”...he kiristivät hänelle hampaitansa” (Apt. 7:54). Melu oli hirvittävä. Joukko juutalaisia ryntäsi minua kohti. Mutta vaimoni, joka oli ennakoanut tilanteen, oli järjestänyt lujan suojan saarnatuolin eteen, eikä minuun päästy käsiksi. Pastori Solheim kuiskasi minulle iloisesti: ”Hyvä, että näin tapahtuu; tästä näkee Jumalan sanan liikuttaneen heitä. Paljon pahempi on välinpitämätön kuulijakunta.”

Tällaista ei tapahtunut ensimmäistä kertaa lähetyksemme historiassa. Pastori Adeneyn aikana nuoret juutalaiset olivat rikoneet ikkunat jumalanpalveluksen aikana ja tanssineet kirkossa. Olimme tottuneita tällaiseen emmekä pelästyneet. Kun veljet yrittivät rauhoittaa riehuja, nämä hyökkäsivät heidän kimpuunsa. Mutta veljet eivät aikoneet antaa periksi. Eräs tukeva sisar otti kengän käteensä ja huiski sillä ympäriinsä kaikin voimin. Seurauksena oli yleinen mekastus, jota kesti parisen tuntia.

Iltapäivällä saimme uusintaesityksen, ja tätä jatkui muutama seuraavan sunnuntain ajan, kunnes meidän oli pakko turvautua poliisin apuun palauttaaksemme järjestyksen.

Tämän kaiken keskellä ymmärsin, miksi jonkun täytyi huo-

lehtia Stefanuksen murhaajien vaatteista. Oli totta, että nämä kiivailivat Mooseksen lain puolesta, mutta se ei estänyt heitä varastamasta kollegan vaatteita, jos vain mahdollista. Hälinän aikana hyökkääjiltämme katosi tavaroita, joita nämä tulivat takaisin etsimään; mutta turhaan, koska heidän omansa olivat ne vieneet.

Kun viimein saimme olla rauhassa, nuhtelin veljiä heidän käyttämästään väkivallasta ja muistutin heitä, mitä Jeesus oli sanonut toisen posken kääntämisestä. He vastasivat: "Kyllä se käy, jos minua lyödään, mutta kun lyödään pastoriaamme, silloin niille on opetettava läksy, joka ei koskaan unohdu!"

Voiman käyttö on koetinkivi, joka osoittaa, onko mies todella päättänyt taistella oikeuden puolesta. Mutta joskus on paikallaan käyttää pientä "kuritusta" ihmisen omaksi hyväksi.

Eräänä sunnuntaina otin puhutteluuni juutalaisen, joka oli jo kauan käynyt kokouksissa, mutta kieltäytynyt kääntymästä; pakotin hänet polvilleen. Sanoin hänelle: "Et saa nousta ylös, ennen kuin olet antautunut Herralle!" Hän rukoili. Tuosta tapahtumasta on kulunut kaksikymmentä vuotta ja hän ja hänen perheensä ovat uskovia.

Tuona riitojen repimänä aikana saimme voimaa paastosta ja koko yön kestävästä rukoushetkistämme. Rukouksessa tapahtuu jotakin kaiun tapaista. Kun painaa pianon kosketinta, kaikkien huoneessa olevien pianojen vastaavat koskettimet alkavat väristä. Samoin on silloin, kun ilmaisemme oikean toiveen hartaassa rukouksessa: yhdessä toisten kanssa liikutamme enkeleitä, joita innoittaa sama toive.

EPÄTAVALLISIA ILMIOITÄ

Niin kutsutut parapsyykkiset ilmiöt, kuten telepatia, selvänäköisyys, erilaiset näyt, spiritualismi jne. ovat tänään tieteellisen tutkimuksen kohteina monissa yliopistoissa. Aistien ulkopuolisesta havainnoinnista on tullut laajalti hyväksyttyä.

Tämä mahdollistaa myös sen selittämisen, miten sielun on

mahdollista säilyä ruumiista erottuaan. Jos sielu voi viestittää vain fyysisin aistein, silloin sen täytyy ruumiista erottuaan muuttaa jonkinlaiseen välitilaan, jossa ei ole mielihyvää ja tuskaa, ei havainnointia ja mahdollisuutta kasvaa. Parapsyykkisten ilmiöiden tutkimukset ovat osoittaneet, ettei näin ole, vaan että sielulla on omat havainnointi- ja tietolähteensä, koska sillä on ruumiin tilasta riippumattomat ilonsa ja surunsa. Kuoleman jälkeen sielu voi elää riippumatonta elämää.

Kristityt elävät ihmeiden maailmassa. Haluan kertoa joistain meille tapahtuneista merkittävistä asioista.

Olin eräänä talvi-iltana matkalla vaimoni kanssa kotiin. Tähdet loistivat epätavallisen kirkkaasti ja sanoin: ”Juuri tällaisena iltana, kun tähdet loistivat taivaalla niin kuin nyt, Jumala käski Aabrahamin telttansa ulkopuolelle ja sanoi ”Katso taivaalle ja lue tähdet, jos ne taidat lukea... Niin paljon on sinulla oleva jälkeläisiä” (1 Moos. 15:5).

Jumalan Henki oli voimakkaasti läsnä ja vaikutti meihin molempiin syvästi. Lähdimme myykinä hämmästyksestä kiiruhtamaan kotiin. Tuon esi-isällemme annetun lupauksen suurenmoisuus oli miltei enemmän kuin saatoimme kestää.

Asuimme pohjakerroksessa ikkunoiden ollessa kadulle päin. Eräänä yönä noin kahden paikkeilla heräsimme molemmat yhtäaikaa. Aivan kuin olisimme kuulleet jonkun koputtavan ikkunaan ja huutavan. Kuiskailimme toisillemme: ”Se kuulostaa Anutzalta”, hän oli eräs uskonsisariamme. Mutta samalla pelkäsimme, että siellä olisikin poliisi. Kuuntelimme. Nyt ei kuulunut hiiskaustakaan. Nukahdimme uudestaan. Hetken kuluttua heräsimme uudestaan samanlaiseen merkilliseen tuntemukseen. Jälleen nukahdimme. Herätessämme kolmannen kerran kuulimme molemmat selvästi lausutut sanat: ”Rakastan teitä iankaikkisella rakkaudella”.

Makasin eräänä aamuna sohvalla. Tämä tapahtui ensimmäisen vankeuteni jälkeen. Minulla oli tuberkuloosi sekä keuhkoissa että selkärangassa ja jouduin viettämään melkoisesti aikaa makuulla. Äkkiä minulle tuli selkeä tunne jonkin näkymättömän pahan läsnäolosta. Huusin kauhuissani: ”Mene ulos, ja merkkinä siitä, että sinä, itse pahuus, olet ollut täällä, läimäytä ovi kiinni mennessäsi!” Ovi aukeni, ja sulkeutui jälleen ihmisen käden koskettamatta. Olin vapaa!

Eräänä päivänä olin kävelyllä Bukarestin kapeilla kaduilla. Kello oli noin yksitoista aamupäivällä, ja kadut olivat täynnä

ihmisiä. Äkkiä koin vastustamattoman halun ottaa esille tätekynäni ja muistivihkoni. Nojauin tolppaa vasten ja aloin kirjoittaa, aivan kuin olisin ottanut sanelua vastaan. Olin hämmästynyt kirjoittamastani. Puolen tunnin kuluttua olin saanut valmiiksi kirjaluonnoksen. Kirjasta otettiin aikanaan kolme painosta ja se sai loistavat arvostelut. Sen nimi on *Ihmissielun peili* ja se käsittelee kristillistä psykologiaa, aluetta, joka ei tuohon aikaan mitenkään erikoisesti kiinnostanut minua.

Eräs suotuisan vastaanoton saanut artikkelini oli nimeltään *Paimen erehdyksen kalliolla*, jonka näin unena. Minun tarvitsi vain kirjoittaa uneni paperille.

Eräänä yönä uneksin täydellisen saarnan, jonka aiheena oli kristittyjen väliset riidat. Se osoittautui profeetalliseksi, koska melko pian seurakuntaamme koetteli vakava riita.

Eräänä päivänä joukko eri tunnustuskuntiin kuuluvia kristittyjä oli koolla meillä kotona. Poikani, joka silloin oli noin nelivuotias, leikki samassa huoneessa. Veljet alkoivat kiistellä oppikysymyksistä. Keskustelun käydessä kuumana poikani, joka yhä leikki lattialla, huusi: "*Kardia kai psyche mia*" (ilmaus oli vanhaa kreikkaa ja löytyy Apostolien teoista, missä ensimmäisistä kristityistä sanottiin: he olivat "yksi sydän ja yksi sielu"). Veljet keskeyttivät väittelynsä ja kysyivät minulta, mitä sanat tarkoittivat. Selitin, ja riita loppui siihen paikkaan. Sanat olivat tulleet juuri oikeaan aikaan.

Voin antaa vain yhden selityksen tapahtumalle. Olin lukenut Uutta testamenttia kreikaksi, ja koska pidän erityisesti tästä ilmaisusta, olin lukenut sen vaimolleni ja selittänyt sen merkityksen. Selitys oli ilmeisesti upponnut poikani alitajunnan kätköihin, ja koska tämä oli kiinnostunut uskonnosta jo hyvin varhain, hänen oli täytynyt rekisteröidä se leikkiensä keskellä. Ihmeellistä oli se, että hän lausui sanat juuri oikeaan aikaan.

Kerran sain näyn. Näin itseni kadulla kävelemässä. Olin täynnä iloa. Edessäni kulki vanha mies kantaen vaivoin kahta pakettia. Ääni sisälläni sanoi: "Ota toinen paketeista vanhuksesta." Tein niin. Paketti oli hyvin raskas. Iloni väheni huomattavasti. Sitten ääni sanoi: "Ota toinenkin paketti." Tein sen. Nyt jo hikoilin taakkani alla. Ylevä mielialani oli mennyttä, kun taas vanhus iloitsi ylenpalttisesti.

Bukarestissa asusti intialainen hypnotisoija, joka oli naimisissa puolijuutalaisen naisen kanssa. Mies oli adoptoinut juutalaisen tytön, vaimonsa tyttären tämän ensimmäisestä avioliitosta.

Tyttöä ei ollut kastettu. Kun fasistihallitus tuli valtaan, mies pyysi, että kastaisin tytön kuvitellen toimituksen pelkäksi muodollisuudeksi. Kun hän ymmärsi, että vaadimme kääntymyksen ennen kastamista, hän luopui ajatuksesta. Hän ei enää käynyt luonamme, ei myöskään tyttö, vaikka Kristus kiinnostikin häntä.

Tyttö meni tapaamaan nyt ortodoksipappia ja kysyi tältä: ”Mitä minun pitää tehdä, että pelastuisin?” (Tämä tapahtui natsien aikana, kun juutalaisten kastaminen oli kiellettyä.) Pappi vastasi: ”Oletko juutalainen; silloin se on vaikeaa. Mutta lähetä kuitenkin anomus patriarkaattiin. On mahdollista, että he antavat luvan.” Tyttö ei lähettänyt anomustaan, vaan kaatoi itse vettä päänsä päälle sanoen: ”Minä kastan itseni Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.” Tämä tyynnytti hänen sisimpänsä silloin.

Vuodet kuluivat. Eräänä sunnuntaiaamuna polvistuin ennen kirkkoon lähtöä pyytämään Jumalan siunausta saarnalleni. Samassa kuulin selvän äänen sanovan: ”Valmistamasi saarna ei sovi tälle päivälle. Sinun tulee saarnata kirstinuskosta ja hypnoosista.” Kiistelin äänen kanssa väittäen, etten ollut valmis saarnaamaan tuollaisesta aiheesta. Aikaa oli enää varttitunti kokouksen alkuun. Ja kenelle minä sitten saarnaisin tuollaisesta aiheesta? En pystynyt keksimään ketään, joka olisi ollut aiheesta kiinnostunut. Mutta tottelin ääntä. Matkalla kirkkoon kokosin hätäisesti mielessäni joitakin ajatuksia.

Kokouksen jälkeen eräs nuori nainen lähestyi minua, mutta en tunnistanut, kuka hän oli, kunnes hän kertoi olevansa hypnotisoijan nyt jo aikuinen tytär. Hän kysyi: ”Kuinka tiesitte, että tulisin tänne tänään ja mikä sai teidät valmistamaan saarnan aiheesta, joka oli aivan erityisesti minua varten, joka olen kasvanut hypnotismin vaikutuspiirissä?”

Tyttö oli ollut sairaana viikon ja luvannut Jumalalle, että jos hän toipuisi, hän tulisi kirkkoomme. Kastoin hänet. Hän toi myös äitinsä kokouksiimme, ja tämäkin kääntyi ja hänestä tuli juhlistu kristillinen runoilija, joka julkaisi kaksi kokoelmaa Jeesuksen kunniaksi.

Tytöstä tuli rohkea työntekijä Jumalan viinitarhaan. Odottamatta hän sai luvan saarnata evankeliumia Bukarestin naisvankilassa. Hän vei mukanaan myös aineellista apua, koska vangit kärsivät hirvittävästi ruoan puutteesta. Tämän jälkeen hän vieraili vankilassa usein.

Vankilassa, jossa kävin usein hänen kanssaan, minulle sattui jotain hyvin mielenkiintoista.

Joitain vuosia aikaisemmin kävellessäni kadulla erään juutalaisen veljen kanssa, olin nähnyt ennustajan plakaatin, jossa tämä kerskui näkevänsä kaiken ihmisen menneisyydestä ja tulevaisuudesta. Nimestä päätellen hän olisi voinut olla juutalainen.

Menimme molemmat hänen luokseen. Hän kysyi, mitä halusimme. Kerroin itsekkin olevani ennustaja ja että olin tullut katsomaan häntä kollegana enkä asiakkaana. Hän ilahtui ja pyysi palvelijatartaan keittämään kahvit. Nainen käytti kortteja ennustamisessaan. Minä kerroin käyttäväni erästä kirjaa, Raamattua. Luin hänelle 5 Moos. 18:10: ”Älköön keskuudessanne olko ketään... joka tekee taikoja, ennustelee merkeistä, harjoittaa noituutta tai velhoutta.” Tulkitsin jakeen hänelle ja päätin keskustelumme sanoihin: ”Ellet sinä käänny, joudut kadtukseen. Olen kertonut sinulle nyt kohtalosi, ja se on Jumalan oma ennustus.”

Kaksi päivää myöhemmin luin lehdestä, että palvelijatar oli murhannut ennustajan ja tämän sisaren rahan vuoksi. Vuosia myöhemmin tapasin palvelijattaren uudelleen, vankilassa. Hän oli kääntynyt ja oli nyt sisaremmeni.

Kerron vielä erään epätavallisen tapahtuman.

Eräs sokea mooseksenuskoinen juutalainen nainen, avioitui romanialaisen sokean miehen kanssa. He eivät olleet koskaan nähneet toisiaan. Mutta siitä huolimatta toinen nainen sotki heidän välinsä. Sokea mies jätti vaimonsa ja asettui asumaan vieraan naisen kanssa. Sokea nainen oli köyhä ja epätoivoinen ja päätti riistää hengen itseltään. Hän kokosi vähitellen pienen varaston unilääkkeitä. Eräänä iltana hän sulatti ne veteen, mutta – kuten hän myöhemmin kertoi – juuri kun hän oli juomaisillaan lasista, hän näki aivan selvästi Jeesuksen huoneessa. Tämä sanoi hänelle: ”Se mitä olet tekemässä on väärin. Minä näytän sinulle paremman tien.” ”Millaisen tien?” nainen kysyi. ”Elämä on valunut ohitseni, eikä minulla ole enää mitään toivoa mistään.” Jeesus vastasi: ”Tee niin kuin sanon, ja tulet onnelliseksi. Mene tuon toisen naisen luo ja pyydä häntä tulemaan miehesi kanssa asumaan taloosi ja ole hänen palvelijattarensa. Palvele heitä rakkaudella ilman mustasukkaisuutta ja minä teen sinut onnelliseksi.

Nainen noudatti neuvoa, ja nuo kaksi muuttivat hänen luok-

seen. Hän huolehti heistä kaikin mahdollisin tavoin.

Näkynsä jälkeen sokea nainen kiinnostui Jeesuksesta. Hän kääntyi ja hänet kastettiin. (Mielenkiintoista on se, että kastoin juutalaisia, mikä oli tuolloin lailla kielletty, kääntyneen antisemitin talossa.) Nainen sai sokeain Raamatun ja löysi lohdun Vapahtajastaan ja pääsi kaikesta murheestaan. Myöhemmin hänen miehensä riitautui toisen naisen kanssa ja elämä palasi entiselleen.

Kaikki sujui hyvin, kunnes lääkäri, joka oli seurakuntamme jäsen, alkoi hoitaa naista yrittäen palauttaa hänen näkönsä. Heti näön palaututtua jonkin verran, nainen kiinnostui tämän maailman asioista. Hän unohti näkynsä ja sovituksen, josta oli iloinnut.

Eräs korkeassa asemassa Romanian kommunistihallinnossa ollut mies menetti virkansa väärän ilmiannon seurauksena. Epätoivoissaan hän työnsi puukon mahaansa ja romahti verilammikkoon. Yksi veljistämme asui hänen naapurissaan. Istuutuessaan ruokapöytään hän äkkiä sai selittämättömän pakon kiiruhtaa miehen asuntoon. Hetkessä hän tajusi tapahtuneen ja huusi: "Haluatko joutua saatanan käsiin?" Auttaessaan miestä hän kertoi samalla Jeesuksesta. Mies säästy. Mutta kuka oli käsenyt veljen tulla hänen asuntoonsa? Tämä kysymys ja saatanaista saatu varoitus panivat hänet ajattelemaan. Tänään hän on yksi uskonveljistämme ja todistaa Jeesuksesta Israelissa.

Meille tällaiset asiat olivat normaalia kristityn elämää. Sekä vaimoni että poikani ovat nähneet Jeesuksen kodissamme. Poikani näki Hänet ollessaan neljän tai viiden vanha. Hän kertoi meille siitä vasta paljon myöhemmin. Hän ei hämmästynyt nähdessään Jeesuksen eikä pitänyt tarpeellisena kertoa siitä kenellekään.

Jumala tekee työtään ihmisten elämässä monella tavalla ja usein salatusti. Hän on levittänyt rakkauttaan kaikille luoduille ja kaikkiin tapahtumiin, ja tällä tavoin Hänet voidaan nähdä jokaisessa kadun kerjäläisessä samoin kuin kauniissa kukkasessa. Me näemme Jumalan oikein, kun näemme Hänet kaikkialla, enkä missään tapauksessa väitä, että tällaisten epätavallisten ilmiöiden kokeminen olisi välttämätöntä kristitylle.

6. Keskusteluja sionistien ja muiden juutalaisten kanssa

JUUTALAISTEN SYNNIT

Sodan aikana Kansainvälinen Punainen Risti oli järjestänyt juutalaisten muuton Palestiinaan. Kun kysymys kristittyjen juutalaisten lähettämisestä nousi esille, eräs sionistijohtaja nousi voimakkaasti vastustamaan sitä: ”Emme halua luopioita. Heitämmme heidät kaikki mereen.”

Jouduimme kohtaamaan paljon tämänkaltaista vihamielisyyttä keskusteluissamme johtavien sionistien kanssa. Emme pystyneet ymmärtämään heidän kantaansa, sillä olihan meilläkin kansallisuustunteemme.

Evankeliumeissa Galileaa kutsutaan Jeesuksen kotimaaksi ja Nasaretia Hänen kaupungikseen. Ei Jeesus pitänyt itseään maailman kansalaisena, kuten stoalaiset, vaan juutalaisena, ja Hän rakasti kansaansa. Kristillisyyteen kuuluu kiinteästi eräänlainen nationalismi: halu tehdä työtä oman kansansa hengelliseksi, taloudelliseksi, poliittiseksi ja kulttuurilliseksi parhaaksi. Ellei rakasta omaa kansaansa, kuinka voi rakastaa muita kansallisuuksia?

Juutalaiskristityt olivat jokainen omassa ammatissaan täyttäneet velvollisuutensa kansaansa kohtaan, ja he tekevät sitä yhä Israelissa, täyttäen osansa maan kehittämisessä ja puolustamisessa.

Juutalaiskristityt ovat palvelleet kansaansa hyvin erikoisella tavalla vastustamalla antisemitismia ja tekemällä sen tavalla, johon muut juutalaiset eivät ole kyenneet.

Fasistihallinnon aikana matkustin kerran junassa ainoana matkaseuranani juutalaisia liikemiehiä. Kerroin heille Jeesuk-

sesta, mutta he eivät olleet kiinnostuneita. Ploestissa osastoon tuli istumaan kookas fasisti. Hän näytti melkein haistavan, että olimme juutalaisia ja alkoi suoraa päätä käyttäytyä loukkaavasti puhutellen meitä ”ympärileikatuiksi”, ”kiehkuraposkiksi” jne.

Toiset sietivät sitä vaiti. Annoin miehelle aikaa rauhoittua ja avasin sitten Raamattuni ja näytin hänelle joukon jakeita, jotka todistivat Jeesuksen juutalaiseksi. Kerroin hänelle, että evankeliumi mainitsee Jeesuksen ympärileikkauksen. Kristityt uskovat, että Korkea Veisu on profeetallinen kirja Jeesuksesta. Siinä lukee: ”...pääni on kastetta täynnä, kiharani yön pisaroita” (K.V. 5:2). Niinpä Jeesuksellakin on täytynyt olla poskikiharat. ”Jos pilkkaatte juutalaisia”, sanoin hänelle, ”pilkkaatte samalla Jeesusta.”

Jatkoin: ”Oletan, että jokaisen kristityn tavoin odotatte Kristuksen paluuta. Ensimmäisen kerran tullessaan Hän oli poskikiharainen juutalainen Palestiinassa. Jos Hän päättäisi toisella kertaa tulla poskikiharaisena juutalaisena Romaniaan, te pilkkaisitte ja hakkaisitte Häntä. Millainen kristitty oikein olette?” Hän pyysi anteeksi ja myönsi, että siihen mennessä kukaan ei ollut puhunut hänelle näistä asioista.

Tälläkin tavoin me palvelemme kansaamme.

Mutta meillä on toinenkin velvollisuus: ei riitä, että osoittaa antisemiiteille heidän syntinsä. Juutalaisillakin on kansalliset puutteensa, jotka täytyy heille selvittää.

Emme voineet yhtyä Dubnowin ja Grätzin historianäkemyksiin juutalaisista. Näiden kirjoittajien mukaan juutalaiset ovat olleet oikeassa kaikissa ja kaikkina aikoina tapahtuneissa konflikteissaan muiden kansallisuuksien kanssa. Olemme heidän mukaansa aina olleet syyttömiä uhreja, ja muut vihanneet meitä syyttä.

Historioitsijoilla on taipumus kirjoittaa täsmälleen samalla tavalla muistakin kansallisuuksista, eikä se ole oikein. Minulla ei ole aikaa niille, jotka väittävät, että neekerit, valkoiset, amerikkalaiset tai venäläiset ovat aina oikeassa. Meillä juutalaisilla-kin on syntimme ja juutalaisella synnillä on monta puolta.

Taloudellisesti käytämme häikäilemättä hyväksemme maita, joissa asumme anastamalla suuremman osuuden maan rikkauksista kuin mikä meille oikeutetusti kuuluu lukumääräämme nähden. Tämä on yleistys, eikä suinkaan tarkoita, että kaikki juutalaiset ovat hyväksikäyttäjiä. Monet juutalaisista ovat hy-

vin köyhiä, jotkut eläen jopa slummeissa. Useimmat juutalaiset ovat rehellisiä kunnon kansalaisia.

Meidän osuuteemme kansantuotteesta löytyy selitys. Juutalaiset elävät etupäässä kaupungeissa ja saavat tästä syystä nauttia niiden korkeasta elintasosta. Toiseksi, heidät suljettiin keskiajalla ammattikiltojen ulkopuolelle, ja siksi monet juutalaiset omistautuivat liike- ja pankkialalle. Tähän päivään asti he ovat näyttelleet suurta osaa monen maan kaupallisessa ja taloudellisessa elämässä ja ovat valtaosaltaan hyvin toimeentulevia.

Pakana, oli hän sitten romanialainen, saksalainen tai ranskalainen, käyttäytyy täsmälleen samalla tavalla kuin juutalainen. ”Antisemitismi on typerien sosialismia”, Engels sanoi kerran, koska se hyökkää vain juutalaisia hyväksikäyttäjiä vastaan ja jättää muut rauhaan. Kun hyväksikäyttäjä kuuluu eri rotuun, sosiaalisesta ongelmasta tulee kansallinen.

Eivät kaikki juutalaiset ole syyttömiä vihaan. On muutakin, mikä nostattaa ihmisten vihamielisyyden. Muihin rotuihin nähden juutalaisilla on suuri älyllinen ylivoima. Yli 60 prosenttia Nobelin palkinnon saajista on juutalaisia, ja kuten olen jo maininnut, monet modernin tieteen saavutuksista ovat suuressa määrin juutalaisten ansiota.

Jos kaikki tämä rikkaus käytettäisiin Jumalan valtakunnan – vanhurskauden, rauhan ja ilon valtakunnan tuottamiseen maan päälle – mikä on juutalaisten erityistehtävä – silloin ihmiskunnan tämänpäiväinen painajainen päättyisi. Kuten apostoli Paavali sanoi, jos maailma tulee sovitetuksi Jumalan kanssa juutalaiset hylkäämällä, mitä muuta heidän armoihin ottamisensa on kuin elämä kuolleista? (Room. 11:15).

Eräs antisemiittisen järjestön jäsen tuomittiin kahdeksikymmeneksi vuodeksi vankilaan. Kohtasimme vankisellissä. Epätoivoisena hän tarttui käteeni ja huusi: ”Tehkää jotakin tälle maailmalle, te juutalaiset! Vain te pystytte siihen.” Monilla ihmisillä on tällaisia odotuksia juutalaisia kohtaan.

Mitä hyötyä on tylsästä veitsestä tai kynästä, josta muste on loppunut tai kellosta, joka ei käy? Mitä hyötyä on juutalaisesta rodusta, joka ei tietoisesti ja järjestelmällisesti täytä osaansa Jumalan valittuna kansana ja tuo valoa maailmaan?

Jeesus sanoi juutalaisille: ”Te olette maan suola; mutta jos suola käy mauttomaksi, millä se saadaan suolaiseksi? Se ei enää kelpaa mihinkään muuhun kuin pois heitettäväksi ja ihmisten tallattavaksi” (Matt. 5:13). Antisemitismi on antanut

meille enemmän kuin riittävästi tällaista kohtaloa. Meitä vastaan on tehty rikoksia, joihin ei löydy mitään puolustusta. Mutta olemmeko täysin viattomia? En väittäisi sitä ainakaan itseni.

KESKUSTELU VANKISELLISSÄ

Kun eristysseiliini kuulin sisäisen naputuskoodimme välityksellä, että uusi Israelin valtio oli syntynyt, suorastaan riemastuin. Päästessäni taas tavalliseen yhteisseiliin keskustelin sionistiliikkeen äärioikeistoon kuuluvan vangin kanssa asiasta. Hän oli vältellyt minua pitkään, koska, kuten hän asian ilmaisi, olimme molemmat kovia pähkinöitä, eikä hän nähnyt mitään mieltä tapaamisessamme. Hän oli voimakas persoonallisuus, joka teki suuren vaikutuksen kanssaihmiisiinsä. Ei kidutus sen enempää kuin kaikkien oikeuksien riistäminenkaan saanut häntä sääliämään itseään. Ne antoivat vain lisäpontta ryhdistäytymiseen ja taistelun jatkamiseen.

Olin saarnannut sellissä Jeesuksen ristiinnaulitsemisesta, ja tätä seurasi keskustelu, jossa hän avoimesti ilmaisi kantansa.

”Jatkuva piehtarointinne Jeesuksen kärsimyksissä on masokismin merkki, ja jatkuva neitseestä syntymisen korostaminen vain kiihottaa sukuviettiä. Normaali mies ei jatkuvasti ajattele tytön neitsyyttä. Se vain osoittaa, kuinka alitajuntanne toimii. Kristinuskko on neurootikkojen uskonto. Se voi kyllä tyydyttää joidenkin sen käännynnäisten uskonnolliset tarpeet, mutta juutalaisuus on elämän uskonto, normaalia elämää kaikessa sen täyteydessä. Sillä ei ole mitään tekemistä ristiinnaulitun Vapahtajan kanssa. Syntimme ovat sovitettut Iisakin uhrilla, jonka Aabraham aikoi suorittaa, mutta jota ei saatettu päätökseen.”

Kysyin häneltä: ”Jos kristinuskko on väärä uskonto ja juutalaiset, Jumalan valittuna kansana, ovat oikeassa, kuinka voit selittää Jumalan ja juutalaisen kansan välisen syvän kuilun? Miksi Jumala on rangaissut meitä ja hajottanut meidät kansojen sekaan?”

Hän vastasi: "Ei Jumala ole meitä rangaissut. Hajaannus on tehtävämme. Getto valmistaa meitä muinaisen uskomme täyttämiseen, jonka mukaan kerran koittaa päivä, jolloin juutalaiset levittäytyvät kaikkeen maahan. Jotta tämä ihanne toteutuisi, meidät on hajotettu kaikkialle maailmaan; mutta emme me elä kirouksen alla."

Huomautin, että tämä on vastoin juutalaisten rukouskirjaa, jossa toistuvasti väitetään: "Syntiemme tähden meidät on ajettu maasta." Se on myös vastoin Vanhan testamentin kirjoituksia: "Mutta jos sinä et kuule Herran sinun Jumalasi, ääntä... teidät temmataan irti siitä maasta, jota sinä menet ottamaan omaksesi. Ja Herra hajottaa sinut kaikkien kansojen sekaan maan äärestä toiseen" (5 Moos. 28:15, 63, 64).

Hän takertui näkemykseensä: "Hajaannuksessa Jumala on aivan yhtä lähellä meitä kuin Hän oli Siinainvuoren juurella. Rabbit, jotka kirjoittivat rukouskirjan, myöntävät syyllisyytensä, koska ovat nöyriä. Ja Mooseksen lausumat kiroukset ovat vain tahra muutoin suuressa luonteessa."

"Lausuiko Mooses sinun mielestäsi nämä kiroukset?" kysyin. "Hänhän väitti, että se oli Jumala."

Mies vastasi: "Ne olivat vain Mooseksen sanoja, emme me ole syyllisiä. Olemme Jehovan lempilapsia ja täytämme Hänen meille antamaansa tehtävää. Sinä olet liittynyt antisemiittien riveihin."

Katsoin viisaammaksi ohittaa viimeisen huomautuksen ja jatkoin: "Ilmeisestikin yrität sanoa, että Israelin tehtävä on levittää Mooseksen lakia, jonka kanssa olet vain osittain yhtä mieltä, ja uskoa Israelin Jumalaan. Mutta sinun on oltava puoliksi sokea, kun et näe, että tämä realisoituu vain Jeesuksen kautta. Missä tahansa maailmalla pakana rukoilee Israelin Jumalaa ja tunnustaa juutalaisen Raamatun jumalallisen auktoriteetin ja juutalaiset profeetat auktoriteetteina, ansio siitä kuuluu poikkeuksetta Jeesuksen perustamalle seurakunnalle eikä suinkaan Moosekseen uskovalle juutalaiselle. Elleivät Moosekseen uskovat juutalaiset ole tehneet muuta syntiä – ja tässä he ylittäisivät taivaan enkelit – ovat he ainakin syyllistyneet tehtävänsä täyttämättä jättämisen syntiin vain puhumalla siitä, mutta jättäen itse tehtävän suorittamisen toisille, lisäten siten syyllisyyttään."

Vastustajani hylkäsi äkkiä teeman jumalallisesta tehtävästä ja pilkkasi aiempaan sanomaansa nähden ristiriitaisesti: "Et enää pysty pitkään valittamaan meistä. Tavoitteemme sionistei-

na on palata maahan, joka oli kerran meidän, ja josta suurta osaa arabit nyt miehittävät väärin perustein. Jätämme teidät omaan rauhaanne. Silloin juutalaiskristittyjen on valittava, ovatko he juutalaisia vai kristittyjä. Jos he valitsevat edellisen, heidän on liitettävä meihin; jos taas jälkimmäisen, heidän on pysyttävä kanssaan samalla tavalla uskovien parissa.”

”Haluamme tulla teidän kanssanne”, vakuutin, ”vaikka tiedän tämän aiheuttavan vaikeuksia, koska haluamme edelleen säilyttää kristillisen vakaumuksemme.”

”Emme halua sekaantua yksityiselämäännne”, hän julisti. ”Te voitte uskoa tai olla uskomatta, aivan kuten haluatte.”

”Juuri siinä vaikeudet syntyvät”, sanoin. ”Kristillistä uskomme ei voi pullottaa sisällemme, eikä se myöskään tyydy vain oman iankaikkisen pelastuksemme varmistamiseen. Se ilmenee todellisessa ajattelussa ja puolueettomuudessa, joka aivan varmasti tekee asiat teille vaikeiksi. Otetaanpa esimerkiksi mainitsemasi arabiongelma. Olisi väärin sanoa, että he ovat anastaneet maan laittomasti. Voisit yhtä hyvin väittää, että amerikkalaiset pitäisi ajaa pois Yhdysvalloista, niin että maa voitaisiin palauttaa intiaaneille. Jos me lähtisimme Palestiinaan, tuntisimme eri tavalla kuin jotkut teistä. Arabit olisivat veljiämme. Me vastustamme šovinismia. Koko Jerusalem ja Israel kuuluvat oikeutetusti juutalaisille, mutta kaikki mahdollinen tulisi tehdä, jotta arabitkin tuntisivat olevansa kotonaan.”

Hän huusi: ”Jos sen teette, saatte kokea sen nahoissanne! Kristityt maat eivät ole käyttäytyneet kristillisesti meitä kohtaan, emmekä salli, että kukaan alkaa kokeilla kristillistä rakkautta vihollistamme kohtaan Palestiinassa, jossa kansalliset etumme ovat vaakalaudalla.”

En antanut hänen tuomita koko kristikuntaa. ”Monet kristityt ovat käyttäytyneet kristillisesti juutalaisia kohtaan. Kaikki pietistit ovat tehneet sen, samoin skandinaaviset luterilaiset ja monet katoliset, sekä papit että maallikot. Niin ovat myös eräät ortodoksisiin kirkkoihin kuuluvat. Olet nopea panemaan merkille kristittyjen huonot piirteet, mutta suljet silmäsi hyviltä. Siellä missä kristinusko on pelkkää muodollisuutta, se saat-
taa hyvinkin kulkea käsi kädessä antisemitismin kanssa. Mutta ei ole epäilystäkään, etteikö löytyisi lukuisia kristittyjä, jotka ovat rakastaneet sinua. Osoittamasi šovinismi ei ollenkaan edusta juutalaisten tuntemuksia. Useimmat kansastamme haluaisivat mieluummin toteuttaa rakkauden ja ymmärtämyksen

politiikkaa. Todellinen sionismi on eettisesti kristillistä, koska taistellessaan juutalaisuuden puolesta, se tuntee samalla ystävyyttä arabeja kohtaan.”

Eräs tunnettu antisemiitti oli tähän saakka kuunnellut hiljaa, mutta keskeytti nyt: ”Sekä juutalaisena että kristittynä te, Wurmbrand, ehkä osaisitte parhaiten selittää meille romanialaisille, onko olemassa jokin meitä pakanoita vastaan kohdistuva juutalainen salaliitto, jota johtaa laiton, Kahal-niminen juutalaishallitus?”

Vastasin: ”Mitään juutalaisten organisoimaa salaliittoa ei ole. Ei-juutalaiset, jos he seuraavat todellisia vaistojaan, tekevät sekä hyvää että pahaa solmimatta siitä mitään etukäteissopimusta. Juutalaiset käyttäytyvät samoin ilman Kahalin olemassaoloakin. Juutalaisten välillä on valtavia eroavuuksia, mitä tulee puolueisiin ja eri suuntauksiin. Kommunistijuutalaiset vangitsevat sionisteja, josta olette nähneet hyviä esimerkkejä. Siitä huolimatta juutalaiset ovat, eivät Kahalin, vaan kansallisuuspiirteidensä yhdistämiä, ja tämä pätee myös muihin kansallisuksiin. Juutalaisuuteen liittyvät erityispiirteet tuottavat joskus arvokkaita tuloksia, joskus taas vähemmän arvokkaita, kuten heidän asenteensa Kristusta kohtaan osoittaa. Tätä asennetta pidämme todellisena kirouksena maailman kansoille, jotka ovat siitä tietoisia sitä kuitenkaan ymmärtämättä, koska se lykkää ainoata mahdollista ratkaisua maailman kriisiin, joka on oikeudenmukaisuudelle ja onnellisuudelle perustettu Jumalan valtakunta ja jonka päänä voi olla yksin Kristus. Kirous tulee muuttaa siunaukseksi käännäyttämällä juutalaiset uskomaan Jeesukseen, koska heidät on kutsuttu olemaan Jumalan pääkanavana Hänen valtakuntansa perustamisessa. Antisemitismikin on kirous, koska se estää juutalaisten kääntymisen.”

Antisemiitti vastasi: ”Ette pysty koskaan pyyhkimään pois juutalaisiin kohdistuvaa vihamielisyyttä. He ovat kykenemättömiä sulautumaan; he tulevat aina pysymään vieraana aineksena kaikissa maissa. Ja kaikilla organismeilla on pyrkimys eliminoida vieraita aineksia.”

Myönsin tämän todeksi: ”Juutalaiset ovat aivan erilaisia kuin muut kansat. Heidän ainutlaatuinen historiansa todistaa sen. Heitä ei voi sulauttaa. Mutta laupiaan samarialaisen vertauksessaan Jeesus opetti, ettei meidän pidäkään sulauttaa itseemme toisia kansallisuuksia, vaan käyttäytyä oikeudenmukaisesti ja ystävällisesti kaikkia kohtaan, olivat he keitä tahansa. Anti-

semitismille ei löydy oikeutusta.”

Antisemiitti väitti että vaikka juutalaiset eivät olleet kykeneviä sulautumaan, halusivat he kuitenkin itse sulauttaa muut omaan mielen- ja hengenlaatuunsa ja aliarvioivat muiden kansallisia tapajärjestelmiä.

Vastasin: ”Te olette jo kärsineet tappion ja elätte täydellisen judaismin tilassa. Jos haluatte päästä eroon juutalaisvaikutteisista, teidän on sanouduttava irti myös kristinuskosta, kapitalismista ja kommunismista; teidän on luovuttava Singer-ompelukoneista, Einsteinin suhteellisuusteoriasta jne. ja palattava takaisin primitiiviseen heimoelämään. Onhan selvää, että ihminen hallitsee luontoa ja että valkoiset rodut ovat tällä hetkellä edistyneimpiä. Ja pidettiin siitä tai ei, juutalainen hengenlaatu on hallitseva; he ovat ylivertaisia vaikuttajia ja ideoiden istuttajia. Tässä suhteessa he ovat voittamattomia, vaikka se ei aina ole heille kunniaksi. Kaltaisesi ihmiset yrittävät päästä eroon juutalaisista, samalla kun palvovat Jeesusta, joka syntyi rotumme jäsenenä.”

Käännyin sionistin puoleen: ”Myös meillä juutalaiskristityillä on tämä voittamattomuuden piirre. Ja ennen kaikkea olemme täydellisen humanitaarisen uskonnon loistavin ilmentymä. Olemme juutalaisten arvojen todellisia kantajia.”

Mies vastasi: ”Te olette juutalaisen uskon hereetikkoja. Protestantina sinä olet myös kristillisen uskon hereetikko. Saatamme olla ystäviä, mutta periaatteitamme on mahdotonta sovittaa.”

Pelkät sanat ovat voimattomat auttamaan paljon kärsineitä ihmisiä. He näkevät vihollisuutta sielläkin, missä sitä ei ole.

Tästä syystä päätin muuttaa aihetta ja sanoin: ”Vuonna 1934 julkaisemassanne kirjassa kirjoititte, että juutalaisten maahanmuutto Palestiinaan saavuttaisi kriittisen pisteensä, kun Palestiinan juutalaiseen osaan ei enää mahtuisi juutalaisia. Suurimman osan täytyisi siten jäädä muiden kansojen pariin; joten on korkea aika, että lakkaatte uskomasta, että vain viholliset ympäröivät teitä. Tarvitaan kipeästi uudenlaista asennoitumista, mutta antikristillinen asenteenne tekee sen vaikeaksi. Sitä paitisi luopuminen Mooseksen uskosta on suurempaa Palestiinassa kuin hajaannuksessa. Vain pieni prosentti juutalaisista käy siellä synagogassa tai noudattaa juutalaisia perinteitä. Mitä tähän sanotte?”

”Olemme taas omassa maassamme. Voimme vihdoin riisua

kalliit ja kuolettavat valitun kansan vaatteemme. Tulemme olemaan kuin mikä tahansa muu kansakunta.”

”Puhutte nyt ristiriitaisesti”, muistutin häntä. ”Hetki sitten puhuitte Israelin, Jehovan suosikkilapsen, tehtävästä.”

Hän nauroi. ”Nyt kun olemme Palestiinassa, voimme päättää tehtävämme lähettämällä apostoleita vieraisiin maihin. Mutta aineellisella tasolla elämme kuin nämä maat. Meillä on oma armeijamme, ja se tuo meille voiton. Traktoreista tulee Messiaamme.”

Siihen huomautin: ”Ja eräänä päivänä kuolemme jättäen jälkeemme kiduttajamme ja uhrimme, koska ei ainoastaan meitä ole tapettu, vaan myös me olemme tappaneet. Ajattelepa niitä miljoonia, jotka surmattiin Trotskin, Bela Kunin, Rakosin ja muiden kommunistijohtajien toimesta. Jätämme jälkeemme myös traktorimme, ja eräänä päivänä meidän on seistävä Jumalan tuomioistuimen edessä. Meidän on vastattava kaikista tekemisistämme ja tekemättä jättämisistämme, koska emme ole olleet kuuliaisia valon kantajia. Pelastus on tullut ja tulee yhä juutalaisista, kuten Jeesus sanoi. Mutta se tulee vain siitä juutalaisuudesta, joka tuli lihaksi Jeesuksessa. Kaikkia maailman kansoja yhdistävä henki ei tule juutalaisista, jotka eivät sallineet muiden kansallisuuksien astua temppeliinsä, vaan Jeesuksesta. Sama pätee vanhurskauttamiseen. Kymmenen käskyä, juutalaisten korkein ilmestys, ei riitä. Vanhurskauttaminen on yksin Jeesuksesta. Jeesus oli ensimmäinen, joka saarnasi vanhurskasta ja puolueetonta Jumalaa, joka ilmoittaa Itsensä rakaudessa Häntä etsiville kansoille.

Sionisti tyytyi vastaukseen: ”Antaa kristittyjen sitten kääntää toinenkin poskensa. Me olemme kestäneet iskuja jo liiankin pitkään emmekä halua enää nöyryyden uskontoa.

Vankilassa vakavat keskustelut eivät voi kestää kauaa. Antisemiitti tarttui tilaisuuteen lausuakseen vitsin: ”Me saamme kristinuskon teiltä lahjaksi vähennettynä lailla, joka kieltää huorin tekemisen. Juutalaisnaiset ovat hyvin kauniita. Olemme juutalaisia vastaan, mutta emme juutalaisnaisia vastaan!”

Tällaisessa epäpuhtaassa ilmapiirissä on turha enää keskustella vakavasti. Mihin heikot sanamme eivät pysty, sen Jumala voi tehdä. Hän tulee täyttämään rauhan suunnitelmansa, myös juutalaisten ja arabien välillä.

Keskustelin erään toisen sionistijohtajan kanssa ja kysyin häneltä: "Ymmärrän kyllä, että teidän täytyy hyökätä meitä vastaan, mutta miksi teette sen niin julmasti?"

Hän vastasi: "Valitsemme menetelmämme suuren yleisön maun mukaan. Akateeminen tyyli ei olisi kovinkaan vakuuttava."

"Unohtakaamme se", vastasin. "Paavali kuvaa Roomalaiskirjeessään kristillistä seurakuntaa juutalaisuuden öljypuuhun oksastettuna villiöljypuun oksana. Ymmärrätekö, mitä se merkitsee? Valtaisa, miljoonia ihmisiä käsittävä organisaatio, joka esittää suurta osaa maailman historiassa, kuvataan tämän uskonnon pyhässä kirjassa juutalaisten laillisena omaisuutena. Miljoonien ihmisten pyhässä kirjassa Jeesukseen viitataan Israelin kirkkautena (Luuk. 2:32). Voimmeko me, jotka olemme niin halveksittuja, hylätä tällaisen kirkkauden?"

Hän tiuskaisi: "Me kieltäydymme olemasta missään tekemisissä Jeesuksen ja kristinuskon kanssa."

Kysyin: "Kenen nimessä te kieltäydytte? Ketä edustatte? Puhuuko älymystö kansan puolesta? Ei puhu, koska melkein poikkeuksetta juutalaiset intellektuellit ovat 20. vuosisadalla kannattaneet Jeesusta."

Siteerasin Albert Einsteinin teosta *As I See the World*, missä hän sanoo, että jos puhdistamme juutalaisuuden profeetoista ja kristinuskon kaikista myöhemmistä lisäyksistään, saamme opin, joka pystyy parantamaan ihmiskunnan kaikista sen sosiaalisista sairauksista. Kaikkien kunnan ihmisten velvollisuus on hänen mukaansa pyrkiä vilpittömästi esittelemään lähiympäristölleen tämä todella humaani opetus.

Jatkoin: "Synagoga kieltäytyi hautaamasta Henry Bergsonia, koska hän oli julkisesti tunnustautunut Jeesuksen opetuslapseksi. Monet juutalaiset eri alojen taitajat ovat tehneet samoin vuosien saatossa. Puhumattakaan Martin Buberista, joka kutsui Jeesusta vanhemmaksi veljekseen.

"He kaikki ovat juutalaisen rodun edustavia johtajia. He ovat todistuksena juutalaisten Palestiinaan paluun kanssa raamatullisen profetian täyttymyksestä. Tästä todistaa myös juutalaisten korkea asema eri maiden huipulla."

Sionistijohtaja nauroi: "Kaikki he ovat kääntyneet kristinus-

koon vanhoilla päivillään, siinä vaiheessa elämäänsä, kun yleensä kärsitään verisuonten kalkkeutumisesta. En vaivaa päättäni uskonnolla, mutta jos sellainen on valittava, pitäydyn vanhassa uskonnossamme.”

KAIKKEA KAIKILLE

Oppi, joka sionistien oli vaikeinta nielaista, oli käsky vihollisten rakastamisesta.

Olisiko yksikään sionisti toiminut niin kuin me toimimme heidän suhteensa. Sen jälkeen, kun Romania oli sanoutunut irti liitostaan natsi-Saksan kanssa, tuli määräys, että jokaista, joka syyllistyi saksalaisten sotilaiden kätkemiseen, rangaistaisiin kuoleamalla. Kaikki saksalaissotilaat oli luovutettava sotavankeiksi. Joukko Saksan armeijassa palvelleita tyttöjä, niin kutsutut *Blitzmädchen*, vetosivat meihin välttyäkseen Venäjälle karkottamiselta. Luonnollisesti otimme heidät suojiimme.

Jotkut antoivat meidät ilmi, ja poliisi piiritti talomme. Poliisi komisario astui sisälle ja kysyi minulta: ”Suojeletteko te saksalaisia tyttöjä?” Vastasin: ”Tiedättekö, mitä kansallisuutta olen?” Hän vastasi: ”Richard Wurmbrandko? Te olette luonnollisesti saksalainen.” Näytin hänelle henkilöllisyystodistukseni, jonka olin saanut fasistihallituksen aikana ja jossa ilmoitettiin minun olevan juutalainen. ”Minä olen juutalainen”, julistin. ”Natsit ovat murhanneet puolet perheestäni. Kuvitteletteko minun todella piilottelevan saksalaistyttyjä?”

Mies pyysi anteeksi: ”Tässä on tapahtunut ilmeinen erehdys”, hän myönsi ja poistui miehineen. Tytöt olivat viereisessä huoneessa. Emme erottele ihmisiä, koska Jumalakaan ei sitä tee, vaan antaa auringon paistaa niin hyvälle kuin paholle.

Muulloinkin onnistuimme pelastamaan saksalaisia, joita uhkasi karkotus vain siksi, että he olivat saksalaisia. Se oli samanlainen rikos kuin vainota ihmisiä heidän juutalaisuutensa tähden.

Ajan mittaan tästä toiminnastamme tuli tunnettua. Sionistit

eivät voineet antaa sitä meille anteeksi. Eiväthän he olleet antaneet Jeesuksellekaan anteeksi sitä, että tämä rakasti myös roomalaisia ja samarialaisia, jopa publikaaneja, jotka olivat maansa pettäjiä.

Asemamme kristittyinä juutalaisina on aina jotain, joka on saatanan ja syvän sinisen meren väliltä, koska yritämme voittaa jokaisen uskoon, olla kaikkea kaikille. Olimme melkein kuin näyttelijöitä, jotka eri näytelmissä joutuvat esittämään täysin erilaisia tyyppejä.

Joku sanoikin minua pilkallisesti suureksi näyttelijäksi. Otin sen kuitenkin kohteliaisuutena. En ymmärrä, kuinka on mahdollista olla hyvä lähetyssaarnaaja, ellei omaa tiettyä taiteellisuutta ja kykyä esittää erilaisia rooleja.

Eräänä päivänä lähdettyäni täyttämään velvollisuuttani ihmisten kalastajana kohtasin tunnetun antisemiitin. ”En halua kuulla Jeesuksesta, koska Hän oli juutalaisroisto”, hän torjui minut kylmästi. Vastasin: ”Kuinka tiedätte, että Jeesus oli juutalaisroisto? Hänhän on Jumalan Poika, eikä todellakaan kuulu vain yhdelle kansalle. Ajaessaan rahanvaihtajat ulos temppelistä Hän osoitti vastenmielisyytensä sitä samaa piirrettä kohtaan, jonka tekin tuomitsette juutalaisissa – rahan ahneutta. Kovimmat tuomion sanat, jotka koskaan on lausuttu juutalaisista, löytyvät Uudesta testamentista. Teidän paikkanne on Jeesuksen rinnalla, ei niiden, jotka tuomitsivat Hänet kuolemaan.”

Erosin miehestä kohdatakseni pian toisen juutalaisen, joka kertoi, ettei uskonut Jeesukseen, koska tämä oli vain pakanoitteen Vapahtaja. Kysyin: ”Mistä te tuon löysitte? Jeesus oli juutalainen, sillä Uusi testamentti alkaa sanoilla: ’Jeesuksen Kristuksen, Daavidin pojan, Aabrahamin pojan...’, ja luettelee Hänen koko sukupuunsa ja todistaa, että Hän oli juutalaista sukujuurta. Kirjoituksissa Jeesusta kutsutaan kansansa Israelin kirkkaudeksi. Hän rakasti kansaansa intohimoisesti ja kertoi myös samarialaiselle naiselle, että ’pelastus on juutalaisista’ (Joh. 4:22). Kristinuskko on pohjimmiltaan laaja yritys juutalaistaa maailma. On määrätty, että kaikkien rotujen tulee muuttua sydämeltään juutalaisiksi. Vielä senkin jälkeen, kun Jeesus oli ristiinnaulittu, apostolit kutsuivat Jerusalemiä nimellä Pyhä Kaupunki, ja apostoli Paavali kirjoittaa, että Jumala edelleen rakastaa juutalaisia heidän esi-isiensä tähden ja että he tulevat näyttämään suurta osaa tulevaisuudessa. Valittuja tulee ole-

maan 144 000, ja heidät kootaan kaikista Israelin sukukunnista.”

Pian tämän jälkeen kohtasin veljen, joka oli täynnä luottamusta uskoonsa, mutta ei ollut kiinnostunut hyvistä teoista. Koska tunsin hyvin hänen elämänsä, sanoin: ”Samoin uskokin, jos sillä ei ole tekoja, on itsessään kuollut” (Jakk. 2:17), koska ihmiset tuomitaan sen mukaan, mitä he ovat tehneet.

Sitten kävin katsomassa uskova, joka oli aivan epätoivoinen tekemänsä synnin vuoksi ja murehti ettei voisi ikinä antaa anteeksi itselleen, epäillen, oliko hän sittenkään pelastettu. Kerroin hänelle, että Jumala katsoo sydämeen ja ettei hän ollut pelastettu hyvien tekojensa ansiosta, vaan uskon kautta Jeesukseen. Tämä oli melkein päinvastaista kuin mitä olin joutunut sanomaan edelliselle miehelle.

Mietiskelin myöhemmin puiston penkillä, että ne eri tavat, joilla usein joudumme puhumaan ihmisille, ovat vain syötti, jolla vedämme heitä Jumalan luokse, joka on kaikkien ennakkoluulojemme ja ajatustemme yläpuolella. Mutta siirtyminen ihmistyypistä toiseen vaatii aina erilaiset perustelut ja erilaisen sielun lääkinnän.

KLAUSNERIA VASTAAN

Jerusalemien yliopiston professori Josef Klausner on kirjoittanut kirjan *Jeesus Nasaretilainen*, joka on käännetty kaikille maailman pääkielille.

Aina kun puhuin Vapahtajasta juutalaiselle, tämä päätti perustelunsa sanomalla: ”Klausner on selittänyt Jeesuksen ongelman.” Yleensä oppinutkaan juutalainen ei ollut lukenut Klausnerin kirjaa, mutta piti sitä kirjahyllyssään. Ja se riitti; enää hänen ei tarvinnut vaivata päätään Jeesuksella.

Tästä syystä katsoin tärkeäksi julkaista vastineeni Klausnerin kirjalle. Annoin sille nimeksi *Juutalaiset ja Jeesus Nasaretilainen. Anti-Klausner*.

Klausner hyödynsi epäreilusti kuuluisaa nimeään. Hän luotti siihen, että hänen väitteensä ilman muuta hyväksyttäisiin kai-

kissa juutalaispiireissä ja esitti täysin epätosia lausumia.

Hän kirjoittaa esimerkiksi, että Paavalin kirjeissä ei ole autenttisia todisteita Jeesuksen elämästä ja työstä.

Kuka tahansa Raamatun tunteva opiskelija olisi voinut esittää toista.

Paavalin kirjeistä löydämme monia yksityiskohtia Jeesuksen elämästä. Hän sanoo esimerkiksi, että Hänet petettiin ja että juutalaiset surmasivat Hänet ja että ristiinnaulitsemispaikka oli aivan Jerusalemin ulkopuolella. Hän sanoo, että "Kristuskin rakasti seurakuntaa ja antoi itsensä alttiiksi sen edestä" (Efes. 5:25). Hän kuvailee Jeesuksen nöyryyttä, Hänen lempeyttään ja voimaansa. Ennen kaikkea hän muistuttaa meille jatkuvasti Klausnerin pois jättämästä "elämäkerrallisesta yksityiskohdasta", nimittäin että Jeesus nousi kuolleista.

Välittämättä historiallisista perusteista Klausner esittää lausuntojaan mielivaltaisesti. Hän sanoo, että Jeesus syntyi Naseretissa. Mistä hän oli sen löytänyt? Beetlehemin mainitseminen Jeesuksen syntymäpaikkana olisi kauhistus, koska se on Daavidin kaupunki ja juuri siellä profeetat ennustivat Messiaan syntyvän.

"Johannes Kastaja piti itseään Eliaana", Klausner lausuu. Mutta evankeliumien mukaan Johannes vastasi, kun häneltä kysyttiin, oliko hän Elias: "En." (Joh. 1:21). Professori Klausnerilla on tietolähteitä, jotka eivät ole muiden saatavilla.

Hän jatkaa väittäen, ettei Johannes Kastaja ilmeisestikään tiennyt mitään Jeesuksesta eikä hyväksynyt Häntä Messiaaksi. Ainoat historialliset lähteet, evankeliumit, lausuvat, että Jeesus ja Johannes olivat sukua toisilleen ja että Johannes julisti Jeesuksen Messiaaksi. Kukaan ei tiedä, mistä Klausner on saanut tietonsa.

Ainoa argumentti, jota Klausner käyttää todistusta vailla olevista tulkinnoistaan, on: "On ilmeistä, että näin on."

Hän puolustelee Juudas Iskariotia julistaen tämän oppineeksi juutalaiseksi, jolla on selkeä ajattelukyky. Selostus Jeesuksen pettämisestä on vain legenda.

Samoin kaikki Jeesukseen liittyvät rakastettavat piirteet leimataan legendaksi. Klausner kieltäytyy uskomasta, että Jeesus olisi ristillä sanonut teloittajilleen: "Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä he tekevät" (Luuk. 23:34). Hänen perustelunsa on, ettei Jeesus olisi voinut lausua näitä sanoja niin hirvittävässä tilanteessa. Olen henkilökohtaisesti tuntenut mie-

hiä ja naisia, Jeesuksen opetuslapsia, jotka ovat lausuneet samat sanat kokiessaan julmaa kidutusta ja osoittaneet ensimmäisen tilaisuuden tullen rakkautta kiduttajiaan kohtaan. Mutta professori Klausner on päättänyt, ettei tällaista rakkautta ole olemassakaan.

Jeesuksen ylösnousemuksen hän kuittaa selityksellä, jonka mukaan Joosef Arimatealainen oli siirtänyt ruumiin pois haudasta.

Esitellessään juutalaisuuden ja Jeesuksen opetuksen eroja Klausner lausuu, ettei kansakunta voi säilyä abstraktin uskon ja universaalien etiikan voimalla. Siihen tarvitaan käytännöllistä uskontoa, joka kykenee ilmaisemaan uskonnollisia ajatuksia ja tunkeutumaan arkeen. Jeesuksen opetuksen hyväksyminen merkitsisi sitä, että "kansallinen elämä ja valtio häviäisivät kokonaan". Hän väittää, että Jeesus tuli tuhoamaan kulttuurin.

Klausner ei ilmeisestikään ole kuullut kristillisestä kulttuurista; hän ei tiedä mitään kansallisvaltioista, jotka on perustettu ja jotka ovat säilyneet kristinuskon ansiosta. Kuinka hän mah-
taisi selittää sen, että kaikilla Euroopan ja Amerikan kansakun-
nilla, samoin kuin monilla afrikkalaisilla, on itsenäiset kansal-
lisvaltionsa siitä huolimatta, että ne ovat hyväksyneet kristinus-
kon, joka Klausnerin mukaan tuhoaa valtion, kansakunnan ja
kulttuurin?

Klausner sanoo, ettei juutalaisuus voi hyväksyä nimitystä "Jumalan Poika" tai vain "Jumala" Messiaalle, vaikka ajatus itsessään on juutalainen. Mutta jos ajatus Jumalan Pojasta on juutalainen, silloin vain ne, jotka ovat luopuneet kansansa pe-
rinnöstä, voivat kieltäytyä hyväksymästä sitä. Klausnerin mu-
kaan silloin juuri luopiot ovat hyväksyneet juutalaisen ajatuk-
sen, jossa taas ei ole mitään logiikkaa.

Klausner halveksii Jeesuksen opetusta siitä, että meidän tuli-
si rakastaa niitä, jotka kohtelevat meitä väärin. Yhteiskunta ei
hänen mukaansa säilyisi, jos kaikki vahingot jäisivät rankaise-
matta. Mutta miksi juutalainen kansallisvaltio hävisi kaksi tu-
hatta vuotta sitten? Juutalaiset nousivat kapinaan Rooman val-
takunnan epäoikeudenmukaisuutta vastaan. Sen seurauksena
juutalainen valtio katosi maan päältä.

Opettaessaan vihollisten rakastamista Jeesus ei tarkoita kir-
jaimellista väkivallattomuutta, tapahtui ympärillämme sitten
mitä tahansa. Hän käytti itse väkivaltaista kieltä ja myös ruos-
kaa. Maailma ei ole vielä niin mukava paikka, että väkivallatto-

muus olisi ratkaisu. Joskus on surullista kyllä pakko tuhota kansamme vihollisia. Mutta mikään ei pakota minua vihaamaan heitä.

Klausnerin asennoituminen käy selväksi, kun hän julistaa, että juutalaisuus on kokonaisuudessaan tästä maailmasta. Juuri tästä syystä juutalaiset hylkäsivät Hänet, jonka valtakunta ei ollut tästä maailmasta, vaan kuuluu puhtaimman totuuden sfääreihin. ”Hän ei voi olla juutalaisten Messias.”

Jos halutaan tieteellisesti selvittää, onko joku persoona Messias vai ei, on määriteltävä ensin, mitä termillä tarkoitetaan, millaisia menetelmiä on todellisen Messiaan tunnistamiseksi ja lopuksi tutkittava, täyttääkö kyseinen henkilö nämä ehdot. Klausner ei tehnyt mitään tästä. Kirjassani tein sen hänen puolestaan ja osoitan, että kaikki Messiasta koskevat ennustukset täyttyivät Jeesuksessa.

Pureutumatta tarkemmin erilaisiin profetioihin, mainitsen vain, että profeetta Daniel, joka eli noin 600 eKr. ennusti hämmästyttävällä tarkkuudella vuoden, jolloin Messias surmattaisiin. Se oli vuosi, jolloin Jeesus ristiinnaulittiin. Katsokaamme nyt, mitä Raamattu sanoo:

”Seitsemänkymmentä viikkoa on säädetty sinun kansallesi ja pyhälle kaupungillesi; silloin luopumus päättyy, ja synti sinetillä lukitaan, ja pahat teot sovitetaan, ja iankaikkinen vanhurskaus tuodaan, ja näky ja profeetta sinetillä vahvistetaan, ja kaikkeinpyhin voidellaan.

”Ja tiedä ja käsitä: siitä ajasta, jolloin tuli se sana, että Jerusalemin on jälleen rakennettava, voideltuun, ruhtinaaseen, asti, on kuluva seitsemän vuosiviikkoa; ja kuusikymmentäkaksi vuosiviikkoa, niin se jälleen rakennetaan toreinensa ja vallihautoinensa, mutta keskellä ahtaita aikoja.

”Ja kuudenkymmenen kahden vuosiviikon mentyä tuhotaan voideltu, eikä häneltä jää ketään.”

(Dan. 9:24-26)

Tämä merkitsisi yhteensä kuusikymmentäyhdeksän vuosiviikkoa, toisin sanoen kuusikymmentäyhdeksän kerrottuna seitsemällä, joka on neljä sataa kahdeksankymmentäkolme vuotta siitä hetkestä, kun annettiin määräys rakentaa Jerusalemin aina Messiaan kuolemaan asti.

Katsokaamme, miten tapahtumat on kirjattu historiaan:

Persian kuningas Kserkses alkoi hallita vuonna 465 eKr. Neh. 2:ssa sanotaan, että 20. hallitusvuotenaan hän antoi luvan

rakentaa Jerusalemin uudelleen. Toisin sanoen, oli kulunut yhdeksäntoista vuotta, jotka meidän on vähennettävä. Määräys Jerusalemin rakentamisesta annettiin siis vuonna 446 eKr.

Neljä sataa kahdeksankymmentäkolme vuotta tämän tapahtuman jälkeen surmattaisiin Messias ennustusten mukaan. Tarkkuuden vuoksi on hyvä muistaa, että Daniel laski vanhan juutalaisen kalenterin mukaan, jossa vuodessa oli kolmesataa kuusikymmentä päivää.

Tämä merkitsee, että meidän tulee tehdä tarvittavat muutokset laskuissamme:

$483 \text{ vuotta} \times 360 \text{ päivää}$ (perustuu heprealaiseen kalenteriin)
 $= 173\,880 \text{ päivää.}$

$173\,880 \text{ päivää} : 365$ (meidän kalenterivuotemme pituus) $= 476 \text{ vuotta.}$

Tämä merkitsee, että neljäsataa seitsemänkymmentäkuusi vuotta kuluisi vuodesta 446 eKr. Messiaan kuolemaan. Toisin sanoen, tämä tapahtuma sattuisi vuoteen A.d. 30 laskettuna meidän kalenterimme mukaan.

Juuri tuona vuonna Jeesus ristiinnaulittiin.

On tunnettu tosiasia, että 6. vuosisadalla A.d., kun tehtiin jako esikristilliseen ja jälkikristilliseen aikaan, laskelmissa tapahtui matemaattinen virhe. Kristuksen syntymävuosi laskettiin neljä vuotta todellista myöhemmäksi. Meidän laskumme mukainen vuosi A.d. 30 on todellisuudessa Jeesuksen elämän 34. ikävuosi.

Jumalan kosto seurasi pian. Daniel oli ennustanut: "...hävittäjä tulee kauhistuksen siivillä. Tämä loppuu vasta, kun säädetty tuomio vuodatetaan hävittäjän ylitse" (9:27). Tiedämme, että Tituksen joukot saapuivat pian näiden tapahtumien jälkeen tuhoisin seurauksin.

Rashi, yksi johtavista raamatunselittäjistä, tunnistaa Tituksen näiden profetioiden täyttäjäksi. Mutta tässä tapauksessa Messiaan täytyi olla mies, joka surmattaisiin ennen Tituksen voittoisaa valtausta. Tämä mies oli Jeesus; se ei voi ollaukaan muu.

Professori Klausner oli yksi monista älykkäistä, mutta harhaanjohdetuista juutalaisjohtajista. On hämmästyttävää, että rotu, joka on niin älykäs ja sivistynyt, voi hyväksyä niin alarvoiset kriteerit.

7.

Asenteemme kommunismiin

KOMMUNISMI OSANA JUMALAN SUUNNITELMAA

Muutos Romanian poliittisessa hallinnossa aiheutti meille ongelman.

Marxismi oli ollut meille käytännöllisesti katsoen täysin tuntematon. Nyt kaikki nuoret kasvatettiin sen hengessä, ja marxistisia ja ateistisia kirjoja alettiin julkaista.

Juutalaiset esittävät tärkeää osaa kommunistisen ideologian levittämisessä maassamme. Me jouduimme sen kanssa vastustusten joka askeleella ja olimme pakotettuja omaksumaan uudenlaisen suhtautumisen. Julkaisimme vihkosia, jotka käsittelivät protestanttisen kristillisyyden ja marxismin välistä ongelmatiikkaa.

Emme pelänneet tätä ateistista vyöryä, joka sai jotkut uskomaan, että kristillisuus oli maastamme kokonaan hävinnyt. Kristinuskon on menneisyydessä monesti julistettu kuolleeksi. *Paavien historiassaan* Ranke kuvaa harhaopin leviämistä Italiassa 15. ja 16. vuosisadalla; siihenkin aikaan uskottiin, että kristinuskon oli tullut tiensä päähän.

Emme myöskään kauhistuneet suurta ateismin Goljatia, vaikka joukkomme olikin pieni ja heikko.

Itse pitäydyin raamatullisessa ajatuksessa, että Jumala on heikoissa väkevä. *Tao-Te-King*, taolaisuuden pyhä kirja, julistaa oikeutetusti: ”Kaikki oliot ja kasvit ovat hauraita ja heikkoja syntyessään, mutta kun ne kuolevat, ovat ne voimakkaita ja vahvoja. Se mikä on voimakasta ja vahvaa tuhoetaan ja se mikä on heikkoa ja haurasta alkaa elää. Tästä syystä voimakas armeija ei voita, vaan se tuhoetaan niin kuin vahva puu. Vahvalla ja voimakkaalla ei ole samaa etuoikeutta kuin heikolla ja hauraalla.”

Juuri heikkoutemme antoi meille valtaisan voiman taistelussamme mahtavan, monen juutalaisenkin suosiman marxismin kanssa.

Jos kommunismi löytyy Jumalan maailmasta, se on siellä aivan varmasti täyttämässä Jumalan taloudessa olevaa tyhjiötä. Kapitalismi tekee ihmisestä individualistin. Henkilökohtaisen pelastuksen korostus ja henkilökohtainen pyhitys heijastavat omaatuntoa kapitalismin luomissa sosiaalisissa tilanteissa. Sosialistinen rakenne vaikutti syvästi monien kristittyjen ajatteluun. He pystyivät kohtaamaan kommunistit rohkeasti kasvoina kasvoihin osoittamalla heille, että kaikki kaunis ja viehättävä kommunismissa on lähtöisin kristinuskosta.

Tänään kirkon piirissä on suurta hajaannusta. Alkuseurakunta, joka oli järjestetty Jeesuksen opetuslapsille antamien ohjeiden mukaan, oli yhteisö, missä kaikki jakoivat omaisuutensa kaikkien kanssa. Apostolien teoista saamme lukea ensimmäisistä kristityistä:

”Ja uskovaisten suuressa joukossa oli yksi sydän ja yksi sielu; eikä kenkään heistä sanonut omaksensa mitään siitä, mitä hänellä oli, vaan kaikki oli heillä yhteistä.

”Ja apostolit todistivat suurella voimalla Herran Jeesuksen ylösnousemuksesta, ja suuri armo oli heillä kaikilla.

”Ei myöskään ollut heidän seassaan ketään puutteenalaista; sillä kaikki, joilla oli maatiloja tai taloja, myivät ne ja toivat myytyjen hinnan ja panivat apostolien jalkojen juureen; ja jokaiselle jaettiin sen mukaan, kuin hän tarvitsi.”

(Apt. 4:32–35)

Tämä oli toisenlaista kommunismia; se perustui rakkaudelle! Siitä ei kuitenkaan ole hyvä käyttää samaa sanaa, niin paljon se eroaa kaikesta, mitä kommunismi tämän päivän maailmassamme edustaa.

Pääsimme yhteisymmärrykseen monien kommunistien kanssa; saatoimme hyväksyä joitakuista heistä jopa veljiksemme, koska emme vain saarnanneet sielun yksilöllistä pelastusta Jeesuksen veren kautta – joka oli aina päätehtävämme – vaan olimme myös kiinnostuneita sosiaalisista ongelmista.

Uskoimme, että velvollisuutemme oli auttaa ihmisiä ymmär-

tämään, ettei ollut pakko poiketa kristillisyyden mittapuista. Ei ollut mitään, mikä saisi pakottaa heidät ryömimään, varastamaan, imartelemaan ja tappamaan aineellisen hyvinvoinnin vuoksi.

Emme usko, että pyhitys on pelkästään henkilökohtainen asia, se on myös sosiaalinen kutsumus. Luomalla maan päälle Jumalan valtakunnan, missä vanhurskaus, rauha ja ilo hallitsevat me kirkastamme koko sosiaalista ruumista. Meidän on taisteltava oikeudenmukaisten lakien ja instituutioiden puolesta, samoin kuin alkukristityt taistelivat luodessaan ideaalin sosiaalisen järjestelmän, seurakunnan. Kaipaamme sosiaalista oikeudenmukaisuutta, joka nousee rakkaudesta ja on Jumalan esimerkin innoittamaa, Hänen, joka saa auringon paistamaan ja sateen lankeamaan.

Emme usko kaikkiin katolisen ja ortodoksisten kirkkojen kanonisoimiin pyhimyksiin. Heidän legandaarisuutensa ja ainutlaatuiset tekonsa riittävät saattamaan meidät tavalliset ihmiset epätoivoon. Kun Pietari yritti yksin kävellä veden päällä, hän vajosi. Haluamme kulkea *yhdessä* toisten kanssa tietä, joka johtaa Jeesuksen luo.

Jeesus nuhteli kokonaisia kaupunkeja, koska ne eivät kääntyneet (Matt. 11:21–23); toisin sanoen, Hän odottaa kääntymyksen olevan sosiaalisen ilmiön, joka koskettaa monia ihmisiä.

Tuhlaajapoikavertauksessa isä pannaan sanomaan: "Syökäämme ja pitäkäämme iloa." Ilman ruokaa ei voi iloita. Meidän on varmistuttava, että kaikilla on ruokaa.

Meidän ei pidä pyrkiä käännättämään vain prostituoitua ja juoppoa, vaan vaikutettava myös itse prostituutioon ja alkoholismiin. Epäkohdat täytyy poistaa, mutta se tapahtuu vain, jos kristitty taistelee taistelunsa sekä sosiaalisessa että henkilökohteisessa maailmassa. Paha on edistynyt suuresti; Kainista ulottuu pitkä linja Auschwitzin kaasukammioihin ja kommunistien tuhoamisleireille. Pahan joukot ovat siirtäneet taistelunsa suuralle sosiaaliselle kentälle, Hyvän joukkojen on tehtävä samoin.

Paavali saattoi aikoinaan saarnata samasta saarnatuolistakin vihollisensa. Meilläkin on tänään saarnatuoli hallussamme, mutta vihollisillamme on koulut, lehdistö, suuret kustantamot, elokuva, radio ja televisio. Myös meillä on oikeus kaikkiin näihin, ja jos aiomme onnistua niiden hyödyntämisessä, meidän on ponnisteltava ymmärtääksemme Danielin ennustus:

”Ja valtakunta ja valta ja valtakuntien voima kaiken taivaan alla annetaan Korkeimman pyhien kansalle” (Dan. 7:27).

Apostoli Juudas kirjoittaa yhteisestä pelastuksesta; ja jokin tällainen on todella olemassa eikä ainoastaan persoonallinen pelastus. Jaakob ennusti Jeesuksesta, että ”kunnes tulee hän... jota kansat tottelevat” (1 Moos. 49:10). Kansat, ei satunnainen yksilö siellä täällä.

Nykyiset olosuhteet mahdollistavat Jumalan valtakunnan perustamisen maan päälle; tämä ei ollut reaalista entisinä huonoina aikoina. Moderni teknologia on mahdollistanut sen, että kaikille riittäisi hyvin ruokaa ja vaatteita. Nykyinen lääketiede voisi tuottaa fyysisesti terveitä miehiä ja naisia. Hyvä koulutus ja psykologia voisivat antaa meille henkisesti terveitä ihmisiä. Nykyiset tiedotusvälineet voisivat varmistaa, että kourallinen, Jumalan Hengellä täytettyjä miehiä ja naisia, voisi vaikuttaa suuresti ihmiskunnan hyväksi. Moderni tieteellinen ajattelu voisi eliminoida kaikki vanhat taikaukset, jotka virheellisesti on liitetty uskontoon, ja uskonto voisi silloin loistaa kaikessa puh-taudessaan ja kirkkaudessaan. Keskinäisellä yhteistyöllä ja -ymmärryksellä ihmiskunta voisi saada voimakkaita kansainvälisiä ja tunnustuksellisia virikkeitä. Pian tulee olemaan vain kaksi uskontoa – rakkauden uskonto ja seremoniallinen uskonto.

Kommunismi, vaikka se merkitsikin monille vankilaa, kidutusta ja kuolemaa, on tehnyt ajattelullemme hyvää. Kommunismi ajattelee globaalisesti ja tulevien sukupolvien ehdoin. Jumalan lasten ajattelu sen sijaan on usein ollut kapea-alaista ja vain yhden askeleen ottavaa. Ei Uuden testamentin seurakuntajohtajia turhaan kutsuttu ”presbyteereiksi”, ihmisiksi, jotka näkevät kauas.

KRISTILLINEN KUMOUKSELLISUUS

Me emme pelänneet kommunistista vallankumousta. Olemme-han itsekkin vallankumouksellisen liikehdinnän jälkeläisiä. Emme nuhdelleet kommunisteja heidän kumouksellisuudestaan,

vaan siitä, etteivät he edenneet tarpeeksi pitkälle.

Raamattu on paljon vallankumouksellisempi kuin Marxin tai Leninin kirjoitukset. Raamatun alkulehdillä Jumala sanoo vasta luomalleen olennolle: "Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää maa ja tehkää se itsellenne alamaiseksi; ja vallitkaa meren kalat ja taivaan linnut ja kaikki maan päällä liikkuvat eläimet" (1 Moos. 1:28). Ihmisen tuli vallita luontoa, mutta ei toista ihmistä.

Jumala on tehnyt "koko ihmissuvun yhdestä ainoasta" (Apt. 17:26) näin saattaen kyseenalaiseksi kaikki tittelit ja arvot.

Ensimmäinen maaomaisuuden kansallistaminen, jonka tarkoituksena oli estää talonpoikien riisto nälänhädän aikana, pantiin täytäntöön Joosefin ollessa Egyptin pääministerinä.

Kymmenen käskyn johdannossa Jumala ei iloitse taivaan ja maan luomisesta, vaan jostakin aivan muusta: "Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka vien sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä" (2 Moos. 20:2). Meidän ei ole lupa pitää muita kuin yksi Jumala, Jumala, joka on ottanut tehtäväkseen vapauttaa ihmiskuntaan kaikenlaisesta orjuudesta.

Millaisen vallankumouksen maailma kokikaan, kun sapattia alettiin virallisesti viettää. Pakanamaissa orjat olivat osa tuotantokoneistoa; Raamattu esitti periaatteet, että ihmisen tulisi levätä ja että hänen palvelijalleen tulisi antaa mahdollisuus samaan. Sosialistisissa maissa, missä erilaisten vuosisuunnitelmien täyttäminen on tärkeämpää kuin sunnuntailepo, neljän käskyn pitäminen on vallankumouksellinen imperatiivi.

"Älä sorru äläkä ahdistu muukalaista?" (2 Moos. 22:21) on se mitä Raamattu opettaa aikana, jolloin rotuun tai ihon väriin perustuva diskriminointi yhä rehoittaa.

Meidän täytyy muistaa, että apostolien ja ensimmäisten kristittyjen pyhä kirja oli Vanha eikä Uusi testamentti, joka kirjoitettiin vasta useita vuosikymmeniä myöhemmin. Ellei Jeesus olisi aikonut antaa opetuslapsilleen vallankumouksellista koulutusta, mitä järkeä olisi ollut antaa heidän lukea kirjaa, joka kertoi vain vallankumouksellisista taisteluista?

Herra nostattaa vapauttajan Israelin lapsille, benjaminilaisen Eehudin, miehen joka surmasi tyranni Eglonin (Tuom. 3). Jaaelia kutsuttiin nimellä "siunattu... vaimojen joukossa", koska hän oli surmannut sortaja Siiseran iskemällä telttavaarnan hänen ohimoonsa (Tuom. 5:24). Jaael oli nainen, jota tänään kutsuttaisiin jonkin vapautusarmeijan urheaksi sissiksi.

Millaisia vallankumouslauluja Raamatussa onkaan! Mitä onkaan *kansainvälinen* verrattuna Psalmiin 109, joka on suunnattu miestä vastaan, joka "vainosi kurjaa ja köyhää ja sydämen tuskassa olevaa?"

Israelin profeettojen sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden huuto on hyvin tunnettu: Uudessa testamentissakin on monia vallankumouksellisia jakeita. Herramme äiti laatii Poikaansa varten sosiaalisen ohjelman seuraavin sanoin: "Hän on kukistanut valtiaat valtaistumilta ja korottanut alhaiset. Nälkäiset hän on täyttänyt hyvyyksillä, ja rikkaat hän on lähettänyt tyhjinä pois" (Luuk. 1:52,53).

"Mutta voi teitä, te rikkaat, sillä te olette jo saaneet lohduksenne! Voi teitä, jotka nyt olette kylläiset, sillä teidän on oleva nälkä" (Luuk. 6:24-25). "...helpompi on kamelin käydä neulansilmän läpi kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan" (Matt. 19:24).

Kristityt tietävät, että Jumalalla on valittu kansansa, juutalaiset, ja valittu joukkonsa, seurakunta, mutta kuinka moni tietää, että Hänellä on valittu sosiaaliluokkansa? Apostoli Jaakob varoitti jostakin, joka oli hyvin tuttua sen ajan lukijoille: "Eikä Jumala ole valinnut niitä, jotka maailman silmissä ovat köyhiä?" (Jaak. 2:5), ja ruoskii rikkaita sääliittä.

"Kristinuskosta tehtiin köyhien uskonto, kaikkien riistettyjen ja sorrettujen, orjien ja vapautettujen", kirjoittaa neuvostoliittolainen historioitsija Amusin Kuolleenmeren kirjakääröjä käsittelevässä kirjassaan.

Kristillisen yhteisön piirissä on aina ollut niitä, jotka ovat pyrkineet palaamaan alkuperäiseen opetukseen. Mutta suurimmasta osasta on tullut yksityiskohtien: kaste, kielillä puhuminen, sapatin viettäminen jne. sokaisemia. Miksi emme palaisi alkuseurakunnan vallankumouksellisuuteen ja ponnistelisi sosiaalisen oikeudenmukaisuuden periaatteiden puolesta.

Tänään, uuden historiallisen aikakauden kynnyksellä, juutalaiset jotka uskovat Jeesukseen ja uskollisesti noudattavat Hänen opetustaan, ovat kokosydämisesti riistettyjen ja sorrettujen puolella. Mutta emme tiedä keitään niin sorrettuja kuin ovat sosialististen valtioiden asukkaat, jotka puhuvat köyhien nimessä.

Kenenkään ei tarvitse hylätä Jeesusta ollakseen vallankumouksellinen, vaan hän voi olla jopa parempi vallankumouksellinen jäämällä Jeesuksen luo. Ilman Jeesusta vallankumouk-

selliset ovat tuhoisia ja maksavat kallista hintaa veressä. Val-lankumous Jeesuksessa on taas rakentavaa muuttaen sosiaali-set tilanteet rauhallisesti ensin pyhitettyään sydämet.

RISTIRIITA KOMMUNISMIN KANSSA

Emme kuitenkaan elätelleet harhakuvitelmia. Erot kommunistien ja meidän välillämme olivat perustavaa laatua.

He kannattivat totalitarismia eivätkä hyväksyneet puoluelinjasta poikkeamisia. Miksi he siis olisivat antaneet meidän, jotka olimme yhtä totalistaristisia, kulkea vapaina?

Kommunistit olivat ateisteja, me taas kuuluimme Jumalalle, siksi myöskään ristiriitaa ei voinut välttää. Vuonna 1948 minut vangittiin taas, ja tällä kertaa kommunistien toimesta.

Kommunistit kohtasivat rajansa; he tekivät työtään sosiaalisten olojen muuttamiseksi, mutta ihmisten sydämiä he eivät pystyneet muuttamaan. Vain Jeesus kykenee sen tekemään. Hän voi antaa meille uuden syntymän. Ilman pakkoa hän muutti ovelat miehet, kuten Matteuksen ja Sakkeuksen ja terroristi, Saulus Tarsolaisen, hyviksi ja oikeudenmukaisiksi miehiksi. Vain Jeesuksen risti voi saada aikaan tämän ihmeen.

EPILOGI

Kun minut oli vapautettu vankilasta, kirkon piirissä olevat viholliseni, jotka olivat tehneet yhteistyötä kommunistien kanssa, julistivat minut petturiksi. Tämä herätti ihmisten uteliaisuuden, ja monet ihmiset olivat innokkaita kuulemaan minua ja lukemaan kirjojani. Vanhojen luterilaisten kirkkojen ovet olivat minulle auki, ja saarnasin saarnatuolissa, missä yksikään juutalainen ei ollut koskaan seissyt. Ei yksikään juutalainen ollut myöskään saarnannut ortodoksisissa katedraaleissa ja muissa tiloissa, joihin minut kutsuttiin. Kuulijoistani oli valtaosa ei-juutalaisia. Mutta jokaiselle, joka on omistautunut evankeliumin saarnaamiseen juutalaisille, on äärimmäisen tärkeätä voittaa ei-juutalaisia Kristukselle, koska jokaisesta juutalaisen käännättämästä henkilöstä, oli hänen rotunsa mikä tahansa, tulee juutalaisten lähetyssaarnaaja. Tämä epäsuora lähestyminen on aivan yhtä tärkeää kuin suora lähestyminen.

Koska vihollisteni viimeisin hyökkäys oli osoittautunut hedelmättömäksi, he omaksuivat nyt erilaisen taktiikan. Huhu alkoi kiertää, että olin hullu. Mutta he puhuivat hulluudestani vailla myötätuntoa heittäen motiiveilleen varjon jo heti alkuun.

Olin tottunut kuulemaan, kuinka minua nimiteltiin milloin miksikin: nero, idiootti, Jeesus Kristus, saatana, korkeasti sivistynyt mies, pyhimys, vastenmielinen luonne, erityisen rehellinen mies, varas, natsi, kommunisti, anarkisti, jesuiitta jne. Mutta rakastettavin ja samalla kertaa inhottavin oli heidän syytöksensä hulluudestani. He aliarvioivat sanomani arvon nimittelemällä minua hulluksi; viholliseni paljastivat sillä oman tietämättömyytensä.

Ensinnäkin hulluuden ja nerouden välillä on tietty yhteys. Seneca kirjoitti: "Ei ole olemassa suurta älykkyyttä ilman hulluuden kosketusta."

Kristityillä juutalaisilla on suuri kutsumus; heidän oletetaan olevan suuria, saavuttavan Kristuksen mitan, tekevän suurempia kuin Hän teki (Joh. 14:12), voittavan Israelin linnakkeen, jossa Hän epäonnistui. Jos he tähän suuruuteen yltävät, he saavat jakaa kaikkien muiden suurmiesten kohtalon, joiden yksi yhteinen luonteenpiirre on juuri hulluus. Profeetallisessa Psalmissa 69 kuulemme Messiaan hulluudesta. Paavali tunnusti itse olevansa hullu. Ilman hulluuden kosketusta hän ei olisi ollut

suuri apostoli. Hermostolliset häiriöt ovat tavallisempia erityiskutsumuksen omaavilla henkilöillä kuin tavallisilla ihmisillä. Siksi emme hämmästyneet, kun nuori insinööri, yksi loistavimmista veljistämme, koki vakavan hermoromahduksen ja joutui sairaalaan. Tämä ei vähentänyt hänen todistuksensa arvoa vähäkään.

Eräs vihamiehistäni sanoi kerran: ”Kristinuskossa kaiken täytyy alkaa alusta.” Kun vastasin: ”Aloitetaan heti”, hän vetäytyi pelästyneenä pois ja suureksi ilokseni kutsui minua hulluksi. Kun hulluus on saavuttanut tietyn asteen, se tekee älystä herkemmän terottaen sen ja tehden siitä vastakohdille vastaanottavaisemman. Tämä tekee mielestä mutkikkaamman, rikkaamman ja tietoisemman itsestään. Olen kiittänyt Jumalaa vankilavuosisistani, vaikka olen joutunut elämään oloissa, jotka olisivat hyvinkin voineet johtaa hulluuteen. Älyllisyyteni on monella tavalla saanut uusia vivahteita, joita olen sitten käyttänyt Kristusta palvellessani.

Sitä paitsi, hulluus on lähellä rakkautta. Normaalit ihmiset riitelevät puolisonsa kanssa ja yrittävät tavalla tai toisella selviytyä elämässään. Romeo ja Julia olivat hiukan hulluja, samoin mystikot. Haluan kutsua asioita niiden oikeilla nimillä. Ei ole mikään salaisuus, että mystikon elämää ruokkii suuressa määrin tyydyttämätön seksuaalivietti. Siunattu on mies, joka voi sublimoida tämän halunsa hengelliseen maailmaan! Tässäkin suhteessa vankilassa viettämäni vuodet olivat minulle suureksi avuksi.

Sain kokea mystisiä asioita, joita tavalliset, normaalia seksuaalielämää ja epänormaalia perhe-elämää riitoineen kaikkineen viettävät ihmiset eivät olisi koskaan saaneet kokea tai voineet ymmärtää. Mutta kokemukseni auttoivat minua suuresti. Juutalaiskristittynä pastorina tiesin, että jos mielin täyttää suunnattoman tehtäväni, minulla olisi pitänyt olla neljä päätä: mystikon, tieteelliseen ajatteluun kykenevän henkilön, organisattorin ja vallankumouksellisen.

Kristuksen tähden haluan olla hullu enkä rauhallinen, banaali, vulgaari tai vain aivan tavallinen yhteiskunnan jäsen.

Tutkiskellessani näitä menneitä kamppailun vuosia, huomaan saaneeni monia iskuja, mutta olen myös tehnyt osani. Kristittyjen täytyy olla suolana maailmassa ja myös vähän sinappina. Heidän täytyy pystyä pistämään. Vihollisen täytyy tietää, että hän on kohdannut hyvin varustetun Jeesuksen soti-

laan.

Toisella vuosisadalla elänyt ateenalaisten lennokas puhetauri Aristides kuvasi kristittyjä:

”Kristityt tuntevat Jumalan ja luottavat Häneen. He antavat anteeksi sortajilleen ja tekevät näistä ystäviä. He ovat hyviä ystävilleen. Heidän vaimonsa pitävät avioliiton puhtaana; heidän tyttärensä ovat siveitä. He rakastavat toisiaan. He auttavat leskiä. Kun he näkevät muukalaisen, he vievät hänet taloonsa ja iloitsevat hänen kanssaan niin kuin veljen kanssa iloitaan. Jos heidän joukossaan on köyhiä tai tarpeessa olevia, he paastoavat kaksi tai kolme päivää saadakseen näiden tarpeet tyydytetyiksi. He noudattavat tietten tahtoen Vapahtajan heille antamia käskyjä. Joka aamu ja joka hetki he ylistävät Jumalaa ja kiittävät Häntä Hänen hyvydestään. He ovat kaiken maailmassa olevan kauniin lähteitä. He eivät puhu julkisesti hyvistä teoistaan, vaan tekevät ne salassa ihmisten silmiltä. He ovat todella uusi kansa, ja heissä on jotain jumalallista.”

Joka päivä saatana vie kymmeniä tuhansia kanssaan helvettiin. Me emme murskaa käärmeen päätä, vaan ainoastaan kuttitelemme sen mahanalustaa, jos tyydymme pelastamaan vain yhden näistä kaikista kymmenestä tuhannesta.

On hyvä muistaa aina, ettei Jeesus ole Pelastaja, jota juutalaiset etsivät. Hän kuitenkin haluaa pelastaa meidät kaikki synnistä. Me tosin pitäisimme mielellämme siitä kiinni, koska se tuottaa mielihyvää; kunhan vain säästymme synnin seurauksilta. Haluamme Hänen puhuvan meille taloudellisista ja poliittisista ongelmista ja säästävän Israelin toisten kansojen sorrolta ja vahvistavan sen voittoon. Mutta Hän puhuu meille vain illoista ja linnuista ja iankaikkisesta vanhurskauden ja valon valtakunnasta.

Mutta ei Jumala sen enempää kuin universumikaan ole sellaisia kuin haluaisimme niiden olevan. Todellisuus ei ole jotain sellaista, joka pitää muuttaa meidän toiveittemme mukaiseksi. Todellinen rukous on aina: ”Tapahtukoon Sinun tahtosi”, eikä ”Herra, tapahtukoon minun tahtoni”.

Hyväksymällä Kristuksen sellaisena kuin Hän on ja osoittamalla Hänelle luottamuksensa, vaikka Häntä ei voisikaan ymmärtää, Israel tulee täyttämään pyhän kutsumuksensa, johon se on valittu. Meidän on otettava Kristus vastaan; ja yhdessä Hänen kanssaan me rakkaudessa syleilemme kaikkia Hänen kaikista kansoista olevia opetuslapsiaan hyväksyen kaikki hei-

dän virheensä ja puutteensa. Viallinenkin timantti on arvokkaampi kuin täydellinen hiekkajyvänen.

Pakanaveljemme ympäröivät meitä kaikkina aikoina rakkautellaan, ja ilman heidän apuaan lähetystyömme juutalaisten parissa ei olisi ollut mahdollista.

Kun juutalaiset janoavat Jumalaa, he eivät enää loukkaannu siihen, että kristityillä on maallisissa astioissa hengellinen aarteensa, jonka ovat saaneet Israelilta. Talmud julistaa: "Mies, joka puhalttaa olutlasiin poistaakseen vaahdon, ei ole janoinen. Ja jos joku kysyy: 'Mitä syön leipäni kanssa?' sinun pitää ottaa leipä häneltä, koska hän ei ole nälkäinen." Saimmehan mekin tukea heikoimmankin kristityn todistuksesta.

Mitä meidän pitää tehdä, että voittaisimme Israelin?

Ensinnäkin, emme saa masentua tehtävämme suuruudesta. Jeesus sanoi: "Älä pelkää, sinä piskuinen lauma; sillä teidän Isänne on nähnyt hyväksi antaa teille valtakunnan" (Luuk. 12:32).

Emme saavuta päämääräämme analysoimalla vakaumuksiamme, vaan tuntemalla Hänet, johon uskomme ja josta saaramme.

Mistä Israel saa kiittää ihmeellistä historiaansa? Johtuisiko se kenties tehokkaasta propagandasta? Ei, vaan siitä, että kenenkään tietämättä yksi esi-isistä voitti enkelin painiessaan tämän kanssa ja otti väkisin häneltä iankaikkisen siunauksen.

Voidakseni saattaa kristityt juutalaiset yhteen enkelien kanssa olin vuosia vankilassa, eristettynä veljistä. Tie on täynnä salaisuuksia, mutta se on tie, jota pitkin meidän täytyy kulkea. Kun aika koittaa, meidät puutetaan sanoin kuvaamattomaan majesteettisuuteen, ja Israel tulee kuulumaan Kristukselle.

Milloin tämä tapahtuu? Se riippuu siitä, kuinka nopeasti meistä jokainen lähtee tälle tielle.

Meiltä vaaditaan vain sitä, että omistamme elämämme totuudelle, joka on Kristuksessa, ja silloin ihme tapahtuu.

Mutta tässä vielä kaksi käytännön neuvoa: ensiksikin, keskittää lähetyssponnistelunne juutalaisten parissa avainhenkilöihin; toiseksi, huolehtikaa kommunistimaailman juutalaisista, jotka läpikäyvät vaikeita ahdistuksen aikoja.

Mitä ajattelisit, jos sielunhoitaja tullessaan taloon, missä yksi perheenjäsen on kuolettavasti sairaana, keskusteleekin vain terveitten jäsenten kanssa kysymättä mitään sairaasta?

Aamu jo sarastaa; pian tulee päivä; pian aurinko paistaa Is-

raelille. Mutta juutalaisia on vaikea tavoittaa. Silti, missä Jumala on apunamme, siellä ei ole väliä, onko jokin vaikeaa vai ko helppoa.

Tähän saakka on ollut niin, ettei suurin osa juutalaisista ole uskonut Jeesukseen. Näin ei kuitenkaan ole siksi, etteivät he olisi halunneet uskoa, vaan koska Jumala on kätkenyt heiltä totuuden (Matt. 11:25). Ja Jumala on jäänyt heille salatuksi, koska Hän halusi säilyttää strategisena reservinään. He ovat seurakunnan tulevaisuuden toivo. Jumala on säästänyt heidät viiden toista vuosisadan virheiltä ja seurakunnan rappeutumiselta. Nyt Hänellä on mahdollisuus käyttää juutalaisia, jotka eivät ole tahraantuneet näissä synneissä saattamalla ennalleen seurakunta juuri ratkaisevalla hetkellä.

HELP FOR REFUGEES, INC.

A tax-exempt, non-profit corporation

Michael Wurmbrand, President

PO Box 5161, Torrance, Ca. 90510, USA.

Email: hfr@helpforrefugees.com; Website:

<http://helpforrefugees.com>

We help orphans and elderly Christians (many in their 80s, even 90s) who had been imprisoned for their faith in present or former communist countries